

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའི་རྒྱན་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

བརྗོད་བྱ་₍₁₎”

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེན་གཉིས་པའི་སྤྱི་མཐའ་

ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱན།

ཚུམ་པ་པོ་₍₁₎”

སེར་སྒྲིད་སྒྲིམ་ར་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕུག། །

1988

@01 ཨྱ། །བྱ་ལ་བཙེ་བའི་མ་བཞིན་བྱམས་རྩས་བརྒྱན་ཀྱང་གོལ་ངན་ལོག་རྟོག་

བསྐྱེད། །འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་གཟིགས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་

བསྐྱེད་མེད་འཆར། །དམ་པའི་དོན་དུ་སྦྱོན་ཡོན་འཕེལ་འགྲིབ་བྲལ་ཡང་ཉམས་རྟོགས་

དབྱར་རྩ་བཞིན། །རྒྱས་པའི་སྒྲན་གྲགས་བ་དན་བཞིན་གཡོ་བཤེས་གཉིན་དམ་པ་

རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

རང་གི་སྟོན་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་དོན་དུ། །

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ས་ལམ་རིམ་པ་ཀུན། །

འབྲས་བུར་དང་བཅས་རྒྱས་པར་འཆད་པས་འདི། །

མད་བུང་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ་སྟོང་བ་རིགས། །

རང་རྒྱད་ཉམས་རྟོགས་ནམ་མཁའི་པད་མ་བཞིན། །

ཚད་མའི་གཞུང་གི་བཟོད་བྱ་གཏིང་དཔོག་དཀའ། །

རྒྱས་མེད་ལམ་ལ་དམུས་ལོང་རྒྱ་བ་ལྟར། །

སོང་ཡང་སྒོ་གསར་དོན་གཉིར་ངོས་བསྐྱང་གིས། །

ད་ནི་ལེའུ་དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་རྒྱས་པར་བཤད་རྗེས་ཚད་མ་གྲུབ་

པའི་ལེའུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ངས་བྱའི་ཐར་

པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་

དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་

གི་བཤད་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཇི་ལྟར་བཀལ་བའི་རྩལ་

དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྤང་གི་

བཤད་པ་དགོད་པ་ནི། ཚད་མ་ཀྱན་བརྟམ་ལས།

ཚད་མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་ཕན་བཞིན་པ། །

སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སློབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །

@02 ཏོག་གི་ངན་འབྱུལ་འགོ་བ་ལ་བརྩེ་བས། །

ཚད་མ་གྲུབ་པ་རྩལ་བཞིན་བཤད་པར་བྱ། །

ཞེས་མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩོམས་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་པར་ཐར་ལམ་གསལ་

བྱེད་དུ་གསལ་བ་དེ་ནི། ཚད་མ་རྒྱ་དུ་ཀུན་བརྟམ་མཚོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་བླ་མ་

པའོ། རྟེན་ལྗོངས་ཀུན་བརྟམ་སྲ། ཚད་མ་བསྐྱབ་སྤྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །

བརྟམ་ཏེ་སྒྲ་ཚོགས་འཐོར་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྲ། ཁྱེས་གསལ། དང་པོ་ལྟར་ན།

རྟོག་གི་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བཏུང་བས་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལུ་འཆད། ཅེས་གཞན་

དོན་གྱི་དགོས་པ་དངོས་སུ་བསྟན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་

འདས་ཚད་མའི་སྤྱིས་བྱར་བསྐྱབ་སྤྱིར་གཞུང་ཚན་ཁ་འཐོར་བ་རྣམས་གཞུང་གཅིག་

རུ་བྱའོ། །ཞེས་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་དངོས་སུ་བསྟན། དང་པོ་དེས། ཚད་མ་

གྲུབ་པའི་ལེའུ་འཆད་པར་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ་དེས་གཞུང་རྒྱུ་སྒྲ་ཚོགས་པ་

རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་རུ་བྱས་པ་བྱ་བར་བསྟན། ཕྱི་མ་དེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་

སྐྱང་གི་རྣམ་ཐར་དང་འགྲིག །གཉིས་པ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་

བའི་རྒྱལ་ནི་དཔལ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པས། མཚོད་བཟོད་གྱི་གཞུང་དེའི་འགྲེལ་རྒྱལ་

བཤད་པས། དེ་ཡང་། དོན་ལྡར་བསྟུས་ཏེ་འཆད་དེ། ཚད་མར་གྱུར་པ།

འགྲོལ་པན་པ། སྟོན་པ། བདེ་གཤེགས། སློབ་པ་དང་ལྔ་འོ། །དང་པོ་ཚད་

མར་གྱུར་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། གཞན་བཞི་པོ་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་། མཚན་

བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ལུགས་འབྱུང་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་

སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལུགས་ལྷོག་གི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ། ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་

ཚད་མར་འབྱུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཤྲག་སྒྲུའི་འགྲེལ་པར་བཤད། སྤར་

ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཕྱིས་ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་

ནི་ལྷོག་དོན་དུ། །གྱུར་པ་ཉིད་གསུང་དེ་ཡི་ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐམས་

@03 ཅད་མ་བྱེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དང་། དེ་ཤེས་བྱེད་

ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དགག་པའི་

ཕྱིར་ལྷགས་འབྱུང་དང་། གཉིས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ལྷགས་ལྡོག་གི་ལའད་

པ་མཛད། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ནི། སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་

ཚད་མར་བྱལ་པ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བྱས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་

བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་འོ། །དེ་ནི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་གྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས།

སྟོན་པ་ཚད་མར་སྐྱབ། སྟོན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ཆེས་གྱི་ངས་པ་རྟེན་པ་ན།

སྟོན་པའི་གསུང་ཇི་འདྲ་ཞིག་མཇུག་ཡང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་ནས་རྟོགས་པར་

ཞུགས་པ་དང་། གསུང་རབ་དེའི་དོན་ལ་དབྱད་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ན།

སྒར་ལས་ལྷག་པའི་དད་པ་ལྷག་པར་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་། གསུང་རབ་

མཐའ་ཡས་པས་གཞན་ལ་འདྲ་རྟོགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དོན་རྟོགས་པར་

འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་བསྐྱེད་བྱུང་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་

འདོད་དོན་འགྱུར་པའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བ་ཚད་མར་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། མངོན་

རྒྱུ་ཀྱི་ཚད་མ་དག་ལས་དེ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ཀྱིས་

དོན་གང་ཡང་རུང་བ་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བྱུང་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་

མཐོངས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་ལ་བྱུང་པ་ཉིད་ཚད་མར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་

དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་བཏབ། ཡང་། དེའི་དོན་དུ་འང་བྱུང་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་མི་དགོས་

པར་ཐལ། གྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་དང་བདེན་བཞིན་སྒྲ་དོར་གྱི་གནས་ནྟམས་དངོས་སྟོབས་

རྒྱུ་དཔག་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་

ལན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ལ་མ་བཟློན་པར་བདག་མེད་སྒྲ་མོ་དང་།

མི་རྟག་པ་ཕྱ་མོ། །བདེན་བཞིའི་བླ་དོར་གྱི་གནས་ནྟམས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་ཙམ་

ཡང་མི་འཇུག་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་ག་ལ་རྟོགས། བཙམ་ལྟན་

@04 འདས་གྱི་གསུང་རབ་ལས། མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཐབས་དང་བཙས་པ་བདག་

ཅག་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ལ་བྱུག་གི་བར་དུ་བསྟན་པ་ན། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་

ལྟར་དོན་ལ་གནས་མི་གནས་བརྟགས་པས་བསྟན་པ་ལྟར་དུ་གནས་པར་མཐོང་བ་ན།

བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་མཐོང་། དེ་ལས་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་ཚད་མར་ཤེས་པ་

ཡིན། དེ་ལ་དཔུང་གཞི་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར། སྐྱེས་བུས་མངོན་མཐོ་དང་

ངེས་ལེགས་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་བསྟན། དེ་བཞིན་

དུ་ལམ་རིམ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་ནས་ངེས་

གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལའང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་བསྟན། ཡང་བདེན་

བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་དགོས་

པར་གསུངས་པ་དང་། ལཱུ་དང་པོར་ཉིས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་གསུང་

ལ་མ་བརྟེན་པར་ཉིས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུར་ངེས་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཉིན་

འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། བསྟན་པའི་ངང་རྩལ་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །ཡིད་ཆེས་ཉིད་

པའི་རྟག་རྟ་གང་བར་ཤོག། །ཅེས་པ་སོགས་མང་པོས་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་

དུ་རྟོགས་ནས་སྟོན་པ་སྟོན་མེད་དུ་བསྟུབ་དགོས་པར་གསུངས་པས། སྟོན་པ་ཚད་

མའི་སྟེས་བྱར་ངེས་པ་ལ། སྟོན་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་བྱ་ངེས་པ་

སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན། སྟོན་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་བྱ་

ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་དེར་བགོད་པའི་ཐབས་དང་བཅས་པ་རང་གི་

ངེས་ཟིན་པས། རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པ་

ཚད་མར་བསྐྱབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་

ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་ཞུས་ནས་ཆོས་གངས་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །མི་དགོས་ན།

སྟོན་པའི་སྐྱབ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོན་པ་ཚད་མར་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་ན།

སྟོན་པའི་སྐྱབ་མངལ་སྟོང་བའི་སྐྱབ་སྟེགས་པ་སོགས་འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས།

@05 སྟོན་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་ངེས་མི་དགོས་ཤིང་། བདེན་བཞི་སྟོན་

པའི་གསུང་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་

ཞེན། འོན། ལྟོན་པའི་གསུང་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱ་བར་ངེས་ནས་ལྟོན་པ་ཚད་

མར་ངེས་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་ན། གསུང་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱ་ན། མི་བསྐྱ་

བ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལེའུ་དང་པོར་རིག་བྱེད་གྱི་

སྐས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་རིག་བྱེད་ཚད་མར་བསྐྱ་བ་

མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཙུ་བ་ལས། སྐྱེས་བྱས་མང་

བྱ་སྐྱ་བ་ལ། །བདེན་པའི་དོན་གཅིག་ཡོད་མེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་གྲིས་ཀྱང་འབྲུབ་རྒྱས་ཏེ། སྤྲུལ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་བདེན་པའི་ཚིག་

གཅིག་ཙམ་སྤྲུལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་གཡོ་སྤྱོད་ཅན་ཡིན་ནའང་བདེན་པའི་ཚིག་

འགའ་སྤྲུམ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལོ་མང་བར་དུ་མཉམ་པོར་

གཤེགས་པའང་དེའི་ཤེས་རྒྱུ་ཚོད་ལེན་མི་ཐུབ་ན་གསུང་གཅིག་ཁོན་ལ་བརྟེན་

ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་ག་ལ་ངེས་རྒྱས།

དཔེར་ན། སྤྲན་པ་མཁའས་པ་ཞིག་གིས། ནད་པའི་ཁོག་པའི་ནང་དོ་ཞིག་

འདུག་ཅེས་སྤྲུམ་པ་ན། དེ་མ་ཐག་སྤྲན་པ་དེ། མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་

རུང་ངམ། ནད་པའི་ཁོག་པའི་ནང་རྫོལོད་པར་རང་གིས་ངེས་ནས་གཞི་ནས་

སྒྲན་པ་དེའི་ཆོག་དེ་མི་བསྐྱ་བ་ཤེས་པ་འགྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ།

བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་མ་ངེས་པར་དེ་བསྐྱན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་

དུ་ངེས་མི་རྣམས་པ་མངོན་སྲུང་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྐྱེས་བུ་དེའི་ངག་

ལ་མ་བརྟེན་པར་སྐྱེས་བུ་དེ་མི་བསྐྱ་བར་ངེས་མི་རྣམས་ཤིང་། ངག་གཅིག་ལ་

བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་དེ་མི་བསྐྱ་བ་ངེས་མི་རྣམས་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱ་

བ་ཀུན་ལ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཙམ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་དེའི་ངག་

@06 ཐམས་ཅད་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་ངེས་དགོས་ན་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་མི་བསྐྱུ་བ་ངེས་པ་ཡང་

དེའི་གསུང་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ངེས་དགོས་པས་ཏ་

ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་མེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་

རྒྱས་པའི་བཤེས་གཉིན་ཞིག་འཆོལ་བར་འདོད་ནས་བརྟག་པ་ན། བདག་མེད་ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་རྒྱས་པ་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ། རང་གིས་

བདག་མེད་གྱི་དོན་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཤེས་ན་བདག་མེད་སྟོན་པའི་བཤེས་

གཉེན་འཛོལ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་མ་

ཤེས་ཀྱང་། བདག་མེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་རྒྱས་པའི་བཤེས་གཉེན་

དེ་ལྟར་སྟོན་རྒྱས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་མིན་ཤེས་རྒྱས་ན། འོན། རང་གིས་

བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མ་ཤེས་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་རྟོགས་རྒྱས་པར་ཐལ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྐྱབ་བྱ་ཆེད་པའི་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་

འབེབས་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁུན་རྟོགས་པ་ལ་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་དགོས་དང་མི་དགོས་སོགས་དཔྱད་དོ། །ཕར་ཕྱིན་སྐབས་

བཞི་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་

བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ངག་གི་ཐ་སྟད་དང་། སེམས་ཅན་སྤྱད་

བསྐྲུལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་གཡོ་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྟད་

ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པོ་དང་ལྡན་པར་དཔོག་པར་གསུངས་

པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་

པའི་ངག་རྟོགས་བ་ལ། ཐེག་ཆེན་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་དགོས་

མི་དགོས་སོགས་ཀྱང་དཔྱད། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། ཐུབ་པ་ཚད་

མར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་འོ། །

@07 ས་བཅད་དང་པོ་དེ། ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནས། །གང་ཕྱིར་

དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་འཆད། གཉིས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟའི་

དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། བསྟན་ཕྱིར་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད། །

ཅེས་པའི་བར་བྱང་། ཐུབ་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ལྷགས་འབྱུང་གི་སྒོ་

ནས་སྒོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། ལྷགས་སྒྲོག་གི་སྒོ་ནས་

དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་

བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ལྷག་མ་

བཞི་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེར་བགྲོད་པའི་

ལམ་ངོས་གཟུང་བ་འོ། །དང་པོ་ལ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐུབ་པ་འང་

མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྟན་པར་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་།

བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། མཚན་གཞི་ལ་

མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། མི་སྤྱོད་བ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་

མ་བྱུང་པ་སྤང་བ་དང་། བྱུང་ཆེས་པ་སྤང་བ་ལོ། །མི་སྤྱོད་བ་ངོས་གཟུང་བ་ལ།

རྩ་བ་ལས། ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །དོན་བྱེད་རྣམས་པར་གནས་པ་ནི།

མི་སྤྱོད། ཞེས་པའི་ཆོག་བྱེད་དང་གསུམ་སྟེ། སྤྱོད་བྱའི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་

བསྟུང་བ་པའི་ཐབས་དང་བཅས་པ་ནི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་

ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཉིད་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་སྤྱིར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞིན།

གསར་དུ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་སྤྱོད་

བའི་དོན་ཡང་། བཙོ་བསྐྱེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པར་ཤེས་པ་དེས་ཇི་

ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་དེའོ། །དེ་ལ་དཔྱད་གཞི་དེ་ཡོད་དེ།

རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་བྱུབ་པ་ན། ཤེས་པ་དེ་དང་བྱུབ་སྡེ་རྣམས་

གཅིག་པའི་མི་སྤྱོད་པ་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པས། ཚད་མ་རྟོགས་ན་མི་སྤྱོད་པ་

@08 རྟོགས་པས་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གསར་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེན་གསུམ་པར།

ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་གསུངས་

ལ། ཚད་མ་རྟོགས་ན། མི་སྒྲུབ་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་ནི་མཚན་མཚོན་གྱིས་ཤེས།

གཞན་ཡང་སྒྲུབ་རྟོགས་ན། མཉན་བྱ་རྟོགས་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྟོགས་

ན་མི་སྒྲུབ་རྟོགས་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེན་དང་པོར། བྱད་

པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ལ་སོང་། དངོས་པོ་རྟོགས་ན། རོན་བྱེད་

རྒྱས་པ་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་བརྗོད་ན་དོན་བྱེད་

རྒྱས་པ་བརྗོད་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལེན་དང་པོར། འཇིག་ལ་

འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ། གཉིས་པ་དེ་ལ་མ་བྱུང་པ་

སྤང་བ་ནི། ཅ་བ་ལས། སྤྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། །མངོན་པར་འདོད་པ་སྟོན་

ཕྱིར་རོ། །སྤྲ་བ་པོ་ཡི་བྱེད་པའི་ཡུལ། །དོན་གང་གྲོ་ལ་རབ་གསལ་བ། །

དེ་ལ་སྤྲ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། ཞེས་ཆོག་བྱེད་

དང་རྒྱག་བྱུང་། །ཁ་ཅིག་གིས། ལས་ལ་མི་སྤྲ་བ་ཞེས་པ་དེ། ཡུལ་ཐོབ་པ་

ལ་ཟེར། སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ལ་མི་

སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཚུད།

རང་ལུགས་གྱིས་སྐྱ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཉན་ཤེས་དེ། ཆད་མའི་

མཆན་ཉིད་མ་ཁྲབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་ཤེས་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱར་མངོན་པར་

འདོད་པའི་དོན་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ནི་

ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་མི་སྐྱ་བ་དེས། སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལ་མ་ཁྲབ་པའི་སྐྱོན་སྤང་

བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐྱུ་སྐྱུ་དཔེ་སྒྲིག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། སྐྱ་འཛིན་

ཉན་ཤེས་གཉིས་རང་ཡུལ་མ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲུང་བས་ལེན་དང་

@09 ཤོར་རྗེས་དཔག་ཇི་སྐད་བཤད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་སོགས་སྐབས་རང་མཚན་ཐོབ་

པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་དང་མཐུན་མི་མཐུན་དཔུད། གོང་དུ་བཙོ་བསྟེག་ལ་སོགས་

པ་རང་གི་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ནི་ཡུལ་ལ་མི་སྐྱ་བ་བཞག་པས།

སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱང་རང་གི་སྐྱ་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པས་ཡུལ་

ལ་མི་སྐྱ་བ་ཡིན། སྐྱ་ལ་སོགས་པ་སུས་ཀྱང་ཐོབ་མི་རྒྱས་པས། ཉན་ཤེས་ལ་

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་ཉུགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དྲོགས་པ་དེ་གང་གི་

རྒྱད་ལ་ཡོད། ཁ་ཅིག་གིས། ཐོབ་པ་དང་ཐོས་པ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཟེར་ཡང་།

མི་འཐད་དེ། སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོས་མི་རྣམས་པའི་དྲོགས་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཁོ་བོས་དེ་ལྟར་འཆར་ཏེ། མི་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་མེ་ལ་མི་སྒྲིབ་འི་

དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྐྱ་བྱང་ཚད་མ་དེ་ཡང་། སྐྱ་ཡིས་བརྗོད་བྱ་ཇི་ལྟར་

བརྗོད་པ་ལྟར་གནས་པ་ལ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན། སྐྱ་རྣམས་རང་གི་ཞེན་པའི་

བཟོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་བྱལ་དགོས་པས། སྐྱ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཞེན་པའི་

བཟོད་བྱ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཡོད་ན་སྐྱའི་ཞེན་པའི་བཟོད་

བྱ་ཡོད་པས་བྱལ་དགོས། དེ་ལྟར་ན། སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་

པ་དེར་སྐྱའི་བཟོད་བྱ་ཐོབ་པས་བྱལ་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཅོད་པའོ། །ཡང་ན།

སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་དང་། སྒོ་ག་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་ལྟ་བུ། ཡུན་ཤིན་ཏུ་

ཐུང་བའི་ཡུལ་ལ་འརྒྱལ་བ་ཡིན་པས། བཙོ་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལྟར།

སྐྱ་དང་སྒོ་ག་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར། དབང་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་མ་ཐོབ་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་འོ། །རང་ལུགས་ཀྱིས། སྟོན་མེད་དེ། དབང་ཤེས་དེ་གཉིས་

ཤིན་ཏུ་ཡུན་བྱང་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་གྱང་། སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་

སྒྲུབ་པའི་རང་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚད་མ་མ་

ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་པ་འོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་ན། གཞུང་སྒྲ་མའི་

@10 དོན་ཡང་སྒྲ་བྱང་སྤྱི་མ་དང་མཐུན་པར་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དེ། གོང་གི་ཚུལ་པ་

སྒྲ་བྱང་ཚད་མ་ཞེས་པ་དེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྒྲ་བ་པོའི་བརྫོད་འདོད་ཀྱི་

བསམ་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། རྟགས་དེ་ལས་སྒྲ་བ་པོ་བརྗོད་འདོད་

ཀྱི་བསམ་པ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཟེར་ན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་

སྒྲིན་མེད་དེ་ཞེས་གཞུང་གི་མ། སྒྲ་བ་པོ་ཡི་བྱེད་པའི་ཡུལ། དོན་གང་གྲོ་ལ་

རབ་གསལ་བ། །དེ་ལ་སྒྲ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། །ཞེས་

པ་དང་སྒྱར། བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་

དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་

མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཞེ་ན། སྒྲ་དེ་རྣམས་རང་སྒྲ་བ་པོའི་བསམ་པ་གོ་བྱེད་

ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དྲོགས་པ་དེ་ཡོད་དེ།

བཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ལན་དུ་མར་

གསུངས་པས། བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་དང་འབྲེལ་

བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།

འདོད་ན། གཞུགས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། གཞུགས་ཀྱི་

བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཞུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔ་ག་

གཟུགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་མ་ཁྲབ་ན། གཞི་བྱ་བ་ན། ཚད་

མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། གཞི་བྱ་བ་

ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་འབྱུང། གཞན་ཡང་། དགོས་

སོགས་ཆོས་གཞིའི་ནང་ནས་འབྲེལ་བ་དེ་གང་ཡིན་དུས། གཞན་ཡང་ཚད་མ་

རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་ན། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་མེད་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ།

འདོད་ན། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལྡོག་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་མ་ལྡོག་

པའི་གཞི་དེ་གང་ན་ཡོད། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། རྒྱས་འབྱིང་སྤྱོད་གསུམ་@011

ལའང་མཚུངས། ཚད་མ་ནྟམ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་དང་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ལ་རང་གི་

བཟོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་དཀའ། རང་གི་བཟོད་བྱ་དང་

བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་རྒྱུན་རྒྱུ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཟོད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་

ཁྱབ་ཆེ་བ་སྤང་པ་ནི། ཅུ་བར། བཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀྱན་ཚོབ་ནི། །མི་འདོད།

ཅེས་ཆོག་ཕྱིད་དང་གཉིས་དེས། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་

པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། བཅད་ཤེས་ལའང་མཚན་ཉིད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ།

སྒོ་ཀླན་རྫོབ་པ་བྲན་པ་བཅད་ཤེས་དེ། ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ཟིན་པའི་

དོན་དེ་ཉིད་གཟུང་ཞིང་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་རིགས་

པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ནི་སྒོ་ཀླན་རྫོབ་པ་བྲན་པ་བཅད་ཤེས་དེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་

ཁྱེད་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒོ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་

མ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་སྤྲུམ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་འརྱག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

འགྲེལ། ཕྱོགས་སྤྲེད་ས་བྲན་པ་བཅད་ཤེས་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་གྱང་། ཚད་མའི་

མཚན་ཉིད་ཁྱེད་ལ་ཞུགས་པའི་བྱབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་

ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་གྱི། བཅད་ཤེས་ཚད་

མར་འདོད་པའི་སྤྲུགས་སྒྲུས་ཚུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔྱད་གཞི་རྩུང་ཟད་ཡོད་དེ།

སྐབས་འདིར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང་། ཁྱབ་ཆེས་པ་

ཚུད་པ་དེ། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་ཚུད་པ་ཡིན་

ནམ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་ཚུད་

པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲོན་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་

ཤེས་ཀྱང་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ།

ལུང་རིགས་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་ཏེ། ཐར་ལམ་

གསར་བྱེད་ལས། མི་བསྐྱུ་བ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ།

@012

ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བའོ། །ཞེས་དང་། བཙོ་བསྐྱེག་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་ཇི་

ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ནི་མི་སྐྱུ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་

བཞག་པ་ལ། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མར་ཐལ། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་མི་སྲིད་པའི་

སྒྲིབ་ཏུ་ དེས་ན་ཤིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལྟར། རང་གི་ཡོངས་སུ་དབྱུང་

པ་ལྟར་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་དབང་དུ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཚད་མའི་

མཚད་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ལ། ཚུད་པ་དེ་བྱུང་བ་བྱས་ན་ཅུང་བདེ་བ་འདྲ།

དེ་ལྟར་ན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་གསར་ཉོགས་མ་སྒྲོལ་ཀྱང་ཆོག་གོ།།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི། །རྩ་བར། སྒྲང་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན། །འཇུག་ལ་

དེ་གཙོ་ཡིན་སྒྲིབ་དང་། །ཡུལ་རྣམས་ཅན་ནི་ཐ་དད་པས། །སྒྲོ་ཡི་ཉོགས་པ་ཐ་

དད་མྱེར། །དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་མྱེར་རོ། །ཞེས་ཆོག་ལྔ་དེས་གོང་དུ་ཚད་མའི་

མཚན་ཉིད་གྱི་བྱར་དུ་ཤེས་པ་སྒྲས་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་གིས། མིག་སོགས་དབང་

པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དོན་ཐོབ་པའི་མྱེར། ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པས་ཤེས་པ་ཇི་

ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་ལ། རང་ཡུལ་གྱི་ནྟ་མ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གསར་དུ་སྤྱོད་བ་མེད་

པའི་སྒོ་དེ། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་ཚོད་པ་དང་མ་ཚོད་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་

བྱེད་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་མྱེར། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་

ཚད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྒང་དོར་གྱི་དངོས་པོའི་འདོར་ལེན་ལ་

སྐྱེས་བུ་འཇུག་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་མ་ཚད་པའི་འབྲས་

བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་དེ་ཡོད་ན་ཡུལ་རྟོགས་པ་རྒྱན་མ་ཚད་དུ་འཇོག་ཅུས་

པ་འདི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོ་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་ཅུས་ཀྱི་སྒོ་

ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཤར་བས། ཡུལ་ཐ་དད་པ་རྟོགས་པ་འཇོག་ཅུས་

པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལྟར་ན། འདིས་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ལ་སྤྱར། གསུམ་པ་

མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད། །ཙ་བར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །

ཐ་སྐད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །བསྟན་བཅས་མྱོངས་པ་སྒྲོག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་ཆོག

གསུམ་ངེས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གསར་དུ་མི་བསྟུ་བ་དེ་ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་

སམ། གཞན་ལ་བཏུས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚད་མ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མ་མྱོངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཐམས་

ཅད་གསར་དུ་མི་སྟུ་བ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།

ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་ཞིག་ལ་བཏུས་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་

པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ཀྱིས་ཚད་མ་ཀུན་རང་ལས་ངེས་པའང་ཡོད།

གཞན་ལས་ངས་པ་ཡོད་དེ། ཚད་མ་ཁ་ཅིག་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་

གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ན་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆ་ལ་ངས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲན་པ་དེ་རང་

ལས་ངས་གྱི་ཚད་མ་དང་། ཚད་མ་ཁ་ཅིག་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མ་

ལས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆ་རྟོགས་དགོས་པས་ན་གཞན་ལས་ངས་གྱི་ཚད་མ་ཟེར་བ་ཡིན།

སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་མཁན་པོ་ལྟར་ན། ཚད་མ་དང་ཚན་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་མཐར་

བྱག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་གྱི་ངོར་མེད་དེ། དེའི་ངོར་གཉིས་མེད་སྟོང་པ་ཙམ་

ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དབྱེ་དེ། དེའི་ངོར་མེད་ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་འཇུག

པའི་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མ་ལས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པའོ། །ལྷ་ཤྲུག་གཉིས་ནི་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་རང་ཕྱོད་

རང་རིག་གིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པ་འདྲན་རྒྱས་པ་དེ་རང་ཕྱོད་དང་། རང་གི་

ངོ་བོ་རང་ཕྱོད་རང་རིག་གིས་རྟོགས་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་

ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལས་རྟོགས་དགོས་པ་དེ། གཞན་ལས་ངས་པའི་ཚད་

མ་ཟེར། ཚད་མ་རང་ཉིད་དམ། ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མ་ལས་ངས་རྒྱས་ཀྱང་།

ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྒྲིབ་སོགས་

@014

ཐར་པའི་ཐབས་ལ་སྒྲོངས་པ་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དུ་རང་ལས་ངེས་གྱི་ཚད་མ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཚད་མ་ནི།

ཚད་མ་རྣམ་ངེས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ལས། གསར་དུ་མི་

སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྤྱིང་དུ་གནས་པ་

མེད་ན་ཚད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྲང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་ནུས་པ་དེ།

རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། དེ་ལྟར་ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་

འདྲན་དགོས་པ་དེ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཇོག ། རིགས་

ཐིགས་རྒྱུ་རྒྱུ་གསར་དུ་མི་སྟོབ་འེལ་པ་གང་། རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་སྣང་

བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་འདྲན་པ། རང་ངེས་

ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཐེ་ཚོམ་འདྲན་པ་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་འཇོག །ཐར་ལས་

གསལ་བྱེད་ལས། དེས་ན། མི་སྟོབ་འེལ་ཆ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་རང་ངེས་

དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་ན་གཞན་ངས་སོཞེས་དང་། རྟོག་ཆེན་རིགས་

པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་

གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྒྲིབ་ནི་རང་སྟོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་ལ། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྒྲིབ་འཤེས་པ་དེ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་

པ་ནི་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྐད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་

ངས་པར་བྱས་པ་ལས་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས། རྣམ་ངས་དར་རྟོག་དང་།

ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལ་འབྱུངས་པ་བསྐྱེད་ནས་པར་ཆེན་ཡིག་ཆ་

ལས་གསུངས་པ་དེར་ཡོངས་བྲགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་རིགས་ཐིགས་རྒྱུར་གསུངས་

པ་དེར། ཅུང་མི་བདེ་བ་སྤང་ཡང་། གོ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་དོན་ལ་ཤ་པ་ཡིན་

ཞིང་དེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ཤིང་འཛིན་དབང་མངོན་དེས་ཤ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་

འདྲན་པའི་སྤྱིར་དང་ལྷ་ཤྲུག་གཞུང་ལས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

@015

ཤྲུག་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ན་ངེ་ལྟར་ཉོག་པ་

སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེན་འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། གང་ཁོ་ན་ངེས་པའི་

སྒོ་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཉོག་པ་སྟོན་དུ་གཏོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་དོན་ངེས་པ་དང་རྒྱ་ནམ་

པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ལྷོག་པ་ལ་ཡང་དོན་མེད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། དོན་མེད་

པར་ངེས་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འིག་ཆེན་རིགས་པའི་

རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཚད་མ་གཅིག་ལ་གཞལ་བུའི་སྒོ་ནས་གཉིས་

སྒྲ་འགོ་རྩལ་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བུ་ལ་མི་སྒྲ་བ་ནི་

རང་རིག་གིས་རྟོགས་ལ། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མས་

རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེས་ན། རང་ཡུལ་ལ་མི་སྐྱ་བ་ལ་རང་ལས་

ངེས་དང་རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་བཞག ། རྗེས་དཔག་ཚད་

མ་ཡིན་ན། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ནི་ཚད་མའི་གཞུང་ཀྱན་

མཐུན་པར་གསུངས། རྒྱུ་འཕེན་རྒྱུད་ཀྱི་དུ་བའི་རྟོགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་རྟོགས་

པའི་རྗེས་དཔག་དེ། རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་པར་བལ།

རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྒྲ། བྱབ་སྒྲ། རྣམ་བཤད་ལས།

མི་སྐྱ་བའི་ཆ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་རང་ངེས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

དང་། ལེན་གསུམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་གྱང་། རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་

སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། འདོད་ན།

རྒྱང་འཕེན་པ་དེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་མི་

རྣམ་ཏེ། དེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མངོན་གྱུར་དུ་

ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོགས་པའི་

སྒོ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གཉིས་དངོས་སུ་

གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོགས་

པའི་སློང་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་སློ་འདོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སློ་དེ་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་པར་ཕྱིན་སྐབས་

བཞི་པའི་གཉིན་པོའི་སྐབས་ལ་སོང་། ཕ་བའི་ཐལ་འབྱུང་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ།

གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ངོ་བོ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོགས་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་

ཁེགས་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲོགས་ན། སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། ལཱ་དང་པོའི་རྣམ་པའད་ལས་དེའི་དོན་ནི། སྒྲ་ངེས་པའི་ངེས་

ཤེས་དེ་སྒྲ་དེ་སྒྲ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་གོའམ་མ་གོ། མ་གོ་ན་སྒྲ་མ་ཡིན་དུ་

འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་མ་གོ་བས་སྒྲ་ཡང་མ་གོ་བར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇེས་དཔག་ཚད་མ་རྒྱགས་ན་ཇེས་དཔག་

ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རྒྱགས་དགོས་པར་ཐལ། ཇེས་དཔག་ཚད་མ་མ་

ཡིན་པ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཇེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་

མ་ཡིན་པ་གཉིས་ནམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེ་དང་

མེ་མ་ཡིན་གཉིས་ནམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་

སྡེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཕུན་སེལ་འབྲས་རྟགས་སྐྱབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་འཁྱར་བ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མངོན་

སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཚད་མ་དང་གསར་དུ་མི་སྒྲིབ་འཁྱར་བའི་

མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།

སྒྲོགས་ན་སྒྲོ་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཁྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གྱི་ཚུ་

འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་ལ་གསར་རྟོགས་གྱིས་

@017

ཁྱབ་པར་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བཅད་ཤེས་ཚད་མར་འདོད་

པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལ་དཔུད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཞིག

ཞོག་གོ། ད་ནི་དགྲུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཁྱད་པར་

ནི་ཙ་བར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །རང་གི་ངོ་བོ་ཉོགས་འོག་ཏུ། །

སྤྱི་འཇུག་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་

ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཆོག་དུག་གོང་དུ་

བཤད་པའི་མི་སྤྱི་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་ཏེ། སྤར་མ་

ཤེས་པའི་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེ་དང་པོ་འཇུག་གསར་དུ་ཤེས་པས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གྱི་

ཟུར་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ།

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་གསར་དུ་གསལ་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་ན། སྤོན་

པོ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་རྟོགས་

པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པོའི་དོན་སྤྱི་གསར་དུ་རྟོགས་

པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་

སྟོན་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུན་མཛང་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་སྟོན་པོའི་དོན་སྤྱི་

འཛིན་པའི་སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་རང་དབང་དུ་ཡུལ་གཙོད་

པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤར་མ་ཤེས་པ་གསར་

དུ་ཤེས་པའམ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་སོ། །འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་

རང་མཚན་ལ་གོ་དགོས། འབྲས་བུ་དོན་གཉིར་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་རང་མཚན་

གསུང་དུ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགོངས་ནས།

སྤྱི་འཛིན་ཚད་མ་དེ་ཐབས་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་དེ་བྱུང་དུ་

སྒྲིམ་པའོ། །འབྲས་བུ་དོན་གཉིར་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོའི་དོན་དུ་གཉིར་བྱ་

རང་མཚན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལེབ་དང་པོར། རོན་བྱེད་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ། །རོན་གཉིར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

ཞེས་པ་དང་ཡང་མཐུན། ཚད་མའི་གཞུང་བྱ་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་པས་

ཁྱབ་པ་བཀག་ནས་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་ནོ། །མ་

ཤེས་རོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པ་དེ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ། ཐར་ལམ་

གསལ་བྱེད་དང་། པཎ་ཆེན་ཡིག་ཆར། གོང་འོག་གཉིས་ཀར་ཚད་མ་སྤྱི་

མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་ཀྱང་། མཚན་ཉིད་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མས་གསར་ཉོགས་དངོས་སྤྱི་མ་སྤྱོས། སྤྱི་མས་མི་སྤྱི་བ་དངོས་

སྤྱི་མ་གྲོས་ཀྱང་། རོན་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་། རྒྱན་གྱི་ལའད་པ་དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་། མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེར་ལྷ་དབང་

སྒྲའི་ལའད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་བྱས་ནས། རྒྱན་མཁན་པོའི་ལྷགས་དེ་རང་ལྷགས་

སྤྱི་མཛད་དེ་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་ཁོ་བོ་ནི་ཕྱོགས་འདི་ལ་གཟུ་བོའི་གྲོས་

རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་གཞི་དཔ་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། ཚད་མ་ཡིད་

ཀྱི་སྤྱན་སེལ་ལས་ནི། དེ་དང་མི་མཐུན་པར་ལའད་དེ་རྒྱན་མཁན་པོའི་འདོད་

པ་ལའང་དགག་པ་མཛད། རང་ལྷགས་ནི། ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཞེས་པས་

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཆ་ཚང་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པ་དེས།

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་མིན་པར། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྤར་

མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་

གསུང་། གྲེ་བདུན་ཡིད་གྱི་སྟན་སེལ་ལས། རྒྱན་མཁན་པོའི་ལྷགས་དེ་མི་

འཐད་པར་གསུང་། རང་ལྷགས་ཆོས་རྗེས་ས་པཎ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས། ཡིད་གྱི་

སྟན་སེལ་དང་འཁྱེད་ཆེན་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་དབང་དུ་ཡོངས་སུ་

གཙོད་པའི་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག།

དེ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་འདུག་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་

@019

ཚད་མ་ཡིན་མིན་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་བྲན་པ་བཅད་ཤེས་རྣམས་དོན་སྤྱི་

གསར་དུ་སྒྲུང་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་དྲོགས་པ་རྣམས་བསལ་བར་རྒྱས་སོ།།

གཉིས་པ་ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་

དོན་བཤད་ཟིན་དང་སྒྱུར་བ་དང་། གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ལྟན་བཙམ་ལྟན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་ཚིག་གཅིག་། ཐུབ་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་

ཚེས་ཅན། ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གསར་དུ་མི་

སྐྱབ་འི་ཤེས་པ་དེ་དང་ལྟན་ཞིང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་

དེས་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་རང་དབང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཚད་

མ་ཡིན་ལ། ཐུབ་པ་འང་རྣམ་མཁྱེན་དེ་དང་ལྟན་པར་བསྟན་པའོ། །དེ་ནི།

སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་འང་ཁིགས་སོ། །སྐབས་

འདིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་

ཅིག་དང་པོས་མ་གཟིགས་ཤིང་། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་

གཟིགས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པར་གསུང་བེན་ལ་འཁོད་འདུག་པས་དེ་ལྟར་ཁས་

ལེན་ན། དེ་འདྲའི་ཆོས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་གཟིགས་

པར་ཐལ། གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་

ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །

ཞེས་གསུང་། ཕ་བར་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། གཞི་གྲུབ་པར་ཐལ།

རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། ཁས་སྒྲང་དང་འགལ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སློ་རིག་ལས། རྟོགས་

ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག ། ཡིག་ཆ་གཞན་

རྣམས་། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་

@020

ཉིད་དུ་འཇོག ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཁོ་བོ་ནི་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་

ཇི་ཙམ་བསམས་གང་། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དང་། ཚད་མ་ལ་

གསར་རྟོགས་གྲིས་མ་བྱལ་པ་མ་ཆོར་རོ། །ཞེས་པར་བསམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་

ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་རང་ཡུལ་གསར་རྟོགས་ཡོད་པར་གསུང་། རྣམ་མཁྱེན་

སྐད་ཅིག་དང་པོས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་མ་གཟིགས་ན། དུས་གསུམ་

ཅིག་ཅར་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཟིགས་ན་འབྱུང་

འགྱུར་གྱི་ཆོས་རྣམས་གཟིགས་དགོས་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་རྟོགས་

ཟིན་ཅིང་མ་གཟིགས་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོས་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག

དང་པོ་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་

འདོད་དོ། ཁོ་ན་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཉོགས་ཟིན་ཉོགས་

པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཉོགས་ཟིན་པའི་དོན་

ཁོ་ན་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེས།

དེ་ལྟར་ཉོགས་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འཇུག་པར་རང་སྟོབས་

ཀྱིས་ཡུལ་ཉོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ།

གྱུར་པ་སྒྲོན་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་སྤང་ངོ། །དང་པོ་ལ། ཅུ་བར།

མ་སྐྱེས་པ་ནི་བསྐྱེད་དོན་དུ། །གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྐྱབ་བྱེད་ལ་

སྒྲོམ་ཚད་ཡིན་རིགས། །ཞེས་ཆོགས་གསུམ། །སྒོ་བ་དཔོན་སྤྱོད་སྤང་གིས།

ཚད་མ་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་དུ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ལ། རྣམ་

བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་སྤྱོད་པའི་

དོན་དུ་གྱུར་པ་གསུང་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གཙོ་དུ་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་

གྱི་སྐྱབ་བྱེད་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བཞུགས་ནས་ཚད་མར་འབྱུངས་པ་གོ་བའི་

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་སྦྱང་བ་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་^{@21} བཟོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལྷགས་ཇི་

ལྟར་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ།

ཐམས་ཅད་གྱི་བྱེད་པའི་དབང་ལྷན་གྱི་ངོ་བོ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགག་

པའོ། །དང་པོ་ལ། ཉག་པ་དགག་པ་དང་། མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

ཉག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། ཅུ་བར།

ཚད་མ་ཉག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །

དངོས་ཡོད་རྟགས་པ་ཚད་ཕྱིར་དང་། །

ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས། །

དེ་ནི་མི་བརྟན་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །

རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་ནི། །

རྟག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ཕྱིར། །

བསྟོས་པ་མི་རྩང་བ་ཡི་ཕྱིར། །

ཞེས་ཆོག་བདུན། གཞན་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱེད་པ་པོ་དབང་ཕུག

རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མའི་སྒྲིམ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ་དབང་ཕུག་དེ་ཐམས་ཅད་

ལ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པས། ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་

དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་མི་རྟག་པ་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡུལ་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་འཇལ་

གྱི་ཚད་མ་དེ་མི་བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དབང་ཕུག་ཉིད་རྟག་པ་

ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཕུག་གི་ཤེས་པ་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པས་སྐྱེ་བར་ཁས་

ལེན་དགོས། ཤེས་པ་དེ། དབང་ཕུག་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ།

སྒྲ་ཕྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལ་བསྟོས་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@22 རྟིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན།

ཡུལ་ཅན་རྟག་པ་ཡིན་པ་འགལ་གྱི། ཡུལ་རྟག་པ་ཡིན་ནའང་ཡུལ་ཅན་རྟག་པ་

ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་དེས། ཡུལ་རྟོགས་པ་དེ་དུས་རྟག་ཏུ་འཇལ་ལམ་

རེས་འགའ་འཇལ། ཏྲག་རྩ་འཇལ་ན། ཡུལ་དེའང་ཏྲག་རྩ་ཡོད་པར་འགྱུར་

བས་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པ་འགལ། རེ་འགའ་འཇལ་ན། ཡུལ་རྟོགས་པ་དེ་རྒྱ་

རྒྱུན་ལ་བལྟོས་པར་འགྱུར་བས་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་དགོས་སོ། །ཡུལ་ཏྲག་པ་ཡིན་

ནའང་ཡུལ་ཅན་ཏྲག་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་རྟོགས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་

ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་གིས་སྐབས་འདིར་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མ་ཏྲག་པ་

བཀག་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་ན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་

དུ་མི་ཏྲག་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་ནམ་མཁུན་ཏྲག་པར་ཁས་

ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གཞུང་དེ་དང་རྒྱབ་

འགལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ།

རྩ་བར། །རྣམ་འགས་པན་གདགས་བྱ་མིན་གྱིར། །མི་རྟག་ན་ཡང་

ཚད་མེད་ཉིད། །ཅེས་ཆོག་གཉིས། གོང་གི་རིགས་པ་དེ་དག་མི་བཟོད་ནས།

དབང་ཕྱུག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་། འཁོར་བའི་དུས་སུ་ཆགས་སོགས་ཉམས་སུ་

སྒྱེད་ནས། དེའི་གཉེན་པོ་གོམས་པའི་སྐབ་བྱེད་ལ་བཟློས་པ་མིན་པར།

ཐོག་མ་ནས་ཆགས་བྲལ་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ནོ་ཟེར། དབང་ཕྱུག་རིགས་འདྲ་སྒྲ་

མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་མེད་པར་ཐལ།

དབང་ཕྱུག་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་གཞོད་པ་དང་།

རྣམ་བུང་གི་ཆོས་ཀྱིས་པན་གདགས་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཀླུ་ཆེན་ལྟར་ཆོག་དེ་གཉིས། ཉག་པ་རྒྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་

སྒྱུར་ནས། མི་ཉག་པ་བཀག་པ་ལ། དབང་ཕྱུག་མི་ཉག་པ་ཡིན་པར་བདེན་

@23 མོད་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པར་མི་འཐད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བལྟས་ན། མི་ཉག་

པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཞེས་པ་དེ་རྩང་ཟད་མ་བདེ། གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ།

སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། གྲུག་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཚད་མས་

བསལ་བ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་ནི། ཕ་བར།

སྟོན་འཕྲག་དབྱིབས་གྱི་བྱེད་པར་དང་། །

དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག །

འདོད་པ་གྲུབ་པའམ་དཔེ་མ་གྲུབ། །

ཡང་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོག་བཞི། ཟུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟོད་བཙུང་

ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱེད་པར་བསྐྱབ་འདོད་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་

ལུས་ལོངས་སྟོད་ནམས་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་པའི་སྒོ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། སྟོད་ཅིང་

སྟོད་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྟེ་བྱ་བཞིན། ཆོས་ཅན་དང་

གསལ་བ་སྒྲར་བཞིན་ལ། དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

བུམ་སོགས་བཞིན། རོན་བྱེད་རྩལ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབང་སྟོབ་བཞིན་ཞེས་

གཏན་ཚིགས་གསུམ་བཤོད། གཞན་ཡང་། ལྷ་སྟོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་

ཚངས་པ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོར་འདོད། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཁྲབ་འཇུག་བྱེད་པ་

པོར་འདོད། ལ་ལས། གྲང་སྟོང་ཉི་མའི་མདོག་ཅན་བྱེད་པ་པོར་འདོད།

དེ་དག་ནི། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་མ་བྱོན་གོང་དུ་འདོད་རྒྱལ་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་བྱོན་ནས་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱལ་ས་ལས་བྱུང་བར་

གསུངས་སོ། །སྐབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོན་

ནམས། སྟེངས་ཤིང་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གཞོམ་པ་ལྟར། སྒྲ་མ་སྒྲ་མས་སྟི་མ་སྟི་

@24 མར་འཇུག་པ་སྟོན་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་ཅེས་དང་། རྩ་མཁན་གྱིས་རྩ་བུམ་བཅོས་

ནས་བུམ་པ་འཐོན་པ་ལྟར་དང་། རྟ་རིས་ཤིང་གཙོད་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་།

དཔེ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་པོའི་སྒོ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐབ། དེ་ནི་དབང་ལྷུག་

གི་སྒོ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་དབང་ལྷུག་ཡིན་སྟེ་མ་པའོ། །སངས་རྒྱས་

པས་བྱེད་པ་པོའི་སྒོ་སྟོན་དུ་སོང་ཞེས་པ་དེ། སྤྱིར་སྒོ་ཙམ་ལ་ཟེར་ན་སངས་

རྒྱལ་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ནམས་རང་རྒྱ་སེམས་པའི་

ལས་ལས་བྱང་བར་ཁས་ལེན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་མི་སྦྱབ། མོ་རྟག་པ་ཞིག་

སྡོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབ་འདོད་ན། གཏན་ཆོག་དེའི་དཔེ་མ་གྱུབ། བྱེད་པ་པོ་

གཞན་ཞིག་སྡོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ། དབང་ཕུག་ལ་

བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་པས་མ་ངེས་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་

ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། རྟགས་གཅིག་ལ་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་གྱི་

གཞོན་པ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་མེད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ།

སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག། །དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁྲིགས་པ།

དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དབྱིབས་ཀྱི་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་།

དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱིབས་བྱེད་པར་

ཅན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ། དབྱིབས་ཅམ་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར།

བྱིན་རྒྱུ་ཡོད་མེད་རྗེས་འཇུག་ཅན། །

དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་རབ་གྲུབ་པ། །

དེ་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་གང་ཡིན། །

དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་ཆོག་བཞི། རང་བྱིན་གྱིས་སློབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འཇུག།

པ་ཅན་གྱི་དབྱིབས་ལྡན་སོགས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོན་

@25 རྣམས་སྐྱེས་བུའི་སློ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། བུ་མ་སོགས་ཅི་འདྲ་བ་རབ་དུ་བྱུང་ན། ཁྱོད་ལས་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་

དཔེག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་བྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་

ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གསུམ་བཀོད་པ་དེའི་ནང་ནས་དབྱིབས་

ཀྱི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ། རྩ་མཁན་གྱིས་བུམ་པ་བཟོས་པ་ལྟར།

རྩ་མཁན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འཇུག་པའི་རྩ་བུམ་གྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་

ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ནམས་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་དང་ལྡན་པ་

མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་དབྱིབས་ཙམ་མ་ངེས་པ་ལ། མ་ངེས་པའི་

དཔེ། དེས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་འོ། །

དང་པོ་ལ། ཕྱ་བར།

ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་གྲུབ་པ། །

སྒྲ་མཚུངས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། །

རྗེས་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

སྐྱ་བོའི་རྗེས་ལས་མེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་ཆོག་བཞི། བུམ་པའི་དབྱིབས་དང་དབྱིབས་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས། དེ་དག་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་རིགས་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དབྱིབས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་དང་རྒྱ་རིགས་ཐ་

དད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་སྐྱེ་བར་རབ་ཏུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དབྱིབས་ཙམ་ཏུ་ཐ་དད་ཏུ་

མེད་དེ། དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདུག་པར་མཚུངས་པས་སོ། །སྒྲ་པོའི་རྗེས་

ལས་མེད་པོག་པ་བཞིན་ནོ། །དབྱིབས་དང་ལྡན་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེ་མཁན་གྱིས་བྱས་

པའི་རྗེ་བུམ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི།

དེ་ལྟ་མིན་ན་རྩ་མཁན་གྱིས། །

བྱམ་པ་ལ་སོགས་འཇིམ་པ་ཡི། །

རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །

གྲོག་མཁར་ཡང་དེས་བྱས་བྱུབ་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་བཞི། རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་རྩ་བྱམ་དང་

མཚུངས་ན། གྲོག་མཁར་ཡང་རྩ་མཁན་གྱིས་བྱས་པར་བྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

འབྲུག་གོ་མའི་ཆང་ཡང་འཇིག་པ་ལས་གྲུབ་པས་རྩ་བུམ་དང་དེ་གཉིས་དབྱིབས་

འགའ་འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས། རྩ་མཁན་གྱིས་བྱས་པར་གྲུབ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཙུ་བར།

བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགོ་ཕྱིར་འབྲས་བྱ། །

སྤྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་བྱས་པ་ལ། །

འབྲལ་བ་ཅན་ཉིད་ཐ་དད་ཕྱིར། །

ཐ་དད་སྦྱོན་བརྗོད་འབྲས་མཚུངས་འདོད། །

ཅེས་ཚིག་བཞི། ཁ་ཅིག་གིས། ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་སྤྱི་དང་བྱད་པར་

ལ་བཏྲགས་ནས་སྤྱོན་བཞེད་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚེད་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ལྷགས་

ཀྱིས། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཏུས་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། བྱད་པར་ལ་བཏྲགས་

ནས་སུན་འབྲིན་ན། སུན་འབྲིན་བཞེད་པ་པོ་རང་གིས་སྐྱབ་བྱེད་གང་བཀོད་པ་ལ་

ཡང་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་པས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚེད་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་

སྐྱང་བཀོད་པ་ལ་སུན་འབྲིན་བཞེད་པ་ལྷག་ཚེད་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དུང་སྐྱ་

འབྲས་བུར་བསྐྱབ་པ་ལ། ཚེ་ལ་བྱང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། ཚེ་ལ་བ་ལས་

སྤར་ཡོད་གསལ་བ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་མ་ངེས། སྤར་མེད་གསར་བྱང་འགོད་ན་

@27 མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཚོད་པ་དེ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཚོད་དུ་འདོད་རིགས་ཏེ།

ཚེ་ལ་བྱང་གི་སྒྲིས་ཀྱང་དུང་སྒྲ་འབྲས་བུར་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཉུས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅན་

ཉིད་ཐ་དད་ལ་བརྟགས་ནས་ཐ་དད་པའི་སྒྲོན་བརྗོད་པའི་ལན་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་དབང་ཕུག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་གསུམ་བཀོད་པ་ལ། དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་

དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལ། རྩ་བུམ་གྱི་དབྱིབས་དང་འབྲ་བའི་

དབྱིབས་ཤིག་རྟགས་སུ་འགོད་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་

དག་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་དང་མི་ལྡན་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ། སྤྱིར་དབྱིབས་ཙམ་

རྟགས་སུ་འགོད་ན། སྐྱེས་བུས་བུས་པའི་དབྱིབས་དང་ལྡན་པར་བསྐྱབ་ན་མ་ངེས་ཞེས་

པའི་སྐྱོན་བྱང་བ་ལ། གཞན་ཕྱིས། དབྱིབས་དང་ལྡན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ།

དབྱིབས་ཙམ་དང་། དབྱིབས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས།

མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དེ། འབྲས་

མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཚེད་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱིས། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལུས་ཀྱི་

སྤྱི་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བྱུང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྲོན་བཟོད་ན་འབྲས་མཚུངས་

ཀྱི་ལྟག་ཚེད་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཞེས་པ་འོ། །རྟགས་དེ་ལ་

དཔུང་གཞི་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལའང་བརྟག་པ་བྲས་པ་དང་། རྟགས་

ལའང་བརྟག་པ་བྲས་ནས། བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཞིག་སྒྲོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབ་ན།

རང་རྒྱ་སེམས་དཔའི་ལས་ལས་སྐྱེ་བ་སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཟིན་པར་གསུངས་ལ།

དེ་ལྟར་ན། དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་ན། རང་རྒྱ་བྱེད་པ་པོ་སྒྲོན་དུ་སོང་

བས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ནམས་

ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་བྱེད་པ་པོ་སྡོན་དུ་སོང་སྟེ། སྤོང་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དང་། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱང་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་དང་བསྐྱབ་

@28 བྱའི་ཆོས་ལ་བརྟག་པ་མ་བྱེད་ན་གཉིས་ཀར་རྩལ་གསུམ་གྱུ་བ་ཅིང་། བརྟགས་པ་ན་

གཉིས་ཀར་རྩལ་གསུམ་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་སྡོན་དུ་

སོང་པར་བསྐྱབ་ན་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཀྱི་མ་ངེས་གསུངས་པས། ལྷ་དབང་ཕྱུག

ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་པོ་གཞན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རྩས་ཏེ། རང་རྒྱ་སེམས་དཔའི་ལས་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སྟོན་ཅིང་སྟོན་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཀྱིས་

མ་ངེས་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག

པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ། དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱ་མཐོང་བ་ཙམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་

དཔེ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕ་བར།

རིགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་བྱལ་པ། །

སྐ་ཡི་སྤྱི་ནི་མཐོང་བ་ལས། །

སྐབ་བྱེད་མི་རིགས་ངག་ལ་སོགས། །

གོ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྩ་ཅན་བཞིན། །

ཞེས་ཆོག་བཞི། དབྱིབས་དང་ལྡན་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱད་པར་བུམ་པ་སོགས་

ལ་དབྱིབས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་འདུག་པར་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་དབྱིབས་གྱི་སྒྲ་འི་སྤྱི་སྦྱོར་

བར་མཐོང་བ་ལས་གནས་ལུས་སོགས་སྒྲིས་བྱས་བྱས་པར་བསྐྱབ་པར་མི་རིགས་

ཏེ། དཔེར་ན། གོ་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མཐོང་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ན། ར་ཅན་དུ་སྒྲུབ་

མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཅ་བར།

རྫོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར། །

སྒྲ་ནམས་གང་ལའང་མེད་མ་ཡིན། །

དེ་ཡོད་པས་ནི་དོན་གྲུབ་ན། །

@29 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་གྲུབ། །

ཅས་ཚིག་བཞི། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་རྫོང་འདོད་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ན། སྒྲ་རྣམས་ས་ཕྱོགས་གང་ནའང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲ་དེ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་གྲུབ་ན། སྐྱེ་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་

འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁྲིགས་

པ་ནི། ཕྱ་བར།

འདི་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་ཀྱི། །

མི་རྟག་སོགས་ཕྱིར་ཡང་སེམས་མེད། །

སོགས་དང་ཤུན་པ་བཤུས་ན་ནི། །

འཆི་ཕྱིར་སེམས་ལྡན་དཔུང་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོག་བཞི། དབང་ཕྱུག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུན་འབྱིན་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི།

སེར་སྐྱ་བ་དང་གཅེར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་གཞན་ཡང་དཔུང་

ནས་འགོག་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སེར་སྐྱ་བས་སྒོ་བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་

བཅ་པོ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། གཅེར་

བྱ་བས། ལྷོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་བཤུས་ན་འཆི་

བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་འགོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདྲིར་སེར་སྐྱ་བ་

དེ་གངས་ཅན་པ་ལ་ཟེར། གངས་ཅན་པ་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལྡེའི་ནང་ནས། ལྷོ་དང་

བདེ་བ་རྣམས་བཅ་པོར་འདོད། སེམས་དང་བདག་དང་ཤེས་པ་རྣམས་རྟག་པར་

འདོད་པའོ། །གཅེར་བྱ་བས། ལྷོན་ཤིང་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ཡོད་པས་

སེམས་ལྡན་དང་། གཞིན་རྒྱུ་མའི་རྒྱུ་པས་རིག་ན་ཁ་ཕྱི་བའི་མེ་ཏོག་སོགས་

སེམས་ལྡན་དུ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ། རོ་བོ་དང་། བྱང་

པར་གཉིས་ལས། རོ་བོ་གཙོ་བོའི་དཔེ་ནི། ཅུ་བར།

@30 དངོས་པོའི་རོ་བོ་མ་གྲུབ་ན། །

ཚུལ་འདི་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་ཀྱང་། །

བྱང་པར་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །

སྒྲ་ཡི་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་བཞིན། །

ཞེས་ཆོག་བཞི། གཏན་ཆོག་ས་ལ། རོ་བོ་དང་བྱད་པར་གཉིས་ལས།

རོ་བོ་གཙོ་སྟེ། ཏྲགས་གྱི་རོ་བོ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་མ་གྲུབ་ན།

མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་

ཀྱང་། མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱས་པའི་རོ་བོ་སྒྲུའི་སྟངས་

དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་ན། བྱད་པར་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་མ་གྲུབ་

ཀྱང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །བྱས་པ་སྟེ་ཙམ་པ་དེ། སྒྲ་སྟེ་ཙམ་

པའི་སྒྲིང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། སྒྲིའི་བྱང་པར་རེ་རེའི་སྒྲིང་དུ་མ་

གྲུབ་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །མིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་

དོན་གཙོ་སྟེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དེ་བྱོད་བཟོད་པའི་སྒྲའི་བཟོད་བྱར་མ་

གྲུབ་ཀྱང་། བྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་སྟེ། དངོས་

པོ་བྱོད་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྟག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་

ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་

བཞིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲ་

སྒྲོར་ས་མཐུན་སྒྲུང་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་པ་ནི། བདག་དང་དུས་སྟོགས་ནམ་

མཁའ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རྟག་པ་ཆེན་པོ་ཟེར། དེ་མ་གཏོགས་པའི་

རྫས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པར་འདོད་ལ། འབྱུང་

བཞིའི་རྩལ་ཕྱན། ལུས་ཅན་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་། ལུས་ཅན་གྱི་དོན་རིག་བྱ་^{@31}

ཅན་ནི། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པས་

དེ་གཉིས་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྱུབ་ཅིས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་རྩལ་ཕྱན་ཐོགས་

མེད་དུ་འདོད་ཀྱང་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དོན་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་ས་འགོགས་པ་

སངས་རྒྱས་པ་དང་འབྲ། དེས་ན་རིག་བྱ་ཅན་ཆོས་ཅན། བློད་ཀྱི་མིང་ལུས་ཅན་

ཞེས་པ་དེ། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་ལ་མ་གྱུབ་ཀྱང་། དེའི་

ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་ཏུ། མིང་དེའི་ངོར་མ་གྱུབ་ཀྱང་། དོན་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།

མིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མིང་མ་འབྲུལ་ཀྱང་། དོན་འབྲུལ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་

གང་བཀོད་ཀྱང་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་

བྱ་དང་བྱ་བ་བྱའི་དངོས་པོ་ལས་སྐྱུ་དང་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་བྱ་བ་ཀྱི། སྒྲ་ཙམ་

ལས་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བ་སྒྲང་བྲ་བོ་ཆོས་ཅན། ར་ཅན་

ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་ཕྱིར། སྒྲང་པོ་ཆེའི་སྤྲལ་གྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲང་པོ་ཆེ་ཡིན་

ཏེ། ལག་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་མིང་མ་འཁྲུལ་ཡང་དོན་འཁྲུལ་བས་

ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅས་པའོ། དེ་དག་གི་རྩ་བ་ནི།

སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །

གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར། །

འུག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། །

ལུས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་བཞིན། །

དེ་ཉིད་འབྲུལ་ལ་སོགས་ཡིན་ན། །

སྒྲ་ནི་འབྲུལ་པ་མེད་ན་ཡང་། །

སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲིན་ལྡན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །

དངོས་ལས་དངོས་པོ་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །

འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་ལག་ལྟན་ཕྱིར། །

@32

རྩ་ཅན་གྲང་པོ་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད། །

འདི་ཡི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ནི། །

གྲགས་པ་ཡིན་གྱིས་བརྗོད་འདོད་མིན། །

ཞེས་པའི་བར་ཆོག་བཅུ་གཉིས་བྱུང་། དེ་ཡང་། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་

ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན།

མི་རིགས་ཏེ། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

སྤྲ་སྤྲད་ཅིག་མར་གྲུབ་ཅིང་མི་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྤྲ་ཆོས་

ཅན། བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་

གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཤུན་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།

རིག་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ནས་མིང་དོན་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་དོན་གཙོ་

སྟེ། མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་པ་དེ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཤུན་གྱི་སྟངས་ཏུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་།

དེའི་དོན་རིག་བྱ་ཅན། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཤུན་གྱི་སྒྲིང་དུ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྒྲུང་

དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། བྱེ་བྲག་པས། འབྱུང་བཞི་རྩལ་ཤུན་ཐོགས་

མེད་དུ་ཁས་ལེན་ཡང་། ཐོགས་བཅས་གྱི་དོན། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འགོགས་

པ། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཤུན་གྱི་སྒྲིང་དུ་ཁས་ལེན་པས། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཤུན་

ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་

འདྲའོ། །འགྲོ་བ་དང་། ལག་ལྡན་ཞེས་པ་རྩ་ཅན་དང་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་དངོས་མིང་

ཡིན་པས་མིང་མ་འབྲུལ་ཡང་དོན་འབྲུལ་བས་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ།

ར་ཅན་དང་སྤང་པོ་ཆེ་མ་ཡིན་པའི་སྟོག་ཆགས་གཞན་ལ་ཡང་འགྲོ་བ་དང་ལག་ལྡན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ལ། ལག་པ་ལྡན་ཚད་ལག་ལྡན་ཡིན་ན། ལག་ལྡན་

ཞེས་པའི་སྤྱད་སྤང་པོ་ཆེའི་དངོས་མིང་ཇི་ལྟར་ཡིན། འོད་དཀར་པོ་ཡོད་ཚད་ལ་

འོད་དཀར་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པར་ཐལ། ལག་པ་ལྡན་ཚད་ལ་ལག་ལྡན་

@33

ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉི་མ་ཡང་འོད་དཀར་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

བ་སྤང་ཡང་ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལག་ལྡན་ཡིན་ན།

སྒྲིང་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཏྲགས་དེའི་བྱུང་པ་ངེས་པར་

ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྤྲ་ཤེས་དོན་གོ་བ་ཡིན་ན། མི་ཡིན་པས་མ་བྱུང་

པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྲིན་ཞིང་སྤྲུག་པ་ཡིན་ན། དུད་འགྲོ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་

ཐལ་བ་དང་། ཚ་ཞིང་སྤྲུག་པ་ཡིན་ན། མི་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ།

བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཡིན་ན། རྩ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ། སྤྲ་ཞིང་

འཐས་པ་ཡིན་ན། ས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲོན་ཡང་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། འིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལག་པ་ལྟན་

པ་དེ་སྒྲ་དེའི་བརྗོད་བྱར་བཞག་ནས། དེ་སློབ་ཆགས་གཞན་ལའང་ཡོད་པར་

མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྲེལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མས་

བསལ་བ་བསྟན་པ་ལ། ཏྲག་པ་རྒྱུར་མི་རུང་བ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོར་ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཇི་ལྟར་དངོས་དེ་རྒྱ་ཡིན་པ། །

དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་གང་གི་ཚོ། །

རྒྱ་མིན་གང་གིས་དེ་ནི་རྒྱར། །

འདོད་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་མི་འདོད། །

མཆོན་དང་སྒྲན་སོགས་འབྲེལ་བ་ལས། །

ནག་པའི་ཕྱ་དང་འདྲབས་ཡིན་ན། །

འབྲེལ་མེད་སྒྲོང་དུ་མ་ཅི་ཡི་ཕྱིར། །

རྒྱ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོག་མི་བྱེད། །

རང་བཞིན་བྱད་པར་མེད་པ་ནི། །

@34

བྱེད་པ་ཡང་ནི་མི་རུང་ངོ། །

རྟག་ལ་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ། །

གང་དག་ཡོད་ན་གང་འགྱུར་ཉིད། །

དེ་དག་ལས་གཞན་དེ་ཡི་སྐྱུ། །

རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལ། །

རྒྱ་ནམས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོག་བཅུ་དྲུག །གཞན་ཕྱིས། དབང་ཕྱུག་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་པ། །

དེ་ནི་རྟག་པ་གཅིག་བྱ་ཡིས། །སྒྲ་ཆོགས་འདི་དག་འབྲིན་པར་བྱེད། །ཅིས་སྒྲ་

བ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱིས། དབང་ཕྱུག་གི་དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་

གང་གིས་རྒྱུར་འདོད་པའི་དུས་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་དུ་འང་འདོད་རིགས་ཏེ། ཇི་

ལྟར་ན་རྒྱ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་མ་འཕྲོས་བཞིན་དུ། དུས་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་

མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། དབང་ཕུག་རྟག་དངོས་སུ་

འདོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཁོང་གི་བྱབ་པ་མེད་ན་འབྲེལ་མེད་གྱི་སྒོང་དུ་མ་

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཆུ་གསོས་པ་དང་ཆུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །

འདོད་མི་རིགས་ཏེ། མཚོན་དང་སྒྲན་སོགས་གྱིས། ནག་པའི་ལྷས་ལ་ཆུ་བསྐྱེད་

པ་དང་། འབྲུབས་ཤིང་སོས་པ་འཐད་གྱི། གཞན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དབང་

ཕུག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། འབྲས་བུ་མི་

སྐྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་གི་དངོས་པོ་དེ་ནི་

འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྩ་པ་ཡང་མེད་དེ། ཏྲག་དངོས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་ན་ཡང་། འབྲས་བུ་དེའི་

རྒྱར་འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་རྣམས་ཕྱག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

@35

རྒྱ་གང་དག་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་པ་མ་

མཐོང་བའི་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དབང་

ཕུག་ཏུག་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་

ནའང་འབྲས་བུའི་རྒྱར་འདོད་ན། རྒྱ་འབྲས་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །

དབང་ཕུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། གཟུགས་ཕྲ་བའི་ཡོན་ཏན། རགས་པའི་

ཡོན་ཏན། ཡང་བའི་ཡོན་ཏན། བྱ་བའི་ཡོན་ཏན། ཡང་དག་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན།

རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན། བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན། འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་

ཡོན་ཏན་དང་བརྒྱད་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

སྤྱ་གུ་སྦྱིད་ལ་ས་ལ་སོགས། །

རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་ནི། །

རྒྱ་ཡིན་དེ་ལེགས་བྱས་པ་ན། །

དེ་ཡི་བྱད་པར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཡུལ་དབང་པོ། །

ཚོགས་པ་བྱད་མེད་སྒོ་རྒྱ་ཡིན། །

དེ་ལྟར་འདི་ཡིན་ཞེན་མིན། །

དེ་ལ་འང་བྱད་པར་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །

སོ་སོ་སོ་སོར་རྒྱས་མེད་ནྟམས། །

རང་བཞིན་བྱད་པར་མེད་པས་ན། །

ཆོག་ས་གྲང་རྒྱས་པ་མེད་འགྱུར་བས། །

དེ་ཕྱིར་བྱད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་སོ་སོར་གང་རྒྱས་མེད། །

ཆོག་ས་ན་ཡོན་ཏན་སྲིད་འགྱུར་བ། །

དེ་དག་རྒྱ་ཡིན་དབང་ཕྱག་སོགས། །

མ་ཡིན་བྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆོག་བཅུ་དྲུག ། གཞན་སྡེ་དེ་དག་གིས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱོད་

ལའང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་སོགས་སྐྱ་གུ་མི་སྦྱིད་པའི་སྐབས་དང་བྱད་མེད་

པས་སྐྱ་གུ་མི་སྦྱིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། རང་ལུགས་ཀྱིས། ས་དང་རྒྱ་སོགས་

འགྱུར་བ་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱ་གུ་མི་སྦྱིད་པའི་འདོད་དེ། སྐྱ་གུ་མི་སྦྱིད་པའི་སྐབས་ལས་

རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན། དེའི་ཆོ་སྒྲུ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ནི་ས་སོགས་རང་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ནས་སྒྲུ་གྲུའི་རྒྱར་མི་འདོད་པ་ཡིན་པས།

དེ་ལྟར་ན། ཆོས་གཅིག་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཆོས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཆོས་གསུམ་སྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་གཅིག་ཆོས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ནས་བསྐྱེད་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་བྲབ་པ་རྣམས་ལེུ་དང་པོའི་སྐབས་ལ་སོང་།

ཞིང་རྫོང་སོགས་སོ་ནམ་ལེགས་པར་བྱས་ན། ལྷོན་ཐོག་དེ་ཡི་བྲད་པར་ཕུལ་དུ་

བྱང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཡུལ་དང་དབང་པོ་རྣམས་ཚོགས་པ་དང་

མ་ཚོགས་པ་ལ་རྣམ་པ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། དབང་སྒྲིའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་

དབང་ཕྱག་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་སོགས་ལ་ཚོགས་མ་ཚོགས་རྣམས་

བྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་རྒྱུ་གྱིས་དབང་ཤེས་དེ་ལའང་

གསལ་མི་གསལ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།

རྒྱུ་གསུམ་ཚོགས་ཀྱང་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་ཚོགས་

པའི་སོ་སོ་སོ་སོར་རྣམ་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་ལ་

རང་བཞིན་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྒྱུ་གསུམ་ཚོགས་པ་དང་མ་

ཚོགས་པ་ལ་བྱད་པར་བྱལ་སྟེ། དབང་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་བྱད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

དབང་ཕྱག་སོགས་ནི། འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་

@37

དང་རང་བཞིན་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཐུན་མོང་གི་འབྲས་

བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད། རྒྱ་ཚོགས་ན་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་སྲིད་པར་འགྱུར་

བ་དེ་དང་ཐུན་མོང་གི་འབྲས་བུའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ།

ཚོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕ་བར།

ཚད་མ་རྒྱུ་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། །

དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་དུ་བཞེད། །

ཅེས་ཆོག་བཞི། ཚུ་རོལ་མངོས་པ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་པ་

ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་བཀག་པའི་སྐབ་བྱེད་ནམས་སྤྱོད་རང་ལའང་མཚུངས་ཏེ།

ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། རྟོག་གྲུར་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ཀུན་

མ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། ཐབས་དེ་ཡོད་ཀྱང་

དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་

རྒྱ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །འདི་ལྟར། མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་དང་སྤྲགས་དང་

སྤྲན་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་མ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འདྲ་

ཕྱི་ནང་ཀུན་ལ་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

དབང་ཤེས་གྱིས་ལྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པར་ཐལ། བར་དུ་ཆོད་

པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ཀྱང་དབང་ཤེས་གྱི་རྗེས་

སྤྱ་འབྲང་བས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཁས་ལེན་ཀྱང་།

དེ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་མེད་དེ། ལུང་དང་བརྗོད་བྱ་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། ཡོད་ཀྱང་

མངོན་སུམ་གྱིས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་ན།

དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་ཤེས་སམ་ཅིག་ཅེར་དུ་ཤེས། དང་པོ་ལྟར་ན།

ཤེས་བྱ་ལ་ཟད་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། འཁོར་བ་ལ་

ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་དུ་རྫོགས་པ་དེ་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མེད་དེ། ཆོག་ལས་གཞན་པ་ནི་

མེད་ལ། ཆོག་སྟོགས་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་དེ་ཀུན་ལ་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་

ཀུན་མཁྱེན་དུ་མི་རུང་ཀུན་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་དགོས་ན་ཕྱིར་གྲོལ་དེ་ཉིད་ཀུན་

མཁུན་དུ་འགྱུར་བས། དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་སྡེ་དེ་དག་གི་རྩོད་པ་དེ་

ཡང་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་སྒྲུང་སྟེ། བདག་ཅག་གིས་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་གཟིགས་ཞེས་པ་དེ། ཁ་བརྒྱད་ལ་སོང་བ་ཙམ་ལས། ཞིབ་

དུ་དཔྱད་མི་འདུག །རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་གཟིགས་ན།

རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་བྱ་གཟིགས་པ་གང་ནས་ཡིན་པ་དེར་ཤེས་བྱའི་ཐོག་མར་ཡིན་

དགོས་པར་སྒྲུང་བས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་ཐོག་མ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་མཁུན་ཡི་ཤེས་བྱི་གཟིགས་པ་གང་ནས་ཡིན་

པ་དེའི་གོང་དུ་ཤེས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་

ཤེས་ན། ཤེས་བྱ་ལ་ཟད་མཐའ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཚེད། དེ་ཙམ་མ་

ཟད། སངས་རྒྱས་པས་སྤར་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཀུན་མཁྱེན་དུ་གྱུར་པ་

ཁས་ལེན་པས། ཀུན་མཁྱེན་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲུང་དགོས། དེ་ལྟར་ན།

ཤེས་པ་ཐོག་མ་ཡོད་པས་ཤེས་བྱ་ཐོག་མར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་དུ་བསམ་མོ། །

རིགས་པ་དེ་ལ་རྩི་ཙམ་བསམ་གྱང་བདག་གི་སྒོ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལས་མ་

འདས་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པས་སེམས་ཅན་ལའང་ཐོག་མའི་

མཐའ་མེད། དེ་མེད་པས། སངས་རྒྱས་ལའང་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད། དེ་ལྟར།

སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གཉིས་གྲུབ་དུས་མཉམ་པས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་

@39

སྒྲིབ་གཉིས་སྤྱང་ཚྲོགས་གཉིས་ཚྲོགས་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན།

དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཤིག་ཁས་མི་ལེན་ན། སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་

གྱུར་ཚུལ་གང་ཡིན། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཤིག་ཁས་ལེན་ན། དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་

གྱི་གནས་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར། ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུའང་

འདྲ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ངེས་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན།

སངས་རྒྱས་ཕྱི་མ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཉུང་ཤས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སངས་

རྒྱས་འགའ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

སངས་རྒྱས་ངེས་མ་ཡིན་ན། རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །

ད་ནི་དགྲུས་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། གྱུན་མཁྱེན་

འཛོལ་བའི་རྒྱ་མཚན། གྲན་མཁྱེན་འཛོལ་བའི་རྒྱལ། གྲན་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅུ་བར།

མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །

འཁྲུལ་པར་བྱོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །

དེ་ལཤད་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཕྱིར། །

ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་འཛོལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་ཆོག་བཞི། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞི་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་

བྱེད་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོན་པར་གཟུང་ནས། འཁྲུལ་ལོ་སྤྲུལ་དུ་དོགས་

པ་ཅན་ནམས་ཀྱིས། ཐར་པའི་ཐབས་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་

འཆོལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྟོན་པ་དེ་ཡིས་ལཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱ་

བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་ཡང་དག་དང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སོ་སོར་

འབྱེད་མི་རྒྱས་ན། འཁྲུལ་པ་དེ་བརྟོག་མི་རྒྱས་ལ། འབྱེད་རྒྱས་པ་ལ་སྤྱག་

བསྐྱེད་ཞི་བའི་ཐབས་རང་གིས་ཤེས་པས་འཛོལ་མི་དགོས་སོ་སྒྲུལ་དུ་དོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཛོལ་བའི་ཚུལ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསྐྱབ་བྱ་ཅུ། །

གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དཔུང་བྱའི། །

འདི་ཡིས་སྤྲིན་བྱའི་གངས་མཁྱེན་པ། །

ངེད་ལ་འགར་ཡང་ཉར་མཁོ་མེད། །

ཅེས་ཆོག་བཞི་བྱུང་། སྟོན་པ་འདི་ཡིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་དེའི་འདོད་པའི་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཅུ་

གུར་པའི་འཁོར་བའི་འཇུག་ལྗོག་གི་རིམ་པ་ནམས་མཁྱེན་ནམ་མི་མཁྱེན་སྒྲམ་དུ།

སྒང་དོར་གྱི་གནས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་ནམ་པར་དཔུང་པར་བྱའི། སྤྱིན་

བྱའི་གངས་མཁྱེན་པ་སོགས་ཡིན་མིན་ཐོག་མར་དཔུང་པར་མི་བྱ་སྟེ། གྲོལ་བ་

དོན་གཉེར་ངེད་ལ་སྤྱིན་བྱའི་གངས་མཁྱེན་པ་སོགས་ཉེར་མཁོ་འགར་ཡང་མེད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངེད་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལཤེས་གཉེན་ཆོལ་

ཚུལ་ནི། དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྒང་དོར་གྱི་

གནས་སྟོན་རྣམ་མི་རྣམ་བརྟག་དགོས། གསུམ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་བ་ནི།

ཙ་བར།

སྒང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །

ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །

གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་གྱི། །

ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །

རིང་པོ་མཐོང་བའམ་མིན་ཡང་རུང་། །

འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། །

@41

ཚུར་ཤོག་བྱ་གྲོལ་བསྟན་པར་གྱིས། །ཞེས་ཚིག་བརྒྱད་བྱུང་། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན།

གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་མཐའ་དག་གི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། རྒྱང་བྱ་འགོག

ལམ་གཉིས་དང་དོར་བྱ་སྤྲུག་ཀུན་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ན་མས་ཀྱི་འཇུག་ལྡོག

ཐབས་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མཐར་ཐྱིན་པ་མཇེད་པའི་ཕྱིར།

གྱུ་མཚོའི་ནང་དུ་དོད་པོ་སྒྲིན་བྱའི་གྲངས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་མཛད་པ་ཙམ་གྱིས་

གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་མོ། །ཐག་རིང་པོ་མཐོང་ངམ་

མ་མཐོང་ཡང་རུང་། སྒྲིན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་སྒྲིན་པ་

རིགས་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པའི་དོན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པས་སོ།།

ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆད་མའི་སྒྲིས་བྱར་རིགས་ན། བྱ་གོད་ཡིན་གྱང་

ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བས། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཚུར་ཤོག་

བྱ་རྒྱུ་མཁུ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིལ་པར་བསྟུན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས་ཅིགས་པར་

འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བྲགས་

པ་ལྟར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་ཞིག་ལ་ཀུན་

མཁྱེན་དུ་ངོས་གཟུང་བའོ། །ཆེ་འདིར་མ་ཆགས་པར་སྤྱི་མ་པན་ཆད་དོན་དུ་གཉེར་

བ་ཞིག་ཡིན་ན་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་

སྒོ་ནས་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྟུན་དགོས་པ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ལྟར་བྱའི་བཤེས་གཉེན་ཆོལ་བའི་རྩལ་ཡང་རང་གི་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་

སྟོན་རྒྱས་མི་རྒྱས་བརྟག་དགོས་པས་བརྟག་ཚུལ་ཡང་རིགས་པའི་དབང་ཕུག་གིས་

གསུངས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའོ། །འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ནས་གསུངས་པའི་བཤེས་

གཉིན་ཞིག་ཚོལ་བར་འདོད་ན། བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་བརྟག་

དགོས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས་བཤད་པའི་བཤེས་གཉིན་

ཚོལ་བར་འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་གསུངས་པའི་བཤེས་གཉིན་

@42

གྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ་པོ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟག་ །གསང་སྤྲགས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་ཚོལ་

བར་འདོད་ན། རྒྱུད་སྡེ་དང་། ལྷ་མ་ལུ་བཙུ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། །ཕྱི་འི་

དེ་ཉིད་བཙུ་དང་། །ནང་གི་དེ་ཉིད་བཙུ་སོགས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་བརྟགས་ནས་བསྟེན་

དགོས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ན་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་ཙ་བར་གྱུར་

པས་ཕན་ཡོན་ཤིན་དུ་ཆེ་ལ། །བཤེས་གཉིན་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་རྩལ་ལོག་ན་ཉིས་

དམིགས་ཀྱང་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་ཏེ། །རང་རེའི་སྟོན་པ་བཙོམ་ལྡན་འདས་

ཀྱང་། དེའི་ཉིས་པ་བརྗོད་མི་རྣམ་པའི་རྩལ་མཛད་པའོ། །བཤེས་གཉིན་དེའི་

ཡོན་ཏན་རིགས་པ་རྣམས་རང་གི་བསྟུས་ན་ཤེས་པར་རྟུས་ལ། ཅུང་ཟད་ཕྱ་བ་

འགའ་ཞིག་ཡུན་རིང་ཙམ་བརྟག་པ་དང་གཞན་ལ་འདྲི་བ། གྲགས་པ་སོགས་ལ་

བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཐམས་ཅད་ཤེས་མི་དགོས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱང་མི་རྟུས་

ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྩ་བའི་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཞར་

ཞོག་ཙམ་དུ་འོ། ,^{tIKA}ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ནི། ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་

ཤེས་པ། །ཞེས་པ་ནས། ཅུར་ཤོག་བྱ་གྲོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་ནི།

ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྗོག་གཉིས་ཀའི་གཞིར་བྱས་ནས། སྐྱབ་བྱེད་ལུགས་རྗེས་

གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་པ་ནས་ལུགས་འབྱུང་གི་ཐོག་མར་འཛིན་པ་གསུངས་ལ་ཡིད་

ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་དེ། ལུགས་འབྱུང་གི་རིགས་པ་བཞིའི་ནང་ནས་ཐོག་མར་བྱགས་

རྩ་ཆེན་པོའི་སྐབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐབ་བྱེད་བྱགས་རྩེས་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་

པ་ནས་འཛུགས་པར་མཐུན་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡན་ཆད་ནི་ལུགས་འབྱུང་

ལུགས་ལྗོག་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པ་ཆད་མར་བཤད་ནས། མཚན་ཉིད་གང་

དང་ལྡན་བའི་ཆད་མའི་སྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱེད་པར་དབྱེ་བ་དང་ལོག་རྟོག་

དགག་པ་སོགས་ལཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་

མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ལྷགས་འབྱུང་གི་རིགས་

@43

པ་བཞི་དང་། ལྷགས་ལྷོག་གི་རིགས་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ལཤད། ལྷགས་འབྱུང་

གི་རིགས་པ་བཞི་ནི། ཕ་བར། སྐྱབ་བྱེད་བྱགས་རྩེས་གོམས་ལས་དེ། །

ཞེས་པ་ནས། དེ་ཕྱིར་ཚད་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་འཆད། ལྷགས་ལྷོག་གི་རིགས་

པ་བཞི་ནི། ཕ་བར། ཡང་ན་སྐྱོབ།། བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ།།

ཞེས་པ་ནས། གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅིས་པའི་བར་འཆད་དོ། ལུགས་

འབྱུང་བཞིའི་ནང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། ཙུ་བར། སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེས་

གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་པ་ནས། ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། །ཞེས་པའི་

བར་འཆད། ལུགས་འབྱུང་གི་གཏན་ཆོགས་བཞིའི་ནང་ནས་སྟོན་པ་ནི། བརྩེ་

ལྷན་སྐྱུག་བསྐྱལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་རྩ་བཤད། །ཅིས་

པའི་བར་འཆད། ལུགས་འབྱུང་གི་གཏན་ཆོགས་བཞིའི་ནང་ནས་སྤངས་པ་བདེ་

གཤེགས་ནི། ཙུ་བར། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས། །ཞེས་པ་ནས།

དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། །ལུགས་འབྱུང་གི་གཏན་ཆོགས་

བཞིའི་ནང་ནས་སྐྱོབ་པ་ནི། །སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ། །ཞེས་པ་ནས།

གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། །གོང་གི་གཏན་ཆོགས་བཞི་པོ་

ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པ་ནི། །ཅུ་བར། དེ་སྤྱིར་ཚད་ཡིན། །ཞེས་པ་

དེ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་ལྟོག་གི་གཏན་ཆོགས་བཞིའི་དང་པོར་སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ནི།

ཅུ་བར། ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས།

བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། ལུགས་ལྟོག་གི་རྟགས་པ་

བདེ་གཤེགས་ནི། སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བརྟན་དང་། །ཞེས་པ་ནས། མི་སྐྱོབ་ལས་

ལྷག །ཅེས་པའི་བར་འཆད། ལུགས་ལྟོག་གི་སྟོན་པའི་རྟགས་ནི། ཅུ་བར། །དེ་ཡི་

ཕྱིར། གཞན་དོན་མཐུན་སྦྱར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། ལུགས་ལྟོག་

གི་བརྟེ་བའི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ལས་བརྟེ་ཡིན་གཞན་དོན་དོར། །

@44

དོན་གྲུབ་མཛད་པ་མི་འདོད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་བྱུང་། ལུགས་ལྟོག་གི་

གཏན་ཆོག་ས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པ་ནི། ཅུ་བར། བཙུང་

བའི་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལས། །ཞེས་པ་ནས། གང་སྤྱིར་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད། །

ཅེས་པའི་བར་འཆད། གོང་གི་ཅུ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་སྟོན་པ་བཙོམ་ལྡན་

འདས་ལ་ཚད་མའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ལྟའི་དངོས་

སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། བསྟན་སྤྱིར་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་

པའི་བར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྟོན་ས་ཚད་

མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་དེར་བབྱོད་པའི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་ལ། བྱུང་

པར་གྱི་ཚོས་བཞི་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ།

བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་སྒྲོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་ཚུལ་

དང་། དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་གྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ།

བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་

བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེས་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་པ་

དེས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ། དང་པོར་སྡོན་དུ་སོང་

སྟེ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྟུག་བསྐྱེལ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་སྣང་རྩི་བསྐྱེད་ནས།

དེ་ནས་སྟུག་བསྐྱེལ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་གོམས་པར་བྱས་པས་སྟོན་པར་འགྱུར་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་འང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱེལ་གོམས་

པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་དང་སྣང་རྩི་ཆེན་པོ་

གཅིག་ཏུ་ལའད། དབྱུ་མ་འཕྱག་པར་རང་འགྲེལ་ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་

པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲིང་

ངོ་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་དྲངས་ནས། །རང་རེའི་དབུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་ལས་བྱང་ཆུབ་

@45

སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་འང་ཐུགས་མེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་བཞེད། མཛོད་གནས་བདུན་

པའི་སྐབས་སྟིང་མེ་ཆེན་པོ་དང་ཐུགས་མེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མི་འདྲ་བ་

བརྒྱད་བཞག་པ་དང་། ཐུགས་མེ་ཆེན་པོ་སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་

གསུངས་ཏེ། མཛོད་ཙ་བ་ལས། ཐུགས་མེ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཚོ་བ་སྟོ། །ཚོགས་དང་

ནམ་པ་སྟོད་ཡུལ་དང་། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་བྱ་བ་

ནམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་བལྟས་ན། ཐུགས་ཟེ་ཆེན་

པོ་དང་སྒྲིང་ཟེ་ཆེན་པོ་གཉིས་བྱུང་པར་ཤིན་དུ་ཆེ་ཞིང་ཐུགས་ཟེ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་

ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། གང་ན་

ས་ནམས་གྱི་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེ་བར་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིང་ཟེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་

གསུངས་ཀྱང་། རང་རའི་ཡིག་ཆར། ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིང་

ཟེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། རྒྱུད་སྒྲིམ་པའི་དར་_{tIKA}་བྱངས་ནས་བསྐྱབས། དེ་ཡང་།

སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་ལས་སྐྱབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་མེད་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐལ་ལས་

འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་གསུངས། རྣམ་ལའད་ཐར་ལམ་གསལ་

བྱེད་ལས། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྒོམ་པའི་ཐོག་མའི་

སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^{tIKA}ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་།

གང་ཞིག་འགོ་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐལ་ལས་བསྐྱལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་

པོ་དེ་ཉིད་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་བྱང་རྩྱབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱད་

པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་དང་། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལྷགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་

ཐེག་ཆེན་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་བར་འདོད་པའི་

ནམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་བཙུག་མ་མ་ཡིན་པ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་རྒྱད་ལ་སྤྱི་བར་འགྱུར་ལ།

སྒོ་དེ་ཉིད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཕྲུལ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་

@46

པ་ཙམ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྒོ་འདི་ནི། ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ལ་

ཞེས་གསུངས་པས། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་

དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་

དོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་པའི་མདོ་བྲངས་པ་ལས།

བྱིམ་བདག་གཅིག་ལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མི་གཙང་བའི་དོར་དུ་ལྷུང་

བས། དེའི་མ་དང་གཉིན་རྣམས་གྱིས་བྱ་དེ་དོར་ལས་འདོན་པར་འདོད་པའི་སྒྲིང་

རྗེ་དང་འབྲ་བ་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་ལ། དེའི་ཕ་དེས་བྱ་ལ་བརྩེ་བའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་

འདྲ་བ་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ལ་ལྟ་ན། རང་ཅེའི་ཡིག

ཆ་ལས་གསུངས་པ་དེ་འཐད་པར་སྒྲུང་སྟེ། མ་ཡིས་བྱ་ལ་བརྩེ་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་

རྩེ་ཉན་རང་ལ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་མཚན་

ཉིད་རྩོགས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། སྒྲིང་རྩེའི་སྟོན་དུ་གཅིས་ཤིང་པངས་པའི་

ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱམས་པ་དང་། འིན་གཟོ་འིན་པོན། མར་ཤེས་སོགས་འགྲོ་

དགོས་པས། ཉན་རང་ལ་དེ་དག་སྒྲོམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས། གཉིས་པ་

དེ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ལ་རྩོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཅུ་བར། ཁྲོན་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིན། ཞེས་

ཆོག་གཉིས་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་པ་ན་རེ། སྤྱིང་རྩེ་སྤྱི་བ་དུ་མར་གོམས་ནས་ཚད་མའི་

སྤྱིས་བྱ་འབྲུངས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་བ་སྤྱི་ཕྱི་མེད་ཅིང་ཡིད་སློ་

རྟོག་པ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། ཆང་དང་སྤྱོས་པའི་རྩས་པ་ལྟར།

ཡིད་སློ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཅིག་པ་དང་དེའི་རི་མོ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་

དང་། སྤྱོན་མེ་དང་དེའི་འོད་ལྟར་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་ནས་ལུས་

ཞིག་པ་ན་ཡིད་སློང་ཉག་པའང་ཞིག་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བཤད་དོ། ,tIKA་ཆེན་ལས།

@47

དཔེ་དང་གཉིས་ལྟོག་ནས་བཤད། ཚད་མ་རྒྱན་ལས། སློན་ལུས་གྱི་བདག་ཉིད་

དང་། །ལུས་འབྲས་ལུས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། །དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས། །

གོམས་པ་གྲུབ་པ་མེད་བར་འདོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ།

སླེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་དགག་པ་དང་། གོམས་པ་སྲིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་

འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ།

དང་པོའི་རྩ་བར། །མ་ཡིན་རྟེན་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཆོག་གཅིག་བྱུང་།

རྒྱས་བཤད་ནི། གླེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲ་སྒྲུབ་བྱེད་

ལྷག་ལྡན་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་འཆད། གོམས་པ་སྲིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་

བ་མི་འཐད་པ་དགག་པ་ནི། གོམས་ལས་བྱུད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་

ནས། །ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་རོ།།

དེ་དག་ནི་གཞུང་གི་བསྟུ་བ་བཤད་པ་ལོ། །ཡིད་སློ་རྟོག་པ་དེ། ལུས་ཀྱི་རྟེན་བྱུད་པར་ཅན་

བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡིན་པ་ཚད་མས་བཀག་ཅིང་འགོག་

པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། tIKA ཆེན་ལས་བྱུང་བ་ལྟར། རྒྱུང་འཕེན་གྱིས། ཡིད་སློ་

རྟོག་པ་འབྱུང་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པས་དེ་འགོག་པ་

ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཙམ་མི་འགོག་སྟེ། ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་

སྐྱེ་མིན། །ཞེས་དང་། དེ་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། རྒྱུང་འཕེན་པ་དང་། རྒྱ་རྩལ་མངོས་པ་བ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རྟོག་སྟེ། ཆད་སྒྲས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆད་སྒྲ་དང་། སྐྱེ་བ་ལྔ་ཕྱི་དང་།

དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་ཁས་ལེན། དེའི་

གཞུང་འཕྲུགས་མཁན་ནི། བློ་སྤྲོད་འཇིག་རྟེན་མིག་ཅེས་བྱ་བ་རྟོག་གི་ལ་ཤིན་ཏུ་

སྤངས་པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། མར་

མི་ཤི་བཞིན་ཆོ་འདིའི་མཐའ་རྫོགས་པ་ན་ལྷས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་སེམས་ཀྱང་རྒྱན་

@48

ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ལྷས་ལ་ཆང་དང་དེའི་རྣམ་པ་བཞིན་ལྷས་ཀྱི་རང་བཞིན་

དང་མར་མེའི་འོད་བཞིན་ལྷས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། ཕྱིག་པའི་རི་མོ་བཞིན་ལྷས་

གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། ཕུར་བུ་བ། མེད་སྒྲི་པ། ལྷ་འི་བླ་མ།

འཇུག་སྟོབས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲི་བ་སོགས་ཀྱང་ཟེར། དྲང་སྟོང་འཇིག་རྟེན་

མིག་གིས་མཛོས་མ་ལོགས་པར་སྟོད་ཅིང་བར་གྱིས། །ལུས་མཆོག་འདས་གང་

སྟོད་ལ་དེ་མི་འབྱུང་། །ལུས་འདི་འཆོག་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་སྟེ། །འཇིག་པར་

སོང་བ་ལྟོག་པར་མི་འབྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཇི་ཙམ་དབང་པོ་སྟོད་ཡུལ་ལ། །

སྒྲིས་བུ་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད། །ཅེས་སོགས་མང་ངོ། །རིགས་པ་ནི། སྐྱག་བསྐྱུལ་

ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། ཚོར་མ་བརྒྱུམ་པོ་ནོ་བ་དང་། མ་བྱ་མདོང་ཕྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

མ་ཤི་བར་དུ་བདེ་བར་འཛོ། །ཤི་ནས་དེ་ཡི་སྦྱོད་ཡུལ་མེད། །ལུས་ཀྱང་ཐལ་

བ་བཞིན་སོང་ནས། །སྤྲར་འཚོ་བར་ནི་ག་ལ་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་སྤྲ་ཕྱི་ཡོད་མ་

ཡིན། །ཞེས་དང་འཆི་འཕོའི་སེམས་ལ་མཚམས་སྦྱོར་མེད། །ཅིས་པ་དང་།

བྱིས་པ་སྦྱིས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་སེམས་མེད་ལས་ཤེས་པ་

སྦྱིས་པ་འོ། །ཚད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་ཕུ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་

ཚད་མ་ནི་རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་འཇིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་

ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཡུལ་རྟོགས་མི་རྒྱས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་རྣམས་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར།

མདོར་ན། རྒྱང་འཕེན་པ་དེས། མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མ་གཏོགས། རྟོག་གྱུར་

གྱི་དོན་རྣམས་ཁས་མི་ལེན། མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མེད་པར་ཁས་

ལེན། འཇིག་རྟེན་འདིར་གང་བདེ་བ་ཞིག་ལ་སྦྱོད་དགོས་གྱིས་ཕྱི་མ་མེད་དེ་མ་

མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འོ། །དེང་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་བ་མང་ཆེ་བ་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལྟ་བ་

དང་འབྲ། ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་པ་མ་རྟོག་གི་

བར་དུ་ཡོད་མེད་གང་དུ་འང་ཐག་མ་ཆོད་ཀྱང་། རྒྱ་མཚན་ལས་ཐག་ཆོད་པ་འང་

ཡོད་བརྟན་མི་རུང་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཏུས་རབས་འགའ་ཞིག་གི་སྡོན་ལ།

རིགས་པས་དཔུད་ནས་མེད་པར་ཐག་བཅད་ཟིན་པའི་སྡོད་བཅུད་ད་ལྟར་ཚན་རིག

བཟང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུན། ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།

ད་དུང་ཡང་། ཚན་རིག་ཇི་བཟང་དུ་སོང་ནས་གསར་རྟེན་མང་པོ་ཡོད་སྲིད་པའི་

ཕྱིར། རྒྱང་འཕེན་པའི་རིགས་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་

ལས་ཀྱང་། འགོག་དཀའ་ཞིང་དེ་མ་བཀག་བར་དུ་དེས་ནང་རིག་པ་ལ་འཇུག

པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་

གཞི་ཅ་སྟོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ན། སྤྱི་མར་

ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་དོགས་ནས་སྤྲིག་སྟོང་དགོས་ལྟར་བྱེད་པ་མི་འོང་བས། སྐྱེས་

བྱ་ཆུང་དུ་འི་ལམ་དགག་ཡང་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ན་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་

འོང་བ་མ་ཤེས་པས། སྤྱག་བསྐྱེལ་བརྒྱད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་དུག ། སྤྱག་

བསྐྱལ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་དགག་དེ་མ་

ཤེས་ན། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་

འཐོབ་པ་མི་འོང་བས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྣམས་དགག་ནས་ལེགས་ཆོགས་

མཐའ་དག་གི་སྒོ་དགག་པ་འགྱུར། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་

བྱངས་པ་ལྟ་ཞོག། །ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཙམ་གྱིས་གོ་བ་བརྟེན་པ་ཡང་ཆོ་འདི་

འིང་དུ་མི་གནས་པར་བྱི་མར་སོང་སྟེ། ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པ་ལ་སྐྱག་ནས་སྤྲིག་

པ་འགོག་པ་དང་། དགོ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་སྤྱག་

བསྐྱེལ་ལ་འཇིགས་ནས་དེ་ལས་ཐར་པའི་སྐྱབས་འཛོལ་བ་སོགས་བྱང་བ་དང་།

སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་ཡོད་ན། དེའི་སྐྱ་མ་ཡང་ཡོད་དགོས་པས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་

པ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་སོགས་དྲན་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བྱུང་བའི་ངེས་

@50

འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆེ་རབས་མང་པོར་སྐྱུད་སྦྱིང་རྒྱུ་བསྐྱེལ་པ་དང་།

བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེལ་པ་བྱངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་གསོག་པ་

སོགས་ལ་ཡིད་སྣོ་བར་འགྱུར་བས། འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་མཐའ་དག་སྒོ་

འབྲེད་པའི་ཕྱེ་མིག་ཏུ་གྱུར་རོ། །དེ་ནི་དགྲུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་

བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ། དང་པོར།

མ་ཡིན་རྟེན་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དེས། ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པའི་

ཉེར་ལེན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་དེ། དེ་འབྲེད་

རྟེན་ཡིན་པར་ཚད་མས་བཀག་ཅིང་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྤྱི་

སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་

སོང་སྟེ། སློ་གོམས་པ་རབ་བྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས། གོམས་བྱའི་དོན་ལ་

གསལ་སྒྲུང་འཐོབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་མཐོའི་

བྱད་པར་འདོད་པའི་ལྟ་དང་། ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་ཤིན་ཏུ་ལློག་ཏུ་

གྱུར་པས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་

དེ་ལ་འདི་ལྟར་དྲོགས་ཏེ། ཤིན་ལློག་ཏུ་གྱུར་པའི་འདོད་ལྟ་དང་ཚངས་པ་དེ།

གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་ཤིན་ལློག་ཡིན་ནམ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་

ལ་ཤིན་ལློག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཟག་ཡིན་ན་ཤིན་ལློག་ཡིན་པས་བྱབ་

པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་ངོར་ཤིན་ལྷོག་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པའི་མི་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གཞན་གྱི་ངོར་ཤིན་ལྷོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། འདོད་ལྷ་དེ་འཇིག་རྟེན་གཞན་གྱི་ངོར་ཤིན་ལྷོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན།

དེ་ཤིན་ལྷོག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་

འདོད་ལྷ་དང་། ཚངས་པ་དེ་རང་གི་ངོར་ཤིན་ལྷོག་ཡིན་པར་ཐལ། སེ་སྐྱེ་ཀྱན་

ལ་ཤིན་ལྷོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་སྟོ་རང་ @51 ལ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཙམ་ཡང་བཀག་ན། རང་ཉིད་རང་ལ་ཤིན་ལྷོག་ཡིན་པ་ངོ་

མཚར་རོ། །ཤིན་ཏྲུ་གུ་ལྷ་ལྷ་འདོད་ལྷ་དང་། ཚངས་པ་གཉིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་

རང་གི་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

མདུན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྤྱོད་བས་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་འདོད་ལྷ་དང་། ཚངས་པ་གཉིས་པོ་རང་གི་

དུང་ན་ཡོད་པའི་འདོད་ལྷ་དང་གཟུགས་གྱི་ལྷས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། མཆོད་སྒྲིན་གྱི་མདུན་ན་ཡོད་པའི་ལྷས་སྒྲིན་གྱིས་མཆོད་སྒྲིན་མངོན་

སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་ལའད་སྤྱིང་པོར། རྟོག་གི་འབར་བའི་ལུང་

བླ་མ་པ་ལས། ལྷགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་བད་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་བྱམ་པ་ལ་

སོགས་པའི་དོན་ཤེས་ཤིང་། བ་ལང་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དྲི་དང་གཟུགས་

ལ་སོགས་པ་ལས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་ཤེས་རྣམས་མིང་གི་བདས་བཞག་པ་དངོས་

པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་དབྱ་མ་པ་གཉིས་ཀ་

ལ་འབྲ་བར་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བ་ལང་གིས་ཀྱང་

རང་གི་བྱ་ཤེས་རྣམས་པར་གསུངས་ནས། འདོད་ལྷ་དང་ཚངས་པ་སོགས་རང་གི་

རིགས་ཤེས་རྣམ་པ་སྒྲེས་ཅི་དགོས། དེ་ཡང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག

ཡིན་ཕྱིན་དེའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་དེ་མཐོང་བར་འཛོག་དགོས་ཏེ། བ་ལང་གི་

གཟུགས་མཐོང་བས་བ་ལང་མཐོང་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚུངས་བདག་ལས་

བྱུང་བ་ལང་གི། ཞེས་གསུངས། གང་ཟག་གཅིག་གི་ངོར་ཤིན་ཏློག་ཡིན་པ་ཙམ་

གྱིས་ཤིན་ཏློག་ཏུ་འཛོག་ན། བདག་ཅག་འཇམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཡང་ཤིན་ཏློག་

ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གླིང་གཞན་གྱི་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གྱིས་བདག་

ཅག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ལ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ལུང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དགོས་སོ། །དཔེར་ན། བདག་ཅག་གིས་གླིང་གཞན་

@52 གསུམ་དང་ལྷ་ཡུལ་སོགས་ལུང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ལས་ཐབས་གཞན་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ། གླེབ་སྐྱེ་ཕྱི་

ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ།

རྟགས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་འོ། །དེའི་རྩ་བ་ནི། གླེབ་

ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་ཆོ་ན་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་པའི་

བར་འཆད། མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ནི། ཕ་བར། ཐ་མའི་སེམས་ནི་

སེམས་གཞན་དང་། །ཞེས་པ་ནས། །དེ་འདྲའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྷག་ལྟན་འདོད། །

ཅེས་པའི་བར་འཆད་དོ། །དང་པོ་རྟགས་དགོད་པའི་ཕ་བ་ནི། །སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་

ལེན་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས། །ཕྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་

བར་འཆད། གཉིས་པ་གཞོད་པ་སྤང་བའི་ཕ་བ་ནི། དེ་ཡི་ཤེས་པས་ཕན་འདོགས་

ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། །ཐམས་ཅད་ཆོ་ན་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་འོ། །

རྟགས་ནི། ཕ་བར།

སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །

འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོ་སྒོ་དག་ནི། །

རང་གི་རིགས་ལ་སྟོས་མེད་ཅན། །

ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་མིན། །

ཏ་ཅང་ཐལ་སྤྱིར་མཆོམས་སྒྱུར་བར། །

རྣམས་ལྡན་མཐོང་བ་གང་དེ་ལ། །

ཅི་ཞིག་ཡོད་འགྱུར་གང་མེད་པ། །

གང་གིས་ཕྱི་ནས་མཚམས་སྦྱར་མེད། །

གང་དུ་བྱོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ། །

སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །

@53 ས་སོགས་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད། །

དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ས་བོན་བདག ། །

དེ་ཕྱིར་དབང་སོགས་རང་རིགས་ལ། །

སྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུང་ཡིན་ན། །

ཇི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འགྱུར་བཞིན། །

ཀུན་འགྱུར་བྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །

དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོད་ན། །

ཡིད་སློལ་གཞོད་ཡོད་མ་ཡིན། །

འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །

འགྱུར་བ་བདག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་སྒོ་གནས་པ་ཡིན་རྟེན། །

སྒོ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགའ། །

དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། །

དེ་ཕྱིར་སྒོ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །

དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་གྱུར་ན། །

ཕྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

ཞེས་པས། གྲིས་པ་སྐྱེ་མ་ཐག་པའི་དབུགས་འབྱུང་རྩབ་དང་། དབང་

པོ་དྲངས་པ། སྒྲོའི་གཡེར་བག་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་

ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལ་བལྟས་མེད་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དབུགས་འབྱུང་རྩབ་

དང་། དབང་པོ་དྲངས་པ། སྒྲོའི་གཡེར་བག་སོགས་དང་ལྡན་པའི་

ཕྱིར། འབྱུང་བའི་ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་

ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ནས་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་

@54 ལྷ་ཐལ། ཡིད་སློང་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་

རིག་པ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་མཚམས་སྒྱུར་བར་རྣམ་པ་དང་ལྡན་

པ་མཐོང་བ་དེ་ལ། རྒྱ་ལྷག་པོ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གྱུར་པ་མི་དགོས་པ་གང་

གི་ཕྱིར་ན། ཕྱི་ནས་ཀྱང་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྒྱུར་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གང་དུ་ངོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་

འབྱུང་བའི་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སློག་ཆགས་

ཀྱི་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དབང་པོ་དང་སྒོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་

པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་གཅིག་སྟོག་ཆགས་སུ་

འབྱུར་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་སུ་འབྱུར་དགོས་སོ། །དབང་པོ་

རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་ན་འང་ཡིད་སྒོ་རྟོག་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་

ལ། ཡིད་སྒོ་རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་ན་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་ནས་འབྱུར་ན་དབང་པོ་དེ་དག་

ཀྱང་འབྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་སྒོ་རྟོག་པ་དེའི་རྟེན་ཁྱད་

པར་ཅན་གང་ཞིག་ན། རང་གི་རིགས་མཐུན་སྒོ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོན་གྱི་

སེམས་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་ད་ལྟར་ཡིད་སྒོ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཡིད་སྒོ་རྟོག་པ་རྟེན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཡིད་སྒོ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་འབྱུང་

བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་སྒོ་སྒྲ་མ་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་

ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིས་འཆི་ཁའི་སེམས་སོགས་ཀྱང་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་

བར་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྒྱུར་བ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་

དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཅ་འབྲེལ་དེ་དག་ནི། རྒྱུ་

བ་སྒྲིལ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ། གྲིས་པ་སྒྲིས་མ་ཐག་པའི་

དབུགས་འབྱུང་རྩབ་སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲིལ་ལས་བྱུང་བ་སྒྲུབ་ནས་རིགས་

@55 འདྲ་སྒྲིལ་དེ་སྒྲིབ་སྒྲིལ་འི་དབུགས་འབྱུང་རྩབ་སོགས་ཡིན་པར་ཤེས། ད་ལྟའི་

སྒྲིས་མ་ཐག་པའི་དབང་སོགས་རྣམས་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་ན། ཏུ་གཅིག་

གི་ནང་དུ་འབྱུང་མགོ་དམར་ལུས་སེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ཡང་མགོ་སེར་ལ་

ལུས་དམར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། རློག་ཆགས་འགའ་ཞིག་རྒྱུང་ལ་འགའ་ཞིག་

ཆེ་བ་དང་། མི་ལའང་འགའ་ཞིག་ལུས་ཆེ་ལ་འགའ་ཞིག་རྒྱང་བ་དང་།

རེས་འགའ་སྒོ་གོས་རྩོལ་རེས་འགའ་བརྟལ་པ་སོགས་དང་། ཡང་ཕུ་གུ་འགའ་

ཞིག་ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་སོགས་ཆེ་ལ་འགའ་ཞིག་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོང་ཤས་

ཆེ་བ་ཡོད་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལ་

བལྟོས་མི་དགོས་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སློག་ཆགས་རྣམས་

འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་ན། འབྱུང་བ་གཅིག་སློག་ཆགས་སུ་འགྱུར་

བ་ན། འབྱུང་བ་ཀུན་སློག་ཆགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་

རྒྱ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཡིད་སློང་ཉོག་པ་སྤྲུམ་

འགའ་ཞིག་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལས་ད་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་དབང་

པོ་སོགས་བྱུང་ལ། འཆི་ཁའི་ཡིད་སློང་ཉོག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བྱེད་པ་ལས་

ཕྱི་མའི་དབང་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འབྱུར་བས་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ཅུས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར། དབང་པོ་སྤྲུལ་རེ་རེ་ལ་གཞོད་ན་ཡིད་སློང་འབྱུར་བས་བྱུང་པ་མེད་ལ།

ཡིད་སློང་ལ་སྤྲུལ་རན་དང་འབྱུང་པོ་སོགས་གྱིས་འབྱུར་ན་དབང་པོ་ལ་གཞོད་པས་བྱུང་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡིད་ལ་འཇིགས་སྐྱུག་ལྷགས་དྲག་པའི་དུས་ན། ཟུང་དབང་

གིས་རོ་ཞིམ་པོ་མི་སྤྱོད་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན། མིག་དབང་ཉམས་པའི་སྟོབས་

ཀྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེས་དབང་གིས་ཡིད་ལ་སྤྱང་ན་

བྱུང་ནས་ཡིད་སྟོང་ཉིག་པ་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས། སྟོན་

མེད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དབང་པོ་ཉམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་

@56 སྟོང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། མིག་དབང་ཉམས་པ་དེས་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཡིད་ལ་སྤྱང་

ངན་གཞན་ཞིག་བྱུང་། སྤྱང་ན་དེ་ཇི་རྒྱས་སུ་སོང་བས་ཡིད་སྟོང་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། མིག་དབང་ཉམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་སློའོག་པ་འབྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་མིག་སྒྱུན་པ་བཏང་ཡང་ཡིད་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་

བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཡིད་སློའོག་པ་དེ། རང་འབྲས་དབང་

སོགས་ཀྱི་ཕྲོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་

རང་འབྲས་ཡིད་སློའོག་པའི་ཕྲོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྟུས་

ན། སྒྲིམ་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྡུ་མ་སྡེན་དུ་སོང་སྟེ།

འིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་འིག་པ་བཞིན། ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་སྡུ་མ་

སྐྱབ་པ་དང་། ཐ་མལ་པའི་འཆི་ཁའི་འིག་པ་ཆོས་ཅན། འིག་པ་ཕྱི་མ་མཆོམས་

སྒྲོར་ཏེ། ཆགས་བཅས་ཀྱི་འིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁ་སང་གི་

འིག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པའི་འིགས་པའོ། །ཆོག་ལ་འབྲིད་

ན། འིག་པ་སྡུ་མ་ཆོས་ཅན། འིག་པ་སྡུ་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། འིག་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འིག་པ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། འིག་པ་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྒྲོར་བར་

ཐལ། ཆགས་བཅས་ཀྱི་འིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་ཀྱན་ཁས།

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་རང་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི། སློབ་

དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་སྐྱབ་པ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

བསྐྱས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི།

རང་གི་ཉི་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་གཞན་སྐྱེད་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་

པ་དང་བཅས་པའི་སྤར་གྱི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་སེམས་བཞིན། ཐ་མལ་པ་འཆི་བའི་

སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་

རྟགས་སོ་ཞིས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པ་ན།

@57 གླེ་བ་སྔ་ཕྱི་རྟགས་དགོས་པས། གླེ་བ་སྔ་མ་དང་། ཕྱི་མ་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་

རྟགས་པ་སོགས་དཔུད་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ཡི་ཤེས་པས་ཕན་འདོགས་ཕྱིར། །

ཡིད་ནི་ལུས་ལ་བརྟན་པར་ལའད། །

གལ་ཏེ་དབང་པོ་མེད་པར་སྒོ། །

མ་ཡིན་དེ་ཡང་དེ་མེད་པར། །

དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་གྱི་ཉིད་པས། །

དེ་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་གྱི་ཅན་ཡིན། །

རིམ་ཅན་མིན་ལས་རིམ་ཅན་མིན། །

ཁྱད་པར་ཅན་མིན་བརྟོས་པའང་མེད། །

ལུས་ལས་རིམ་གྱིས་སློ་འགྱུར་ན། །

དེ་ཡང་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད། །

སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ནི། །

སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སྒྲོན་མེད་དེ། །

རྒྱ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྒྱ། །

ཐམས་ཅད་ཆོ་ན་མཐོང་བ་ཉིད། །

ཅེས་པས། སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷས་སེམས་གཉིས་པན་ཚུན་

རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཡིད་ལྷས་ལ་

བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲོན་

པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ནི། ལུས་དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡིད་ལ་ཕན་

འདོགས་པ་ཡོད་པར་བརྟེན། ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་

ཀྱི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་པོ་མེད་

@58 པར་ཡིད་སློ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་ནོ། ཞེན། འོ་ན།

དབང་པོ་འང་ཡིད་སློ་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། ཡིད་སློ་མེད་པར་དབང་པོ་མི་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། དབང་པོ་འང་ཡིད་སློ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་། རྒྱན་

ལ་བལྟེས་ནས་པན་ཚུན་རྒྱ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། པན་ཚུན་པན་འདོགས་པའི་

ཕྱིར། པན་འདོགས་བྱེད་རྒྱའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ལུས་སེམས་གཉིས་པན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ལུས་རྟག་པ་

ཡིན་ན། ལུས་ལས་ཡིད་སློང་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ།

སྟོང་རིམ་ཅན་མིན་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་བལྟེས་ནས་རིམ་ཅན་དུ་

བསྐྱེད་པའང་མེད་དེ། རྒྱུ་གྲིས་བྱུང་པར་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་གྲིས་ཡིད་

སློང་མ་རིམ་ཅན་དང་ཚོགས་ནས་རིམ་གྲིས་ཡིད་སློང་ཕྱི་མ་འབྱུང་བར་འབྱུང་གི་

ལུས་གཅིག་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན། །ཞེ་ན། ལུས་དེའི་ཡང་སྔ་ཕྱི་རིམ་པ་གསལ་

བར་བྱེད་པར་ཐལ། ཡིད་སློང་སྔ་མ་ལ་བཞུགས་ནས་ལུས་གྲིས་ཡིད་སློང་ཕྱི་མ་རིམ་

གྲིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་སྐྱད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ནི་སྔར་མེད་པའི་ལུས་

སེམས་སྐྱད་ཅིག་ཕྱི་མ་རེ་རེ་བ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་ཚུད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར།

འདོད་ན། འཆི་ཁ་དང་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོན། ལུས་སེམས་པན་

ཚུན་རྒྱུར་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི། ལུས་གྲིས་

ཡིད་སློལ་གནས་སྐབས་པན་འདོགས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱད་པར་

ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཕྱོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱད་པར་ཅན་ནི། མར་མེལ་པན་

གཞོད་ཇི་ཙམ་གྱིས་མར་མེའི་འོད་ལ་འགྱུར་ཕྱོག་དེ་ཙམ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ཐ་མའི་སེམས་

ནི་སེམས་གཞན་དང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཕྱོག་པ་མིན། །ཞེས་པའི་

@59 བར་དང་། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས། །

ཞེས་པ་ནས། འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་འཆད།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེས་ན་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེ་

འདྲའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྷག་ལྡན་འདོད། ཞེས་པའི་བར་འཆད་དོ། དང་པོ་མདོར་བསྟན་

པ་ལ། ཉགས་མ་ངེས་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་མའི་སེམས་ནི་

སེམས་གཞན་དང་། མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགའ་ཅི་ཡོད། ཞེས་པས། ཐ་མ་

འཆི་ཁའི་སེམས་ནི། རིགས་འདྲའི་སེམས་གཞན་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་འགལ་བ་

ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ལ། དཔེ་སྒྲུབ་

བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། ཚད་མ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བར། དགྲ་བཙེམ་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། གང་ལས་མཚམས་སྟོར་

མེད་པར་འདོད། །ཅིས་པས། དགྲ་བཙེམ་ཐ་མའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་།

ཐ་མལ་པའི་སེམས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཚམས་སྟོར་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་

ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་

དགྲ་བཙེམ་པའི་སེམས་དེ་ཚད་མ་གང་ལས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་

པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ། དཔེར་ན་ཡོན་ཏྲན་ལ་སོགས་པ། །ཞིག་དང་མ་སྐྱེ་

དག་ལ་བཞིན། །ཞེས་དཔེར་བཞོད་པ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར། གཉིས་པ་ཚད་

མ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ། ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད། རིགས་པའི་

སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙུ་བར། ཚད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་

གྲི། །གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། །ཞེས་པས། སངས་རྒྱས་པའི་

ལུང་ལས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙེམ་ཐ་མའི་སེམས་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ།

གྲུབ་མཐའ་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་

ལུང་དོན་འགོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་

@60 རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི་སྟེ་མི་འབྲང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་

མི་འཐད་པ་ལ། ཏྲགས་ལ་དགག་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བ། འབྲས་བུ་ལྗོག

པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཙུ་བར།

གལ་ཏེ་དེ་རྒྱ་བལ་ཕྱིར་ན། །

དེ་ཉིད་འདིར་ནི་ཅིས་མ་བཟོད། །

དེ་སྒོ་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་གྱིར། །

དབང་པོ་བཅས་ལས་ཡིད་ཤེས་མིན། །

ཤེས་སྒྲིད་རྣམ་པ་ཐ་དད་གྱིར། །

ཀུན་ལས་གྲང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་མེད་ཉིད་ཕྱིར་གཞན་ལས་མིན། །

ཞེས་པས། དགྲ་བཙུམས་འཆི་ཁའི་སེམས་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་མཚམས་

མི་སྒྲོར་ཏེ། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེན། ཉགས་

དེ་ཉིད་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་མཆམས་སྒྲོར་བ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདྲིར་ནི་

ཅིས་མ་བཟོད་དེ་བཟོད་འདོད། བཟོད་ན་མི་འཐད་དེ། དབང་པོས་བདག་སྐྱོན་

བྱེད་པ་ལས་ཡིད་ཤེས་ཉོག་པ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་ན། གཟུགས་

འཛིན་མིག་སྒོ་བཞིན་དུ་གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་མི་འཛིན་

པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཀྱན་ཆོགས་པ་ལས་ཡིད་ཤེས་ཉོག་པ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དབང་

པོ་རྣམས་ཡུལ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

དེར་མ་ཟད། ཀུན་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེད་གོས་ན། དབང་པོ་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་

ཡིད་སློའི་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤི་བའི་ལུས་གཞན་ལས་ཀྱང་

ཡིད་སློབ་དག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཉིར་ལེན་སེམས་མེད་པ་

ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཅོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར། རྒྱ་གཅིག་ @61 ཕྱིར་ན་ལྷན་ཅིག་གནས། །དབང་བཞིན་གཟུགས་དང་རོ་བཞིན་ནོ། །དོན་གྱི་སྒོ་

ནས་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པས། འོ་ན། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་དབང་ཡིད་རྣམ་སྤྲིན་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སུ་རུང་སྟེ།

སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་ལས་སྒྲི་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབང་པོ་ལྔ་བཞིན་ནོ། །

རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མེད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་རོ་དང་གཟུགས་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་དུག་སོགས་གྱིས་ཡིད་སྒོང་སྒོང་པོར་འགྱུར་བས། ལུས་ཡིད་སྒོའི་

བདག་རྒྱུན་ཡིན་ནོ་ཞེས། དེ་ནི། བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་འགྱུར་

བ་མ་ཡིན་པར། དོན་དེ་དག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུག་ཟོས་ཀྱང་ཡིད་ལ་མ་བསམས་ན་ཡིད་མི་འགྱུར་

བ་མ་ངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱད་པར་ཅན་ངོས་

གཟུང་བ་ནི། ཙ་བར།

རྟག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །

གང་ཞིག་ཡོད་པས་ཕན་འདོགས་བྱེད། །

དེ་རྒྱ་དེ་ཕྱིར་བདུན་པ་དང་། །

སྐྱེས་ཕྱིར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །

འགའ་ཞིག་ཆོན་སེམས་རྒྱན་ལ། །

ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་འང་ཡིན་སྟེ། །

བྱམ་སོགས་ལ་ནི་མེ་སོགས་བཞིན། །

དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ལྟོག་པ་མིན། །

ཞེས་པས། མར་མའི་འོད་དེ། ཏྲག་ཏུ་མར་མེ་དེ་ཡི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་

ལེན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མར་མེ་གང་ཞིག་དེའི་འོད་ཀྱི་སྒྲ་ལོགས་སུ་

ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་འོད་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། མར་

@62 མེ་དེ་མར་མའི་འོད་ཀྱི་ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས།

འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བདུན་པ་དང་། འདི་སྐྱེས་

པའི་ཕྱིར། འདི་སྐྱེ་ཞེས་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་པ་ནི། ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་

རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །དུས་འགའ་ཞིག་གི་

ཆོ་ན། ལུས་དེ་སེམས་རྒྱན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་བྱེད་པའང་ཡིན་སྟེ། དེ་ཙམ་

གྱིས་ལུས་ལོག་སྟོབས་གྱིས་སེམས་ལྷོག་པ་མིན་པར་ཐལ། རྩ་ཐ་དད་ལྷོག་

བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩའི་བུམ་པ་སོགས་ལ་མེ་

ལ་སོགས་པས་གནས་སྐབས་ཕན་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན། རྩའི་བུམ་

པ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མེ་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྩའི་བུམ་

པ་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་

ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་རྟགས་གོང་མའི་སྐབས་ཁས། འདོད་ན།

དེ་འདྲའི་མེ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྩའི་བུམ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔེར་བཞོད་པ་འབྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།

རྒྱ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འབྲེལ་བའི་དོན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་གཞུང་ཙུ་འགྲེལ་དེ་ནམས་གྱིས། ཐ་མལ་པའི་འཆི་

སེམས་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཆམས་སྒྲོར་བ་བསྐྱབས་ནས་སྒྲིབ་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་

བསྐྱབས་པ་ལ། རྒྱང་འཕེན་པ་ན་རེ། གང་འཆི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་འདྲ་

ཕྱི་མར་མཆམས་མི་སྒྲོར་བས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། དག་བཙོམ་ཐ་མའི་འཆི་

སེམས་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཆམས་མི་སྒྲོར་བ་བྲོད་ཀྱི་ལུང་ལས་བཤད་པ་བཞིན་

ནོ། །ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་དེ་ཡང་འཆི་སེམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ལ།

སངས་རྒྱལ་པས་བྱོད་ཀྱིས་དཔེར་བཞོད་པ་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་

པས་སངས་རྒྱལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བརྗོད་དམ་ཞེས་དགག།

@63 དེ་ལ། རྒྱལ་པས་འགར་རི་བོང་གི་རྩ་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་། རྣམ་མཁའི་

པད་མོ་སོགས་དཔེར་བཞོད་པས། རྩོགས་སྡུ་མས། དེ་དག་དཔེར་མི་རུང་སྟེ།

ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེན་ལན་ཅི་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་

རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དཔེར་བྱས་ཏེ་

གཏན་ཚིགས་བཞོད་པ་ཡོད་པས། དེ་དག་ལའང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་

གྱིས་དེ་དག་དཔེ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཞེས་སྒྲུས་པ་ལའང་གང་བཟོད་བསམ་པར་བྱའོ། །དབྱ་བཙམ་ཐ་མའི་སེམས་

སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་པས། དེ་གང་ཡིན་ཞེན། ལྷག་མེད་དུ་སྒྱུ་ངན་ལས་

འདའ་ཁ་མའི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཡིན། དེས་ཉིར་ལེན་བྱས་པའི་སེམས་

མེད་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན།

ལྷག་མེད་མུང་འདས་གང་ཟག་གང་གི་རྒྱད་ལའང་མེད་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་

གང་ཟག་མེད་པའང་ཁས་སྒྲང་དགོས་པས་ཐོབ་བྱ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཉོན་མོངས་དག

པའི་སེམས་འབའ་ཞིག་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།

སེམས་ཡོད་ན་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལ་

ཕན་འདོགས་པར་བཤད་པ་ཡང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེ་བ་ཡོད་

པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དགྲ་བཙམ་ཐ་མའི་སེམས་དེ་ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ལ་

འགྱུར་རྒྱ་ཡོད་པ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་པར་

ཁས་བླངས་ཕྱིན་ལྷག་མེད་དུ་སྟུངན་ལས་འདས་པ་ན་སེམས་རྒྱན་ཆད་པར་ཁས་

ལེན་དགོས་པས་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཐོན། བྱེ་བྲག་སྒྲུབས། ཐོབ་པ་འདུས་

བྱས་པ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་འཇོག་དཀའ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བྱུང་པ་ཁས་

ལེན་ན་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཡོད་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་རིགས་འདྲ་མཚམས་

@64 སྦྱོར་བ་ཁས་ལེན་ཆོག་པས། ལྷ་སྒྲིགས་པའི་ཚེད་པ་དེ་འོང་དོན་མེད་དོ། །

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་ན། དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་

གྱི་སྟེང་དུ་འཆི་སེམས་དང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྟོར་བ་གཉིས་ཀར་གྲུབ་

པས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་རྩ་བཞག་པ་དེ་ཡང་བསམ་ཞིབ་བྱེད་

འོས་པ་ཞིག་འདུག་སྟེ། དེ་འདྲའི་བྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་།

རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་

ཁས་མི་ལེན་ཟེར་ཡང་། སངས་རྒྱས་པས། ལུ་སྟོགས་པ་ལ། གྱིས་པ་སྟེས་

མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྤྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་ཡང་དཔེའི་སྟེང་དུ་

རྟགས་ཚོས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་ཡང་བྱབ་པ་ལྟ་སྟེགས་པས་ཁས་མི་ལེན་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གཉིས་ལ་ཕྱིར་ཕྱོད་གྱིས་བྱབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའང་འདྲ་

ལ། ལྔ་ཕྱོད་རང་གིས་བྱབ་པ་ཡོད་པའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ན་ང་ནི་

སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་ངེད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་བྱབ་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱོད་

ལྟ་སྟེགས་པ་ཡིན་པས་བྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེར་བྱབ་པ་མེད་ཅེས་པ་སོང་

བར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན། རང་ཉིད་རིགས་པ་སྣ་བ་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་

ལ་རང་རེའི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ནས་ཀྱང་། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་གྱིས། །

བསྐྱེད་བཅད་བརྟུང་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །

སྒྲུང་པར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་དང་། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་

པ་སོགས་རྟོན་པ་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལུ་སྟེགས་པའི་རིགས་

པ་དེ་ལ་མཐོང་རྒྱུ་མིན་པར་ཞིབ་དུ་བསམ་སྟེ་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་

དག་དུ་རང་ལ་མ་སོང་བར་བྱེད་དགོས།

གཞུ་བོར་སྟོ་གོས་ལྷེ་མིག་གིས། །

@65 རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་སྒོ་བརྒྱར་གྱེ། །

གཏིང་དཔོག་དཀའ་བའི་བརྗོད་བྱའི་ཞོར། །

དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པར་བྱེད། །

གཞན་ལ་འཕྲ་སྒྲོད་སེམས་འོང་བ། །

རང་གི་འདོད་པའི་ལམ་ནོར་ཏེ། །

སྟ་བའི་གཡང་སར་སྤང་བར་ངེས། །

དང་པོའི་ལམ་ལ་སློམ་མིག་བསྟོས། །

སྤྱི་རོལ་མངོས་པ་བ་ཞེས་སྟོན་ན་ཡང་། རང་སེམས་དེ་ཡི་གྲུབ་མཐའི་

རྗེས་སུ་སོང་། ཁ་ཞེན་གཉིས་མེད་རྒྱུ་འཕྲུག་གྲུབ་མཐའ་ལ། སུན་འབྲིན་བརྗོད་

དེ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བསྐྱབ། །ཅེས་པ་ནི། བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །ཆགས་

བཅས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ན། རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་མཚམས་སྟོར་བས་བྱུང་པར་ཐལ།

སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་ཁ་མའི་འདོད་ཆགས་

སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན།

དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་

རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྒྱན་ཆད་པའི་རྩ་ལ་གྲིས་སྤངས་པའི་

ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ནམ་མཁུན་གྱི་

ངོ་བོར་འགྱུར་བ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་ཞེས་

པ་དེ་རང་གི་ཉིར་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་དགོས་ཀྱི།

རིག་པ་ཕྱི་མ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་སྟེ། དགྲ་བཙམ་ཐ་མའི་སེམས་དེ་རིགས་

འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྒྲོར་བར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །ཡང་ན། ཆགས་བཅས་

གྱི་རིག་པ་ཡིན་ན་རྒྱན་ལྡན་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ལ་ཟེར་ན། ཐ་མལ་པའི་

འཆི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ། ཆགས་བཅས་གྱི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

@66 འདོད་ན། དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྒྲོར་བར་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཆགས་བཅས་གྱི་རིག་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་

དོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།

ལུས་སྒྲོའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དགག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་

བའོ། །དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲུའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ལ་

དགག་པ་དང་། རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྲིལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རྟེན་མཉམ་ལ་བརྟགས་ལ་

དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ།

ཉིར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕ་བར། ལུས་ནི་

གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས། །ཕྱོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས།

ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་ལྷོག་པ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ལུས་ཚང་

བར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན།

ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོད་ན། སེམས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་

འཇུག་གཉིས་ལ་ལངས་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ལྷོག་

པ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཚང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ།

སྤྱ་གུའི་ཉིར་ལེན་ཚང་ན། སྤྱ་གུ་ཡོད་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་དུ་མ་འཕེན་

ནོ། །ཁོ་བོའི་སྒྲོ་ངོར་འདི་ལྟར་འཆར་ཏེ། རྒྱུད་འཕེན་པས། ཡིད་སྒྲོ་ལུས་

འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས། ཤི་བའི་ལུས་ལ་འང་ཡིད་སྒྲུའི་རྒྱ་ཚང་

བར་གནས་ཤིང་། གང་ལ་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་རྩས་པ་

དངོས་པོའི་ཚས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤི་བའི་ལུས་ལ་ཡིད་སྒྲུའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་

ཚང་ཡོད་པས་ཡིད་སྒྲུའི་འབྱུང་བ་འདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ལན་དགག་པ་དང་།

@67 འགལ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོམ་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡོད་ཡོད་དང་

དབང་གྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། གང་ཕྱིར་གྱུ་ནི་ཡིན་པར་འདོད། །ཞེས་

པའི་བར་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲོང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་པ་

ནས། དེ་ཅེས་སྒྲར་ཡང་འཆོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། དང་པོའི་

ཙ་བ།

དེ་ཡོད་ཡོད་དང་དབང་གྱུར་ཕྱིར། །

དེ་ལས་འབྱུང་རྒྱུ་དེ་མ་ཡིན། །

སྒྲུང་འབྲིན་པ་དང་འབྲིན་པ་ནི། །

འབད་ཚེ་ལ་མེད་པར་གང་ལས་ཡིན། །

དེ་དག་ཕུལ་བུང་འགྲིབ་པ་ལས། །

ཕུལ་བུང་འགྲིབ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

དེ་དག་ལ་ཡང་ཐལ་བ་མཚུངས། །

སེམས་རྒྱ་ཡིན་ན་མཚུངས་མ་ཡིན། །

གནས་པའི་འཕེན་བྱེད་གཞན་དག་གྱང་། །

གང་ཕྱིར་རྒྱ་ནི་ཡིན་པར་འདོད། །

ཅེས་པས། རྒྱང་འཕེན་པ་ན་རེ། ཤི་བའི་ལུས་ལ་ཡིད་སློའི་ཉིར་ལེན་

ལུས་ཚང་བར་གནས་ཀྱང་། མ་ཐུན་རྒྱེན་དབུགས་མེད་པས་ཡིད་སློ་ཕྲོག་སྟེ།

རྒྱལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེན། དབུགས་དེ་ཡིད་སློའི་བདག་རྒྱེན་བྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཡིད་སློ་ཉྟག་པ་དེ་ལས་དབུགས་འབྱུང་རྩལ་འབྱུང་གི། དབུགས་

འབྱུང་རྩལ་དེ་ལས་ཡིད་སློ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་སློ་

ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབུགས་དེ་ཡོད་པ་དང་། དབུགས་དེ་དག་ཞན་དུ་རྒྱ་བ་

ཡིད་སྒྲེའི་རྩོལ་བས་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱང་

@68 ཕྱིར་འབྱིན་པ་དང་ནང་དུ་འབྱེན་པ་སོགས་འབད་རྩོལ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས་འབྱུང་

གོ། དེ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱ་གང་ལས་ཀྱང་དེ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དབུགས་དེ་དག་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པ་ལས་ཡིད་སྒྲེའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་

པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབུགས་ཡིད་སྒྲེའི་བདག་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དབུགས་ཡིད་སྒྲེའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ན། དབུགས་དེའི་རྒྱ་གང་

ཡིན་ལུས་དེ་དབྱགས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཡིན་ན། ཤི་བ་ལུས་ལ་འང་དབྱགས་དེ་དག

ལྷོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་མཚུངས་ཏེ། རླུང་དེའི་ཉིར་ལེན་ལུས་ཚང་བར་གནས་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཤི་བའི་ལུས་ལ་ཉིར་ལེན་དང་མཐུན་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་ཚང་

བས་ཡིད་སློལྷོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོན་གནས་སོ། །རང་ལུགས་ལ་མི་མཚུངས་

ཏེ། སེམས་སྣ་མ་དེ་སེམས་སྤྱི་མའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་མི་ལྷོག

པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་རྟུ་གནས་པའི་

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགལ་རྒྱུ་གྱིས་བཙམ་པའི་ལན་དགག་པ་ལ།

ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙུ་བར།

གལ་ཏེ་སྒྲོང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །

ཉེས་པས་མི་མཐུན་ལུས་རྒྱུ་མིན། །

ཤི་བའི་ཉེས་པ་ཉམས་གྱུར་ཆོ། །

སྒྲར་ཡང་འཆོ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་གིས་རིག་སྒྲགས་བཏབ་པའི་ཤིང་གི་

སྒོང་བྱ་སོགས་མི་མི་འབར་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་རྒྱུང་མཁྲིས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་

གནས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པས་ཤི་བའི་ལུས་དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། ཤི་བའི་ཆོན་ལུས་ལ་སྤྲུང་ཡང་སེམས་འཆོ་བ་དག་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

@69 ལུས་གནས་ཤིང་། འགལ་རྒྱུན་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་དུ་ཉམས་པར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་མི་ནི་ལྷོག་ན་ཡང་། །

ཤིང་གི་འབྱུང་བ་མི་ལྟོག་བཞིན། །

དེ་ནི་ལྟོག་པ་མེད་ཅེ་ན། །

མ་ཡིན་གསོ་སྦྱར་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །

སྤར་མི་འབྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ནི། །

ལ་ལ་འབྱུང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །

འགའ་ཞིག་ལྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་དཔེར། །

ཤིང་དང་གསེར་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །

དང་པོ་རྩུང་ཡང་ལྷོག་པ་མིན། །

སྤར་ལྷོག་རུང་བར་འགྱུར་བྱས་གང་། །

དེ་ནི་སྤར་ཡང་འགྱུར་འགྱུར་ཏེ། །

གསེར་གྱི་སྤ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །

རུང་ཟད་གསོ་བྱ་མིན་བརྗོད་པ། །

འཆོས་བྱེད་ཉིད་པ་དཀའ་སྤྱིར་རམ། །

ཆོ་ཟད་ཕྱིར་རོ་ཉིས་འབའ་ཞིག །

ཡིན་ན་གསེ་མིན་མེད་པ་གཉིས། །

ཤི་བའི་དུག་སོགས་ལྷོག་ཕྱིར་རམ། །

དེ་ཡི་སོས་ཟིན་བཅད་ལས་ཀྱང་། །

འགྱུར་བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ན། །

དེ་ཅེས་སྒྲར་ཡང་འཆོ་མི་འགྱུར། །

@70 ཞེས་པས། གལ་ཏེ་མི་ལྟོག་ན་ཡང་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ།

འགལ་རྒྱུན་ཉེས་པ་ནད་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ལོག་གྲང་། ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཆེན་

པོ་ཤི་བ་དེ་ནི་ལྟོག་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ནད་ཀྱི་ལྟོག་ཏུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ནད་གསོ་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེས་བྱས་པའི་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་དང་། ནད་

ཀྱི་སྒྱུར་བ་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཤིང་ལ་མེས་བྱས་པ་བཞིན། སྤྲར་མི་

འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཡིན་ན། འགྱུར་བ་རུང་ཡང་ལྟོག་མི་སྲིད།

གསེར་ལ་མི་བཞིན་དུ་འགའ་ཞིག་ལྟོག་རུང་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཡིན་ན། འགྱུར་

བ་ཆེ་ཡང་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། ཤིང་དང་མཚུངས་ན་ནད་གྱི་སྒྱུར་བ་རིམ་ས་སོགས་ལྟོག་

མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། གསེར་དང་མཚུངས་ན། འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་འང་ལྟོག་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་སྒྲ་ནག་ཙམ་ཡང་ཤིང་དུ་ལྟོག་པ་མེད། གསེར་གྱི་སྒྲ་བ་

ཁུ་བཞིན་དུ་སོང་ཡང་སྒྲར་ཡང་སྒྲ་བ་ཉིད་དུ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། གསོ་མི་རུང་བའི་

ནད་བཤད་པ་ནི། འཚོས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲན་དང་སྒྲན་པ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་

ཕྱིར་རམ། ཁྱོད་གྱིས་ཟིན་པའི་ནད་པ་ཆེ་ཟད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི།

ནད་ཁོ་རང་ངོས་ནས་གསོ་མི་རུང་གི་ནད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་ནད་

འབའ་ཞིག་འཆི་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། གསོ་རུང་མིན་པའི་ནད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ།

འགལ་རྒྱུན་མེད་ཅིང་མཐུན་རྒྱུན་ཚང་ན་ནད་ངེས་པར་གསོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དུག

གིས་ཤི་བའི་ལུས་དེ་ཅི་ན་སྤྲར་ཡང་འཆོ་བར་མི་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཉེར་ལེན་ལུས་གནས། འགལ་རྒྱུན་ཤི་བའི་དུག་སོགས་སྤྲགས་ལ་སོགས་པས་

ཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རམ། དུག་སྤྲལ་དེ་ཡིས་སོས་ཟིན་པའི་དུག་མ་ཁར་འདུས་པ་

བཅད་པ་ལས་ཀྱང་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་

གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟས་སེམས་ལ་མེད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕ་བར། ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། @71 འགྱུར་བ་མེད་པར་བྱམ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། གཉིས་པ་ནི།

དངོས་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། མེ་དང་ཟངས་མའི་སྤྱི་ཉིད་

བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་འཆད་དོ། དང་པོ་ནི།

ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །

ཉེར་ལེན་ཅན་དག་འགྱུར་བར་ནི། །

བྱེད་པར་མི་རྣམས་དཔེར་འཇིམ་པ། །

འགྱུར་བ་མེད་པར་བྱམ་སོགས་བཞིན། །

ཞེས་པས། ཉར་ལེན་ཞེས་པ་དེ། ཉར་ལེན་ངོ་བོ་འགྱུར་བ་མེད་པར་

ཉར་ལེན་ཅན་ཏེ་དེའི་འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་བྱེད་མི་རྣམས་པར་དེའི་ངོ་བོ་ཙམ་གྱི་མཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྒྱུ་དངོས་སུ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན།

འཇིམ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པར་རྒྱུ་བྱམ་པ་སོགས་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་

པ་དེ་ལྟས་སེམས་ལ་མེད་པར་ནི། ཚུ་བར།

དངོས་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །

དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་འགྱུར་བ། །

དེ་དེའི་ཉིང་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། །

བ་སྐྱང་བ་མིན་ལ་སོགས་བཞིན། །

སེམས་དང་ལུས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

དེ་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས། །

སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལྷན་ཅིག་གནས། །

མི་དང་བླ་སྤྱོད་མཁུ་སྤྱོད་བཞིན། །

ཞེས་པས། རྒྱུ་འབྲས་པོ་གང་འབྲུར་བ་མེད་པར་འབྲས་བུ་འབྲས་པོ་

གང་ཞིག་རྣམ་པར་འབྲུར་བའི་རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉར་ལེན་དུ་མི་རིགས་ཏེ།

@72 དཔེར་ན། བ་སྤྱང་དང་བ་མིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་དང་ལུས་གཉིས་

ཀྱང་ཉར་ལེན་དང་ཉར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉར་ལེན་

ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་དང་

ཟངས་མའི་བྱ་བ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་བ་མིན་ཞེས་པ་དེ་

བ་སྐྱང་དང་བ་འཇོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཟེར། ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་གཟུགས་

དྲི་རོ་རིག་བྱ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་རྟེན་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་

ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པར་བཤད་པས། འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤྲག་བརྟེན་

རྩལ་དེ་གང་ཡིན་དཔྱད། བུམ་པའང་རང་ནང་གི་རྩལ་ཕན་འདོགས་པར་བཤད་པས་

ལུས་དེ་སེམས་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆོལ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་

དུས་མཉམ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ། དུས་མཉམ་གྱི་རྟེན་དགག་ །དེས་རིགས་

ཅན་གཞན་ཡང་ཁྲིགས་པ། རྟོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད།

དེའི་ལན་དགག་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོད་མེད་

དག་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། མ་ཡིན། ཞེས་པས། ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། ལུས་དེ་སྟོང་

གྱི་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག

ལ་ཡང་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་རྫས་གཞན་རྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེའི་ལན་

དགག་པ་ནི། ཅུ་བར། ཡོད་པའི་གནས་རྒྱ་ནི།

རྟེན་ཡིད་ཞེན་འདི་རྟེན་མེད། །

གནས་པ་པོ་ལས་གཞན་མིན་ཕྱིར། །

གཞན་ཡིན་ན་ཡང་དེ་རྒྱ་ཉིད། ། དེས་ནི་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་བྱས། །

འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་དེ་འཇིག་རྒྱ་ལས་འདོད། །

@73 དེ་ལ་འང་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་ཡིན། །

གནས་པའི་རྒྱས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱས། །

གལ་ཏེ་འཇིག་རྒྱུ་ཕྱད་བར་དུ། །

དེས་གནས་འཇིག་པ་དངོས་ཚོས་ཉིད། །

ཡོད་པ་འདི་གཞོད་མེད་ཕྱིར་དང་། །

གནས་པའི་རྒྱ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །

ཞེས་པས། རྒྱང་འཕེན་པས། ལུས་དེ་ཡིད་སློང་སྤྲུལ་ཡོད་པ་དང་མེད་

པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཡང་། ཡིད་སློང་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ལུས་འདི་ཡིད་སྒོའི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་ཉིན་དུ་མེད་དེ། ཡིད་སྒོའི་གནས་པ་

པོ་ཡིད་སྒོ་ལས་གཞན་མེན་པར་རང་རྒྱལ་ས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་སྟེ། རྫས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་དེས་ནི་སྟོང་གི་དངོས་པོ་གནས་

པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་དེ་ཡིད་སྒོ་ལས་རྫས་

གཞན་པའི་ཡིད་སྒོ་གནས་པ་དེའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་སྒོ་ཆོས་ཅན།

སྟོང་འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོང་གྲུབ་ཟིན་དུས་གཉིས་པར་གནས་

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་འདོད་པའོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་གྲུབ་

ཟིན་གནས་པ་ལས་ཕྱིས་འཇིག་རྒྱུས་འཇིག་པ་མི་འབད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འང་

ཡིད་སློའི་འཇིག་པ་ཡིད་སློ་དང་རྩལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ན། ཐལ་བ་སྟེ་

མ་དང་སྟོན་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་པའི་རྒྱུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་དོན་མེད་

པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྱད་ན་གྲུབ་ཟིན་གནས། འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྱད་ན་

རྒྱུས་གནས་པར་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གནས་པའི་རྒྱུ་མེད་ན་སྟར་ནས་

འཇིག་པས་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྱད་པའི་བར་དུ་དེས་གནས་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འཇིག་

པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་འདི་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་

@74 དང་མ་ཕྱད་པར་ཡང་འཇིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་པའི་རྒྱས་

ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་བྱུང་ཟིན་གནས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། འཇིག་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་

དུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་

སྤང་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་དཔེར་ན་རྩ་མོགས་ཀྱི། །

རྟེན་བཞིན་ཞེན་འདི་ལ་འང་མཚུངས། །

དངོས་ནམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེན། །

འཇིག་ན་དངོས་རྒྱན་དེ་ལྟ་བུར། །

སྤྱི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར་དེ་རྟེན་ཡིན། །

དེ་ལྟ་མིན་ན་རིགས་མ་ཡིན། །

འབོ་བ་ཡིས་ནི་གོགས་བྱེད་ཕྱིར། །

རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ནི་རྟེན་འབྱུང་གྱི། །

འགྲོ་བ་མེད་ཅན་ཡོན་ཏན་སྤྱི། །

ལས་རྣམས་ལ་ནི་རྟེན་ཅི་དགོས། །

ཞེས་པས། ས་སྤྱོགས་རྩ་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མངོན་

སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་སོགས་

རྩ་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ལའང་དོན་ལ་

བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྩའི་

རྟེན་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ནང་དུ་རྩེ་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པའི་ངང་

ཅན་དེ་དག་དངོས་པོ་རྒྱན་ཕྱི་མ་སྒྲ་མའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུར་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་

པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་དེ་རང་ནང་གི་རྩ་ལ་པན་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་

མིན་ན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ནང་

@75 གི་རྩེ་རྟེན་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བྱར་དུ་འབོ་བ་ཡི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡོན་

ཏན་དང་། སྤྱི་དང་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅི་དགོས་

ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱི་གང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར། ལྷོད་སོགས་ཆུ་སོགས་ཀྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དང་།

སྐབས་གཞན་དུ་འང་འཁར་གཞོང་རྒྱ་ཤུག་གི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་པས་

དེ་ལྟར་ན། ཁང་པ་དེ། རང་ནང་གི་ཁང་བདག་གི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དང་།

ཕུགས་ན་དེ་རང་ནང་གི་ཕུགས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཙོན་ཁང་དེ་འང་བཙོན་པའི་རྒྱ་ཡིན་

པ་དང་། རྒྱང་འཁོར་ཡང་དེ་ནང་གི་གང་ཟག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། གནམ་གྲུ་

དེ་རང་ནང་གི་མིའི་རྒྱ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་རྩོལ་དུ་ལྷུང་བ་

ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་དེའང་། རང་ནང་གི་རྒྱ་མ་གློ་

མཆིན་སླིང་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་ཡང་ཡིན་ན། ལུས་དེས་སེམས་

ལ་པན་འདོགས་པ་ལ་སློན་ཅི་ཡོད། ལུས་མེད་ན་ལུས་ནང་སེམས་གནས་མི་བྱལ་

པར་མངོན་སུམ་གྱི་བྱལ་པས་ལུས་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་སྒྲ་མས་རྒྱར་བྱས་ནས་སེམས་

སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་སླེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་དང་

མཚུངས་སོ། གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁྲིགས་པར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

འདི་ནི་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་དང་། །

འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་ཅན་གྱ་དང་། །

རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གནས་ཉིད། །

རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་བསལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་པས། ལུས་དེ་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་འགོག་པའི་

རིགས་པ་འདིས་ནི། ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་དང་། རྣམ་དེ་ཡོན་

@76 ཏན་གྱི་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་གནས་

པའི་ཏེན་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་མེད་པར་

ཡང་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་འཕྲོད་འདྲའི་རྒྱ་མེད་ནའང་འཕྲོད་འདྲ་མེད་མི་

དགོས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཙ་བར།

གལ་ཏེ་གཞན་ལས་དངོས་འཛིག་ན། །

དེ་ཡི་གནས་རྒྱ་ཅི་ཞིག་བྱ། །

དེ་གཞན་མེད་པར་འཛིག་ན་ཡང་། །

གནས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཉུས་མེད་ཡིན། །

རྟོན་བཅས་ཐམས་ཅད་གནས་ལྡན་དང་། །

སྐྱེ་བ་ཅན་ཀུན་རྟོན་བཅས་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །

འགའ་ཞིག་ཆོ་ནའང་འཇིག་མི་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་རང་འཇིག་ངང་རྩལ་བདག། །

ཡིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་། །

གལ་ཏེ་རང་འཇིག་ངང་རྩྱལ་བདག ། །

མིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་དགོས་ན།

དངོས་པོ་དེའི་གནས་རྒྱ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱ་གཞན་ལས་

འཇིག་དགོས་ཀྱི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྒྱ་གཞན་མེད་

པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་ན་ཡང་གནས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་

རྒྱས་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གནས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་བྱལ་ཟིན་གནས་མི་

རྒྱས་པར་དངོས་པོ་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུས་

@77 འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་ནའང་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སླེ་བ་ཅན་ཀྱན་མཐར་

བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་དངོས་

ཀྱི་རྟེན་བཅས་ཐམས་ཅད་མི་འཇིག་པར་གནས་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

དངོས་པོ་རང་ཉིད་འཇིག་པའི་ངང་རྩལ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་གནས་

བྱེད་གཞན་གང་གྲུབ་ཟིན་གནས་མི་རྣམས།

གལ་ཏེ་རང་ཉིད་འཇིག་པའི་ངང་རྩལ་ཅན་མིན་ན། དེའི་གནས་བྱེད་གཞན་གང་

ཡང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གིས། ལུས་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་ཟིན་གནས་

པའི་ཉིན་དུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བཟོད་པ་སྟེ། སེམས་དེ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་

ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་དགོས་ན་ཡང་། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྒྱར་མི་འཐད།

སེམས་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་ནའང་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་ཉིན་མི་འཐད་ཅེས་པ་

ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་ཉིན་མི་ད་ནའང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་

རྒྱ་དང་མ་འཕྲད་བར་དུ་གནས་ལ། དེ་དང་འཕྲད་ན་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱལ་ཟེན་གནས་པའི་རྒྱ་ནམས་རྣམས་པ་མེད་པར་བཤ།

དངོས་པོ་རང་ཉིད་བྱལ་ཙམ་ནས་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་གཉིད་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། ལུས་ཀྱི་ཕུལ་

བྱང་འགྲིབ་མེད་པར། །ཞེས་པ་ནས། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན། །ཞེས་

པའི་བར་འཆད། དེ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང་། ལུས་སེམས་རྒྱས་གཅིག་

དགག་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལུས་ཤེས་རབ་སོགས་

ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། ཙ་བར།

ལུས་ཀྱི་སྤུལ་བྱང་འགྲིབ་མེད་པར། །

སྒོ་ཡི་བྱེད་པའི་བྱད་པར་གྱིས། །

@78 ཤེས་རབ་ལ་སོགས་སྤུལ་བྱང་དང་། །

འགྲིབ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །

འདི་ནི་མར་མེ་འོད་ལ་སོགས། །

རྟེན་པ་ནྟམས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །

དེ་ལས་ཀྱང་འདི་བྱད་འགྱུར་ཏེ། །

སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་མེད་པར་མིན། །

ཞེས་པས། ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། ལུས་དེ་བྲོད་ཀྱི་

རྟེན་བྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཕུལ་བྱང་དང་འགྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་

མེད་པར་སྒོ་སྒྲ་མ་གོམས་པ་ཡི་བྱད་པར་གྱིས་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་དང་འགྲིབ་པ་དག་ཏུ་

འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་འདི་ནི་མར་མའི་འོད་ལ་སོགས་པ་ཉིར་ལེན་

ལྷས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩད་ལེན་སོགས་གྱིས་

ལྷས་རྒྱས་ནས་ཤེས་རབ་སོགས་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་། ལྷས་རྒྱས་ནས་ལྷས་

ཤེས་ལ་དངོས་སུ་ཕན་བཏགས། ལྷས་ཤེས་དེས་ཤེས་རབ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་

ཡིན་གྱི། སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པར་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་མར་

མེ་དང་དེའི་འོད་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པའི་རྩིས་དེ་ལྷས་སེམས་ལ་མེད་པ་དང་། ལྷས་

སེམས་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་བརྟེན་པའང་མིན་ཞེས་པའོ། །ཁྲིམས་ཆེན་རིགས་

པའི་རྒྱ་མཚོར། གཞུང་འདིར། ལུས་ཡིད་སྒྲེའི་བདག་རྒྱུན་འགོག་པར་སྦྱར་

བ་མི་འཐད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལུས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་

དགག་པ་ནི། འགའ་ཆོ་ཆགས་སོགས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནས།

དེ་ལྟར་ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་འབྱུར། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། དེ་ལ་ཆགས་སོགས་

ལུས་ལས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི། ཅུ་བར།

འགའ་ཆོ་ཆགས་སོགས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི། །

@79 འཕེལ་བ་བདེ་སྤྱག་ལས་སྦྱིས་ཡིན། །

དེ་ཡང་ཁམས་སྒོམས་ལ་སོགས་པ། །

ནང་གི་དོན་ནི་ཉེ་བ་ལས། །

འདིས་ནི་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ། །

བླན་པ་ཉམས་སོགས་བཤད་པ་ཡིན། །

ནང་དོན་བྱད་པར་ལས་སྦྱིས་པའི། །

སྒོ་ནི་འགྱུར་བར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །

དཔེར་སྒྱུ་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ལ། །

སྒྲག་ཉིད་དང་ནི་བྲག་ལ་སོགས། །

ཐོས་པ་དང་ནི་མཐོང་བ་ལས། །

སྒྲོངས་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་བཞིན། །

ཞེས་པས། ལུས་སྒྱུས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་། ལུས་སྒྱུད་པ་ལས་

ཞེ་སྒྲང་སྒྱེ་བར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་དུས་

འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་ལུས་རྒྱས་རྒྱད་ཀྱིས་ཆགས་སྒང་འཕེལ་བ་དེ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་ལས་

དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་མ་ཡིན། བདེ་སྤྱག་དེ་

ཡང་ཁམས་སྟོམས་པ་དང་མ་སྟོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་རིག་བྱའི་དོན་གཟུང་

ཡུལ་དུ་ཉི་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདིས་ནི་འདུས་པའི་རིམས་ལ་

སོགས་པ་ལས་བྲན་པ་ཉམས་པ་སོགས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་དག་གྲང་ནང་གི་རིག་བྱའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་བྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པའི་

དབང་སྟོས་འབྱུར་བར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱད་སྒྲར་མའི་

ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྟག་བྱང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་། གཞན་བསད་

པའི་བྲག་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ལས་སེམས་རྫོངས་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་

@80 འབྱུར་བ་བཞིན་ནོ། སྟོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

ལ་ལ་བདག་གི་བྲག་མཐོང་ན། །

དཔའ་བརྟན་ལྷག་པར་སྐྱེ་འབྱུར་ཡོད། །

ལ་ལ་གཞན་གྱི་བྲག་མཐོང་ན། །

ཐོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད། །

དེ་ནི་སེམས་གྱི་ངང་བརྟན་དང་། །

སྒར་མའི་རྩལ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན། དེ་དག་ནི། ལུས་ལ་ནད་བྱུང་ནས་ཆོར་

བ་སྟུག་བསྐྱེད་སྟེ། ལུས་བསིལ་བ་སོགས་ལས་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟེ་བ་དང་།

བདེ་སྟུག་དེ་ཡང་ནང་གི་རིག་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལས་བྱུང་ཞིང་ལུས་ལས་ཆོར་

བ་བདེ་སྟུག་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། བདེ་སྟུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྒྲུང་

འབྱུང་བར་འབྱུར་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ། སེ་སེར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་

པ་རྣམས་ལ་དེ་ལས་ལྗོགས། ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་

དང་། ལྷིང་རྩེ་སོགས་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ཆགས་སྤང་གཉིས་པོ་དེ་ལུས་

རྒྱས་རྒྱད་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བར་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་འབྱུང་བར་མངོན་སུམ་

དུ་མཐོང་ངོ། །སྤར་མ་འགའ་ཞིག་སྤྱད་གིས་བསད་པའི་བྲག་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་

འཇིགས་སྤྱད་ངང་གིས་བྱུང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་རང་གི་ལུས་ལས་བྱུང་

བའི་བྲག་ལ་བཏོན་ནས་དཔའ་བཏོན་ལྷག་པར་བྱང་བ་ཡང་སེམས་གྱི་འབྲིར་སྤང་

ཡིན་པར་ཤེས་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལུས་གྱིས་སེམས་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་

མ་ཡིན་ནོ། །བདག་རྒྱུན་ཞེས་པ་དབང་པོ་ལ་ཇི་ཙམ་གྱི་ཕན་གཞོད་བྱང་བ་ལ་

དབང་ཤེས་ཀྱང་འགྱུར་ལྡོག་དེ་ཙམ་འབྱུང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པས། ལུས་ལ་

ཕན་གཞོད་ཙམ་གྱིས་སེམས་ལ་ཕན་གཞོད་མི་འབྱུང་ངོ། །ལུས་སེམས་གཉིས་ཉིར་^{@81} ལེན་དང་ཉིར་ལེན་ཅན་དང་། བདག་རྒྱུན་དང་བདག་འབྲས་སོགས་གང་ཡང་མ་

ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ཕྱིར་ངེས་པར་གང་ཉིད་གྱི། །

འདྲ་བྱེད་གྱིས་ནི་རྗེས་འཇུག་པའི། །

སེམས་ནི་དེ་མེད་མི་འབྱུང་བ། །

དེ་ཕྱིར་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས། སེམས་ནི་སེམས་སྔ་མ་ཉིར་ལེན་དུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེའི་

ཕྱིར། སེམས་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་ཉིར་ལེན་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ངེས་པར་སེམས་སྔ་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་གྱི་གོམས་པའི་འདྲ་བྱེད་གྱི་རྗེས་སུ་

འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུས་སེམས་རྒྱས་གཅིག་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཇི་ལྟར་སེམས་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །

ཐོས་སོགས་འདུ་བྱེད་སེམས་ལ་ནི། །

དུས་གསལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། །

དེ་ལྟར་ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་འགྱུར། །

ཞེས་པས། ལུས་སེམས་རྒྱས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་སེམས་སྒྲ་མ་

ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་གོམས་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་། བཟོ་ལ་སོགས་

པའི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་སེམས་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ལ་ལྟས་ལ་གསལ་བར་

མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སེམས་ལ་བག་ཆགས་སད་པའི་དྲུས་ན་ལྟས་ལ་དེ་ལྟར་

མི་འགྱུར་བས་ལྟས་སེམས་གཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི། རང་གི་སེམས་སྒྲུ་མས་

ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སེམས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བར་ངེས་ཏེ། སེམས་སྒྲུ་མའི་བག་

ཆགས་སད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཕྱི་མ་ལ་སྒྲུང་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལྟས་ལ་དེ་ལྟར་

མི་སྒྲུང་བས་ལྟས་སེམས་རྒྱས་སོ་སོར་ཡོད་པར་བསྐྱབ་ཅུས་སོ། །གསུམ་པ་

@82 འཁོར་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས། མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལོན་པའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་།

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཙ་བར།

བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། །

སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བགྱི་མིན་པར། །

བདེ་སྤྱད་དོར་ཐོབ་འདོད་པས་ན། །

དམན་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་ལེན། །

སྤྱད་བསུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སློང་ང་། །

སྲིད་པ་ཀྱན་ནས་འཆིང་བ་ནི། །

སྲི་རྒྱ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། །

དེ་ནི་སྲི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་པས། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་གིས་དབང་ཕྱག་སོགས་

འཇིག་རྟེན་བཞོད་པ་པོ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བཀྲི་བ་མིན་པར་བདེ་

བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་འདོར་བར་འདོད་པའི་སྲིད་པས་མངལ་

ལ་སོགས་པའི་དམན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་བདེ་

བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་དང་། བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པ་འཁོར་བར་

སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ལ་ལོག་སྲིད་དེ་མེད་པའི་དབང་བཙམ་པ་དེ་

ནི་དེ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཐོག་མར་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བདག་བདེ་བར་

འདོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་འདོར་བར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་འབྲེན། དེ་འབྲེན་

སྲིད་པའི་དབང་གིས་འགོ་བ་རིགས་རྒྱལ་དང་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་

ལེན་ནས་སྤྱག་བསྐལ་རྒྱན་མ་ཆད་བར་སྟོང་བར་འགྱུར། དག་བཙམ་པས་དེ་ལྟ་

བྱའི་མེད་པ་སྤངས་པས་སྤར་ཡང་འཁོར་བར་སྐྱབ་མི་ལེན་ནོ། །སྐབས་འདིར།

@83 རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་བྱང་ལུགས་ལྷོག་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ལོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚུད་

པ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་འགྲོ་འོང་མ་མཐོང་ན། །

དབང་པོ་མི་གསལ་སྤྱིར་མ་མཐོང་། །

དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བ་ཡིས། །

དུ་བ་རྩུང་དུ་མི་མཐོང་བཞིན། །

ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཕྱ་བའི་ཕྱིར། །

འགའ་ཞིག་ལ་ལ་ཐོགས་མེད་དེ། །

རྩ་བཞིན་གསེར་ལ་དདུལ་རྩ་བཞིན། །

མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན། །

ཞེས་པས། རྩུང་འཕེན་པ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་གཞན་ནས་འདིར་འགྲོ་འོང་བྱེད་

པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པའོ་ཞེ་ན། བྱོད་གྱིས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་

འགྱུར་ཏེ། བྱོད་དབང་པོ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་མི་གསལ་

བ་ཡིས་དུ་བ་རྩུང་དུ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །བར་དོ་བ་སོགས་ལུས་ཅན་འགའ་

ཞིག་ནི། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་ལ་ལར་ཐོགས་མེད་དུ་འརྟུག་སྟེ། ལྷ་ཞིང་དྲངས་

བའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱ་སོ་མ་ལ་རྩུ་བཞིན་དང་། གསེར་

ལ་དངུལ་རྩུ་ཐོགས་མེད་དུ་འརྟུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས། རྩུང་ཕན་

གྲི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མ་མཐོང་ན་མེད་མི་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་མ་དེས་ལུས་ལ་མ་ཐོགས་

ན་མེད་མི་དགོས་པ་བསྟན། དེ་ལ་བར་སྤིད་པ་དེ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ནམ་ཐོགས་

བཅས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བར་སྤིད་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ཚེས་ཅན། ཐོགས་མེད་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གཞུགས་ཅན་གྱི་

ཁམས་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས།

@84 ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཞུགས་ཅན་བཅུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་ལྟར་ན། སྐབས་དེ་དང་འགལ་ལ། མཛོད་ལས་ཀྱང་། དབང་པོ་ཀྱན་ཚང་

ཐོགས་མེད་ལྷན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་། ཐོགས་བཅས་

ཡིན་ན། འཆི་སྲིད་གང་དུ་འགགས་པ་དེ་ཉིད་དུ་བར་སྲིད་འགྲུབ་དགོས་པས་

འདོད་པའི་མིའི་ལུས་ཀྱི་གོ་སར་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བར་སྲིད་ཇི་ལྟར་ཤོང་། ཐོགས་

མེད་ཡིན་ནའང་། བར་སྲིད་པ་དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་ཡིན་དགོས་པས། དེའི་དབང་

པོའི་རྒྱལ་རྣམས་ཐོགས་མེད་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་ལ་ཐོགས་མེད་

ཡོད་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྩ་པོ་མཐའ་ཅིག་ཏུ་

བསགས་པར་གསུངས་པས། རྟལ་ཕྱན་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་

མེད་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ། །དེ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་།

དེ་ཙམ་འཛོག་གཉིས་པ་རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་

དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ལུས་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིད་སློའི་རྟེན་བྱེད་པར་

ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག །ཅེས་པ་ནས།

ཕྱོགས་འདིར་གཞན་ལ་འང་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། གཉིས་པ་

རྟལ་ཕྱན་དེ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། མ་ལུས་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས།

ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ལྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་འཆད། དང་པོ་ལ་གཉིས།

ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག །

ཅེས་པ་ནས། དེ་ཕྱིར་ཚོགས་པ་གཅིག་ཡོད་མིན། །ཞེས་པའི་བར་འཆད།

གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཏུ་མ་ཉིད་ན་སྤུ་མ་བཞིན། །

ཞེས་པ་ནས། ཕྱོགས་འདིས་གཞན་ལ་འང་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་

བར་འཆད། དང་པོར་རྟགས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཅུ་བར།

ལག་སོགས་གཡོན་ཐམས་ཅད་དག །

@85 གཡོ་བ་འགྱུར་སྒྱིར་འགལ་བ་ཅན། །

ལས་ནི་གཅིག་ལ་མི་རུང་སྒྱིར། །

གཞན་དུ་ཐ་དད་གྲུབ་པར་འགྱུར། །

གཅིག་བསྐྱིབས་པ་ན་ཐམས་ཅད་དག །

བསྐྱིབས་པར་འགྱུར་བའམ་མ་བསྐྱིབས་ན། །

མཐོང་འགྱུར་གཅིག་ཚོན་གྲིས་བསྐྱུར་ན། །

བསྐྱར་བའམ་མ་བསྐྱར་རྟགས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲ་ནི་སྐྱེ་བའི་ལག་པ་སོགས་

ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གཡོ་ན། ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་དག་གཡོ་བར་

འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པར་ཐལ།

གཡོ་མི་གཡོ་འགལ་བ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བའི་

ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་ལས་གཞན་དུ་གོང་གི་དེ་གཉིས་ཆ་ཐ་དད་ཅན་

དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཡོ་མི་གཡོ་འགལ་བ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུན་གྱིས་བྱའི་གདོང་གཅིག་བྱ་གོས་ཀྱིས་

བསྐྱིབས་པ་ན། ལུས་ཐམས་ཅད་དག་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་

བར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་

སྐྱས་ཡན་ལག་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་ཡིན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་མ་བསྐྱིབས་པས་སྒྲོན་

མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆོ་གདོང་གི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་མ་བསྐྱིབས་པར་

མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མ་བསྐྱིབས་པར་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། གདོང་གཅིག་བྱ་སྟོན་པོའི་ཚོན་གྱིས་ཁ་

བསྐྱར་ན་ལུས་རིལ་བོར་ཁ་བསྐྱར་བར་ཐལ། ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་སྐྱས།

ཡན་ལག་ཁ་བསྐྱར་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཁ་མ་བསྐྱར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེའི་ཚོ་ཁ་

@86 བསྐྱར་བའི་གདོང་གཅིག་དང་མ་བསྐྱར་བའི་གདོང་གཉིས་སོ་སོར་རྟོགས་པར་

འགྱུར་རོ། །འགལ་འདུ་གསུམ་པོ་དེ་བྱེ་བྲག་པས་ལུས་རགས་པ་ཆ་མེད་ཁས་

ལེན་པ་བཀག་སྟེ། དེ་འདྲའི་ལུས་དེ་ཡིད་སློའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡང་ཁེགས་པར་

འགྱུར་རོ། །གཡོ་བ་དང་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་། བསྐྱིབས་པ་དང་། མ་བསྐྱིབས་

པ། ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱུར་བ་དང་མ་བསྐྱུར་བ་ནམས་ཆ་སོ་སོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་

ཆ་མེད་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་ཡང་། གདོང་གཅིག་

བྱ་གོས་གྱིས་བསྐྱིབས་པ་ན། གདོང་གི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་གོས་གྱིས་བསྐྱིབས་

སམ་མིན། བསྐྱིབས་ན། གདོང་མ་མཐོང་བ་ན། ལུས་ཀྱང་མ་མཐོང་བར་ཐལ།

གདོང་བསྐྱིབས་པ་ན་ལུས་ཀྱང་བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།

སྐྱེས་བུའི་རྒྱུ་པ་མཐོང་ན་དེའི་ལུས་མཐོང་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་ན།

སྐྱེས་བུའི་ལུས་མཐོང་ན་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱན་མཐོང་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གདོང་

གི་ཡན་ལག་ཅན་གོས་ཀྱིས་མ་བསྐྱིབས་ན། སྐྱེས་བུའི་ལག་པ་གཡོ་ན། ལག་

པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་གཡོ་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ལག་པ་བསྐྱིབས་ན།

སྐྱེས་བུའི་ལུས་བསྐྱིབས་པའི་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡན་ལག་གཞན་

རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། སྐྱེས་བུའི་ལུས་གཡོ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ལག་པ་ན་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་ན་བ་འཇོག་དགོས་ཏེ། ཡན་ལག་རེ་རེ་ནས་དེ་ལྟར་

མཚུངས་པས་སྐྱེས་བུ་ན་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལག་པ་གཡས་པ་གོས་

ཀྱིས་མ་བསྐྱིབས་ལ་གཡོན་མ་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་ན། སྐྱེས་བུ་དེའི་ལག་པ་གོས་

ཀྱིས་བསྐྱིབས་པར་ཐལ། ལག་གཡོན་མ་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

སྐྱེས་བུ་དེ་ལག་པ་གོས་ཀྱིས་མ་བསྐྱིབས་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་དེའི་ལག་པ་མིག

ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ལག་པ་གཡས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

ལག་པ་གཡས་པ་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལག་པ་གཡས་པ་མཐོང་

@87 ན་ལག་པ་མཐོང་བ་མི་འཇོག་ན། ལག་པ་གཡོན་མ་ལའང་མཚུངས་པས། སྐྱེས་

བྱའི་ལག་པ་མཐོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། གདོང་གཅིག་བྱ་ཆོན་གྱིས་

ཁ་བསྐྱར་བ་ན་གདོང་གི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་ཁ་མ་བསྐྱར་ན། དེ་འདྲའི་

ལུས་དེ་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་མེད་པར་འགྱུར། བསྐྱར་ན་དེའི་

ཆོ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་། མ་བསྐྱར་བ་གཉིས་ཡོད་

པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱང་

གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལུས་གཉིས་

ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་གངས་མཉམ་

པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ཕྱིར་ཚོགས་པ་

གཅིག་ཡོད་མིན། །ཞེས་པས། གླེས་བྱའི་ལུས་ཚོས་ཅན། རགས་པ་ཆ་མེད་

གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་འགལ་བ་དུ་མ་འདུས་པ་དེའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། གཡོ་མི་གཡོ་དང་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་ཁ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་སོགས་

དུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པ་ལྟར་ན་ལུས་རགས་པ་ཆ་མེད་ཡིན་ཏེ།

ཆ་བཅས་ཡིན་ན་ཆ་དང་ཆར་ཕྱེ་ནས་དབྱུད་ན་རྟལ་ཕྱན་བསགས་པ་ཅམ་ལས་མ་

འདས་པས། བསྐྱེབས་ཐོགས་སོགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་

བསམས་སོ། །སྐབས་འདིར། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་ལྟར་རགས་པ་ཆ་མེད་

བཀག་པ་རྒྱང་འཕེན་པས་ལུས་སེམས་གྱི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འདོད་པ་དེ། བྱེ་བྲག་

པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལུས་དེ་ཡིན་ནམ། རྩལ་ཕྱན་ཙམ་གྱི་ལུས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་

དཔྱད་ནས་བཀག་པས་ཕྱིར་གློལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱང་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་

གིས་རགས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ནི། རགས་པ་

དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བསམ་ལ། སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྡོན་པོའི་རྣམ་པར་

ཤར་ལ་སྡོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་སྡོན་པོའི་རགས་པའི་རྣམ་པར་མི་ཤར་བ་

@88 ཁས་ལེན་དགོས་སོ། དེ་ཡང་དབང་པོ་ཤེས་པ་ལ་རང་ཡུལ་རགས་པའི་

རྣམ་པར་ཤར་ན། དབང་ཤེས་རྣམས་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རགས་པའི་རྣམ་

པ་ཅན་དུ་སྒྲོ་གང་ལ་ཤར་བ་དེ་ཆ་དང་ཆ་བཅས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་ཤར་དགོས་

ཤིང་། དེ་ཤར་ན་ཆ་ཆ་བཅས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཤར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་

དང་པོར། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགོ། །རྗེས་འགོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད།

ཅེས་པའི་སྐབས་ལ་སོང་། ཆ་དང་ཆ་བཅས་ལ་དབྱད་ནས་སྒྲིའི་སྒྲང་བ་འབྲུལ་

པར་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ། དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་རང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་

ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་སྒྲང་ངོ། གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྒྲང་བ་དང་།

ཕྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྒྲང་བ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་

གཞན་ཡང་ཁིགས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་

བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙ་བར།

དུ་མ་ཉིད་ན་སྒྲ་མ་བཞིན། །

བྱད་མེད་སྤྱིར་དང་སྤྱ་རབ་སྤྱིར། །

རྟོགས་མེད་ཞི་ན་བྱད་མེད་པར། །

མ་གྲུབ་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །

དབང་ཡུལ་དེ་སྤྱིར་རྩལ་སྤྲན་མིན། །

ཞེས་པས། བྱེ་བྲག་པས། སྤྱི་དོན་རགས་པ་རང་ཉིད་བསགས་བྱེད་གྱི་

རྩལ་སྤྲན་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན། རྩལ་སྤྲན་དུ་མའི་

གནས་སྐབས་ཉིད་ལས་མ་འདས་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྔ་མ་རྩལ་ཕྱན་རྣམས་བྱད་

པར་དུ་གྱུར་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་རགས་པ་འང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མིན་

པར་ཐལ། སྔ་མ་དང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱ་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

སངས་རྒྱས་པས། སྔ་མ་དང་བྱད་པར་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྔ་མ་ལས་བྱད་པར་

@89 ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་དེའི་

ཕྱིར་། རྟོགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པ་ནི། རགས་པ་རྣམས་དབང་མངོན་རང་

སྟོབས་ཀྱིས་ངས་ཤེས་འདྲིན་རྣམས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩལ་ཕྱན་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་

པ་ནི་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་ཕྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་རྩལ་ཕྱན་དུ་མ་བསགས་པ་ལས་གྲུབ་

པས། བསགས་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་ལས་རྗེས་ལོགས་སུ་མེད་ན་རྩལ་ཕྱན་ལས་མ་

འདས་ལ། དེ་ལྟར་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྩལ་ཕྱན་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པོ་

རགས་པ་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཐལ། སྔ་མ་དང་བྱད་མེད་པའི་ཕྱ་རབ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །སངས་རྒྱས་པས། སྔ་མ་ལ་བྱད་པར་གྱུར་པའི་རགས་པའི་

གཞུགས་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱ་རབ་རྣམས་དབང་

ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་ལན་འདེབས་དགོས་ཀྱང་། སྤ་རབ་ལ་དབང་མངོན་གྱི་

ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདྲ་བར་སྒྲུང་སྟེ། དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་

སྟོབས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རྒྱས་ཞེས་སྒྱུར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲང་

ངེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོར། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་

སྐབས་སུ་གཞུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་བསགས་པའི་སྐབས་དུལ་སྤ་རབ་རེ་ངེས་ཀྱང་

དབང་པོ་ཤེས་པའི་དམིགས་སྟེན་བྱེད་པས་དེ་དག་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་

ནོ། ། ཞེས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྩལ་ཕྱ་རབ་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་

འདིར། མ་གྲུབ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ནི། ཞེས་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་དཔུང་།

དེ་བཞིན་དུ། མདོ་སྡེ་པས། རྩལ་ཕྱ་རབ་ཆ་མེད་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ལེགས་ལྡན་

འབྱེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོར་གསུངས་པས། སློབ་དཔོན་

དེའི་ལུགས་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ལས་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་ཚུལ་

ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔུང་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་

པ་ནི། ཅུ་བར། འདིས་ནི་སློབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ། མེད་པ་དག་ཀྱང་བསལ་

@90 བ་ཡིན། །ཞེས་པས། གོང་གི་རིགས་པ་འདི་ནི། རགས་པའི་ཆ་མེད་མི་

སྲིད་ན་ཕྱི་དོན་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དག་གྲང་བསལ་བ་ཡིན་

ཏེ། རགས་པའི་ཆ་མེད་མེད་གྲང་རྩལ་ཤུན་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་བྱ་བ་དེ་དག་

བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་

ཏན་བྱི་བྲག་རྩ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དབང་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་

དོན་གཞན་དགོས་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལ་བསྟེན་པའི་གྲངས་སོགས་དོན་

གཞན་དགག་པ་འོ། དང་པོའི་རྩ་བར།

དངུལ་རྒྱ་གསེར་དང་འབྲིས་པ་འཇ། །

རྩོམ་ལ་སོགས་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་། །

དབང་སོགས་སོ་སོར་རྒྱས་མེད་རྣམས། །

རྟོགས་པ་དག་ནི་ཇི་ལྟར་ཡིན། །

ལྷན་ལས་ཤེན་འདིར་ཐལ་མཚུངས། །

གལ་ཏེ་གསེར་དང་དངུལ་རྒྱ་ནི། །

ལྟན་པས་སྤང་བ་ཡིན་ཞེན། །

ཉེན་མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་ཉོགས། །

རོ་གཟུགས་ལ་སོགས་ལྟན་པར་འགལ། །

གལ་ཏེ་ཉི་བར་བཏགས་པ་ལས། །

འདོད་ན་སྒོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར། །

ཇི་ལྟར་འཕྲེང་རིང་ཞེས་བྱར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། དངུལ་རྒྱ་གསེར་སོགས་དང་འབྲེས་པའམ། རྩོམ་ལ་སོགས་

པ་རྩི་ལྟར་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་མི་འབྲད་པར་བཤམ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་

དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། གྲེ་བླག་པས། བསམགས་བྱེད་གྱི་རྩལ་ཕྱན་^{@91}

ལས་རྫས་བྱ་དད་པའི་རྒྱལ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཤིག་མེད་ན། མ་བསམགས་

པའི་རྩལ་ཕྱན་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་རྒྱལ་པ་ཡང་དབང་ཤེས་

ལ་མི་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བཤམ་བ་བཀག་པ་ཡིན། རྩོམ་ལ་སོགས་པ་དེ་

དག་རྩལ་རིགས་མི་མཐུན་ཆོགས་པ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་གྱི་རྫས་རྩོམ་པ་

མི་རུང་ངོ་ཞེས་པའོ། །དབང་པོ་སོགས་རྒྱན་གསུམ་པོ་སོ་སོར་འབྲས་བུ་བྱུན་

མོང་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད། གསུམ་པོ་ཚོགས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་

མེད་པས་གཟུགས་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་དག་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཡིན། རྒྱན་

གསུམ་ཕྱད་པའི་ལྡན་པ་ལས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་

ཡང་ཚོགས་མ་ཚོགས་ཀྱི་ཐལ་བ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

གསེར་དང་དངུལ་རྩ་འབྲེས་པ་འདིར་ནི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཀྱང་། རྩལ་རིགས་

མི་མཐུན་ཕྱད་པའི་ལྡན་པ་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་པའི་

གྲུབ་མཐའི་རྩ་བར། རྩལ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ནམས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་རྩལ་

པ་མེད་གྱི་རྩལ་དེ་དག་ཕྱད་པ་ལས་ལྡན་པ་ཞིག་སྐྱེས་ལ་དེ་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་

ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན། སངས་རྒྱས་པས། རྩལ་ཕྱན་དེ་དག་ཉིན་དང་། དེ་དག་

ཕྱད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས། ཉིན་མ་མཐོང་བས་ཉིན་པ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་

ཅས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན། བུམ་པ་མཐོང་བ་ན་བུམ་པའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་

རྩལ་ཕྱན་མཐའ་དག་མཐོང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱ་རམ་མཐོང་བའི་མངོན་

སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་དྲི་མཐོང་བར་ཐལ། བྱ་རམ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

བྱུང་སྟེ་དེ་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས། རྟེན་

བརྟེན་པར་མེད་ན། རྩལ་ཕྱན་དང་དེ་ཕྱད་པ་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་ཚུལ་བཟོད་

དགོས་སོ། །བྱ་རམ་དང་དེའི་དྲི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ།

ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བརྟེན་ཕྱིར་འབྲས་

@92

བྱ་ཉིད་དུ་བཟོད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རོ་ཞིམ་པ་དང་།

གཟུགས་བཟང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་འགལ་བར་ཐལ། དེ་ལྡན་

པའི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་།

ཡན་ལག་གི་རོ་གཟུགས་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་བརྟུང་བ་རོ་ཞིམ་པ་ལ་

སོགས་པའི་ཐ་སྟད་འདོད་དོ་ཞིན། བརྟུང་བ་དེ་ལ་རོ་གཟུགས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་

པར་སྒྲང་བའི་སྒོ་ཐ་དད་པ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་གྱི་ཐུན་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་ལས་སྒོ་སྐྱེས་

མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་མེ་ཏོག་བརྒྱ་ཚར་དུ་དངར་བའི་ཕྱིང་བ་ལ་ཕྱིང་

བ་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་

གཞན་མེད་ལྡན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པ་རྩ་བའི་

གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲངས་སོགས་དོན་གཞན་

དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། རྩ་བར།

དེ་ལྡན་རང་གི་ངོ་བོ་དང་།

བརྗོད་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པར། །

གངས་ལྗན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །

ངོ་བོ་སྒོ་ལ་མི་སྒྲུང་ངོ། །

ཞེས་པས། གངས་སོགས་དེ་དང་ལྗན་པའི་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་།

བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་པར་བུམ་པའི་

གངས་དང་ལྗན་པ་དང་ལས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྒོ་མ་འབྲུལ་

བ་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞོད་པ་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས། སྒྲ་ཐ་དད་

འཇུག་པས་དོན་རྫས་ཐ་དད་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། ཚུ་བར།

སྒྲ་ཤེས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི། །

@93

རྫེས་འབྲང་རྣམ་རྟོག་བཏགས་དོན་ཅན། །

དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ། །

ཞིག་དང་མ་སྐྱེས་དག་ལ་བཞིན། །

གལ་ཏེ་འདིར་ནི་བཏགས་འདོད་ན། །

རྒྱ་མཚན་གང་གི་དེ་འདོད་པ། །

དེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །

དེ་དག་གི་རྒྱ་ཅིས་མི་འདོད། །

གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་ཉིར་བཏགས་མིན། །

ཐ་དད་བྱད་པར་གཙོ་བོ་ཞེས། །

བྱ་ཉིད་གང་ལས་ཐ་དད་པ། །

ཞེས་པས། སྒྲ་དང་ཤེས་པ་ཐ་དད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྗེས་ཐ་དད་ཡོད་

པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུ་མ་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བུ་མ་པའི་གཅིག་མེད་ཀྱང་།

བུ་མ་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་རྗེས་སུ་

འབྲང་བའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡོན་

ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཞན་མི་བརྟེན་ཀྱང་སྡོན་པོ་གཅིག་ཅེས་པ་དང་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་

པ་དག་ལ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྐྱད་མཐོང་

བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ལ་གྲངས་གྱི་ཐ་སྐྱད་སྦྱོར་བ་འདིར་ནི་བཏགས་

མིང་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་གི་ཐ་སྐད་བཏགས་པའི་

རྒྱས་ཅི་མི་འདོད་དེ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། འདས་མ་འོངས་ལ་གངས་སོགས་གྱི་

ཐ་སྐད་དེ་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་ཉི་བར་བཏགས་པ་ལས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་

མིང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། རྫས་ཐ་དད་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་ཡོད་

@94

པ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་དངོས་མིང་དང་། དེས་དག་མིན་པ་དེ་བཏགས་མིང་ངོ་ཞེ་ན།

དོན་གཞན་ལ་མིང་འཇུག་པ་དངོས་མིང་དང་། གཞན་ལ་བཏགས་མིང་ངོ་ཞེས་བྱ་

བ་འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་མེད་བཞིན་དུ་

བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ནི། སྒྲ་དང་ཤེས་པ་ཐ་དད་

སྒྲ་བྱུང་བརྗོད་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལ་དོན་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་མི་དགོས་

པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་མ་གྲུབ་ན་སྒྲ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྒྲུང་བ་ལ་

གཉིས། སྒྲ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྒྲུང་བ་ནི། ཅུ་བར།

མེད་ལ་ཐ་དད་དོན་མེད་ན། །

དོན་གཞན་རྒྱ་མཚན་ཅན་མིན་ཡང་། །

དཀར་ལ་སོགས་པ་གངས་སོགས་དང་། །

ལྷན་པའི་སྒྲ་ནི་རྣམ་གངས་མིན། །

གལ་ཏེ་དེ་ལའང་དོན་གཞན་ན། །

ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་བྱད་མེད་འགྱུར། །

དོན་གཞན་མིན་ཡང་ལྷོག་པ་ཡི། །

དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། །

ལས་རྫས་མིན་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་པས། གྱེ་བྲག་པས། བཟོད་བྱ་རྫས་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་སྒྲ་ཐ་དད་

སྒྱུར་བ་དོན་མེད་དེ། སྒྱུར་ཡང་། རྣམ་གངས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཀར་

པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་དཀར་པོ་གཅིག་གཉིས་སོགས་གངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་

མིན་ཡང་། དཀར་པོའི་གངས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། གངས་དེ་དང་ལྷན་པའི་

དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་རྣམ་གངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཀར་པོ་དེ་

ལའང་གཅིག་དོན་གཞན་དང་ལྡན་ཞིན། འོ་ན། ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་གཉིས་ལ་

@95

ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། དཀར་པོ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། དེ་ལ་གྲངས་གཅིག་གཉིས་སོགས་བརྟེན་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིཾླ་ཉིག་ཐ་དད་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཐ་དད་དགོས་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་དོན་གཞན་མིན་ཡང་ལྷོག་པའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་

སྒྲིཾླ་ཐ་དད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལས་ལ་རྣམ་མིན་པ་དང་། རྣམ་ལ་

ལས་མིན་པའི་བྱད་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་སྐྱ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ལས་

ལ་རྒྱས་མིན་པ་དང་། རྒྱས་ལ་ལས་མིན་པ་ཞེས་སྐྱ་དོན་མཐུན་འདྲུག་ཀྱང་།

ལས་དང་དེ་ལ་རྒྱས་མིན་པ་གཉིས་རྒྱས་ཐ་དད་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་

དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དུག་སྐྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ།

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་བྱད་པར་ནི། ཅུ་བར།

དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ནམས་ཀྱིས། །

གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པ་ལས། །

ཐ་དད་བཞིན་དུ་བསྟན་གང་དེའང་། །

ཆོས་གཞན་བྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

དེ་ཙམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ། །

གཞན་ཀྱན་འཕངས་པ་མེད་པར་ནི། །

ལ་ལ་སོར་མོའི་ལྡན་པ་ཞེས། །

ཐ་དད་ཆོས་བཞིན་བརྟེན་པར་བྱེད། །

དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནི། །

འཕེན་ཕྱིར་སོར་མོ་ལྡན་འགྱུར་ཞེས། །

ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། །

དེ་ལྟ་བུར་ནི་བྱས་པ་ཡིན། །

@96

ཞེས་པས། ཏུག་སྒྲ་སྒྱུར་བའི་དགོས་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་བརྗོད་

པའི་སྒྲ་ནྟམས་ཀྱིས་གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱང་འཁོར་ལས་ཐ་དད་བཞིན་དུ་

བསྟན་པ་གང་དེའང་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ་རླང་འཁོར་གྱི་བྱད་ཆོས་གཞན་

ལས་རླང་འཁོར་གྱི་བྱངས་བྱད་པར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་བརྟེན་གྱི་སྒྲས་བྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་བར་བསྟན་པ་ནི། སྐབས་ལ་ལར་སོར་

མོ་ཡི་ལྟན་པ་ཞེས་བརྟེན་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སོར་མོ་དེ་སོར་མོའི་ལྟན་པ་ལས་

ཐ་དད་པའི་ཆོས་བཞིན་དུ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སོར་མོའི་

གཤེབས་པ་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལྷོག་པ་གཞན་ཀུན་

སྒོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་མེད་པར་དེ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་བརྗོད་

པའི་སྒྲ་ནམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བ་བསྟན་པ་ནི། སོར་མོ་ལྟན་པར་

འགྱུར་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། སོར་

མོའི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མའི་ནང་ནས་གཤེགས་པའི་དོན་གཅིག་པོ་བརྗོད་ཀྱང་ཁྱད་ཆོས་

གཞན་ཐམས་ཅད་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པ་སྟེ་མ་སྤངས་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་དོན་བརྟན་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

དོན་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གཞན་སྤངས་མི་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པའི་ཆེད་

དུ་ཡིན་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་བརྗོད་དང་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲིའི་བྱང་

པར་ནི། ཅུ་བར།

གཟུགས་སོགས་རྣམས་པའི་བྱང་པར་ནི། །

སྒོང་བས་དེ་མཚུངས་འབྲས་བྱ་ཡི། །

རྒྱ་མིན་པ་ནི་རྣམ་གཅོད་ལ། །

བུམ་པའི་སྒྲིའི་འཇུག་པར་འགྱུར། །

དེས་ན་བྱམ་པ་གཟུགས་སེཞིས། །

@97

གཞི་གཅིག་པ་ཅན་སྒྲ་མ་ཡིན། །

དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་ནི། །

ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་བྱད་པར་ཡིན། །

དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། །

བྱམ་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་སེགས་ཞིས། །

དེ་ལྟམ་བྱད་པར་སྟོན་པར་བྱེད། །

སྟོགས་འདིས་གཞན་ལ་འང་བཟོད་པར་བྱ། །

ཞེས་པས། བྱེ་བྲག་པས། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཡན་ལག་

ཅམ་དུ་འགྱུར་བས་བྱམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན།

བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་

རྩལ་རྒྱས་བརྒྱད་པོ་དེའི་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་ཆུ་སྟོར་བ་ཡི་རྒྱ་མིན་པ་ནམ་པར་

གཅོད་པའི་ཚོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་དེ་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་གཉིས་

གཞི་མཐུན་པ་ཅན་སྐྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་དེས་བུམ་པའི་

གཟུགས་ཀྱི་སོགས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམས་པའི་

ཁྱད་པར་བཟོད་བྱར་སྒོང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་དེ་བུམ་

པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་བལྟས་ནས་ཚོགས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། གསེར་བུམ་སོགས་

ལ་བལྟས་ནས་རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པས་སྒྲ་མ་བཟོད་བྱ་སྒོང་ཞིང་། ཕྱི་མ་མི་

སྟོང་བ་ཡིན། དེས་ན་རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱེས་རིགས་དོན་གཞན་དང་། ཚོགས་བཅོད་

ཀྱི་སྐྱེས་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཞན་ངེས་པར་བཅོད་བྱར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མས་

རིགས་ཅན་བཅོད་བྱར་མ་སྟོང་། ཕྱི་མས་ཚོགས་པ་བཅོད་བྱར་སྟོང་བ་འདི་ནི་རིགས་

བཅོད་དང་ཚོགས་པ་བཅོད་པའི་བྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་

@98

ཞེས་བཅོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱམ་པའི་གཟུགས་བྱད་གཞི་དང་

ཚོགས་སྤྱི་བྱམ་པ་བྱད་ཆོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པས། བྱམ་པའི་

གཟུགས་དེས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་སྒོ་ཡུལ་དུ་སྟོན་

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལཤད་མ་ཐག་པའི་ཕྱོགས་འདིས་གཞན་ལ་འང་ཡན་ལག་ཅན་

དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཅན་དན་གྱི་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་

པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི། བྱེ་བྲག་པས། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ངེས་པར་

དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཡན་ལག་ཅམ་དུ་འགྱུར་བས་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་མི་འཐད་དེ།

བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པ་དང་། ཅན་དན་གྱི་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པ་འང་དགོས་པ་མེད་

དོ་ཞེས་པའོ། །སངས་རྒྱས་པས། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡན་ལག་ཅན་

དོན་གཞན་ལ་མི་འདུག་སྟེ། ལྟོ་ལྟོ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་

ཚོགས་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་སྐྱས་བུམ་

པ་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བུམ་པའི་གཟུགས་

ཀྱི་སོགས་བརྗོད་བྱར་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་ཚོགས་

པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྟོང་ལ་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་བའོ། །བུམ་པའི་གཟུགས་

ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་གཟུགས་བུམ་པའི་བྱུང་གཞི་དང་བུམ་པ་བྱུང་ཚེས་སུ་བསྟན་པའི་

ཕྱིར། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་མུ་གཞི་འཛོག་པའི་མུ་

གཉིས་པ་འབྲིགས་བྱེད་ཅིས་པའི་སྒྲ་བཞག་པ་ལ་ཚོད་པ་ཕྱན་བྱ་བྱང་བས། ཀ་བུམ་

ཞེས་པའི་སྒྲ་འཛོག་ན་བདེ་བར་སྒྲུང་། གཉིས་པ་རྩལ་ཕྱན་ཡིད་སློའི་ཉིན་ཡིན་

པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་རྩལ་ཕྱན་ཀྱན་ཚོགས་པ་ཡིད་སློའི་རྒྱར་དགོས་

པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར། མ་ལུས་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །ཡན་ལག་གཅིག་དང་

བྲལ་ནའང་མིན། །ཞེས་པས། ཡན་ལག་ཕྱ་མོ་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་།

ཡིད་སློ་སྒྲིབ་མིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་ཆ་མ་ལུས་པ་ཡིད་སློའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་

@99

དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རེ་རེ་རྒྱང་པས་རྒྱས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི། ཙ་བར། རེ་རེ་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་།

ཅིག་ཅར་མང་པོ་འབྱུང་བར་འབྱུར། །ཞེས་པས། རྩལ་ཕྱན་རེ་རེ་ནས་བསྐྱོས་

མེད་དུ་ཡིད་སྒོ་སྒྲིབ་འི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན། སྒྲིས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་དུས་གཅིག་

དུ་ཡིད་སྒོ་མང་པོ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཡིད་སྒོ་དེ་རྩལ་ཕྱན་གྱིས་རྒྱ་བྱེད་

པ་ལས་འབྱུང་ན། རྩལ་ཕྱན་ཀྱན་ཡིད་སྒོ་འི་རྒྱར་དགོས་ན། ཐལ་བ་སྒྲ་མ་དང་།

རྩལ་ཕྱན་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་ཡིན་ནའང་ཐལ་བ་ཕྱི་མ་འཕངས་པས། སངས་རྒྱས་པས།

ནས་ས་རྩ་ལུད་དོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་བ་དེ་ལྷ་གཉི་རྒྱར་ཁས་སྦངས་པ་ལ།

དེ་དག་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་ལྷ་གཉི་བ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རེ་རེ་ཁོ་ནས་

ལྷ་གཉི་བསྐྱེད་ཅུས་ན་གཞན་ནམས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་ན་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས།

དེ་ཙམ་མ་ཟད་བྱེ་བྲག་པས། རྩལ་ཕྱན་ཡིད་སློའི་རྒྱར་འདོད་ཀྱང་། རྩལ་ཕྱན་

ཀྱན་ཚོགས་པ་ཡིད་སློའི་རྒྱར་དགོས་པའམ། རྩལ་ཕྱན་རེ་རེ་རྒྱང་པ་ཡིད་སློའི་

རྒྱུར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྱ་མའི་ལུས་དེ་ཆོ་འདིའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་

ཀྱང་། སྤྱ་མའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་འདིའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་མི་དགོས།

ཆ་ཤས་གཅིག་ཁོ་ན་འང་ཆོ་འདིའི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱ་མའི་

ལུས་ཆོ་འདིའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན། ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ། །ལུས་གཞན་

སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། བྱང་སེམས་ས་བརྩ་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་

དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་རྒྱུར་ཁས་ལེན་པ་ལ་འང་གོང་གི་ཐལ་བ་དེ་མཚུངས་མི་

མཚུངས་བསམ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། དབུགས་ཀྱི་

རྒྱུན་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། དང་པོ་ལས་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་

ཀྱང་ཕྱིས་རིགས་འདྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་དབྱགས་

རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི། ཅ་བར།

@100

དུ་མ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །

འབྱུང་རྟུབ་དག་ནི་ངེས་བྱེད་མིན། །

གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་མང་གསལ་འབྱུར། །

དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། །

འགལ་བ་མེད་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་གྱང་། །

མི་འགྱུར་བྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། བྱེད་བྱ་པ་ན་རེ། གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྒྲིན་མེད་དེ།

ཉིར་ལེན་རྟལ་ཕྱན་མང་པོ་ཡོད་ན་འང་དབྱགས་འབྱུང་རྟུབ་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་པས་ཡིད་སྒོ་

མང་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྒྲི་ཞེ་ན། དབྱགས་འབྱུང་རྟུབ་དག་ཆོས་ཅན། ཡིད་སྒོ་

རེ་རེ་ཁོ་ན་སྒྲི་བར་ངས་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ལྷས་དང་འབྲ་བ་ཆ་དུ་མ་ཉིད་དུ་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པས། དབུགས་རྟག་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་

ཡང་། ཡིད་སློམ་ང་ཕོ་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་དབུགས་

རྟག་པ་རྟག་དུ་ཉི་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་སློམ་གཅིག་གི་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱ་མིན་

ནོ་ཞེ་ན། དབུགས་འབྱུང་རྟུབ་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་སློམ་དུ་མའི་རྒྱ་

མིན་པར་ཐལ། ཅིག་ཅར་མིན་པ་གང་ཞིག ། རྒྱས་པའི་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

དབུགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལས་ཡིད་སློམ་ཅེ་ཅེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངས་པ་མ་ཡིན་པར་ @101 ཐལ། བྱོད་འབྱུང་རྟུབ་གང་རུང་གཅིག་གི་ཡུལ་ལ་ཡང་དོན་སྲ་ཕྱི་དུ་མ་འཛིན་

པའི་ཡིད་སྒོ་དུ་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཡིད་སྒོ་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་ཡིན་

གྱི། དུ་མས་ཤེས་པ་མིན་ཞེན། ཡིད་སྒོ་ཆོས་ཅན། རོན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་དེ་ནི་ཅིག་

ཅར་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་གྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་པའི་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ནི། ལུས་དང་དབུགས་གཉིས་རྩལ་གྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཉིད་དུ་མཚུངས།

ཡིད་སྒོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་མཚུངས། དབུགས་རྟག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་

སྐྱེས་ན་ཡིད་སྒོ་མང་པོ་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། ཉེར་ལེན་རྩལ་ཤུན་མང་པོ་

དང་། རྒྱུན་རྒྱུ་པ་དབུགས་ཀྱང་དུས་རྒྱུ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབུགས་རྒྱུ་

པ་ཡིན་ཡང་སློ་གཅིག་གི་རྒྱུ་ངེས་ཀྱི་དུ་མའི་མིན་ཞེ་ན། དབུགས་རྒྱུ་པ་ཡིན་

ན་རིམ་གྱིས་དང་ཅིག་ཅར་གང་ལའང་རྒྱས་པ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

དོན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཡིད་སློ་གཅིག་གིས་ཤེས་པའང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་

ལྷན་དང་རྣམ་མེད་གང་རུང་དུ་ཤེས་དགོས་ལ། རྣམ་ལྷན་དུ་ཤེས་ན། ཡིད་སློ་

དུ་མ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དོན་སྔ་ཕྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་འཆར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་

མེད་དུ་ཤེས་ན། ཡུལ་གི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག

ཅར་དུ་ཤེས་པ་ལའང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་ན།

རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་འབྱུང་རོ། །གཉིས་པ་དབྱགས་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་

བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དབྱགས་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་ཡིད་སློང་རིམ་ཁོ་ན་

བསྐྱེད་པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

རང་རིགས་མིན་པའི་དུས་ཅན་གྱི། །

དབྱགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མང་པོ་དག ། །

གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སེམས་ཉིད་ཀྱི། །

@102 རྒྱ་ཡིན་པར་ནི་རྟོགས་བྱེད་ན། །

གོ་རིམ་ལྡན་པའི་རྒྱ་མིད་པར། །

དེ་དག་རིམ་ལྡན་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

རང་རིགས་སྒྲ་མ་རྒྱ་ཉིད་ན། །

དང་པོ་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །

དེ་རྒྱ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་ཡིན། །

དབུགས་འབྱུང་ཐ་དད་ཡུལ་ཅན་གྱིར། །

ཡོད་ཀྱང་དུ་མ་ཉིད་དུ་ངེས། །

དེ་ཕྱིར་སྒོ་ནི་ཅིག་ཅར་སྒྲེ། །

ཞེས་པས། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པའི་དུས་རིམ་

གྱི་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དབུགས་གྱི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དག་སྔ་ཕྱི་འབྱུང་བ་དེ་འདྲ་བའི་

སེམས་རེ་རེ་ཉིད་གྱིས་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་བྱེད་པས་ཡིད་སྒོ་དུ་མ་ཅིག་

ཅར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། དབུགས་དེ་དག་སྒྲིལ་ཕྱི་རིམ་ལྡན་དུ་ཇི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་

བར་འབྱུང་ཏེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་རྟག་པ་ལས་སྦྱིས་པ་ཁས་ལེན་པས་གོ་

རིམ་དང་ལྡན་པར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲིལ་

རྒྱ་ཉིད་ལས་སྦྱིས་སོ་ཞེ་ན། དང་པོ་མངལ་དུ་སྦྱིས་མ་ཐག་དབུགས་འབྱུང་བར་མི་

འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲིལ་པའི་རྒྱ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་

སྤྱིར། སྦྱིས་མ་ཐག་གི་དབུགས་འབྱུང་རྒྱལ་ལ་རིགས་འདྲ་སྒྲིལ་ཡོད་ཀྱང་ཆ་

དུ་མ་ཅན་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། གོ་ས་ཐ་དད་དུ་མའི་ཡུལ་ན་བྱལ་པ་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཡིད་སློང་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཉེར་ལེན་ལུས་རྟག་

པ་དང་རྒྱན་དབྱགས་དུ་མ་རྣམས་པ་མ་ཉམས་པར་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི།

རྒྱང་འཕེན་པས། དབྱགས་དེ་རིགས་འབྲེལ་ས་བྱུང་བ་མིན་གྱི་ལུས་རྟག་པ་ལས་

@103 སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སེམས་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རྟག་པ་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་

གྱིས་འབྱུང་བའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དབྱགས་དེ་དག་སྔ་ཕྱི་གོ་རིམ་ཡང་

མ་ངེས་སོ། །དབྱགས་དེ་རིགས་འབྲས་བུ་མ་ལས་སྐྱིས་ན། སྐྱིས་མ་ཐག་པའི་

དབྱགས་འབྱང་རྩལ་དེ་ལ་རིགས་འདྲ་སྒྲིལ་ཡོད་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་སྒྲིལ་མེད་པར་

ཁས་ལེན་པ་ཉམས་སོ། །སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབྱགས་འབྱང་རྩལ་ལ་རིགས་འདྲ་

སྒྲིལ་ཡོད་ནའང་ཆད་མ་ཡོད་དགོས་པས་ཡིད་སྒྲོ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་དགོས་ཏེ།

ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཅིག་ཅར་

འབྱང་བའི་དུ་མས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་དུ་མ་གཅིག་དུས་ཅན། །

སེམས་གཅིག་གིས་ནི་རྒྱ་ཡིན་ན། །

དབུགས་རྒྱ་ཞན་པ་ལ་སོགས་སུ། །

གཅིག་མ་ཚང་ནའང་མི་འབྱུང་འབྱུར། །

ཅི་སྟེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་རྒྱ་ཡིན། །

ཤེས་པ་ལ་ཡང་བྱད་ཡོད་འབྱུར། །

གང་ཞིག་གང་གི་ཐ་དད་ལས། །

ཐ་དད་མིན་དེ་དེ་འདྲ་མིན། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་དབྱགས་དུ་མའང་དུས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་

གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དབྱགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཞན་

པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་དབྱགས་རྒྱ་བ་དག་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་ཡིད་

གྲོ་མི་འབྱུང་བར་འབྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ཀྱན་ཚོགས་པ་ཡིད་གྲོའི་རྒྱར་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་མ་གྲུབ་སྟེ། དག་ཞན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིད་གྲོའི་རྒྱ་

ཡིན་ཞེ་ན། དབྱགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལའང་གསལ་མི་གསལ་

@104 གྲི་བྱད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབུགས་དྲག་ཞན་རྣམས་དེའི་ཉིར་ལེན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་གང་གི་འཕེལ་འགྲིབས་ཐ་དད་

ལས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེ་དེའི་དངོས་འབྲས་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དབུགས་

ཀྱི་ཆ་དུ་མ་རྣམས་ཡིད་སློང་གཅིག་གི་རྒྱུ་དགོས་ན། དབུགས་དྲག་ཞན་གཅིག་མ་

ཚང་ན་དེ་མི་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དབུགས་དྲག་ཞན་དབང་གིས་ཡིད་སློང་ལ་

གསལ་མི་གསལ་བྱད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབུགས་དེ་རྒྱ་དང་ཡིད་སློང་དེ་ཉིར་

འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རང་ལ་ཉེས་པ་སྤང་བ་ནི། ཙུ་བར།

རྣམ་ཤེས་རྣམ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །

གཅིག་ནི་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །

རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། །

རྣམ་མེད་དོན་གཞན་མི་འཇོན་ཕྱིར། །

ཞེས་པས། ཡིད་སློང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་ལ་གོང་།

གི་ཉེས་པ་དེ་དག་མི་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་གཅིག་ནི་རིགས་འདྲ་གཅིག་ཁོ་ནའི་

རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་འདྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་

རྣམས་པ་ངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་

གཟུགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཡིས་དེའི་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྒྲ་མི་འཛིན་པ་

ཡང་སྒྲ་འཛིན་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་པ་ཉམས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་

ཆ་ལྟར་ན། སྒྲ་མ་རྟོགས་ཀྱང་སྒྲ་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྒྲ་འཛིན་

ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དང་པོ་ལྟས་ལས་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་ཀྱང་ཕྱིས་

རིགས་འདྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་གྱོ། །

སྐྱེས་ཤིང་ཕྱིས་ནི་རང་རིགས་ལས། །

@105 དེས་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། །

ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ལྟོག་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་དང་པོ་མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་ཡིད་

གྲོ་དུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། ཕྱིས་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལས་ཡིད་གྲོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་

བ་ངེས་པས་ཕྱིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་ཡིད་

སྒོ་དུ་མ་ཕྱིས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྟོག་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་

སྤར་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་

པ་བཀག་པ་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར། །གལ་ཏེ་ལུས་ནི་ལྟོག་པ་ན།

རྟོན་མིན་ཕྱིར་ན་སེམས་འབའ་ཞིག །གནས་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་པས། གལ་ཏེ་

ཤི་བའི་ཆོ་ལུས་ལྟོག་པ་ན་སེམས་འབའ་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་སེམས་

ཀྱི་རྟོན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྤྱི་སྟེ་ལན་གདབ་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་དེ། རྒྱ་འཇུག་ཐོབ་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱན། གནས་འགྱུར་ཡན་ལག

མི་འགྱུར་ན། ཞེས་པས། གལ་ཏེ་ཆོ་འཕྲོ་མ་ཐག་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲི་

འགྱུར་གྱི་འདོད་པ་བ་དེ་ཤི་བའི་ཆོ་སེམས་དེ་ལྷས་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཡང་གནས་པར་

འགྱུར་ཏེ། འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ལྷས་ཕྱི་མའི་རྒྱ་རྣམ་པ་འཇུག་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་

དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་

ཕྱི་མར་གནས་པའི་རྒྱ་ཁོན་འོ། ཤི་མ་ཐག་འདོད་པར་སྒྲི་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག

དེ་ནི་སེམས་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་གནས་པ་མིན་ཏེ། འཆི་ཁའི་ལུས་སེམས་

གཉིས་གྲོགས་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ནི། རྒྱུ་འཕེན་པས། ལུས་སེམས་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ན།

ཤི་བའི་ཆོ་སེམས་འབའ་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ།

འདོད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དེར་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་སེམས་འབའ་ཞིག་

@106 གནས། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆོ་འཆི་ཁའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཕྱི་མའི་

ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་སོགས་

དང་མི་འགལ་བར་ཇི་ལྟར་བྱེད་བསམ་པར་བྱའོ། ཆོ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་

ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ། དངོས་ནི། ཅུ་བར། ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ། །

ལུས་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས། ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མིག་སོགས་

སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཆོ་ཕྱི་མའི་ལུས་གཞན་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་

ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་ལག་རྩེས་འཇོག་བྱེད་

གྱི་ཐུན་མེང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོ་འདིའི་དབང་པོ་ལྷས་ཕྱི་མའི་དབང་

པོའི་ཉར་ལེན་བྱེད་ཅུས་ན། ཆོ་འདིའི་ལུས་དེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཉར་ལེན་དུ་ཁས་

ལེན་དགོས། དེ་ལྟར་ན། ཆོ་འདིའི་གཟུགས་ཕུང་དེ་ཆོ་ཕྱི་མའི་གཟུགས་ཕུང་གི་

ཉར་ལེན་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་བདག་དང་གཟུགས་ཕུང་གཉིས་ཀ་ཆོ་ཕྱི་མར་འགྲོ་བར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཕུང་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་བཞིན་

དུ་བདག་ཀྱང་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཕུང་པོ་བདག་དུ་ཁས་ལེན་

པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞོད་བྱེད་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ཡི་ཡན་ལག་དངོས་པོ་དང་། །

རྒྱ་ཉིད་འགོག་ལ་མི་དམིགས་པ། །

ངེས་འབྱེད་མིན་པར་རབ་རྟུ་ལཤད། །

དབང་སོགས་ཀྱང་ནི་ལྷག་ལྷན་ཡིན། །

ཞེས་པས། འཆི་ཁའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཆོ་ཕྱི་མའི་སེམས་དེའི་ལྷན་ཅིག

བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོ་དང་། ཉེར་ལན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་རྒྱང་

འཕེན་གྱི་མི་དམིགས་པ་ཙམ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཕྱིར་གྲོལ་གྱིས་མི་དམིགས་

@107 པ་མེད་ངེས་གོ་བྱེད་མིན་པ་རབ་རྟུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཡིན་པ་

སོགས་ཀྱང་དེ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་མིན་ཏེ། རྗེས་འགོལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག

མ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

དབང་པོ་སྐྱ་མ་རང་རིགས་ལས། །

རྒྱས་པ་དག་ནི་མཐོང་བ་ཡིན། །

འགྱུར་བ་མཐོང་ཕྱིར་གཞན་དང་གཞན། །

སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཉིད། །

གལ་ཏེ་ལྷ་ས་ལ་དེ་སྐྱེ་ན། །

སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །

སེམས་ལས་ཤེན་ལྷ་ས་གཞན་ཡང་། །

འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། ཆོ་འདིའི་དབང་པོ་སྤྲ་མ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལ་ཕན་འདོགས་

པའི་རྒྱས་པ་དག་ནི་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་སྤྲ་མ་དྲངས་ཚྭ་ག་སོགས་

ལས་སྤྱི་མར་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་སྤྱི་མའི་དབང་པོ་གཞན་

དང་གཞན་རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་འབྱུང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་

དབང་པོ་དང་སྐྱེ་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གིས། ཆོ་འདིའི་དབང་

པོ་ལྟས་ལས་སྐྱེ་བ་ལ། དེས་སྤྱི་མའི་དབང་པོ་ལྟས་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་ཅེན།

མི་འཐད་དེ། སྤྲ་མ་དབྱགས་ལྟས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་སེམས་ལྟས་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་

བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆོ་འདིའི་དབང་པོ་སེམས་

ལས་སྐྱོའོ་ཞེ་ན། ཕྱི་མའི་ལུས་གཞན་ཡང་སེམས་འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་

འགྱུར་བར་བཤ། ཆོ་འདིའི་ལུས་སེམས་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱེ་

བ་ཕྱི་མ་གྱུ་བ་བོ། །གོང་གི་ཅ་བ་ས་བཅད་གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཅ་བར།

@108 དེས་ན་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །

ཐ་མ་ཡི་ནི་སེམས་རྣམས་ཀྱན། །

མཚམས་སྒྱོར་མེད་པ་མིན་དེའི་ཕྱིར། །

དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྷག་ལྡན་འདོད། །

ཅེས་པས། ལུས་ཡིད་སྒྲེའི་སྒྲོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་

དེས་ན། ཐ་མལ་པ་དང་། དབྱ་བཙམ་ཐ་མའི་སེམས་རྣམས་ཀྱན་ཆོས་ཅན།

རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྒྲོར་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་

སོགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོད་པ་རྟགས་

ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྒྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་བགོད་པ་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྷག་ལྡན་དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་

གྲུབ་ཏུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི་གོང་དུ་རྒྱུ་འཕེན་གྱིས། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞེད་

པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་

སྲིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

གོམས་ལས་ཁྱད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །མཚོངས་དང་རྒྱ་ཡི་བློད་བཞིན་དུ། །རང་

བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞིན། །ཞེས་པས། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་

གོམས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་ཚད་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་

འདས་ནས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། མཆོངས་པ་

གོམས་པས་ཅུང་ཟད་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་དང་།

རྒྱུ་རྐྱེན་མཐར་དམར་འབར་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོཞེས་རྩོད་པའོ། །ལན་ལ་

མཆོངས་པ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་མེད་པ་དང་། བརྩེ་སོགས་ལ་

ཡོད་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ལ། རྟགས་ཀྱི་བྱད་པར་ངོས་

@109 བཟུང་ནས་དེ་དཔེ་གཉིས་ལ་མེད་པ་དང་། བྱད་པར་དེ་ཡོད་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་

བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕ་བར།

བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྒྲར་ཡང་ནི། །

འབད་ཚེ་ལ་ལ་ནི་ལྟོས་འགྱུར་རམ། །

རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ན། །

བྱད་པར་དག་ནི་མི་འཕེལ་ན། །

རང་བཞིན་དེ་འབྲུལ་མ་ཡིན་ཏེ། །

དེ་ལ་ཕན་འདོགས་རྒྱས་པ་རྣམས། །

ཁྱད་པར་སྤྱི་མ་དག་ལ་ནི། །

སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་སྤྱིར་དང་། །

རྟག་ཏུ་རྟོན་གནས་མ་ཡིན་སྤྱིར། །

ཁྱད་པར་འཕེལ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད། །

མིན་སྤྱིར། ཞེས་པས། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ཆོས་ཅན། མཐའ་

མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱར་གོམས་པར་བྱས་

པ་དེ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་གལ་ཏེ་སྐར་ཡང་འབད་ཚུ་ལ་ལ་བསྐྱོས་པར་འགྱུར་

རམ། རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་བྱད་པར་དག་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་

ཡང་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མིན་པའི་ཕྱིར། མཆོངས་པ་གོ་མས་པས་ཅུང་ཟད་བྱད་

པར་དུ་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་མིན་ཏེ། མཆོངས་

པ་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བ་རྣམས་མཆོངས་པ་བྱད་

པར་ཕྱི་མ་དག་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱའི་བློད་ཀྱང་

རྟག་ཏུ་བྱོད་ཀྱི་རྟོན་ཆུ་དེ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱམས་ནས་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར།

ཚོད་ལན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བྱང་ཚུལ་ནི། སྤོང་ཇེ་སྤྱི་བ་དུ་མར་གོམས་ནས་རབ་ཀྱི་

@110 མཐར་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་བཤད་པ་ལ། རྒྱང་འཕེན་པས། དེ་ལྟར་

འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ་སྤྱི་བ་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚོད་པ་བཀོད་པ་རྒྱས་

པར་བཀག་ཀྱང་། གོམས་པ་སྤིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་དཔེར་

མཆོངས་པ་དང་། རྒྱུ་རྩེད་བཀོད། སངས་རྒྱས་པས་དཔེ་དོན་གཉིས་མི་འདྲ་

སྟེ། མཆོངས་པ་དང་། རྒྱུ་རྩེད་ལ་འབད་ཚོལ་སྲུ་མ་དེ་ཕྱི་མ་ལ་མི་ཕན་པར་

འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱར་མ་ལ་ལྟོས་དགོས། བཙུ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ནི་དེ་ལྟར་

མི་དགོས་པར་འབད་ཚུ་ལ་སྒྲ་མ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་རྣམས་ངང་གིས་འབྱུང་

བ་དང་། རྟོན་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་པས་བརྟེན་པ་བཙུ་སོགས་ཇི་ཙམ་

འཕེལ་བ་དེ་ཙམ་རྟོན་གསལ་རིག་ཀྱང་འཕེལ་བར་འབྱུང་ལ། རྒྱུ་རྐྱེད་ལྟ་བུ་ཇི་

ཙམ་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱིས་རྟོན་རྒྱ་མི་འཕེལ་བར་ཉམས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དཔེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་རྟགས་བྱུར་དང་པོ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྟགས་

ཟུར་གཉིས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་བྱད་པར་དེ་ཡོད་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་

ཐལ་བ་ནི། ཅུ་བར། གང་ཆོ་བྱས་བྱུར་པ། །ཡང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་མི་འགྱུར་ན། །

ཚུལ་གཞན་བྱད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས། མཆོངས་པ་དང་རྩའི་བྱོད་

ཆོས་ཅན། མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་སྤིད་པར་ཐལ། གང་གི་ཆོ་གོམས་པར་བྱས་

པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཚུལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་བལྟོས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཚུལ་བ་སྤྲུམས་

རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཞན་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ན། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་གོམས་ན་མཐའ་མེད་

དུ་འཕེལ་བ་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཏེན་བརྟན་ཞིང་གོམས་ཟིན་འབད་ཚུལ་བསྐྱར་མ་

ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚུལ་བ་སྒྲ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་བྱེད་

པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དཔུད་གཞི་ཡོད་དེ། བཙེ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལན་

གཅིག་བསྒྲོམ་ནས་དེའི་དབང་གིས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ན་ཏ་ཅང་སྒྲ་བར་འགྱུར་@111

བའི་སྒྲོན་ཡོད། ལན་དུ་མར་བསྒྲོམ་དགོས་ན་འབད་ཚུལ་ཡང་དེ་ཙམ་བྱེད་དགོས་

པས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། གོམས་ཟིན་བསྐྱར་མ་ལ་བརྟེན་

མི་དགོས་ན་ཆོ་འདིར་སྒྲིང་རྗེ་ཡུན་རིང་བསྐྱོམས་པའི་གང་ཟག་ཆོ་ཕྱི་མར་འབད་

ཚོལ་བསྐྱར་མ་ལ་བཞུམ་མ་དགོས་པར་སྒྲིང་རྗེ་ངང་གིས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ལས་

དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔུད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་བརྩེ་བ་སོགས་ལ་

ཁྱད་པར་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

སེམས་ལ་བརྩེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། །

རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་འབྱུར་ཏེ། །

མི་ལ་སོགས་པས་ཤིང་དག་དང་། །

དདུལ་ཆུ་དང་ནི་གསེར་སོགས་བཞིན། །

དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་ཏེ། །

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་ཡོན་ཏན་ཡིན། །

དེས་ན་རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་དང་། །

ཕྱི་མ་བྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

གང་ཕྱིར་རིགས་མཐུན་སྡུ་མ་ཡི། །

ས་བོན་ལས་ནི་འཕེལ་བ་ཅན། །

བརྩེ་བ་ལ་སོགས་སྒོ་དེ་དག། །

གོམས་པ་གྱུར་ན་གང་ལ་གནས། །

ཞེས་པས། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ནི་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་

བརྟན་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་རྟན་བརྟན་པ་ཡིན།

སྐད་ཅིག་སྡེ་ཕྱི་རེ་རེ་ནས་རྩོལ་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ལ་བསྟོམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་

གོམས་པར་བྱས་པས་སེམས་ལ་རང་གི་ངང་གིས་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

@112

དཔེར་ན། མི་ལ་སོགས་པས་ཤིང་དག་ལ་ཐལ་བར་སོང་གི་བར་དུ་འཇུག་

པ་དང་། དངུལ་ཚུ་འདུལ་སྒྲིང་ལེགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངང་

གིས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱས་བཤད་ནི། བརྩེ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟེན་

བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གོམས་པ་འབད་ཚེ་ལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་བཟློས་ཏེ། བྱོད་གོམས་པ་ཚེ་ལ་བ་ཕྱི་མ་

གཞན་གྱི་ཚེ་ལ་བ་རེ་རེས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་དུ་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་

པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་བསྐྱ་བ། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་

ཆོས་ཅན། སྒྲིར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་གྱུར་ན་ཆད་ཅན་དུ་གང་ཡང་

གནས་པ་མི་འཐད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་རིགས་སྒྲ་མ་ཡི་ས་བོན་ལས་གོང་

ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་བསྟན། ལུ་

གསུམ་པར།

འདོད་འཇིགས་མུ་ངན་གྱིས་བརྒྱམས་དང་། །

རྒྱན་པོ་མི་སོགས་གྱིས་བསྐྱད་པས། །

མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་ནི། །

ཡང་དག་མིན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞིས་དང་།

མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས། །

ཡང་དག་མིན་པ་འང་བསྐྱོམས་པ་ཡི། །

སྟོབས་གྱིས་སྤུལ་པ་རྟོག་མེད་དང་། །

གསལ་བ་སྒྲང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་། །

དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །

གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྒྲོམས་གུར་པ། །

@113

སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །

དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒྲོ་འབྲས་ཅན། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་ཡོད་མེད་གང་ལ་སྒྲོས་བསྒྲོམས་ན་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་

གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ལྟ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ནྟམས་གསལ་

སྒྲུང་འབྱུང་བར་འབྱུར་བས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་མི་འཕེལ་དཔྱད་བྱའི་གནས་སུ་

སྒྲུང་ངོ། །གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་འཕེལ་

བ་ལ་ཚུད་སྒྲུང་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ལྟར་མཆོངས་ཉིད་ལ་མཆོངས་མིན། །

དེ་རྒྱ་སྟོབས་དང་འབད་ཚུལ་དག། ། །

རྒྱས་པ་ངས་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། །

མཆོངས་པ་ངས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན། །

དེ་ནི་དང་པོ་ཕྱི་ཉིད་དུ། །

མཆོངས་མིན་ལྟས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །

སྟོལ་བས་ངེས་གྱིས་མི་མཐུན་པ། །

བསལ་ན་རང་སྟོབས་ཉིད་དུ་གནས། །

ཞེས་པས། རྒྱན་གོམས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ན་མཆོངས་པ་ཡང་

མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བརྩེ་སོགས་བཞིན་དུ་མཆོངས་པ་

རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལས་མཆོངས་པ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ལུས་

ཀྱི་སྟོབས་དང་འབད་ཚོལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་

མཆོངས་པ་ཚད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་སྟོབས་དང་འབད་ཚོལ་

དག་མཆོངས་པ་ཚད་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མཆོངས་

པ་སྦྱོང་བའི་ཐ་མལ་པ་དེ་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཕྱིས་མཆོངས་པའི་ཚད་བཞིན་དུ་

མཆོངས་པ་མིན་ཏེ། རྟ་སོགས་གྲིས་ལུས་ཡང་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་

ཕྱིར། རྩོལ་བས་རིམ་གྲིས་མི་མཐུན་པ་བད་ཀན་སོགས་བསལ་ནས་བྱང་ནའང་

མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ནའང་རང་གི་ལུས་སྟོབས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་

དེའི་ཆད་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་

མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ནི་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ།།

ཞེས་པ་གོ་བས། འོ་ན། མཆོངས་པ་ཡང་རང་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་མཐའ་

མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཚུད་པའོ། །མི་འདྲ་སྟེ། མཆོངས་པ་ནི་སྐྱེས་

བུའི་ལུས་སྟོབས་དང་འབད་ཚུལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་འབད་

ཚུལ་སྡུ་མ་དེས་བྱི་མར་འབད་ཚུལ་མི་དགོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་

མ་ཡིན། བརྩེ་སོགས་ལྟར་རིགས་འདྲ་སྡུ་མ་ལས་སྐྱེས་ན་མཆོངས་པ་ཀང་པ་

བཏོག་པ་ཙམ་རྒྱུ་རིང་པོར་མཆོངས་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་དང་སྟག་གཉིས་

གོམས་པ་མཉམ་པ་སྲིད་པས་མཆོངས་པ་མཉམ་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་ཉིར་ལེན་རིགས་འདྲ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི།

ཙུ་བར།

བརྩེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱང་བ། །

གལ་ཏེ་རང་ས་བོན་རྒྱ་ཅན། །

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞོད་མེད་ན། །

སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

འདི་ལྟར་གོམས་པ་ལྷུ་མ་དང་། །

སྒྲ་མའི་སེམས་ཚེས་བརྩེ་བ་དང་། །

ཆགས་བྲལ་སྒྲོ་སོགས་གཞན་དག་གི། །

གསལ་བ་ཡི་ནི་རྩ་བ་ཡིན། །

@115

གོམས་ལས་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་དེ། །

ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། །

ཞེས་པས། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རང་གི་ཉིར་ལེན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ།

རྒྱུད་འཕེན་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བཤལ། བརྩེ་

བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཅིང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅོད། བརྩེ་བ་

སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་གི་རིགས་འདྲའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། གཤམ་ཏེ་

རང་གི་རིགས་འདྲ་ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ཅན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་

པ་མེད་ན་སེམས་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་

ནའང་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་གནས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་

རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཀྱང་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་

བརྩེ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། བྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་རིགས་འདྲ་ལས་

སྒྱི་ཡང་བྱོད་ཀྱི་གོམས་པ་སྒྲ་མ་དང་དེའི་ཡང་སྒྲ་མ་ནམས་བྱད་པར་ཆེས་གསལ་

བར་བསྐྱེད་པ་ཡི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ནི།

དབང་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆགས་བྲལ་དང་། ཆགས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང་། མི་སྡུག་

པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཡིད་ལོག་གི་སྒོ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་བ་གཉིས་ལྟན་

གྲིས་གོམས་ན་རང་གི་ངང་གིས་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་

བརྩེ་བ་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་རང་རིགས་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱན་ཅན་ཡིན་པས་མི་

མ་བྱུན་ཕྱོགས་ཞེས་སྤང་སོགས་གྲིས་གཞོན་པ་མེད་ན་སེམས་ལ་རང་གི་ངང་གིས་

འཇུག་པར་འགྱུར། ཕྱོལ་བ་སྐྱར་མ་ལ་བསྟོས་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་

ཡང་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། ངོ་བོ་རིགས་འདྲ་ལས་

སྦྲེས་ཀྱང་སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་གོམས་པ་བྱུང་པར་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཀུན་

ལ་སྒྲིང་རྗེ་གོམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་ནི་ཞེ་སྒྲང་སོགས་གྱིས་

བཅོམ་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་གིས་མ་བཅོམ་ན་མཐའ་མེད་

དུ་འཕེལ་བ་ནི་དཔེར་ན་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒོ་དང་། ཆགས་པ། མི་སྤྱག་པ་བསྐོམས་

བ་ལ་ཡིད་ལོག་རྣམས་ངང་གིས་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། །དང་པོར་རྩོལ་བ་ཆེན་

པོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྲལ་དང་འབྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིང་

རྗེ་ཤྱགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ནས། ཕྱིས་རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་སྒྲིམ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ན་

རྩོལ་བ་གཅིག་གིས་སྒྲིང་རྗེ་རིགས་འབྲ་དུ་མ་བསྐྱེད་ཅུས་ལ། དེ་ལྟར་གོམས་

པར་བྱས་པས་རྩོལ་བ་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པར་སྒོ་སྤྱོད་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་

བ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ནས་རྩོལ་བ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་ག་ལ་ཡིན། མཆོངས་པ་

རེ་རེ་ལ་རྩོལ་བ་རེ་མ་བརྟེན་ན་ལུས་ས་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཆོངས་

པའང་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཡོད་དེ། བྱ་བ་ཐམས་

ཅད་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལས་སྒྲོར་བ་ཕྱན་ཆོགས་

སྒྲི་རྩོལ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར།

བཙེ་ལྡན་སྤྱག་བསྐྱལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །

ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། །

ཐབས་བྱང་དེ་རྒྱ་ཁྲོག་གྱུར་པ། །

དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །

ཞེས་པས། བཙེ་ལྡན་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྤྱག་

བསྐྱལ་ཞི་བའི་ཐབས་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་

གྲིས་གོམས་པར་མཛད་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གཞོམ་

པར་བཞེད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཐབས་ལས་བྱང་བའི་སྟུག་

འགོག་གཉིས་དང་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་སྐྱོག་ཏུ་བྱུང་པ་ཡིན་ན།

@117

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་ཤེས་པ་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་རྟགས་

ཀྱི་ཆོས་ཅན་དེ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་དགོས། བདེན་བཞི་

མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན། བདེན་བཞི་འཆད་ཤེས་པ་དཀའ་ཞེས་བསྟན།

བདེན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་ཤེས་པའི་སོ་སྐྱེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་གཞིར་ཞོག ། བདེན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པར་འཆད་ཤེས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་དང་། ལྷ་མ་གསེར་གླིང་པ་ཆོས་ཅན།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་

པ་དོན་གསལ་ལས་བཤད། ལྷ་མ་གསེར་གླིང་པ་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པར་བྱང་

རྩལ་ལམ་རིམ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་

བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འཆད་ཤེས་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། མོ་སྒྲུ་

ཡིན་པ་ནི། འདུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་བྱགས་

སྒྲུ་ཆུད་མི་འགྱུར། ཞེས་པའི་སྐབས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རོན་དང་རོན་སྒྲི་གཉིས་

ལས་རོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པ་ལ་རོན་གསལ་བར་སྒྲུང་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་མངོན་

སྒྲུ་མ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། རོན་སྒྲི་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་

སྐབས་འདིར་གསལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། བདག་མེད་རོན་

སྒྲི་སྒྲུང་དགོས་ཀྱང་། གསལ་བར་སྒྲུང་མི་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་རོན་སྒྲིའི་རྩལ་

གྲིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་དེས་བདག་མེད་གྲི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་མི་

སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྲིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་

བདག་མེད་གྲི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་ལྡན་བཞིན་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གང་

ཟག་དེ་ལ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་

བཤད་ལ་གསུམ། དང་པོ་སྒྲུང་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་ཐབས་ནི།

@118

རྩ་བར།

ལུང་དང་རིགས་པས་རྣམ་དཔྱོད་པ། །

སྤྱག་བསུལ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས། །

སྤྱག་བསུལ་རྒྱ་དང་དེ་མི་རྟག། །

ལ་སོགས་རང་བཞིན་རྟོག་པར་མཛད། །

གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒྱ་གནས་ན། །

འབྲས་ལོག་གཟིགས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ནས་བསམ་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་དེ་བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་ལ་སྦྱོད་

པ་ཡིན། སྤྱག་བསུལ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་ལ་དཔྱད་ནས་ཁོང་དུ་ཅུད་པ་

ན་དེའི་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང་རྒྱ་དེ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་རྒྱའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་

པར་མཇད་རིགས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། སྤྱག་བསུལ་གཞོམ་བཞེད་

པས་དེ་ལྟར་སྤྱག་བསུལ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང་རྒྱ་རྟག་པར་གནས་ན་འབྲས་བུ་སྤྱག་

བསུལ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་པ་གཟིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

གཉིན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་རྩལ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་རྒྱ་གཞོམ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ནི། །

མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་བརྟག་པར་མཛད། །

རྒྱ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །

དེ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱང་ངེས་འགྱུར། །

བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱས་པ། །

འདུས་བྱས་སྒྲིད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་ནི། །

རྒྱ་ཡིན་དེ་ཡི་གཞོད་བྱེད་ནི། །

@119

བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་པས། ཀུན་འབྱུང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིན་པོ་ལ་བརྟག་པ་མཛད་

པར་རིགས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་གཉིན་པོ་བསྟན་ནས་གཞོམ་

བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བདག་འཛིན་དེའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ན་ཀུན་

འབྱུང་དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་ཚད་མས་ངེས་པར་འབྱུང་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་

འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡེ་ཤེས་དེ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པའི་འདུས་བྱས་ལྷུང་པོ་ལྔ་

སྟོད་ལུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆགས་པའི་སྟོད་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་

སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་

མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བདག་འཛིན་དེ་ཡི་གཞོན་བྱེད་

ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྟོན་ས་དེ་རྩ་བ་ནས་སུན་འབྲིན་ནུས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྲིད་པ་དེ་ཡི་གཞོན་བྱེད་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ།

དེས་དེའི་རྒྱལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་ནི།

ཙ་བར།

ནམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །

ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །

དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག ། །

རབ་རྟུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་པས། ཡུལ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་

བ་ནི། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་བའི་སྐྱོན་དང་གཉིན་

པོའི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཐུགས་རབ་རྟུ་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་

དུ་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་གངས་དུ་མར་སྐྱབས་བསྐྱེལ་ཞི་བའི་ཐབས་མང་པོ་

@120

དུས་ཡུན་རིང་བར་གོམས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་ཉིས་པ་མཐའ་དག་དང་

བལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཙུ་བར། དེས་ན་བྱུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ཡི་

བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པས། དེས་ན་བྱུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི།

སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱུའི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་

རབ་དབྱེ་ལ་བྱུགས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

དེས་གྲོལ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་ལྷགས་པ་ནི། ཙུ་བར། བྱུབ་ཆེན་གཞན་དོན་

འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །ཞེས་པས། བྱུབ་པ་

ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། བསེ་རུ་ལ་སོགས་པའི་གྲོལ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་ལྷགས་པ་

ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་ཐབས་འདི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཙུ་བར།

དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །

དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །

གྲུབ་ལས་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་ཅུ་བཤད། །

ཅེས་པས། གླུ་མཁའ་འདྲིའི་སྟོན་པ་འཆད་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྟོར་

བ་ནི་འགོ་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྟོར་བ་ནི་ཞེས་པའི་གཞུང་དེས་སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་ཁོན་སྟོན་

པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར། ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་

པའི་ལམ་གྱི་གནས་གླུ་མཁའ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་བསྟན་འདོད་ནས་དེ་ལྟར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟར་བཤད་པའི་བསམ་སྟོར་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་

ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་དེའི་རྒྱ་ཕྱུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་

གཞན་གྱི་དོན་གྱུ་བ་པའི་བདེ་གཤེགས་དང་། སྐྱོབ་པ་ལས་དང་པོ་བྱོད་ལམ་དུས་@121 སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན། བསམ་སྒྱུར་གཉིས་དང་པོར་གྱུ་བ་པ་དང་།

མཆོད་བརྗོད་ལའང་དང་པོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་རུ་བཤད་ཅིས་སོ། །ཚད་མ་

ཀྱན་བརྟམ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ་ཞེས་པའི་

སླིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གལ་ཆེ་བ་དང་། རྩོད་ལན་མང་བས་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་ཤིན་

དུ་རྒྱས་པར་འཆད། སླིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་མར་གོམས་པ་ལས་སྟོན་པ་

ཞེས་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་

བསྟན། བསམ་སྒྲུབ་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་

བས་དེ་མན་ཆད་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་གྲུབ་

ཚུལ་ལ། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་དང་། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སོ། །དང་པོ་

ལ་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་བདེ་གཤེགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས། །ཞེས་པ་ནས།

གོམས་ཕྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་དང་། གཉིས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་

སྒྲ་སོགས་ཕྱིར་ན་སྒྲོན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་

བར་འཆད། དང་པོ། མདོར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས། །

ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས། སྤྱག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་

སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྷན་གྱི་

སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེན་འདྲིར་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱན་མོང་

བའི་ལམ་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་དང་། ཉོན་མོངས་

ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཙམ་

བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། དེ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མ་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། ཅུ་བར། སྤྱག་བསྐྱེལ་རྟེན་མིན་གྱིར།

ལེགས་ཡིན་དེ་ནི་བདག་མེད་པ། །

@122 མཐོང་བའམ་སྦྱོར་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །

སྦྱོང་དང་སྦྱོན་ནི་ཀྱན་འབྱུང་དག ། །

སྤང་ཡང་ལྷོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། །

བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་གྱིར། །

སྒྲུང་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དེ་བདེན་ཐ་དད་བདག་ཉིད་གྱིས། །

ལྷས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན། །

ཉོན་མོངས་མེད་དང་ནད་མེད་དང་། །

ལམ་བཤད་མི་གསལ་ཉིད་ལྷས་ཡིན། །

གང་ཕྱིར་མ་ལྷས་སྒྲུངས་པ་ཉིད། །

ཅེས་པས། བྱད་པར་གསུམ་པོ་གང་ཞིན། ལེགས་པར་སྤངས་པ།

སྤར་མི་ལྟོག་པར་སྤངས་པ། མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་བཅས་སོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་

སྤངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཉིན་

མིན་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་ལེགས་

པ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་མིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའམ།

དེ་ཉིད་སྦྱོར་ཞིང་གོམས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤར་ལྟོག་པའི་

སྤངས་པ་ནི། ལྷན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ནི། སྤར་ཡང་འཁོར་

བར་ལྟོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་མཚམས་སྒྲོར་བའི་སྒྲེ་བ་སྟུག

བསྐལ་དང་། སྒྲོན་ཆགས་སོགས་ནི་སྤྲིད་པ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་དག

ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན།

སྤར་མི་ལྟོག་པར་གཤེགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟའི་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་

བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བདག

@123 འཛིན་དང་འཛིན་སྤངས་ཐ་དད་པའི་བདེན་པའི་དོན་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་བདག

ཉིད་ཡིན་པས། བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞིན་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཆགས་བྲལ་

གཞན་ལ་སྤང་བྱ་གང་ལུས་ཞིན། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་རྣམས་ལུས་ངག་སེམས་

ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་

གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤང་འཁོར་བར་མི་ལྡོག་སྟེ།

རྒྱ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་ལམ་བཤད་པ་ལ་སྒོ་མི་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་

ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་སྤངས་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་སྤངས་པ་དེ་ནི། མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན།

ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

ཁ་ཅིག་སྒྲ་སོགས་ཕྱིར་ན་སྒྲོན། །

ཟད་མིན་ཞེས་ཟེར་འདི་ལྟོག་ལ། །

ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དེ་ཕྱིར་འབྱུལ། །

རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །

ཡང་ན་ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར། །

སྒྲོན་ནམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས། །

བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོག་གང་ན། །

རྒྱ་ཡོད་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཡི་ནི། །

གཉིན་པོ་གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང་། །

རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས། །

དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས། རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་ཁ་ཅིག །སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་

@124 ཆོས་ཅན། སྟོན་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་དང་

ལྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་པོ་ཆེའི་སྒྲེས་བྱ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། སངས་

རྒྱལ་པས། རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི། གོང་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་འདི་

ཆོས་ཅན། ལྟོག་བྱུང་འབྱུང་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བ་དེའི་ཕྱིར།

རིགས་པས་མཐའ་དབྱེད་ནས་དགག་པ་ནི། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྒྲེས་བྱ་མེད་ན། ཉེས་པ་

ཟད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

སྒྲོང་མི་རྣམས་སམ། རྣམས་ཀྱང་སྒྲོང་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་

ཐབས་ཡོད་ཀྱང་སྲུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཤེས་ཀྱང་དེ་ལ་གཞན་དག

དོན་གཉེར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོམས་པའི་བརྩེ་བ་

ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གང་ན།

ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་བསྐྱེད་པའི་

རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་བདག་ཏུ་

འཛིན་པའི་གཉིན་པོ་གོམས་པས་ཟད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཐབས་དེ་ཤེས་པ་ཡང་

གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐབས་ཡོད་ན་དེ་ལ་དོན་གཉིར་བྱེད་པ་ཡོད་སྲིད་དེ། མཐའ་ཅིག་ཏུ་ཐབས་དེ་ལ་

བརྩོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐབས་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདོམས་པ་འང་ཡོད་དེ། ཐབས་

དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟག་

པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། བཤད་ཟིན་མ་ཐག་པའི་སྟོན་པའི་སྐབས། བརྩེ་ལྡན་སྟུག་

བསྐྱལ་གཞིམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་

ལམ་གསུངས་པ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ལཤད་པས་སྐྱབས་འདིར་རྩ་བར་དངོས་སུ་

མ་བསྟན་ཏོ། །གཞུང་དེ་དག་གིས། ལུགས་འབྱུང་གི་སྐྱབས་འདིར་བརྩེ་བ་

སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྟགས་ལས། སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐབས་

@125 དང་བཅས་པ་འབྱུང་རུང་བར་སྐྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱ་ལ་བརྩེ་བའི་མ་དེས་བྱ་

ཡི་ནད་ཞི་བར་བརྩོན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དོན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་

རབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྩོན་ན། བདག་འཇིན་

བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་འབྱུང་བར་རུང་སྟེ། དཔེར་ན།

བརྩེ་བའི་མ་དེས། རང་གི་བྱའི་སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་ཤྱགས་བྲག་པོས་

བརྩོན་ན། བྱའི་སྤྱག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་

སྤངས་པ་དེ། ལྷི་རོལ་པ་ལས་ལྷག་པ་ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་། རྒྱན་ལྷགས་

སོགས་ལས་ལྷག་པ་སྤྲར་མི་ལྷོག་པའི་སྤངས་པ། དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ལས་ལྷག་

པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་ནོ། །སྤྲར་ལྷོག་མི་ལྷོག་ཅས་

པ་ཡང་། སྤངས་པ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་ལེན་ལ་

ཟེར་གྱི། སྤངས་པ་དོ་བོ་སྤྲར་ལྡོག་པ་མེད་དོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདེ་

གཤེགས་ཡོད་ན་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པས་སྐྱོབ་པ་མཐར་ཐུག་འབྱུང་རུང་སྟེ། དཔེར་ན།

བརྩེ་བའི་མ་དེས། བུའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་བུ་ལ་བའི་ཐབས་བརྩེས་པ་ན། བུའི་སྤྲུག་

བསྐྱེད་པའི་བུ་ལ་བར་བཏང་སྟོམས་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་

བཞི་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བསྐྱེས་ཤིང་གཟིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་

མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལུན་ཆོགས་ནི། ཅུ་བར།

སྒྲོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ། །

འབྲས་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟུན་མི་གསུང་། །

ཐུགས་བརྩེ་ལྡན་ཕྱིར་རྩོམ་ཀུན་ཡང་། །

གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲོབ་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱི་

@126 སློབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་གྲིས་ཐར་ལམ་གཟིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་གཟིགས་

པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལན་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་བཟོ་བར་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པར་གསུང་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། གྲི་མ་

ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཐར་ལམ་རྩོན་

པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་གསུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གང་ལ་

བཟོས་ཀྱང་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། སྤར་

སློབ་ལམ་དུ་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་དམིགས་པའི་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་

ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་ཏུ་ལམ་སློམ་པའི་རྩོམ་པ་

ཀུན་གྲང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཞིང་གོམས་པར་མཛད་ལ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པའི་

ཕྱིར་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ན། བྱ་སྦྱོད་མཐའ་དག་གཞན་

དོན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་བྱབ་པ་ནི།

རྩ་བར། དེ་ཕྱིར་ཚད་ཡིན། །ཞེས་པས། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན།

གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་ལ་བལྟོས་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་

ལ་ཐར་ལམ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་སྐབས་མཇད་ཅིང་དེ་སྒྲོབས་པའི་རྒྱས་པ་མཐར་

བྱིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྒྲོབ་མི་རྒྱས་ན། སྐབས་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་སྟེ།

འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་མཐུ་བོ་ཆེ་བཞིན་ནོ། སྐབས་མི་བྱེད་ན་སྐབས་བཙེལ་བའི་

དགོས་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། རི་དྲགས་གྱིས་རྡོན་པར་སྐབས་བཙེལ་བ་བཞིན་ནོ། །

སྟོན་པ་བྱགས་རྩེ་ཅན་ལ་ནི། བཞིས་ཀ་ཚང་སྟེ། མཁུན་བརྩེ་རྒྱས་གསུམ་གྱི་

ཡོན་ཏན་མངའ་བའི་བྱིར། རྒྱད་སྟོ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང། །

གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁུན་དང་བརྩེ་དང་རྒྱས་པར་ལྡན། །

@127 དོན་གཉིས་ལྔ་ན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལམ་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་ལུགས་སྟོག་གི་སྟོན་ས་བཤད་པ་

ལ། བྱད་ཆོས་དེ་དག་སྔ་མ་ལས་སྡི་མ་འགྲུབ་པའི་རྩལ། དེ་དག་ཀྱན་ལས་

ཆད་མར་འགྲུབ་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སྟོབ་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱབ་པ་དང་།

དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་དང་། དེ་ལས་སྟོན་པ། དེ་ལས་བརྩེ་བ་འགྲུབ་པའི་རྩལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རང་དབང་དུ་སྟོན་པས་སྟོབ་པར་

བསྟན་པ་ནི། ཕ་བར། ཡང་ན་སྟོབ། བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པ་འོ། །

ཞེས་པས། ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོན་ས་གོང་གི་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལས་ཡང་ན།

སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་

བ་དོན་གཉེར་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་མཛད་

པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ། བདེན་བཞི་གངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། མཚན་

གཞི་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་

གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། འཁོར་བས་བསྐྱས་པ་སྤྱག་

ཀྱན་གཉིས་དང་རྣམ་བྱང་གིས་བསྐྱས་པ་འགོག་ལམ་གཉིས་སུ་ངེས། འཁོར་བ་

ལ་ཡང་འཆིང་བྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཅིངས་པ་སྤྱག་བདེན་

གཉིས་སུ་ངེས། རྣམ་བྱང་ལ་འང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བདེན་དང་།

གྲོལ་འབྲས་ངོ་བོ་འགོག་བདེན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་འཇུག་ལྷོག་གི་རིམ་པ་བཞིར་

ངེས་སོ། །གཉིས་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། ཡུལ་

ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱེད་ན།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་

གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱད་བླ་མ་ལས།

@128 རད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྤྲན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་

བ་རིགས། །སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་

བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། གོ་རིམ་དེ་དང་། སྐབས་

འདིའི་གོ་རིམ་ཡང་འདྲའོ། །ནལ་འབྱོར་པའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་ལམ་སྟེ་བ་ནའང་གོ་

རིམ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་གསུངས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པར་

བརྟག་དགོས། བར་སྤྱིན་སྐབས་སུ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དང་། ཤེས་པ་

བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་རྟོགས་ན།

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་རྟོགས་པས་བྱུང་ན། གོང་གི་གོ་རིམ་དང་འགལ་ལ། མ་བྱུང་ན།

སྤྱག་བདེན་རྟོགས་ན། དེ་འབྲས་བུར་བསྐྱེས་པའི་ཆ་རྟོགས་པས་བྱུང་བམ་མ་བྱུང་།

མ་བྱུང་ན། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟག་ །བྱུང་ན། སྤྱག་བདེན་ཀུན་

འབྱུང་གི་འབྲས་བུར་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་འབྱུང་བས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་མ་རྟོགས་

པའི་རྒྱ་མཚན་གང་། ཏུ་བ་མའི་འབྲས་བུར་རྟོགས་ན་མེ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གསུམ་པ། ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐལ་དང་། ཚ་གང་བཀྱས་སྒོམ་སོགས་

ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱད་བསྐལ་ཏུ་བྲགས་པ་མཐའ་དག་སྤྱད་བསྐལ་གྱི་སྤྱད་བསྐལ་

དང་། ཟས་ཡིད་འོང་རྒྱུང་བ་སོགས་ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་བདེ་བར་བྲགས་པ་རྣམས་

འབྱུང་བའི་སྤྱད་བསྐལ་དང་། ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་བྱུང་པ་འདྲ་

བྱེད་གྱི་སྤྱད་བསྐལ་ཡིན། ཟག་བཅས་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱན་འབྱུང་

ཡིན། སྤྱག་བསྐྱེལ་འགག་པའི་བྲལ་བ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན། བདག

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་

དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལཤད་པ་ནི། ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ངོས་གཟུང་བ་དང་

བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ངོས་གཟུང་བའོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་

པ་གཙང་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། རྟག་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞིན་དང་།

@129 ཀུན་འབྱུང་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ། སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་པ་དང་།

མི་མཐུན་པ་རྒྱུ་འཛིན་པ་གཉིས། བྱི་མ་ལ་འང་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པར་

འཛིན་པ་དང་། དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒོ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་

པར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་འོ། །

འགོག་པ་ལ་ལོག་ཉུགས་ནི། ཐར་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་

གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། ལྷན་བསྡུལ་གྱི་བྱད་པར་འགའ་

ཞིག་གྲུ་མོམ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། ལྷན་བསྡུལ་ཟད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲར་

ཡང་ལྷོག་པར་འཛིན་པ་འོ། །ལམ་ལ་ལོག་ཉུགས་ནི། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་

འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་གོམས་པ་ལམ་དུ་མི་རིགས་པར་འཛིན་པ་དང་།

བསམ་གཏན་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ། སྤྱག་བསྐལ་མི་ལྡོག་

པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་བདེན་པའི་

ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི། མི་རྟག་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི། རྒྱ་ཁྱེན་འབྱུང་

རབ་སྐྱེ་སྐྱེན་གྱི་ནམ་པ་བཞི། འགོག་པ་ཞི་བ་གྲ་ཉལ་པ་ངེས་འབྱུང་གི་ནམ་པ་

བཞི། ལམ་སྐྱབ་པ་རིག་པ་ངེས་འབྱེན་གྱི་ནམ་པ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་གོ། །གཉིས་

པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་།

འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་

པའི་མཚན་གཞི་བསྐྱབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཁོར་

བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱག་

བསྐུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའོ། །དང་

པོ་ནི་རྩ་བ་ལས། སྤྱག་བསྐུལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་པས། ཟག་བཅས་

ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་

གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་

@130 ཞེས་པ་ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་འཛོག་ན། གང་དུ་འཁོར་བ་དང་།

གང་འཁོར་བ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར། དེར་མི་འཛོག་ན་གཞན་ལ་འཛོག་ས་

མེད་པས། འཁོར་བའི་ངོ་བོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛོག་གང་ཟག་འཁོར་བར་འཁོར་

ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། རང་རེའི་ཡིག་ཆར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་

སྐྱར་བའི་ཆ་དེ་ལ་འཛོག། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་ཞེས་པ་དེ། འཁོར་བའི་གནས་དེའང་

མ་ཡིན། འཁོར་མཁན་གང་ཟག་དེའང་མ་ཡིན་པས་ཆ་དེ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡང་སྟོ་

ལ་འཆར་དགའ་བ་ཞིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་

ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་

པས་རྒྱག་བདེན་ཡིན་ཡང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། དེ་ལྟར་

མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའང་དཔུང་གཞིར་སྒྲུང་། དཔེར་ན། བྱི་རྒན་རྒྱ་པོ་

འཁོར་བར་འཁོར་ཙུལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྟེ་བ་སྒྲ་མ་

ནས་འདིར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་

ལས་གཞན་འཛོག་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བས་སྲིད་

པ་རིགས་མཐུན་བདུན་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་

ལས། གཞན་འཛོག་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་

སོ་སྐྱེ་དེ་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ན་དེའི་བདག་འབྲས་ཀྱི་གནས་དེ་ཡང་སྤྱག་བདེན་ཡིན་

དགོས་པས། བདེ་བ་ཅན་ན་སྤྱག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞིང་གི་ཆ་ཡོད་པར་འགྱུར།

སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དེ། བདེ་བ་ཅན་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་སྤྱག་བདེན་

སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །བདེ་བ་ཅན་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན།

དེ་ལྷག་བཅས་ཡིན་ནམ། ལྷག་མེད་ཡིན། ལྷག་བཅས་ཡིན་ན་དེའི་ཕུང་པོ་དེ་

སྤྱག་བདེན་དུ་འགྱུར་རོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྟོན་པས་ཆོགས་གངས་

མེད་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་^{@131} བསག་མི་དགོས་ཀྱང་ཆ་གཅིག་བསག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས།

བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དེར་སྟོན་པ་འང་དེའི་རྒྱ་ཆ་གཅིག་

བསག་དགོས། དེ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་

ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བསགས་

པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན།

ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་། མ་བྱུང་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཙམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེ་སེའི་སྐྱེ་བོས་བསལས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བར་འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡོད་

པར་ཐལ། འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། ཞིང་དེའི་སྤྲོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་མགོན་པོ་འོད་

དཔག་མེད་གྱི་སྤྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རེའི་ཡིག

ཆར་ཀྱན་བརྟམ་གྱི་ལུང་བྲངས་ནས། འོག་མིན་དང་བདེ་བ་ཅན་སོགས་སེམས་

ཅན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བ་མིན་པར་འོངས་སྐྱེ་དང་། འོད་དཔག་མེད་གྱི་སྤྲོན་ལམ་

གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྲུགས་རབ་འབྱམས་པ་ཆེན་པོ་

པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱིས་བདེ་བ་ཅན་ན་སྤྲུག་བདེན་མེད་པར་གསུངས། ཀྱན་

མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞིད་པས་བདེ་བ་ཅན་ན་སོ་སྐྱེའང་ཡོད་པར་གསུངས་པས།

གྱི་མ་དེ་ལ་དང་དུས་འཕོ་བའི་ནྣ་ལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་པར་མཐོང་ངོ། །མི་རྟག་སྤྱད།

བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཚོགས་དོན་སྤྱད་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་རྒྱ་

ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འཁོར་བས་བསྐྱས་པ་དེ། སྤྱད་བདེན་

གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དང་། སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤྱད་

བདེན་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་སོགས་རང་རེའི་ཡིག་ཆར་

@132 ཁས་མི་ལེན། ཡིག་ཆ་ལས། སྤྱད་བདེན་གྱི་ནྣ་མ་པ་ལ་འདུས་བུས་ཀྱིས་མ་བྱུང་

པ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་སྟུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་

རྣམ་པར་འདོད་པ་དེར་དཔུང་དགོས། བདེན་པ་སྤྱི་མ་གསུམ་ལ་འང་དཔུང་གཞི་

མང་ཡང་ཚིག་མང་བར་དྲོགས་པས་དེ་ཙམ་འཇོག། །གཉིས་པ་དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་

པར་བསྟུབ་པའི་རིགས་པ་གསུམ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་

བར་སྟུབ་པ་ནི། ཅུ་བར། གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ། །

མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་པས། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སོགས་གོམས་པ་ལས་

རང་གི་ངང་གིས་ཆེས་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན། རིགས་འདྲ་སྔ་མ་

སྒྲོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབ་པོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི། ཅ་བར།

འདོད་རྒྱལ་ཉིད་མིན་ཏེ། །རྒྱ་མེད་སྐྱེ་བ་འགལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས། ཆགས་

སྒྲུང་སོགས་ཆོས་ཅན། ལུ་ལ་ཡང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་མིན་

ཏེ། དེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། རྒྱལ་ལྟོས་

དགོས་ཏེ། རྒྱ་མེད་ན་སྐྱེ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་

ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ། རྒྱང་སོགས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་ ། འབྱུང་

བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་

གྲུབ་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ཐལ་བ་དགོད་

པ་ནི། ཕ་བར། འབྲུལ་ཕྱིར་རྒྱང་སོགས་ཚོས་མ་ཡིན། །ཞེས་པས། ཆགས་

སོགས་རྒྱང་དང་བད་ཀན་དང་མཁྲིས་པ་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་ལྟོག་སྟེ་

སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། ཕ་བར།

གལ་ཏེ་རང་བཞིན་འབྲེས་པའི་ཕྱིར། །

སྐྱོན་མེད་ཅེན་དེ་ཡི་ཆོས། །

@133 དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅིས་མ་མཐོང་། །

ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པ་ནི། །

ཐལ་ཕྱིར་ཀྱན་གྱི་ཆོས་མ་ཡིན། །

གཞུགས་སོགས་བཞིན་སྐྱོན་མེད་ཅེན། །

གལ་ཏེ་དེ་ལ་བྱད་པར་ཅན། །

ལས་རྒྱམས་བདག་པོ་མ་ཡིན་ན། །

དེ་ཡང་ཚུད་པ་མཚུངས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་དེའི་ཆོ་བད་ཀན་ལས་ཞེ་སྒང་སྐྱེ་བའི་བད་ཀན་ལ་ཞེ་

སྒང་གི་མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་སྒང་འཕེལ་བས་རྒྱ་འབྲུལ་

པའི་རྒྱུན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། མཁྲིས་པ་དེའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་དུས་མིན་གྱི་སྐྱེ་

དཀར་དང་ཤ་སེར་རྩལ་མང་སྒོ་གསལ་བ་སོགས་ཞེ་སྒང་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅིས་

མ་མཐོང་སྟེ་མཐོང་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དངོས་རྒྱ་མཁྲིས་པ་ཆང་བ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། མཁྲིས་པ་ལས་དྲག་གསུམ་ག་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བད་ཀན་དང་རླང་ལས་

ཀྱང་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་

སོགས་ཆེ་རྒྱང་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དངོས་རྒྱ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཉོན་མོངས་དྲག་གསུམ་ག་ཉིས་པ་བད་ཀན་དང་མཁྲིས་པ་དང་རླང་གསུམ་

ཀྱན་གྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉིས་

པ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་། རྒྱ་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་

ཆེ་ཆུང་མི་མཚུངས་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། སྐྱེས་བུའི་

གཟུགས་ཆེ་ཆུང་དེར་ཡང་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཚུངས་པ་སྤྲུལ་པ་དང་མཚུངས་པར་འཇུག

པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་དེ་ལ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོན་གྱི་ལས་

ནམས་བདག་པོའི་སྐྱོན་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་དངོས་སྐྱུ་འབྱུང་བ་མཚུངས་པ་ལས་

@134 སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འཕེལ་འགྲིབ་མི་མཚུངས་

པས་སྐྱུ་འབྲས་མིན། ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤྲང་བའོ། །

དང་པོ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཅུ་བར། སྐྱོན་ནམས་བྱུང་པར་ཡོད་ན་ཡང་། །

བྱད་པར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པས། རྒྱུང་སོགས་སྒྲིན་རྣམས་བྱད་པར་དུ་འཕེལ་

བ་ཡོད་ནའང་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་བྱད་པར་དུ་འཕེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་རྣམས་རྒྱུང་མགྲིས་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་

མ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་རྩ་བར། ཆགས་སོགས་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

ཆོས་ཡིན་པར་ཡང་འདོད་ན་གོ། །རྣམ་མེད་རང་བཞིན་མེད་པས་ན། །འབྲས་

བྱ་མི་མཚུངས་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཆོག་བཅད་གཅིག་པོ་དེ། ཐར་ལམ་

གསལ་བྱེད་དང་། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀ་ལས་མ་བྱུང་བས།

ཅུ་ཆོག་མིན་ནོ་སྟེ། ཆོག་འབྲེལ་ནི། ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་རྒྱུ་

མཁྲིས་སོགས་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་འང་

ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པ་རྒྱས་པ་མེད་པར་

མཚུངས་པས། འབྲས་བུ་ལ་འང་མི་མཚུངས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཅུ་བར། མ་གྲུབ་ཉིད། །

མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ཡིས། །

འགྱུར་ཕྱིར་ཀྱན་ལས་སྐྱེ་བའང་མིན། །

རྒྱ་ནི་འཕེལ་བར་གྱུར་པ་ན། །

འབྲས་བུ་འགྲིབ་པར་མི་རུང་སྟེ། །

ཚ་བ་སོགས་བཞིན་ཆགས་སོགས་གྱི། །

འགྱུར་བ་བདེ་སྟུག་ལས་སྐྱེས་ཡིན། །

ཆ་མི་མཉམ་སྐྱེས་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱིས། །

@135 གལ་ཏི་འདོད་ཆགས་མི་སྐྱེད་ན། །

ཅིས་སྐྱེད་སྒྲོས་ཤིག་ཆ་མཉམ་ལས། །

ཁྱ་འཕེལ་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ཡིན། །

ཆ་མི་མཉམ་ལ་ཆགས་ཅན་མཐོང་། །

གཞན་ནི་མ་མཉམ་ན་ཡང་མིན། །

གཞན་ནི་ཆ་མཉམ་ན་ཡང་མིན། །ཞེས་བདེན། །

གཞན་ནི་ཟད་ནས་ཁྲག་འཇག་གྱང་། །

བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ཁྱུ་ངེས་མེད། །

དེ་གཅིག་ལ་ཆགས་དྲག་མི་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡན་ལག ། །

མ་ཡིན་ཀྱན་མ་ངེས་སྤྱིར་རོ། །

ངེས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའང་མིན། །

ཡོན་ཏན་མི་འཛིན་པ་ལའང་འགྱུར། །

གཤམ་ཏེ་ཡོན་ཏན་འཛིན་དེ་ཡང་། །

ཡན་ལག་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་གྱིས། །

ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་ཅན་འགྱུར་ཏེ། །

རྒྱུ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། གོང་གི་རྟགས་བསྐྱབ་པ་ནི། མཁྲིས་པ་འཕེལ་ནས་ལྷས་

རྒྱད་ན་ལྷས་གདུངས་པས་ཞེ་སྒྲུང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་གོང་གིས་རྟགས་མ་

གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྟ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ཡིས་ཞེ་སྒྲུང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་

བར་མཐོང་བས་ཞེ་སྒྲུང་དེ་ནད་ཀྱན་གྱི་འབྲས་བྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཞེ་སྒྲུང་དེ་ནད་

ཀྱན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའང་མིན་ཏེ། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཞེ་སྒྲུང་མཚུངས་

@136 པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་ཞེ་

སྒྲུང་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བྲུབ་པ་བསྐྱབ་པ་ནི།

རྒྱ་བད་ཀན་འཕེལ་བར་བྱུང་པ་ན་འབྲས་བྱ་འདོད་ཆགས་མི་འཕེལ་ཡང་འགྲིབ་པ་

མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཁྲིས་པ་འཕེལ་ན་ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནད་

འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་དངོས་

སྤྱིས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལས་དངོས་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི། ཆགས་སོགས་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་བཞག་པའོ། །གལ་ཏེ་

ནད་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྡུལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་

ཀྱི་གོགས་བྱས་ནས་མི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། འདོད་ཆགས་ཅིས་བསྐྱེད་

སྐྱོས་ཤིག་ཅིས་ངྲིས་པས། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་བྱུ་བ་འཕེལ། དེ་ལས་

འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ནད་གསུམ་

ཆ་མི་མཉམ་པ་ལ་འང་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་ཅན་དུ་མ་ཐོང་ལ། གང་ཟག་གཞན་ནི་

ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་ན་འང་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་ཅན་

འགའ་ཞིག་ནི་སྤྱི་བ་ཟད་ནས་སྤྱག་འཇག་གུང་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བ་མ་ཐོང་ལ།

ཆགས་ཅན་གང་ཟག་དེ་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། བྱད་

མེད་གཅིག་པོ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱི་བ་འཕེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏི་གཟུགས་མངོས་པ་དང་སྟོད་ཚུལ་མངོས་པ་སོགས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་པའི་

ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱུང་པར་ཅན་ལས་ཆགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་

སྒྲིབ་ཞེས། གཟུགས་མངོས་པ་སོགས་དེ་དག་ཀྱན་ཆགས་པའི་རྒྱུར་མ་ངེས་

པའི་སྒྲིབ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཆགས་པའི་རྒྱུར་དགོས་ན་

མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་ཡོད་མེད་ངེས་པ་མེད་པར་ཆགས་པ་འབྱུང་བའང་མིན་

པར་འབྱུར་བ་ལས་ཆགས་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། གཞན་ཡང་། གཟུགས་

@137 དང་སྒྲོད་རྩེ་ལ་མངོས་པ་ཅོམ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་སྒྲིབ་པར་འབྱུར་ན། དེ་དག་

ཡོན་ཏན་དུ་མི་འཛིན་པ་ལའང་ཆགས་པ་སྒྲིབ་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡོན་

ཏན་དུ་འཛིན་པ་ཆགས་པ་སྐྱེས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་མོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྒྱ་ཅི་དགོས།

ཡུལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གནས་པ་ཙམ་ཡིན་ཞེ་ན། བུད་མེད་གཟུགས་དང་སྦྱོད་རྩལ་

མཛེས་པ་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེའི་ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་ཅན་

དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་ལ་བྱད་པར་ཚང་བའི་ཕྱིར། སྐབས་

འདིར། ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་དེ་གཟུགས་མཛེས་པ་དང་སྦྱོད་རྩལ་བཟང་བ་སོགས་

ལ་བྱས། ཡུལ་ལ་དེ་དག་ཚང་མེད་ལ་མ་བསྟོན་པར་གང་ཟག་རང་གི་ཆགས་པའི་

གཉིན་པོ་ཤུགས་ཆེ་རྒྱུ་དབང་གིས་ཆགས་པ་ཆེ་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་

ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་ཡང་།

དུག་གསུམ་གང་ཡང་མི་འཕེལ་བར་དུག་གསུམ་གྱི་གཉིན་པོ་འཕེལ་བར་འགྱུར་

བའང་སྲིད་ལ། འགའ་ཞིག་ནད་གསུམ་གང་ལའང་མ་བརྟོས་པར་དུག་གསུམ་

སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་

ལྡན་པ་དག་ལ་གཟུགས་མཛོས་པ་དང་སྲོད་རྩྱལ་བཟང་བ་མཐོང་ཡང་ཆགས་པ་མི་

འཕེལ། འགའ་ཞིག་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་པའི་ཡུལ་ལའང་ཆགས་པ་

འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་མངོན་གསུམ་དུ་མཐོང་ངོ། །གཉིས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མི་

མཚུངས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཅུ་བར།

གནས་སྐབས་གང་ལ་ཆགས་ཅན་འདོད། །

དེ་འདྲ་ཞེ་སྒྲུང་ཅན་མི་འགྱུར། །

དེ་གཉིས་ངོ་བོ་མི་མཚུངས་ཕྱིར། །

འདི་ལ་ངེས་པར་མཐོང་བའང་མེད། །

ཅེས་པས། གནས་སྐབས་གང་ལ་བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་བཞིན་པའི་

@138 གང་ཟག་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆོ་ཞེ་སྒྲང་དྲག་པོ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

ཆགས་པ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཆགས་སྒྲང་དེ་

གཉིས་འཛིན་སྒྲངས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་མཚུངས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།

གནས་སྐབས་འདི་ལ་ངེས་པར་ཞེ་སྒྲང་མི་འགྱུར་བས་བྱབ་པར་མཐོང་བའང་མེད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེས་འགའ་ཞེ་སྒྲང་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཕེལ་འགྲིབ་མི་

མཚུངས་ནའང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་ན་ཉིས་པ་དེ་དག་འཇུག་གོ། གསུམ་པ་རང་

ལ་མཚུངས་པ་སྒྲང་བ་ནི། ཙུ་བར།

གང་གི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ། །

ཟིགས་མཐུན་བག་ཆགས་བྱད་པར་ལ། །

རག་ལས་པས་ནི་འཇུག་འགྱུར་བ། །

དེ་ལ་སྒྲིན་འདིར་ཐལ་བ་མེད། །

ཅེས་པས། ཟིགས་པ་སྒྲུ་བ་གང་གི་ལུགས་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་

པ་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་རག་ལས་པས་འཇུག་པར་

འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཁོ་ན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པས།

བད་ཀན་ཅན་ཞི་སྒྲུང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུན་འདིར་ཐལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ། འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ། བཤད་ཟིན་དུན་པ་

ལ་སྐྱུར་བ་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་

རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། འདིས་ནི་འབྱུང་

བའི་ཆོས་ཉིད་བཀག། །རྟེན་ཡང་བཀག་པ་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས།

གོང་གི་རིགས་པ་འདིས་ནི། ཆགས་སོགས་འབྱུང་བའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་

ཡིན་པ་ཡང་བཀག་སྟེ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་འབྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

འབྱུང་བཞི་ཆགས་སོགས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་

@139 དག་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་བཀག་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

དཀར་པོ་ལ་སོགས་ས་སོགས་ལ། །

བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་རྟེན་སྒྲ་ཡང་རྒྱ་དོན་ནམ། །

ཡང་ན་རང་གི་རྟེན་དག་དང་། །

དབྱེར་མེད་པར་ནི་གནས་པའི་ཕྱིར། །

རྟེན་ཡིན་གཞན་དུ་འབྲད་མ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་སྒྲོས་སོགས་རྒྱས་པ་བཞིན། །

དབྱེར་ཡོད་ཅི་ན་དངོས་པོ་ལས། །

རྒྱས་པ་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན། །

དངོས་པོ་འཇིག་འགྱུར་རྟེན་ཚང་བར། །

གནས་ན་བརྟེན་པ་འཇིག་པ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་དེ་མཚུངས་ཤི་ན་མིན། །

སྒྲུང་བ་ཐ་དད་ཅན་རྟོགས་པས། །

འགྱུར་སེམས་ཐ་དད་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་འབྲུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲུང་

བ་ལ་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལས་

དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་སྒྲུའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན།

གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུང་བ་སྔ་མ་རྒྱུའི་དོན་

ནམ་ཡང་ན་དུས་མཉམ་ཆོགས་པ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྟེན་

དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆང་དང་སྒྲོམ་པའི་རྩས་པ་ལ་སོགས་

@140 པ་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འབྲུང་བ་ལ་

དབྱེར་ཡོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ནོ་ཞེ་ན། ཡང་ན་ཚོགས་པ་དབྱེར་མེད་ཙམ་གྱི་རྟེན་

དང་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆང་དང་དེའི་རྣམ་པ་དབྱེར་ཡོད་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་

པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆང་གི་དངོས་པོ་ལས་ཆང་གི་རྣམ་པ་གཉིས་དོན་གཞན་ཉིད་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྲུབ་ཤེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་

རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཆང་ཆ་བར་གྱུར་པ་ན། ཆང་གི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་

འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་རྩོམ་པའི་རྣམ་པ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆང་ཆ་བར་

གནས་ན་བཏིན་པ་སྤྲོས་པའི་རྣམ་པ་འཇིག་པ་སྤྱེ་ལོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་ཆང་དང་རྣམ་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་སེམས་དེའང་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་

སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། འབྱུང་སེམས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སྒོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤྱང་བ་ཐ་དད་པ་ཅན་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་རིག་བྱའི་

རྣམ་པ་ཅན་དང་སེམས་རང་རིག་གི་སྤྱང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆང་དང་།

ཆང་གི་སྤྲོས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དང་། འབྱུང་བ་དང་

སེམས་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པས་མི་མཚུངས་པའོ། །དཔུང་པ། ཆང་ཆ་

བར་གྱུར་ནས་སྟོས་པའི་རྒྱས་པ་འཇིག་པ་ན། ཆང་གི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་

འདོད་དགོས་པས། དེ་འདྲ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན།

བཅས་ལྷན་དགོས་སྟོང་གིས་འཕྱང་ན་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པས་དཔུང།

དེ་བཞིན་དུ། འོ་མ་ཆ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་འོ་མའི་དངོས་པོ་འཇིག་གམ་མི་འཇིག་ །

འཇིག་ན་དེའི་ཆོ་བཅས་ལྷན་དགོས་སྟོང་གིས་ཕྱི་ངོ་འཕྱང་ན་ཉེས་པ་མེད་དགོས་པས་

ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །འབྱུང་སེམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤིག་ཆེན་ལས་

ཤིན་ཏུ་གསལ། རྩེ་མ་ཐ་དད་པའི་དོན་ལ་དབྱུད་པ་མང་བས་ལེའུ་གསུམ་པའི་སྐབས་

འཆད་དོ། །གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ནི། ཙ་བར། @141 ཇི་སྲིད་ལུས་ནི་འགྱུར་བར་དུ། །

གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་ཡིད་ངོ་བོ། །

མཚུངས་འགྱུར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། །

དོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཉིད་གང་། །

གང་ཆོ་ལུས་ལ་བསྟོས་མེད་པར། །

ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གིས། །

བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ། །

དེས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཡིན། །

ཞེས་པས། ཇི་སྲིད་ལུས་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་ཡིད་སློན་ཉག་པའི་ངོ་

བོ་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རྟོག་པ་གང་ཞིག ། དེ་ལ་བདག་

རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སློན་ས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་

འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དམིགས་རྒྱུ་གྱི་དབང་གིས་

འགྱུར་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཉིད་གང་ལས་ཀྱང་མི་

འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་སྐྱེས་པ་གང་གི་ཆོ་འབྱུང་བ་ལུས་ལ་བསྟོས་པ་མེད་

པར་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་འགའ་ཞིག་ལས་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་

བ་ལུས་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་འགའ་ཞིག་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འགའ་

ཞིག་གི་བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི། ཡིད་

སྟོ་རྟོག་པ་ལུས་འབར་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ལུས་མ་འགྱུར་བར་

དུ་ཡིད་སྟོ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་

བཞིན་དུ་འབྱུང་འབྱུར་འཕེལ་འགྲིབ་བཞིན་ནོ། །དམིགས་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་

འབྱུར་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཏོག་པ་དེ་གཟུང་དོན་ལས་བྱུང་བ་མེད་པར་སྒྲ་མ་ལས་

རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འབྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཏོག་དེ་ནི་

@142 དོན་སྤྱི་སྒྲུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་

པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི། །

ཉིར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །

རྣམ་ཤེས་རྣམས་ལྡན་ཕྱིར་འདོད་ན། །

ཅུ་སོགས་ཅི་ན་གྲང་ཆེན་བརྒ། །

སྤྲོན་ཆོ་མ་མཐོང་ཡོད་དོ་ཞེས། །

དེ་སྐད་གངས་ཅན་ཕྱགས་ལས་གཞན། །

ངོ་མཚར་བཅས་པ་སྲུ་བརྗོད་རྩོལ། །

གྱུ་ནི་ལན་བརྒྱར་ནམ་ཕྱེ་ཡང་། །

ངོ་བོ་གང་ཞིག་སྒྲུང་བྱར་པའི། །

ངོ་བོ་དེ་ནི་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་།

ཇི་སྒྲུང་དེ་ནི་ཡོད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། ཏྲགས་གཞན་གྱིས་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ།

སྒྲུང་སེམས་ཅན་མིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྒྱེ་བའི་རིགས་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་ཤེས་

གྱི་རྒྱས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་ཉིར་ལེན་དུ་རུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་

མེད་ནས་འཆི་འཕོས་ཏེ་འདོད་པ་ན་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་གཞུགས་མེད་པའི་རྒྱུད་གྱི་དབང་

ཤེས་ལྔའི་ཉིར་ལེན་དེ་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྒྱས་ཡིན་ནོ། འདོད་

པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་དབང་ཤེས་ལྔ་པོ་དེ་དངོས་གྱི་ཉིར་ལེན་

རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་། ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས།

རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་རང་གི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས་བྱུང་བོ། །རྒྱང་

@143 ཕན་པས། གལ་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་

པས། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་དེ་གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པར་འདོད་དོ་ཞེས། དེ་ནི། རྒྱུ་འཕེན་པས་ཁྱོད་

ཀྱི་རྟགས་དེ་ལ་བྱུང་པ་མེད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་

རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་

སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་པ་འོ། །སངས་རྒྱས་པས། འོ་ན།

ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ཉི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པར་སོང་བས། རྒྱུ་ཙམ་

སོགས་ཀྱི་ཙམ་ན་འབྲས་བུ་སྤང་ཆེན་བརྒྱ་སྟེན་ཆོ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་དེ་

སྐད་གངས་ཅན་ཕྱགས་དང་འབྲ་བ་ལས་གཞན་དེ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པའི་རྩོལ་བ་བྱེད་པ་

མི་འཐད་དེ། རྒྱང་འཕེན་སྤྱོད་ངོ་ཚ་དང་བཅས་པ་རྫོམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

གངས་ཅན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བ་ལས་

ནི། རོ་མཚར་བཅས་པ་སུ་བརྗོད་རྩོལ་ཞེས་བྱུང་ངོ། གཞན་ཡང་། རྒྱུའི་ངོ་

བོ་ལན་བརྒྱར་རྣམ་པར་སྤྱོད་ཞིང་བརྟགས་ན་ཡང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་གང་ཞིག་སྤང་རུང་དུ་འབྱར་བའི་

ངོ་བོ་དེ་ནི་རྒྱུའི་ངོ་བོར་ཡོད་པར་འབྱར་ཏེ་མི་འབྱར་ངོ། །གཉིས་

པ་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་གྲིས་དགག་པ་

ལ་གཉིས། །རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་

པ་ནི། རྩ་བར། སྔ་ན་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལ། །

ཆགས་སོགས་ངེས་མེད་ཐལ་བར་འབྱུར། །ཞེས་པས། ཐ་

མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཆོས་ཅན།

སྤོང་སྐྱེས་མ་ཐག་ཆགས་ཅན་སོགས་སྤུ་ངེས་པ་མེད་པར་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱེ་བ་སྤིང་

པར་ཐལ། སྤོང་སྔ་ན་མེད་པར་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་

ཟུང་གི་ཏྲགས་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔ་ན་མེད་པ་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་རིགས་

མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཆགས་ཅན་སོགས་

སུ་སྐྱེ་བ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད། རིག་ཆེན་ལས། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་

@144 ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་རྩོད་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དེ་ལ་དགོངས། སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་སྔ་ན་མེད་པ་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་རིགས་མ་ཡིན་ན། འོ་ན། སེམས་ཅན་

སྔ་ན་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟུང་སྔ་ན་ཡོད་

པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྔ་ན་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་

ཡིན་ན། གསར་དུ་སྐྱེ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རྒྱ་འགགས་དུས་

སུ་སྐྱེ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་དུས་སུ་གསར་དུ་

སྐྱེ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་ཟིན་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡོད་ན་བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་

ཐོག་མ་དང་ནི་ཉིད་གཞན་ཉིད་དང་། །རང་གི་མཚན་ཉིད་རང་དང་གཞན་དུ་འགྱུར། །

ཀུན་ནས་ཉོན་མེད་ས་པ་དང་བྱད་པར་ལ། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་བཤད། །

ཅེས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ། ཅེས་པའི་དགོངས་གཞི་བརྒྱད་

གསུངས་པའི་དང་པོར། ཐོག་མ་ཞེས་པ་དེ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་

མེད་པར་བཤད། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོར། དེའི་དོན་ནི་འཁོར་བ་

ན་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྐྱེ་བ་དང་སྤར་འགགས་པ་དང་རིགས་མཐུན་པ་སྐྱེ་

བས་ཆོས་སྟོན་མེད་པ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དབྱུ་མ་སྤྲང་བར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་

འགྲེལ་བས། འཁོར་བ་ན་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གསར་དུ་སྐྱེ་

བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ལ་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་། འཁོར་བ་ན་སྤྲོན་སེམས་ཅན་

བྱེད་མ་སྤྱོད་བ་ཞིག་གསར་དུ་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེ་ན། སྤར་ལེགས་ཉིས་གང་ལའང་

མ་གོམས་པར་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེས་ཤིག་ཡོད་དགོས། དེ་ལྟར་ན། སྐྱེས་མ་

@145 ཐག་དུ་ཆགས་བྲལ་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་དགོས་སོ། །གོང་གི་བྱབ་བྱེད་མ་

དམིགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་པེ་ནི། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་

པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ལམ་རིམ་སྐྱེས་བུ་འབྱིང་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་བརྒྱད་

བསམ་པའི་སྐབས་སུའང་ཤིན་ཏུ་མཁོ་ལ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་སྐྱབ་པ་ལའང་རིགས་པ་

མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྒྲུང་བས་རིགས་པ་དེ་ལ་སྦྱོངས་བ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ། རིགས་

པའི་དབང་ཕྱག་དགོངས་ཟབ་ཆེས་ཕྲ་བར། །སྦོ་ཆོངས་བདག་གི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་

ལགས་ཀྱང་། །ཨ་པ་སྐད་དང་ཁ་ཆེམས་རྒྱང་བསྐྱར་བཞིན། དམ་པའི་བཤེས་

གཉིན་ངོན་གྱིས་སྒྲོབས་ཅུང་བརྟེས། །ཞེས་པ་ནི། བཤེས་གཉིན་དམ་པ་དྲན་པས་

ཐོལ་བྱང་ཏུ་སྦྱས་པ་འོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཉེར་ལེན་

འབྱུང་བ་མཚུངས་པ་དང་པོ་ཆགས་བྲལ་མི་སྤིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་མི་འཐད་པ་ནི།

ཙུ་བར།

འབྱུང་བ་བདག་ལས་མ་འདས་ཕྱིར། །

གལ་ཏེ་ཀུན་ཆགས་སོགས་ལྡན་ན། །

ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་འབྱུང་བྱུང་ལས་ཡིན་ན། །

འབྱུང་ནམས་སློག་ཆགས་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །

ཁྱད་པར་འདི་རྟོན་གང་ཡིན་ལ། །

དེ་ནི་ཕུལ་བྱང་འགྲིབ་པ་བཞིན། །

དེ་ཡོད་པ་ལས་དེ་མེད་འགྱུར། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཀྱང་

ཆགས་སོགས་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་པས་དང་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ཅེ་ན།

སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་

@146 ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་བྲས་པ་ལས་ཆགས་

སོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། འབྱུང་བ་ཆེ་ཆུང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་ཆགས་སོགས་

ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡོད་དགོས་སོ། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་ལས་ཆགས་

སོགས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་རྟོག་ཆགས་དང་ཆེས་རྟོག་ཆགས་ལ་

སོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཉིར་ལེན་འབྱུང་བ་རྣམས་ཤས་ཆེ་ཆུང་

གི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཉིར་ལེན་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་

ཡིན་ན། འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་ཆགས་རྣམས་

ལའང་སྟོག་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཆགས་

སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་འདིའི་རྟེན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་

དང་འགྲིབ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉིར་

ལེན་འབྱུང་བ་མཚུངས་བཞིན་དུ་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་སྟོག་ཆགས་དང་ཆེས་སྟོག་

ཆགས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཆགས་ཅན་ལ་ཆེས་ཆགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཉིར་ལེན་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བའི་སྟོག་

ཆགས་དང་ཆགས་ཅན་གཉིས་ཆེས་སྟོག་ཆགས་དང་ཆེས་ཆགས་ཅན་སོགས་ཡོད་

པར་མཚུངས་དགོས་ཏེ། ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་

འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་འགྱུར་ན།

ཆགས་སོགས་དེ་སྐར་ཡོད་པ་ལས་དེ་ཡི་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པར་ཐལ། འབྱུང་

བ་སྐར་ཡོད་པ་ལས་ཕྱིས་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆགས་

བྲལ་མི་སྲིད་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ། ཕྱིས་ཆགས་བྲལ་

དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་། །

རྒྱ་མཚུངས་བདག་ཉིད་མི་ཕྲོག་ཕྱིར། །

@147 མིན་ན་བདག་ཉིད་འདྲ་རྒྱུ་འི་ཕྱིར། །

ཀུན་ལ་འདོད་ཆགས་འདྲ་བར་འགྱུར། །

མཚུངས་བདག་ལས་བྱུང་བ་སྤང་གི། །

ཤེས་པ་འཕམ་འདིར་ཡང་ས་སོགས་ལ། །

སྲོག་ཆགས་ཉིད་སོགས་བྱུང་པར་གྱི། །

རིམ་པ་ལ་ལར་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཡི་

མེད་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་མི་ལྟོག

པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སློགས་ཆགས་ཀྱན་ལ་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་འདྲ་བར་

འགྱུར་བར་ཐལ། འབྱུང་བ་བདག་ཉིད་འདྲ་བ་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་འདྲ་བའི་ཉིར་

ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བ་སྒྲང་འཛོན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་དེ་

བ་སྐྱང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་

ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། བྱོད་ལ་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་

རིམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། ས་སོགས་རྣམས་ལ་སློག་ཆགས་ཉིད་དང་ཆེས་

སློག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་རིམ་པ་ལ་ལར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་

འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་ལས། མཚུངས་བདག་ལས་བྱུང་བ་

སྐྱང་གི། །ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེ། བྱེ་བྲག་པ་ལ་བྲགས་པའི་དཔེ་དང་། འདིར་

ཡང་ས་སོགས་ལ། སློག་ཆགས་ཉིད་སོགས་བྱུང་པར་གྱི། །རིམ་པ་ལ་ལར་

ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ། རྒྱུ་འཕེན་རང་ལ་གྲགས་པ་དཔེ་ཡིན་གསུངས།

གཞུང་དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུ་སྒྲ་བའི་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་ལུགས་དགག་པའོ། །གསུམ་

པ་དེའི་དཔེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་ནི། ལྷ་བར།

བློ་རིམ་བྱུང་པར་ཡོད་ན་ཡང་།

@148 བློ་མེད་མེ་འགའ་ཡོད་མིན་པ། །

དེ་བཞིན་འདྲིར་ཡང་ཞེན་མིན། །

རྫོད་ལས་མི་གཞན་བཀག་སྐྱིར་རོ། །

གང་ཞིག་གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་ནི། །

བྱད་པར་རིམ་པ་དང་ལྡན་པ། །

དེ་དག་དེ་ཡི་བྱད་པར་ནི། །

ལ་ལར་འཆད་འགྱུར་དཀར་སོགས་བཞིན། །

གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་ངས་མིན་ཏེ། །

དེ་དག་འགྱུར་དང་དབྱེར་མེད་སྤྱིར། །

གལ་ཏེ་དེ་མཚུངས་ཤེན་མིན། །

ཆགས་སོགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཐལ་ཕྱིར། །

ནམ་པར་བརྟགས་པ་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། །

ཡུལ་ཡང་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པས། རྫོ་བ་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པའི་བྱད་པར་ཡོད་ནའང་། རྫོ་བ་མེད་

པའི་མེ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱབས་འདིར་ཡང་ཆགས་པ་

ཆེ་ཆུང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྩོ་བ་ལ་མི་རྗེས་གཞན་ཡིན་

པ་ཚད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ལུས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཡོན་

ཏན་ཆགས་སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྐབས་ལ་ལར་སྟོང་ཆད་པར་འགྱུར་བ་

སྟོང་པར་ཐལ། འགྱུར་བ་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་སྟངས་པར་གྱི་རིམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལས།

སྟོང་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་སྟངས་པར་དུ་འགྱུར། སྟོང་དེ་དང་འབྲལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་བུའི་ཆོས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ནི། རྩོ་བ་

དང་མི་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་ལ། འགྱུར་བ་དང་ཆགས་སོགས་འབྲལ་རུང་

@149 ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས། ཆགས་སོགས་རྣམས་གཞུགས་སོགས་

བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་གནས་པར་ངས་པ་མིན་ཏེ། གཞུགས་སོགས་དེ་དག་འབྱུང་

བ་དང་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་ལ། ཆགས་སོགས་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་འབྲལ་མི་རུང་བ་མཚུངས་སོ་ཞིན།

དེ་མིན་ཏེ་གཞན་དུ་ན། ཆགས་སྤང་སོགས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

ཆགས་སྤང་སོགས་དམིགས་སྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

གཟུང་ཡུལ་ཡང་ཆགས་སྒྲང་སོགས་རེ་འགའ་སྤྱི་བར་ངེས་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྟོག་པས་བཏགས་པའི་གཟུང་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། དོན་སྤྱི་

གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོ་བ་མིན་པར་

བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ཆགས་ཅན་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཅུ་བར།

སྐལ་མཉམ་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །

ཆགས་སོགས་ངེས་པ་མེད་པའང་། །

རྒྱ་ནི་ཉེ་ཕྱིར་སྒོ་ནམས་ཀྱན། །

ཐམས་ཅད་ཀྱན་ཆོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་སོགས་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་

པར་ཡེ་མེད་དུ་ཐལ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བ་ཤེས་

པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་

ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཀྱན་གྱི་ཆོ་ཆགས་སྤང་སོགས་སྒོ་རྣམས་ཀྱན་

སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱ་འབྱུང་བ་རྟག་པ་ཉི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི། ཆགས་སྒྲུང་སོགས་སློན་མས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མིད་པར་འབྱུང་བ་རྟག

པ་ལས་འབྱུང་ན། རྒྱུ་ཁྱུ་གཤམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཡི་ནས་སྒྱེ་མི་སྲིད་པའམ་ཡང་ན་དུས་

རྟག་དུ་སྒྱེ་དགོས་པར་འབྱུང་ཞེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་སྟག་བསྐལ་བདེན་པའི་མཚན་

@150 ཉིད་ལཤད་པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །

མི་རྟག་ཉེས་པའི་རྟེན་ཕྱིར་དང་། །

རྒྱུ་དབང་ཕྱིར་ཡང་སྟག་བསྐལ་ཡིན། །

བདག་མིན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའང་མིན། །

རྒྱ་མིན་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་མིན། །

རྟག་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལས་དུ་མ་ནི། །

དུས་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །

རྒྱ་གཞན་དག་ནི་ཆོག་ས་ན་ཡང་། །

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

རྒྱ་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་འགྱུར་ན། །

དེ་ནི་རྟག་རྣམས་ལ་ཡོད་མིན། །

ཞེས་པས། བྱད་ཆོས་བཞིའི་དང་པོ་མི་རྟག་པ་ནི། སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་དེ་ནི་

ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རེས་འགའ་

ཞེས་པ་སྐབས་འགར་སྐྱེ་ལ་སྐབས་འགར་མི་སྐྱེ་བ་དེ་རྒྱ་ལ་རག་ལས་པར་སྐྱབ།

དེ་ལས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་བར་

བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་རྒྱའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བར་གོ་བའི་ཆོ།

རྒྱ་དེ་ཡང་ལས་ཉོན་གཉིས་ལ་བྱུག་ཅིང་། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་

ཕུང་པོ་དེ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་

པོ་དེ་ཡོད་ཕྱིན་ད་ལྟར་ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དང་སྣོད་དང་གཞི་བྱས་ཤིང་མ་

འོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་གྱི་སྒྲ་འབྲེན་པས། དེ་བསམས་ནས་འཁོར་བའི་ཉིས་^{@151}

དམིགས་བསྐྱོམས་ན་ཡིད་འབྱུང་ཤྱགས་བྱུག་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དེ་ལ་ནན་ཏན་ཆེ་བར་མཛད། མི་རྟག་པ་དང་གཞན་

དབང་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས། རང་དབང་བའི་བདག་གི་ངོ་བོ་མིན་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་

གོ། །བདག་མེད་པའི་རྟགས་ལས་སྟོང་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་གཞུང་གཞན་ལས་བཤད་པ་དང་

ཕྱོག་སྟེ། གཞན་ལས་སྟོང་པ་སྟོན་ལ་བཤད་དེ་བདག་མེད་བསྒྲུབ་པ་ཡིན།

སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། འིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། བདག་

མེད་པར་རྟོགས་ན་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་རྟོགས་སྒྲུབ་ལ་དགོངས་པ་དང་མི་རྟག་ཅིང་

ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་བཤད་ནས་དེ་མ་ཐག་བདག་མེད་ཅེས་པ་དེའི་སྒྲུབ་

བྱེད་དུ་རྟགས་ཟུར་གཉིས་པོ་བཀོད་དགོས་པ་གོ། གྱིན་གྱི་བརྒྱབས་པ་མིན་ཞེས་

པ་རང་དབང་བ་བདག་གིས་བཟོས་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་རྩ་མཁན་གྱིས་རྩ་མ་

གྱིན་གྱིས་སློབ་ཅེས་པ་དང་འདྲ། བདག་དེས་སྤང་པོ་གྱིན་གྱིས་སློབ་པ་མིན་ཏེ།

བདག་སྤང་པོའི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། བདག་རང་དབང་བ་ཡོད་ན། རྟག་པ་ལས་

མ་འདས་པས། རྟག་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་མི་འཐད། རྟག་

པ་རྒྱ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། བདག་རྟག་པ་གཅིག་ལས་སྤང་པོ་དུ་མ་དུས་སྤྲ་བྱི་

ཐ་དད་པར་སྐྱེ་བ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དོ། །གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་

གཞན་དབང་ཡིད་དག་ཚོགས་ན་ཡང་འབྲས་བུ་བྱོད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་

གཉིས་ལས་གཞན་དམིགས་རྒྱུན་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་ཉུས་སོ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་

ཕྱོག་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་མ་རྗེ་བཙུན་པ་ཆེན་

པོས་བདེན་བཞི་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་གཞུང་གི་དགོངས་

པ་དང་ཤིན་དུ་མཐུན་སྒྲམ་དུ་བསམ། རྒྱལ་བསྐལ་བདེན་པའི་བྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་

པའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་པོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་མ་ཡིན་པར་

གསལ་ཏེ་འག་རུ་འཆད། སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔུད་ན། སྤྱག་བསུལ་བདེན་

@152

པའི་བྱད་ཆོས་སྔ་མ་སྔ་མ་རྟོགས་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྟོགས་དགོས་དང་མི་དགོས། །

དགོས་ན། བྱད་ཆོས་དང་པོ་རྟོགས་ཆེ་སྤྱག་བསུལ་བདེན་པ་རྟོགས་དང་མ་རྟོགས།

རྟོགས་ན་མི་རྟག་སྤྱག་བསུལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཆོགས་དོན་རྟོགས་པར་ཐལ།

སྤྱག་བསུལ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤྱ་རྟོགས་ན་མཉན་བྱ་

རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་རྟོགས་ན། སྤྱག་བསུལ་བདེན་པའི་བྱད་ཆོས་

རྟོགས་ན། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིའི་བྱད་ཆོས་རྟོགས་ན་སྒྲི་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ།

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ་ལུ་དང་པོར། དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར། །གཅིག

ཤེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་བཟུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རེའི་ཡིག་ཆར།

སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་སྤྱག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་

ན། ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་པ་བཀོད་དེ། རྣམ་བཤད་

སྒྲིང་པོ་རྒྱན་སྐབས་གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་

གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོ། གུན་འབྲུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་མི་

ལེན་པ་ལ་ནི། མཉན་བྱ་སྤྲེལ་མི་རྟག་སྤྲེལ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་

པ་སོགས་ཉིས་པ་དུ་མའི་འབྲུང་བྱུངས་སུ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་བྲངས། སྤྱག་བདེན་

གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན། གུན་འབྲུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ། མཐོང་ལམ་

བཟོད་པ་བརྒྱད་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་དང་སྒྲད་ཅིག་མ་གཅིག་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་

ལྷོག་པ་ཐ་དད། ཞེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ལ་དགོངས་

འདུག། གལ་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་

ཡིན་ཡང་དེ་ལས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ། དེ་ལྟར་ན་

འགོག་ལམ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་

རྟོགས་ན། ལམ་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

@153

དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ན།

བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་

པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། རྣམ་པའད་སྦྱིང་རྒྱན་ལ་བལྟ་ན་ཤེས་པར་

འགྱུར། སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་ཡིན་བྱལ་མཉམ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་ལ་ཇི་ཙམ་

བསམས་ཀྱང་ཡིད་ལ་འཆར་དགའ་བར་འདུག་པས། རྫོགས་ལ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་

ཀྱིས་ཞིབ་རྟུ་བསམ་པར་བྱའོ། །རྣམ་པའད་སྦྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་གསུང་དེ་ལ་འང་དཔྱད་

དགོས་པ་འདུག་སྟེ། མཉམ་བུ་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲིབ་གྱི་རྟགས་

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

རྟོགས་ན་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་ཅུས། སྤྱག་

ཀུན་གཉིས་མཚན་མཚོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་ཤེས། གཞན་ཡང་མཉན་བྱའི་

ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན། སྤྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ལུང་བྲངས་མ་

ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པ་

རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེའུ་དང་པོའི་

སྐབས་སུ། མཉམ་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་ནས་དེ་ནས་སྤྱི་དང་མཉན་བྱ་

གཉིས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་བྱད་ཆོས་བཤད་པ་ནི། ཙུ་བར།

རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །

སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་རྒྱ་བཅས་ཉིད་བྱུབ། །

རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཕྱིར། །

རྟག་ཏུ་ཡོད་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །

ཇི་ལྟར་ཆོར་མ་ལ་སོགས་གྱི། །

རྣོ་བ་ཉིད་སོགས་རྒྱ་མེད་པ། །

@154

དེ་ལྟར་འདི་དག་རྒྱ་མེད་འགྱུར། །

ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བཟློད། །

གང་ཡོད་ཉིད་ན་གང་སྐྱེ་བའམ། །

གང་འགྱུར་ན་ཡང་རྣམ་འགྱུར་བ། །

དེ་ནི་དེ་རྒྱ་རབ་ཏུ་བཟློད། །

དེ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད། །

རེག་པ་གཟུགས་སྐྱེ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར། །

མཐོང་བ་ལ་ནི་སྐྱེ་མཚན་ཡིན། །

རྟག་རྣམས་བཀག་ཅིང་དབང་ཕྱག་ལ། །

སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྲིད་མིན་ཏེ། །

རྣམས་མེད་ཕྱིར་རོ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

སྲིད་འདོད་སྐྱེ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །

མི་ནམས་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ནི། །

ཡོངས་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པས་བྱས། །

དེ་ནི་སྲིད་འདོད་གང་སྤྱིར་ཡང་། །

སློག་ཆགས་བདེ་སྤྱད་ཐོབ་པ་དང་། །

འདོར་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི། །

འདོད་དང་འཇིག་སྲིད་ཡིན་པར་འདོད། །

བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས། །

བདེ་མིན་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པས། །

ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འརྒྱལ་འགྱུར་བ། །

དེ་ཕྱིར་ཐེད་པ་སྤིད་ཉིན་ཡིན། །

@155

ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །

ཞེས་ནི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །

ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །

ལུས་ལས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་། །

སྒྱུ་མཚན་ཁས་སྒྲངས་ཕྱིར་ན་འདོད། །

ཉིང་ལེན་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

རིགས་འདི་རྗེས་སུ་འདོད་ན་ནི། །

རང་ཉིད་རང་འདོད་ལ་གཞོད་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་སྒྱེ་ལ་ཆགས་མཐོང་ཕྱིར། །

སྒྲེས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞེན། །

སྐལ་མཉམ་སྒྲེ་ཕྱིར་སྤར་གྲུབ་ཡིན། །

མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །

མ་བཟོད་སྲིད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །

རྒྱན་ནི་འཕེན་པ་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །

དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་གྲང་མིན། །

དེ་ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། གྲུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྒྱའི་ནམ་པ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་

པོ་དེ་རིས་འགའ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་སྟེ།

རྒྱ་མེད་ན། གཞན་གང་ལ་འང་མི་སྟོས་པ་འབྱུང་དགོས། དེ་ལྟར་ན། དུས་

རྟག་དུ་ཡོད་པ་འམ་ཡང་ན་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔྱོད་པ་བ་དང་།

རྒྱང་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་ཇི་ལྟར་ཆོར་མ་དང་སྤན་མ་ལ་སོགས་པ་ནམས་གྱི་ཕྱི་མོ་ནོ་

བ་དང་། དབྱིབས་སྒྱུ་མ་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་རྒྱ་མེད་པ་དེ་ལྟར།

དངོས་པོ་རྣམས་འདི་དག་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ།

ཆོར་མ་རྣོ་བ་ལ་སོགས་རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་སྤྲ་མ་གང་ཡོད་པ་ཉིད་

ན་སྤྲི་མ་གང་སྤྱེ་བའམ། སྤྲ་མ་གང་འབྱུང་ན་ཡང་རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་སྤྲ་མ་

དོན་གཞན་དེ་ནི་སྤྲི་མ་དེའི་རྒྱུར་རབ་ཏུ་བརྗོད་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཆོར་མ་རྒྱུ་པོ་

ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྲིར། འབྱུང་བའི་རེག་པ་དེ། རང་

འབྲས་འབྱུང་འབྱུང་གི་གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་གི་རྒྱ་མཚན་ཙམ་ཡིན་ཏེ།

འབྲུང་བ་རེག་པ་དེ་རང་འབྲས་འབྲུང་འབྲུར་གཟུགས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་བསམ། ཀུན་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་ནི།

རྟག་པ་རྣམས་རྒྱ་ཡིན་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པས་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་

གཅིག་ལས་སྒྲག་བསྐལ་འབྲུང་བ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྟོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་ཁོན་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲག་བསྐལ་

འབྲུང་བ་མིན་པར་རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་སྒྲག་བསྐལ་འབྲུང་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །

རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ནི། རྒྱ་མེད་དང་རྟག་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

སྲིད་པ་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྲིད་སྲིད་རང་འབྲས་སྒྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།

གང་གི་ཕྱིར་ན། མི་རྣམས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་

ནི་དེ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་འགལ་སྤང་བ་ནི།

མདོ་ལས། ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེན་གང་འདི་སྲིད་པ་ཞེས་

སོགས་སྲིད་པ་གསུམ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། གང་དུ་བཤད་པ་

དང་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། གོང་གི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་དོན་དུ་

གཉེར་བའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་འདོད་པའི་སྲིད་སྲིད་ཡིན་ལ། རྟོག་ཆགས་བདེ་

བ་ཐོབ་འདོད་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་འདོར་བར་འདོད་པས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་པ་

དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་སྲིད་དང་འཇིག་སྲིད་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

@157

རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ། བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་བདེ་བ་མིན་པ་ལ་བདེ་བས་

འདུ་ཤེས་པས་རྣམ་པ་དག་དམན་པའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་

དེའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་

ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་ནི་སྲིད་པ་ཡང་

སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དག་བཙམ་ཆགས་བྲལ་རྣམས་སྲིད་པ་ཟད་པར་སྤངས་

པའི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྡོན་གྱི་སྟོབ་

དཔོན་རྣམས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། །

ཅེས་གསུངས། མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྲིད་པར་མི་སྐྱེ་བས་ཆགས་

པ་སྲིད་པའི་རྒྱར་འདོད་ན། ལུས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱར་འདོད་པར་ཐལ།

ལུས་མེད་ལ་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་

ཅམ་ནི་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྒངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྒྱར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། སྤར་བཀག་པ་ནི། ཉེར་ལེན་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་

ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་འཕེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་

ཀྱི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མེད་པ་ལ་གཞོད་པ་འགྱུར་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་

རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་ནས་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་སེམས་གཉིས་པན་རྩན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་དུ་འདོད་པའི་

སངས་རྒྱས་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་

སྤྱི་མེད་པ་ལ་གཞོད་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ལུས་སྐྱིས་པ་ལ་ཆགས་

པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འདོད་ཆགས་འབྱུང་གི་སྤར་མ་

ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། འོན་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་འདོད་ཆགས་འདོད་

ཆགས་སྤར་མ་སྤོན་དུ་སོང་བ་བྱུང་པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་

བའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་ཤིང་མ་རིག་པ་ཡང་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་མིན་པས་དེའི་ཕྱིར། ལས་

ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱན་བསྐྱལ་ཞིང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་ཐག་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ།

སྲིད་པ་ཡོད་ན་ལས་ངང་གི་ཡོད། སྲིད་པ་དེ་མེད་ན་ལས་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་པར་

སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིད་པ་མེད་ན་ལས་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱང་འདོར་

བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཞི་བ་ལྷ་དང་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། གསུམ་

པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ། དང་པོ་འགོག་པའི་ནམ་པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །རྒྱལ་གོགས་སོགས་སྤྱིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས།

ཐ་མལ་པའི་ཡུང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱན་འགག་ཏུ་མི་རུང་བའི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ།

རང་གི་རྒྱལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་གོགས་སྟོབས་ལྡན་དང་མཐུན་རྒྱན་མ་ཆང་བ་སོགས་

སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཐར་པ་སྐྱབ་པའི་རྩལ་ནི། རང་གི་

རྒྱུ་འཁོར་པའི་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་ན་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་

རྒྱུ་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། གང་རིག་ལ་གཞོན་བྱེད་

སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བས་གང་འབྲས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན།

ཐ་མལ་པའི་ཕུང་པོ་འདིའི་ཡང་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་ཡིན་

ནོ། རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་། ཕྱོགས་ཆོས། གང་ཟག་གི་བདག་

འཛིན་དངོས་པོ་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པས་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་

ལྷན་ཡོད་པས་བྱབ་སྟེ། ལ་སྟོང་དུ་དུ་བ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ནི།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་

@159

གཞོད་བྱེད་མཐོང་བས་སྟུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ལ་གཞོད་པར་གང་གིས་བྱུབ་ཅི་ན། དེ་

གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་རྒྱས་ཏེ། དཔེར་ན།

གང་རིག་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྷན་མཐོང་ན། གང་འབྲས་སྟུ་ལོང་བྱེད་ལ་གཞོད་

བྱེད་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་གང་གིས་འབྲུབ་ཅི་ན། ཆོ་འདིའི་

དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་ཏེ། ངར་འཛིན་ཇི་ཙམ་ཆེ་

བ་ལས་ཆོར་བའི་སྟག་བསྐལ་མང་བར་འབྱུར་བ་མཐོང་སྟ། གློ་སྦྱོང་བསྐྱོམ་

མཁན་རྣམས་ལ་སྟག་བསྐལ་ཡང་བདེ་བར་བསྐྱར་རྒྱས་པས་སོ། །འཆི་ཁར་

བདག་འཛིན་མེད་ན་བདག་ལ་སྟེད་པ་མི་འབྱུང་བས་སྤྱི་མར་རིགས་འདྲ་མཚམས་

སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟག་བསྐལ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལོར་བདག་འཛིན་

ཇི་ཙམ་མང་བ་ཙམ་གྱིས་ལོ་སྤྱི་མའི་སྟག་བསྐལ་མང་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྒོར་བྱ་ཡལ་འདབ་ལོ་འབྲས་མཐའ་དག་གི་

རྩ་བ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་སྒོར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་

དགོས། དེ་ཡང་སྒོ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱན་བྱང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་

བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་བདག་ཏུ་གྱུབ་ན་དེ་ལྟ་བུ་གྱུབ་དགོས་སྐྱམ་པའི་དགག་བྱའི་ཚད་

ཤེས་པ་གལ་ཆེན། །

ཕྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་རྒྱན་སོགས་

གང་ཡང་མིན་པའི་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཞེན་པ་སྤྱོད་བས་གྲུབ་སྟེ།

མཚོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། ད་ལྟའི་རང་གི་ཕུང་པོ་

འདི་དང་། དེ་ལས་བཟང་བའི་ཕུང་པོ་བརྩེ་ས་བྱང་ན་ངེས་པར་བརྩེ་བར་འདོད་ལ།

ད་ལྟའི་སེམས་དེ་དང་། དེ་ལས་གསལ་ལྗོངས་བཟང་བ་ཞིག་བརྩེ་ས་བྱང་ན་ཚོང་བྱེད་

པ་ལྟར་བརྩེ་པོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་

མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་རྟགས་གཉིས་བཀོད་དེ་

རྟགས་དང་པོའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་བཟུང་། གཉིས་པ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་

བཟུང་། སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པ་མེད་པ་ཙམ་ལ་ངོས་འཛིན་

དགོས། འོག་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཞི་ནི་རང་དབང་

བའི་བདག་གི་དོན་སྤྱི་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་

མུན་སེལ་ལས། དགག་པ་གསལ་བར་མཛད། རྟགས་གཉིས་པའི་བྱར་གཉིས་

པོའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ངས་པས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ངས། ཅུ་རྟགས་

དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ངེས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ངེས་གསུངས་སོ། །

དཔུང་པ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ན་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་རྟོགས་ན་

བདག་མེད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་

ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་དབྱེ་ན་

ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་

གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆོ་བདག་མེད་པ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་

ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་འང་རྟོགས་དགོས་པས་རྩ་བའི་རྟགས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་

མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་གྱིས་དཔུང་པར་བྱའོ། །བདག་

མེད་ཉམས་སུ་ལེན་རྩལ་ནི། དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་ནས་ངི་ལྟར་མཆམས་

པའི་རིགས་པ་གཏན་ལ་འབབ་པས་བདག་མེད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་

བཅད། དེ་ལས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་བྱས་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡང་ནས་

ཡང་དུ་མཉམ་པར་བཞག ། རམ་ཞིག་ཆོ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་

ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཐོབ་སྟེ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་སྤངས་ཏེ་ཐར་པའི་གོ་འཕང་

ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་མཁྱེན་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རྒྱས། @161

གཉིས་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ། ཐར་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་

བ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར། འཁོར་ཕྱིར་ཐར་པ་མེད་ཅེ་ན། །མེད་ན་འདོད་དང་

མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་པས། ཐར་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ནམས་ཀྱིས། གང་

ཟག་སྤར་མ་ཐར་པ་སྟེ་ཐར་པ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་ཆོས་

ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་ངྱི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སེམས་དང་

འབྲལ་མི་རུང་བས་ངྱི་མ་ཟད་པའི་གང་ཟག་མེད་དེ། སེམས་མེད་པའི་གང་ཟག་

མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་པའོ། །སངས་རྒྱས་པས། ཏྲགས་དེ་ཐར་པ་མེད་པར་

བསྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བྱུང་པར་ལ་བསྟོས་ནས་འདོད་ལན་དང་ཏྲགས་

མ་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བྱུང་པར་ལ་བསྟོས་ནས་ཞེས་པ་དེ་རྩོད་

པ་པོའི་གང་ཟག་མིན་པར་རྩོད་གཞིའི་གང་ཟག་ལ་འཛོག་དགོས་པར། རིག་ཆེན་

ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ། སྒྲར་མ་ཐར་པ་ཕྱི་ཐར་པའི་བདག་རང་དབང་བ་མེད་པར་

ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་དང་། ཡུང་པོའི་རྒྱན་ཙམ་ཞིག་འཁོར་བ་ཡིན་ན། ཐར་པ་

ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ཉིར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་

པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅས་པའོ། །ལྷག་མེད་ལྷང་

འདས་ཐོབ་པའི་ཆོ་ན་འདུས་བྱས་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་

དཀའོ། །གཉིས་པ་ཐར་པ་དོན་གཉིར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

ཇི་སྲིད་བདག་ཆགས་མ་བཅོམ་ཞིང་། །

དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་འགྱུར་བ། །

དེ་སྤྱིད་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །

རང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པ་མེད། །

གྲོལ་བ་པེ་ནི་མེད་ན་ཡང་། །

ལོག་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཞིམ་ཕྱིར་བཙོན། །

@162

ཞེས་པས། གལ་ཏེ། བདག་ཏྱག་པ་མེད་ན་ཐར་ལམ་ལ་འབད་པ་དོན་

མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་པོ་བདག་རྟག་པ་མེད་ན་ཡང་བདག་ཏུ་ལོག་

པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཞོམ་དགོས་པས་ཐར་ལམ་ལ་ངེས་པར་བརྩོན་དགོས་སོ། །

སོ་སྒྲེ་རྣམས་ཇི་སྲིད་བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྲིད་ཏུ་སེམས་རྒྱུད་ཐར་

པའི་རང་བཞིན་ཏུ་བདེ་བར་གནས་པ་མེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་པོའི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་

ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །དེ་ནི་བདག་

འཇིན་མ་སྤངས་བར་ཏུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་མི་ཐར་པ་དང་། །བདག་

འཁོར་བར་བཅིངས་པ་དང་གྲོལ་བ་པོ་བདག་རྟག་པ་མེད་ན་འང་ཐར་ལམ་ཉམས་

སྤྱ་སྒྲང་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གཤམ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཡོད་མིན་ན། །སྤྱ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་བྱ་ཞིན། །

འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི། །ཕྱོངས་པས་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

སེམས་ཅན་མེད་འབྲས་སྤྱ་ཡི་ཡིན། །བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་ཕྱོངས་ལས་འདོད། །

སྤྱག་བསྐྱལ་ཏེ་བར་ཞི་དོན་དུ། །འབྲས་བུའི་ཕྱོངས་པ་བསྒྲོག་མི་བྱ། །

ཞེས་གསུངས། འདིར་ཕྱོངས་པ་ནི་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ཐར་

པ་ཐོབ་ཟིན་སྲིད་པར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།

ཙ་བར།

འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །

བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །

@163

འཕངས་ལས་ལྷོག་མེད་འདོད་ཕྱིར་རོ། །

སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམ་བཞུལ་བའི། །

ལས་གཞན་འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། །

ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་སྐད་ཅིག་

ཀྱང་མི་གནས་པ་དགོས་ཏེ། བདག་གི་བདེ་བ་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པར་གནས་པའི་རྒྱ་

ཡོད་དེ། བརྩེ་བའི་དབང་གི་འཕེལ་ཡང་ན་སྡོམ་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་པའི་

ཕྱིར། ལྷག་བཙས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་རྒྱ་གཉིས་ཀ་དང་

ལྷན། ལས་གྲིས་འཕངས་པའི་སྐྱོ་ཆོ་ལྷག་མ་གནས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་མ་

ཐག་ལྷོག་པ་མེད་པར་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་མཐོང་སྟེ་གནས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དགྲ་བཙུམ་པའང་ལས་གྲི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་

པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྲིད་པའི་སྲིད་པ་ལས་རྣམ་པར་བརྒྱལ་བའི་དགྲ་བཙུམ་པ་

རྣམས་ཆོས་ཅན། ལས་དེས་སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་

ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སྲིད་པ་ཟད་པར་བཙུམ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགོག་བདེན་

གྲི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ལ། ཆགས་བྲལ་ཉེས་པ་མ་ཟད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། སྲིད་པ་

ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ། བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཉ་ཅང་

ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་བདག་ལྟ་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་ནི། ཅུ་བར།

སྟག་བསྐལ་ཤེས་པ་འགལ་མེད་པས། །

འདྲ་བྱེད་སྒྲ་མ་འཇུག་པ་ཅན། །

དངོས་ཆོས་བརྩེ་བ་སྦྱི་བ་དེ། །

སེམས་ཅན་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན། །

@164

ཞེས་པས། ཁ་ཅིག་གིས། དག་བཙམ་པ་ཚོས་ཅན། བདག་ལྟ་མ་

སྤངས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་

ཅན་ལ་བརྟེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དག་བཙམ་པའི་བརྟེ་བ་དེ་ཚོས་ཅན།

རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་དུ་བལྟ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་

ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་གྱིས་གསུངས་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གོམས་པའི་འདུ་བྱེད་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་ལས་སེམས་

གྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་

སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་རང་གི་འགལ་ཁྲ་ཞེས་པ་མེད་

པའི་འདུ་བྱེད་སྤྲུལ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་

སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེས་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཡིན། འདོད་

ཆགས་ཅན་དུ་བལ་བ་སྤངས་པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་བདག་མིན་པའི་ཆོས་ལ་ནི། །

བདག་གཞན་སྒོ་འདོགས་པ་ལས་ཆགས། །

སྤྱག་བསྐལ་རྒྱན་རིག་ཙམ་ལས་ནི། །

བརྩེ་བ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

ཞེས་པས། ཁ་ཅིག་གིས། དབྱ་བཙམ་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་

ཅན་དུ་ཐལ། སེམས་ཅན་ལ་དོན་གཉིར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེན། སྤྱིང་རྗེ་དང་

འདོད་ཆགས་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་

དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པའི་ཆོས་ལ་དེར་འཛིན་ཅིང་ད་ལྟར་གྱི་བདག་དེ་ཉིད་གཞན་

དུ་གནས་པའི་སྒོ་འདོགས་པ་ལས་ཆགས་པ་སྟེ། སྟག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་

རིག་པ་ཙམ་ལས་བཙུ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་ཞེས་

ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཅ་བར།

@165

གཏི་མུག་ཉེས་པའི་ཅ་བ་སྟེ། །

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན། །

དེ་མེད་ཉེས་རྒྱུ་ལས་ཁྲོ་མིན། །

དེས་ན་བརྩེ་བ་ཉེས་མེད་འདོད། །

ཅེས་པས། ཁ་ཅིག་གིས། དགྲ་བཙམ་པ་ཆོས་ཅན། ཞེ་སྤང་ཅན་དུ་

ཐལ། སེམས་ཅན་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་ན། ཞེ་སྤང་སྐྱེ་

བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགྲ་བཙམ་པ་ལ་ཉེས་པའི་རྒྱུ་ལས་ཁོ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ།

བདག་འཛིན་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། གཏི་མུག་

ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། གཏི་མུག་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་

དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཙེ་བ་ཉེས་མེད་དུ་འདོད་

རིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ཆགས་

བྲལ་ཉེས་པ་མ་ཟད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

གྲོལ་མེད་མ་ཡིན་མངོན་འདུ་བྱེད། །

ཟད་ནས་གཞན་མཚམས་མི་སྒྲོར་ཕྱིར། །

འདུ་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་གང་ན། །

གང་དེ་གནས་པ་ཉེས་མེད་ཉིད། །

སྒྲིང་རྒྱེད་མན་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཡང་། །

གནས་པའི་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མིད། །

གང་དག་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་པ། ། གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་པས། དགྲ་བཙེམ་པ་ལ་སྦྱག་བསྐྱལ་ཡོད་པས་དེ་དང་མ་གྲོལ་བར་

འགྱུར་རོ་ཞེན། དགྲ་བཙེམ་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མིད་པ་མ་ཡིན་

@166

ཏེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བཙེམ་པའི་སྒྲོན་ས་སྤྲོན་གྱི་ལས་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་འབྲས་

བྱ་དེ་ཟད་ནས་སྲིད་པ་གཞན་ཉིང་མཆོམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། སྤྲོན་གྱི་ལས་གྱིས་

འཕངས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་ཟད་ན་ཡང་གང་དེ་སྤྱིད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་མ་

ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་བར་གནས་པ་འདམ་གྱི་པད་མ་ལྟར་ཉེས་

པས་གོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་

ཇོགས་པ་མ་ཟད་ཅིང་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཏྲག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་

རོ་ཞེ་ན། ཉོན་རང་དགྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་སྤྱིད་པར་ཅུང་ཟད་གནས་ཀྱང་མཐའ་

མེད་དུ་གནས་པའི་འབད་ཚུ་ལ་ཆེན་པོ་མེད་དེ། སླིང་ཇེ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་

གོམས་པ་དམན་པའི་ཕྱིར། སར་གནས་གྱི་བྱང་སེམས་གང་དག་ནི་སྤྲིད་པར་

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ངོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་གོམས་པར་བྱས་ནས་

མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། གཞུང་དེ་དག་ནི་ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་

ལ་སླིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སླིང་ཇེ་གཙོ་ཆེ་

བར་གསུངས་པས་སླིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་ཡིག་ཆ་དང་

མཐུན་ནོ། །གསུམ་པ་བདག་འཛིན་སྤྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་ལྟེན་པར་ །

ལམ་དང་པོར་ནི་སྤྲིད་མེད་འགྱུར་ །

ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར་ །

སྤངས་ནའང་སྤྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད། །

བདེ་བར་གྱུར་པའང་སྐྱུག་བསྐྱེད་བར་ །

མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདོད་པ་ན། །

ངའོ་སྐྱམ་པའི་སྒོ་གང་དེ། །

@167

སེམས་ཅན་ལ་བཟླ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས། །

ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི། །

འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་མ་ཡིན། །

བདག་ལ་སྲིད་པ་མེད་པར་ཡང་། །

བདེ་བ་འདོད་པས་མངོན་རྒྱག་མིན། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་བ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན།

མཐོང་ལམ་དང་པོར་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཡང་སྲིད་སྲི་མ་མཚམས་སྒྱུར་བ་མེད་པར་

འགྱུར་བར་ཐལ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅོད་དོ། །ལན་ནི།

རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟ་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡང་སྲིད་སྲི་མ་མི་

ལེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་སྤངས་ན་ཡང་སྲིད་སྲི་མ་སྐྱེ་བ་གལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

ཡང་ན། རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཆོས་ཅན། ཡང་སྲིད་སྲི་མར་སྐྱེ་བ་གལ་

ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེར་འཇིག་ལྟ་སྤངས་ནས་སྤང་

འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཇིག་ལྟ་ཀྱན་བཏགས་འབའ་

ཞིག་ཡིན་པས་སྤིད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། བདག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའམ་སྤྱག་བསྐལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་

ཡུལ་འདོད་པ་ན། གྲུབ་མཐའ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་ཅིང་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་ཙམ་མིན་

པར་རང་དབང་བའི་ངའོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་

བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལྷགས་སོགས་འགའ་ཡང་

བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ང་ཞེས་མཐོང་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་བདེ་བར་འདོད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་

མངོན་པར་རྒྱག་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་སྲིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟིག་ཆེན་

@168

ལས། ངའོ་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ལ།

བདག་ལ་སྲིད་པ་མེད་པས་བདག་གི་བདེ་བ་འདོད་པས་ཡང་སྲིད་མངོན་པར་རྒྱག་

པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སྐབས་འདིར། ངའོ་སྒྲམ་པའི་བློ་ཙམ་འཇིག

ལྟ་རུ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། དག་བཙམ་པ་དང་། སངས་འཕགས་

ཀྱི་རྒྱད་ལ་ངའི་ཆོས་གོས་དང་ལྟར་བཟེད་ཅེས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེ་དག་གི་ཆོས་གོས་དང་ལྟར་བཟེད་སོགས་བརྟུས་པའི་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་བར་

ཐལ། བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་

དུས་སྟོན་པའི་དགོར་བརྟུས་ན་ཕམ་པ་འབྱུང་ལ། སྟོན་པ་སྤངས་ལས་འདས་

པའི་ཚུལ་བསྟན་ཇེས་མི་འབྱུང་བའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས་

ཀྱང་། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། རི་ལྟར་ང་དང་ང་ཡི་

བསྟན་པ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གང་ཟག་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་

འཇིག་ལྟ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པ་ནི་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྒྲུབ་ཏུ་གྱུབ་ལ། འཇིག་ལྟ་ཡིན་

ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པ་ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པས་དཀའ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལས་གསུངས་འདུག་པས་དཔྱད་

དགོས། གསུམ་པ་འགོག་བདེན་གྱི་བྱ་ཚུལ་པའི་རྣམ་པ་ནི། ཅུ་བར།

སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནི། །

འཆིང་ཡིན་ཏྱག་ལ་དེ་གང་ལས། །

སྤྱག་བསྐལ་མི་སྤྱེ་རྒྱ་ཉིད་ནི། །

ཐར་ཡིན་ཏྱག་ལ་དེ་གང་ལས། །

མི་ཏྱག་ཉིད་དུ་བཟོད་མེད་གང་། །

དེ་ནི་འགའ་ཡིའང་རྒྱ་མ་ཡིན། །

བཟོད་བྱ་མིན་ལའང་བཅིངས་དང་ཐར། །

ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། །

དེ་ལ་མཁས་རྣམས་རྟག་ཅིས་བརྗོད། །

དེས་ན་ངོ་ཆའི་ལྟ་བ་འདི། །

སྟོངས་ལ་དེ་ནི་རྟག་པར་སྟོས། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་བདག་ཡོད་ན་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་དང་བདག་ཉིད་ཡོངས་

སུ་ཆེ་མ་པའི་བྱད་པར་ཐོབ་པས་གྲུ་ལོ་མ་པ་ཡོད་ཀྱང་། བདག་མེད་པར་དེ་ལྟར་

མི་འཐད་པས་བདག་རྟག་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྟག་བསྐལ་སྐྱེ་བའི་

རྒྱ་ནི་ཉོན་མེད་ས་གཙོ་བོར་ཏེ། སྲིད་པར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་གྱི་རྟག་པ་ལ་འཆིང་

བྱེད་གང་ལས་ཀྱང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྟག་བསྐལ་མི་སྐྱེ་བའི་

རྒྱ་ནིད་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་སྲིད་པ་ལས་

ཐར་བྱེད་ཡིན་གྱི་རྟག་པ་ལ་དེ་དག་གང་ལས་ཀྱང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གནས་མ་

བྱ་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། གང་ཟག་དེ་རྟག་མི་རྟག་

གང་དུ་ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན།

འགའི་ཡང་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གང་ཟག་དེ་ལ་བཅིངས་ཐར་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་མི་

རྟག་གང་དུ་འང་བཟོད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅིངས་གྲོལ་

གྱི་གཞི་གང་ཞིག །འཇིག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། གང་གི་རང་

བཞིན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་རྟག་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གནས་མ་བུ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་འགལ་ལ་ཐུང་གསུམ་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་ཆའི་ལྟ་

བ་འདི་སྒྲོངས་ལ་གང་ཟག་དེ་ནི་རྟག་པར་སྒྲ་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ནི་འཇིག་པ་

མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གནས་མ་བྱ་པས། གང་ཟག་རྟག་

@170

མི་རྟག་གང་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པ་གཞུང་འདིས་སྒྲུབ། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ཀྱི་

རྟེན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་

ཏེ། རང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། སྒྲོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ནང་

པར་ཚུད་ཀྱང་ལྟ་བའི་སྒྲོ་ནས་ནང་པར་མ་ཚུད་པར་ལེགས་བཤད་གསེར་བྲེང་ལས་

གསུངས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ངེས་འབྱུང་ནི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ངེས་འབྱེན་

དང་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །བཞི་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་བསྐྱབ་པ། བདག་འཛིན་སྟོན་པའི་

ཙུ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་གྲོལ་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཙུ་བར། བཤད་

ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། །གནས་འབྱུང་། །ཞེས་པས། སྤར་བཤད་ཟིན་

པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ལས་

གོལ་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉིན་དུ་བྱོད་གོམས་པ་ལས་

ཉེས་པ་མཐའ་དག་ཟད་ནས་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། སྤངས་པ་སྤར་ལྡོག་པའི་ཚུད་སྤང་། ཇི་མ་

ལྡོག་རུ་མི་རུང་བའི་ཚུད་སྤང་། རུང་ཟད་ལྡོག་ཀྱང་གཏན་ལྡོག་མི་སྲིད་པའི་ཚུད་

སྤང་ངོ། །དང་པོ་ལ། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ལྡོག་མི་སྲིད་པ་དང་། དེ་ལྡོག་

པའི་ཐབས་མི་སྲིད་པ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉིན་

པོར་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་ཉེས་པ་

བསྐྱེད་པའི་རྩམ་པ་མེད་པ། ཡོད་ཀྱང་ཡུན་དུ་གནས་པའི་རྩམ་པ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་ནི། ཙུ་བར། གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་ཀྱང་། །

ལམ་བཞིན་སྐྱོན་ནི་འབྱུང་ཞེན། །མ་ཡིན་རྩམ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས།

གཞན་སྡེ་རྣམས་གྱིས་གལ་ཏེ་ཉེས་པ་རྣམས་རེ་ཞིག་མེད་པས་གནས་གྱུར་ཀྱང་ལམ་

སྒར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་སྒར་ཡང་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ @171

ན། ཙུ་ད་པ་འདི་འགོག་བདེན་གྱི་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་

ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པའོ། །མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།

སྤངས་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་སྤྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱིས་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡེ་མེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་

ལག་ནི། རྩ་བར།

རྣམ་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡི་ཆོས། །

ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་འཛིན་པ་དང་། །

ཡོད་པ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་དེ། །

འདི་ཡི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འང་ཡིན། །

རང་བཞིན་འདི་ཡིན་འདི་ལས་དེ། །

རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ནི་གོ་ལ་འགྱུར་ཞིང་། །

ལྷོག་པ་ལ་ནི་རྒྱུན་ལ་ལྷོས། །

མི་བརྟན་སྤྱལ་གྱི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་པས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། གཟུགས་

འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་དེའི་གནས་ལུགས་

ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་

དེའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སམ་རང་བཞིན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་དེའི་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་

ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདི་ཡི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་གཞུགས་འདིའི་

རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་

སྡེ་བའི་ལུགས་ལ། གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་

ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱང་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་

@172

རང་འབྲས་མ་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་སྟེ། རོན་དམ་བདེན་པ་དང་། རང་

མཚན། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག་དུ་འདོད་པའི་དོན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་གནས་

ལུགས་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་སྒྲར་ནས་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བས་མཐོང་ན་

འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། སྒྲོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་དེ་

བདག་འཛིན་སོགས་རྒྱུན་གཞན་གྱི་གནས་ལུགས་འདི་ལས་གོལ་བར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། འཕྲལ་གྱི་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བས་རྩའི་ཚ་བ་བཞིན་དུ་རང་ལོག་དུ་འགྱུར་

རོ་ཞིན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟོག་པ་ལ་ནི་རྒྱན་བདག་མེད་ཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་

གོམས་པ་ལ་བཟློས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོམས་ན་རྒྱུན་ནམས་ལྟོག་དུ་མི་

རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཇིན་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་གྱི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། རྩ་བར།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །

དྲིམ་རྣམས་ནི་སྒོ་བྱར་བ། །

དེ་ཕྱིར་སྒྲར་ཡང་རྣམ་མཉམ་རྣམས། །

དེ་བདག་གྱུར་ལ་ཕྱིས་རྣམ་མཉམ། །

ཅེས་པས། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་

སོགས་གྱིས་བསྐྱིབས་པ་དེ་ལྟར་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་། ཆགས་

སོགས་དྲིམ་རྣམས་ནི་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་འོག་པར་

ཞུགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲར་ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་ན་ཡང་བདག་འཛིན་

ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཛུལ་པའི་རྣམས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

དུས་ཕྱིས་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་མེད་པའི་གཉིན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་

ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡུན་དུ་གནས་པའི་

རྣམས་པ་མེད་པ་ནི། ཅུ་བར།

@173

རྣམས་ཡོད་ན་ཡང་གཞོད་པ་ཅན། །

སྐྱེད་རྣམས་སྤིང་པོ་ཅན་དངོས་ལ། །

ཡུན་དུ་གནས་ཅུས་ཡོད་མིན་ཏེ། །

ས་རྒྱོན་ལ་ནི་མེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་པས། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སེམས་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཅུས་པ་ཡོད་ན་

ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཅུས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བདག་འཇིན་ལ་གཞོད་པ་

ཅན་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཅུས་པ་མཐུ་ཅན་

དང་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་རྒྱོན་ལ་མེ་ཡུན་དུ་མི་

གནས་པ་བཞིན་ནོ། །གོང་གི་ས་བཅད་དེ་གཉིས་ཀྱིས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོབས་ཆེ་བས་བདག་འཛིན་དང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་

པའི་ཉེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐབས་འགར་ཉེས་པ་

སྐྱེས་ཀྱང་ཡུན་རིང་གནས་མི་རྒྱས་པའི་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་

སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ལྷོག་པའི་ཐབས་མི་སྤྲིད་པ་ནི། ཅུ་བར།

འཆོ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །

རང་བཞིན་ལ་ནི་ཕྱིན་ལོག་གིས། །

འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་སྒྲོག་ཏེ། །

སྒྲོ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། དབང་བཙུག་པ་རྣམས་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ལོག་པའི་འབད་

པ་མི་བྱེད་ཅིང་འབད་ཀྱང་མི་ལོག་སྟེ། འགལ་རྒྱུན་ཉར་འཆོ་མེད་ཅིང་ཡང་དག

པའི་དོན་རང་བཞིན་ལ་ནི་བདག་འཛིན་སོགས་ཕྱིན་ཅིག་ལོག་གིས་སྤྱར་ལྟོག་མི་

རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྒྲོ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་

དེའི་ཕྱོགས་སུ་འཛོན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོར། ཉེས་ཟད་གྱི་སྐྱིས་བྱ་སྐྱབ་

@174

པའི་སྐྱབས་དང་འབྲེལ། །གསུམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་

འཛོན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། དང་པོར། འཛོན་སྤངས་

འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོར་མི་རུང་བ་ནི། ཅུ་བར།

བདག་འཛོན་རྒྱ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །

རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར། །

འདོད་ཆགས་ཁོང་བྲོ་ཕན་ཚུན་དུ། །

ཐ་དད་ན་ཡང་གཞོད་མ་ཡིན། །

བྱམས་སོགས་སྒོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །

ཤིན་དུ་ཉེས་པ་ཚར་གཅོད་མིན། །

ཉེས་ཀྱན་དེ་ཡི་ཙུ་བ་ཅན། །

དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན། །

ཞེས་པས། འཇིན་སྟངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན།

ཆགས་སྒང་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བདག་འཛིན་ཀྱང་བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། བདག་འཛིན་རྒྱ་གཅིག་གི་

སྟོབས་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་སྟོ་གཉིས་ཕན་

ཚུན་འཛིན་སྒྲངས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ཡང་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །

དེ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ། བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་

རབ་ཡོད་མེད་དང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཞི་གྲུབ་ན་སྟོང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་

འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་པ་གསུངས་པས། སྟོང་ཉིད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཤེས་རབ་དེའི་དངོས་

འབྲས་ཡིན་མིན། མ་ཡིན་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྟོན་པའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་

@175

པའི་རྒྱ་མཚན་གང་། གཞན་ཡང་སྤྱད་པའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བ་མེད་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚན་མེའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་

པའི་ཉིན་མོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། མཚན་མོ་ལས་ཉིན་མོ་མི་འགྱུར་བར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབྱ་མའི་གཞན་སྐྱེས་འགོག་པའི་སྐྱབས་

མཐའ་དཔྱོད་ལ་ལྟ། གཞན་ཡང་། གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་ལ་དངོས་རྒྱ་དངོས་

འབྲས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ནག་པའི་གསོད་བྱེད་དེ་ནག་པའི་དངོས་

རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེན་དང་པོར། གསོད་

བྱེད་བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །བྱམས་སོགས་ཆོས་

ཅན། ཤིན་རྟུ་ཉེས་པ་བདག་འཛིན་ཚར་གཙོད་པའི་གཉིན་པོ་མིན་ཏེ། བདག་

འཛིན་སྒྲོངས་པ་དང་འཛིན་སྒྲངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་

སོགས་ཉེས་པ་ཀུན་མ་རིག་པ་དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་དེ་ཡང་འཇིག་

ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པར་འདོད་ཚུལ་

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་འདི་མཐུན་ལ། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་སོགས་

མངོན་པ་གོང་འོག་སྐབས་སུ་འཇིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞེད་

ཏེ། བདག་མེད་ལ་མྱོངས་པའི་སེམས་བྱང་དེ་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་

བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་འཇིག་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐག་ཁྲ་ལ་ཐུན་པ་

ཉུགས་པའི་དབང་གིས་ཐག་ཁྲ་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པ་དང་འབྲེལ། །གཉིས་པ་ཉོན་

མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འཇིག་ལྟ་ལས་རྫས་གཞན་མིན་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། ཅུ་བར།

རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། །

སེམས་བྱང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །

ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། །

@176

གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས། མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་གཉིས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་

བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་གཅིག་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅེན། ཉོན་མོངས་ཅན་

གྱི་མ་རིག་པ་ཡང་རིག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་

ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལས་གཞན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་ལོག།

པར་དམིགས་པ་ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་

རང་སྡེས་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་

གཉིན་པོར་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར།

འགལ་བ་གང་ཡིན་འདིར་བཤད་བྱ། །

སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །

དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀྱན་དང་། །

འགལ་བར་རབ་རྟ་གྲུབ་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས། གོང་དུ་བྱམས་སོགས་སྟོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་དང་འགལ་

བ་གང་ཞེན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་

གང་ཡིན་པ་དེ་འདྲིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་

གིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་དེ་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་དེའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་འབྲས་བུ་

ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱན་དང་འགལ་ཞིང་གཞོད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། མ་

རིག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

@177

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ།

དེའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། འདོད་ན། དལ་འབྱོར་

གྱི་ཆོས་བཙེན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་མིའི་ལུས་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ལུས་དེའི་འཛོམས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ལུས་

དེ་དགོ་བ་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྟོད་འཇུག་ལས། དལ་འབྱོར་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེད་

པར་དགའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ལྷ་མིའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་ལ་གཞོད་པར་

ཐལ། ལས་དེའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་ཁས།

འདོད་ན། བདེ་འགྲོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་

གཞོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་དོ། །གཉིས་པ་དྲི་མ་ལྗོག་ཏུ་མི་

རུང་བའི་ཚུད་སྤང་ནི། ཅུ་བར།

ཟད་མིན་སྟོག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཕྱིར། །

གཟུགས་སོགས་བཞིན་མིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །

གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་ན། །

ལྷོག་པ་དག་གྲང་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། གཞན་སྤེས། ཉེས་པ་གཏན་ཟད་པ་མིན་ཏེ། ལྷོག་ཆགས་

ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་བུམ་པ་དང་འབྲེལ་མི་

རུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

གཉིན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་ན་ཡི་ནས་ལྷོག་

པ་དག་གྲང་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རུང་ཟད་ལྷོག་གྲང་གཏན་

ཕྱོག་མི་སྲིད་པའི་རྩོད་སྤང་ནི། ཅུ་བར།

ཉེས་པ་རྣམ་པར་འགགས་པ་ནི། །

སྤྲུའི་སྤྲུང་ཡང་སྤྲེ་མེད་དེ། །

དེ་བདག་ཉིད་གྱི་འབྲེལ་མེད་དང་། །

ཐལ་བ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་ཕྱིར། །

ཞེས་པས། གཞན་སྤྲེས། ཉེས་པ་རེ་ཞིག་ཟད་ཀྱང་གསེར་གྱི་སྤྲ་བ་

བཞིན་དུ་སྒྲར་ཡང་ལྟོག་གོ་ཞིན། ཉེས་པ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་པར་

འགགས་ཤིང་ཟད་པ་ནི། གསེར་གྱི་སྒྲ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་མེད་པར་ཐལ།

གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབྲལ་དུ་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངང་གཅིག་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །

གཞོད་བྱེད་ལོག་ན་གཞོད་བྱ་ལྟོག་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་ལོག་གྱུང་ཐལ་

བ་ཤིང་དུ་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདག་འཛིན་སྲིད་

པའི་རྩ་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་བདག་འཛིན་ཉེས་པ་ཀྱན་གྱི་རྩ་བར་བསྐྱན་པ་དང་། བདག་

འཇིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པ་འོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །

ང་ཞེས་ཏྲག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། །

ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲིད་འགྱུར་ཏེ། །

སྲིད་པས་སྐྱོན་ནམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད། །

ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྲིད་པ། །

ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ལེན། །

@179

དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །

དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། གང་ཟག་གང་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་མཐོང་ཞིང་ཞེན་པ་དེ་ལ་

ང་ཞེས་ཏྲག་ཏུ་བདག་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྲིད་ཞེན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བདག་དང་

མི་འབྲལ་བར་ཞེན་པས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲིད་པར་འགྱུར་བའོ། །དེའི་དབང་

གིས་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་སྦྱིབ་པར་བྱེད། མེད་པའི་

ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲིད་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངའི་ཞེས་བདག་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་

ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །བདག་ལ་ཆགས་

པ་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པ་དེས་ན་འི་ཕྱིར། འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ། །

བྱབ་སྟེ་བདག་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྦངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་

བར་འཁོར་བའི་ཕྱིར། གཞན་སྡེ་ལ་ཀུན་བྱང་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་

གཉིས་ཡོད་དེ། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་དང་། བདག་

དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ། རྟག་པའི་དངོས་པོ་དུས་

ནམ་ཡང་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཡུང་པོ་འགགས་པའི་ཐར་

པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་རིགས་པས་བྱབ་པ་འགལ་ཏེ།

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡོད་ན། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ནན་

གྲིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕ་བ་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར།

བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །

བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །

འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །

ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན། གཞན་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་འབྱུང་།

དེ་ལས་བདག་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་དང་ཆ་སོ་སོར་སྤྱོད་པ་ལས་རང་སྤྱོད་ཀྱིས་

ལ་འཛིན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་། གཞན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་སྤྱང་བའི་ཆགས་སྤྱང་འདི་དག་

དང་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཐམས་

ཅད་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །གཉིས་པ་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་

བསྒོམས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པ་ལ། བདག་ཁས་སྤངས་ནས་བདག་

གི་བ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་། དབང་ཕྱུག་གི་བཀའ་ལྟར་

ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་། ལས་དང་ལུས་ཟད་བྱེད་ཅམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་།

བའོ། །དང་པོ་ལ། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་

མི་སྲིད། སྲིད་ན་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་སྤངས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ། དེས་ན་

འཇིག་རྟེན་སྤོང་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉགས་དགོད་པ་ནི།

རྩ་བར།

ངེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་ནི། །

བདག་གི་ལ་ཆགས་མི་འབྲལ་ཞིང་། །

ཉེས་མེད་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་། །

བྲལ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་གྲུབ་

མཐའ་དེ་མ་དོར་བར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འབྲལ་ཏེ། ཇེས་པར་

བདག་ལ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཀྱང་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་

ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཡང་དེ་སྤྱིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་

དེ་འཁོར་བའི་རྣམ་འཛོལ་གྱི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བདག་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ།

@181

བདག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད། སྤྱག་བསྐྱེད་

གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གྱིས་

ལན་གྱིས་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་ཆགས་པ་སྐྱོན་བཅས་ན། །

དེ་ལས་ཅིར་གྱར་དེ་སྟོང་འགྱར། །

འདི་ཡུལ་སྲུན་ཕུང་མེད་པར་ནི། །

དེ་སྟོང་བ་ནི་རྩས་མ་ཡིན། །

ཡོན་ཏན་སྟོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི། །

འདོད་དང་སྤང་སོགས་སྟོང་བ་ནི། །

དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །

ཡིན་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་གང་གིས་མིན། །

ཆགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཆགས་མིན་གྱི། །

དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིན། །

མ་ཚང་མེད་སྐྱེ་དེ་ལ་ནི། །

འབྲས་བུ་གང་གིས་བསྐྱོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་པས། གལ་ཏེ་བདག་དང་བདག་གི་བ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཡང་བདག་ལ་

ཆགས་ན་འཁོར་བར་འཁོར་བས་སྐྱོན་བཅས་སུ་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་

བསམ་པས་དེ་ལ་ཅིར་འགྱུར། དེ་ལྟར་མཐོང་བས་ཆགས་པ་སྔོང་བར་འགྱུར་རོ་

ཞེན། བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོན་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྒྲུལ་པ་ཙམ་གྱིས་

སྔོང་བར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བདག་དེ་རིགས་པས་སྐྱོན་

ཕྱང་བ་མེད་པར་མ་ཟད། སྐྱོན་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བྱབ་ཏེ། ཡུལ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་མཐོང་བ་ལས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདོད་

@182

པ་དང་སྤང་བ་སོགས་སྔོང་བ་ནི། ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་ལྟར་སྐྱོན་ཡོན་དེ་དག་ཡུལ་

དེ་ལ་མ་མཐོང་བས་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ཆོར་མ་འདོན་པའི་རྩལ་དག་གིས་

སྟོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོན་ཅན་དུ་བསྐྱས་

པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་སྟོང་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་

ཁྱོད་བྱང་བ་མིན་གྱི། ཞེན་དོན་གྱི་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། ཆང་གི་སྟོན་མཐོང་ཡང་། ཆང་གི་རོལ་ཆགས་པས་ཆང་འཐོང་བ་

བཞིན་ནོ། །ཆགས་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མཐོང་བཞིན་དུ་ཆགས་སྒྲུང་གི་གཞི་ལ་

དབང་མེད་དུ་ཞུགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་བས་བྱུང་པས། དེ་དག་སྤང་བ་ལ་

ཙུ་བ་བདག་འཛིན་གྱིས་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤྱང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཁས་ལེན་

པའི་སྐྱེས་བུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་དངོས་རྒྱུ་བདག་ལྟ་དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་

དུ་འཛིན་པས། འབྲས་བུ་ཆགས་པ་གང་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲོག་པར་བྱེད་མི་

རྒྱས་སོ། །དངོས་རྒྱུ་ཚང་བ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་སྐྱབས་

འདིར་བསྟན། གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། ཙུ་བར།

ཆགས་ལ་སྐྱོན་ཡང་གང་ཞིག་མཐོང་། །

གལ་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཏེན་ཞེན། །

དེ་ལྟར་འདི་ལ་ཆགས་བྲལ་མིན། །

བདག་གིས་མཐོང་སྤྱིར་དཔེར་བདག་བཞིན། །

གལ་ཏེ་དེ་མེད་བདག་སྤྲུག་བསྐྱེལ། །

རྒྱ་མེད་དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ། །

དེ་ལྟར་གཉིས་ཀའང་སྐྱོན་མེད་པ། །

དེ་ཕྱིར་གཉིས་ལ་ཆགས་བྲལ་མིན། །

ཞེས་པས། བདག་ལ་ཆགས་པ་ལ་སྒྲོན་ཡང་གང་ཞིག་མཐོང་སྟེ་མཐོང་མི་

@183

སྲིད་པར་ཐལ། གྲོལ་བའི་བདག་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེས་སྲིད་

པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་ཞེན། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་འང་ཆགས་པ་

དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མིན་པར། འདི་ལ་ངའི་སྒྲོ་ཞེས་བདག་གི་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

བདག་རྟུ་གྲུབ་པ་གཟུང་བས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་

ཏེ་ཞེན་ཆགས་དེ་མེད་པའི་བདག་ཡན་གར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པས་སྦྱོན་མེད་

ཅེན། ཞེན་ཆགས་སོགས་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྦྱོན་མེད་དུ་ཐལ། བདག་མེད་པའི་

སྟོང་ཡན་གར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་

གཉིས་ཀའང་སྦྱོན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་དང་དེ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་ཀ་ཆགས་པ་དང་

བྲལ་བར་བྱ་བ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་

པ་གོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པ་ལ། གྲེ་བྲག་པའི་ལྷགས་དགག་པ། བྱངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་

དགག་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། དཔེ་དགག་པ་དང་། རོན་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལྷགས་ལ་

བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་པ་འདོར་བའི་རྒྱ་མཚན་འཐད་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་སྒྲུལ་བརྩེང་ཡན་ལག་བཞིན། །

སྒྲུག་བསྐྱལ་བསྐྱོམས་པས་སྒྲོང་འགྱུར་ན། །

བདག་གི་བ་སྒྲོ་བཙམ་པས་འདི། །

འདོར་བ་ཡིན་གྱི་བསྐྱོག་ལ་མིན། །

དབང་པོ་ལ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི། །

རྟེན་ཉིད་དུ་ནི་བཟུང་བ་ལ། །

རང་སྒོ་གང་གིས་བསྐྱོག་འགྱུར་ཏེ། །

དེ་ལ་ཆགས་བྱལ་དེ་གང་ལས། །

ལུས་ལས་བོག་པའི་སྐྱ་སོགས་ལ། །

@184

ཡིད་འབྱུང་སྒོ་ནི་སྐྱེད་འགྱུར་ཞིང་། །

གཞན་ལ་ཞེན་བཅས་སྐྱིེ་འགྱུར་བ། །

ཐམས་ཅད་གྱི་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན། །

ཞེས་པས། གྱེ་བྲག་པས། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། ཏུག་སྒྲུལ་

གྱི་སོས་བབྱང་བའི་སོར་མོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། དབང་སོགས་བདག་གི་བ་

དང་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྒྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱར་སྒྲོམས་པས་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བས་ཞེན་

ཡུལ་བཀག་པ་མི་དགོས་ཤིང་། ཡིད་འབྱུང་རྩལ་དེ་སྒྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་

ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཅམ་ཡིན་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་མི་རྣམས་སོ། ། ཏུག་སྒྲུལ་གྱི་

སེས་བབྱང་བའི་སོར་མོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་ལས་མ་ལྟོག

བཞིན་དུ་སྦྱོན་དུ་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱོད་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ།

བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་བཙམ་པས་བྱོད་ལ་ཞེན་པ་འདི། འདོར་དགོས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནད་གྱིས་བཏབ་པའི་མགོ་བོ་ལ་བདག་གི་བའི་སྒོ་མ་འདོར་བར་

དུ་སྐྱལ་བསྐྱལ་སྒྲོང་བར་མི་རྣམས་པ་བཞིན་ནོ། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་

ཅན། བདག་ལ་ཉེར་མཁོ་མ་དོར་དེ་སྤྲིད་དུ་རང་གི་བ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཐབས་གང་

གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་བདག་བདེ་བ་ལ་ལོངས་

སྤྱོད་པའི་ཉེན་ཉིད་དུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱོད་ལ་ཆགས་བྲལ་དེ་གང་ལས་

ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །ལུས་ལས་བོག་པའི་སྒྲ་སེན་སོགས་བདག་གི་ཉར་མཁོར་མ་

གཟུང་བ་ལ་ཡིད་འགྱུར་གི་སྒོ་སྒྲི་བར་འགྱུར་ཞིང་ཉར་མཁོར་གཟུང་བའི་ལུས་

གཞན་ལ་ཞེན་བཅས་སྒྲི་བར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མངོན་སུམ་གྲུབ་པས།

བདག་གི་ཉར་མཁོར་གཟུང་བ་རྣམས་ཞེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་གཟུང་བ་

མིན་ནོ། གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པ་ལ། འདྲ་འབྲེལ་སོགས་ཞེན་

པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོར།

@185

ཙ་བར།

དེ་ལ་འདྲ་སོགས་འབྲེལ་བ་ལས། །

རང་གི་སྒོ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་བའི། །

འབྲེལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་སྤྱིར། །

མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྤོང་མི་འགྱུར། །

འདྲ་བ་ལ་སོགས་མིད་ན་ཡང་། །

ཕན་འདོགས་ཉིད་ནི་ཀུན་ལ་ཡོད། །

ཅེས་པས། བདག་གི་བ་སྐྱལ་བསྐྱལ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཞིན་པ་སྟོང་བར་མི་

འགྱུར་ཏེ། བདག་དེ་ལ་འདྲ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་བ་ལས་དབང་སོགས་

ལ་རང་གི་བའི་སྒོ་སྒྲིབ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱར་སྐྱལ་བསྐྱལ་མ་

སྒོམ་པའི་གོང་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། སྐྱལ་བསྐྱལ་རྟག་

པར་གནས་ན་སྒོམ་པ་དང་མ་སྒོམ་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒོང་མི་རྒྱས་སོ། །

སྤྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་སོགས་བདག་ལ་འདུ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཡང་

བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ལས་སྒོ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཀྱན་

ལ་ཞེས་པ་མཐའ་དག་གོ། བྱི་བྲག་པའི་ལྷགས་ལ། བདེ་སྤྱག་སོགས་བདག་ལ་

འདུ་འབྲེལ་དང་། ལྷས་དང་ན་སོགས་ལྡན་འབྲེལ་དང་། ལྷས་ལ་བརྟེན་པའི་

གཟུགས་སོགས་ལྡན་པ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། གཟུགས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་

ལྡན་པ་ལ་འདུས་པར་འདུ་བ་དང་། མིག་སོགས་བདག་ལ་ལྡན་པ་ལ་ལྡན་པའི་

འབྲེལ་བ་གྲུབ། སྤྱི་རེལ་གྱི་ཟས་གོས་སོགས་ནི་བདག་ལ་འདྲ་ལྡན་གྱི་འབྲེལ་བ་

མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

སྤྱག་བསྐུལ་བསྐྱེད་སྤྱིར་སོར་མོ་བཞིན། །

རང་གི་སྒོ་ནི་མི་འགྱུར་ན། །

@186

གཅིག་ཏུ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་མིན། །

ཕ་ལ་ཆེར་བདག་བཅས་ཟས་བཞིན་ནོ། །

ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་ཆགས་པས། །

དེ་འགལ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་འགྱུར། །

ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་སྲིད་པས། །

བདེ་བ་རྩང་ཟད་ཡོངས་སུ་སྤོང་། །

བསམ་མིད་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །

ཇི་ལྟར་རྟེན་བཞིན་ལ་འཇུག་སྟེ། །

བྱད་མེད་དག་ནི་མ་ཉིད་པར། །

དུད་འགོ་ལ་འདོད་སྟོད་མཐོང་བཞིན། །

ཞེས་པས། དབང་པོ་ལ་སོགས་པས་བདག་ལ་ཕན་པ་མཐོང་ཡང་སྟག་བསྐལ་བསྐྱེད་

པའི་ཕྱིར། དུག་གིས་བབྱང་བའི་སོར་མོ་བཞིན་དུ་རང་གི་བའི་སྒོ་སྦྱས་བར་མི་

འགྱུར་རོ་ཞེན། དབང་སོགས་དེ་ནི་གཅིག་དུ་སྟག་བསྐལ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མིན་ཏེ། རེ་འགའ་

བདེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དུག་བཅས་གྱི་ཟས་བཞིན་དུ་ཕལ་ཆེར་སྟག་བསྐལ་གྱི་

རྒྱ་ཡིན་པས་ཞེན་པ་འདོར་རོ་ཞེན། ཕལ་ཆེར་སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་ཞེན་པ་མི་

སྐྱེ་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བྱད་པར་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་དེ་དང་འགལ་བ་

ཕལ་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཡང་། དེ་མ་ཆེད་ན་ཕལ་པའི་

བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱད་པར་ཅན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་

ཟས་སོགས་ཆེད་ན་དེ་ལ་སྤྱོད་པས་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་སྐྱེས་པ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་ལ།

མ་ཆེད་ན་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་ལ་ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་

མལ་པ་ནི། བྱད་པར་ཅན་མ་ཆེད་ན། ཇི་ལྟར་ཆེད་པ་བཞིན་བདེ་བའི་རྒྱ་ལ་འཇུག་སྟེ།

ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་རྣམ་དཔྱད་གྱི་བསམ་པ་མེད་ཅིང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅུང་ཟད་

@187

ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདོད་ལྡན་དག་བྱད་མེད་མ་རྟོག་པར་དུད་འགོ་

ལ་འདོད་པ་སྤྱད་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ལ། ཏྲག་པའི་སྤྱིས་

བྱས་སྤྱག་བསྐལ་སྒོམ་པ་མི་སྲིད། སྤྱག་བསྐལ་སྒོམ་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཏེ་ཅང་

ཐལ་བ། དབང་སོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་ལ་མངོན་

སྤམ་གྱིས་བསལ་བ་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། བདག་མི་ཏྲག་པར་ཐལ་བ་དང་།

བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པའི་གཉིན་པོ་བསྟན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་བར་

བདག་ནི་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །

ཇི་ལྟར་དེ་ནི་འཇིག་པར་འདོད། །

སྟོང་བ་དང་ནི་ཐ་སྟོད་དང་། །

ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་ལོག་པ། །

ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ཡིན་འདོད་དེ། །

ཞེན་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མིན། །

ཞེས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་ནི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཇི་ལྟར་སྟུག་

བསྐྱེད་བསྐྱོམས་པས་བདག་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདག་དེ་

ནི་འཇིག་པར་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་སྟུག་ཕྱོང་བ་དང་། རྒྱང་དོར་གྱི་

ཐ་སྟད་དང་། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པ་

ལོག་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བདག་སྤྲུལ་ཞིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་དེ་འདྲ་མིན་

པར་བཅིངས་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པ་འི་གཉིན་པོ་བསྟེན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ནི། ཅུ་བར།

ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་འཛིན་ནི། །

བདག་ལ་ཆགས་པ་བརྟེན་པར་བྱེད། །

དེ་ནི་བདག་གིར་ཞེན་པ་ཡིན། །

@188

ས་བོན་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་གནས། །

བརྩོན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆ་བརྟེན་ནས། །

འཇུག་ལྷན་བདག་གི་བ་ལ་ནི། །

ཆགས་བྲལ་གིགས་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། །

དེ་ཡི་སྒྲོན་ཡང་བསྐྱབས་པ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་བདག་ལ་འང་ཆགས་བྲལ་ན། །

ད་ནི་ཆགས་བྲལ་གང་ཡིན་མེད། །

དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བདག་འདོར་བ། །

སྤྱག་བསྐྱལ་བསྐྱོམ་པ་དོན་ཡོད་འགྱུར། །

ཞེས་པས། གོལ་བའི་བདག་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། བདག་གིར་ཞེན་པའི་གནས་

སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་བདག་དུ་འཛིན་པ་ལས་མ་

འཕྲོས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་བདག་ལ་ཆགས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་

ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བདག་གིར་ཞེན་པའི་ས་བོན་མཐུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐར་

འདོད་ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་ཚེས་ཅན། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་ན། བདག་གི་བ་སྦྱག་བསྡུལ་

དུ་བསྒྲེམ་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་ཆགས་པ་གཏན་ཟད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་

གྱི་བདག་ལྟ་དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བའི་གོགས་

བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྒྲོན་ཡང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དབང་

གིས་བདག་གི་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལ་ཆགས་པ་མངོན་

གྱུར་དུ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་སྒྲིབ་ཅེས་པ་བདག་གི་བར་

ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡིན། གལ་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་

བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་འང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ལོ་ཞིན། ད་ནི་ཐར་པའི་

གནས་སྐབས་ན་ཆགས་བྲལ་གྱི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་

@189

ཞེན་པ་དོར་ནས་སྤྲུལ་གྲང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲོལ་བའི་བདག་ཐོབ་

ཕྱིར་དུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐར་འདོད་ནི་ཇི་ལྟར་

བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་བདག་གྲང་འདོར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དུ་

སྒྲོམ་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་གཉིས། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་ནི།

ཙ་བར།

དེ་དག་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བསྒྲོམ་ས་པས་གྲང་། །

སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་ནི་རྣམ་ཤེས་བྱེད། །

དེ་ནི་སྤར་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད། །

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆགས་བྲལ་མེད། །

གཤམ་ཏེ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཡིས། །

སྐད་ཅིག་དེ་ཡི་སྒོ་ལྷོག་ཀྱང་། །

དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་འགྱུར་ཏེ། །

འདོད་ལྷན་བྱད་མེད་གཞན་ལ་བཞིན། །

སྒང་དང་དོར་བྱའི་བྱད་ཡོད་ན། །

གཅིག་ལས་བྱང་བའི་ཆགས་གང་ཡིན། །

དེ་ཉིད་རྣམ་གངས་གཅིག་བསྐྱེད་ཆོ། །

ཆགས་པ་ཀུན་གྱིས་བོན་ཡིན། །

ཞེས་པས། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་པས་

ཀྱང་དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཏན་ཆགས་བྲལ་དུ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ།

སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མ་སྒོམ་པའི་སྤར་

ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤར་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་

ཡང་ཉེས་པ་མཐོང་ན་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེལ་

@190

བསྒོམ་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཅོཾ་ན། ཡུལ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ཡིས་

གཏན་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དེ་ཙམ་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཡི་

སྒོ་ལོག་ཀྱང་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འདོད་ལྡན་བྱད་མེད་གཅིག་

ལ་ཉིས་པ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་དང་བུལ་ཡང་གཞན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་སྤྲུང་

ཡང་སྤྲུང་གི་དེ་ལ་འང་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་

གཅིག་ལ་སྤང་བུ་དང་དོར་བུའི་བྱད་པར་ཡོད་པས། ཡུལ་གཅིག་ལས་བྱང་བའི་

ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་རང་འབྲས་ཆགས་

པ་ཀུན་གྱིས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་ལ་ཆགས་བུལ་མི་སྲིད་པ་ནི།

རྩ་བར།

སྐྱོན་མེད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་པ་དང་། །

སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཡིན། །

འགྲོ་བའང་དེ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ན། །

ད་ནི་གང་ལ་ཆགས་བྲལ་འབྱུང་། །

དེར་དེ་སྐྱོན་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ན། །

དེ་ནི་བདག་ལ་འང་མཚུངས་པ་ཡིན། །

དེར་དེའི་སྐྱོན་ལ་ཆགས་བྲལ་མེད། །

དེ་ནི་གང་ལ་དེ་ཆགས་བྲལ། །

ཞེས་པས། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆགས་པ་

དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྐྱོན་མེད་དེ་དོན་གཉིས་གྱི་ཡུལ་ཅན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་

སྐྱོན་མེད་དེའི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐུལ་བ་དགུས་པའི་མཆོད་པ་

སྟར་རོ། །དེ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་ @191

འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང་། བདག་གི་བ་

གསུམ་ག་སྟོན་མེད་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པའང་རྒྱ་དེ་

ཙམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་གནས་དེར་བདག་གི་བ་དེ་སྟོན་

བཅས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་བདག་

ཀྱང་སྟོན་ཅན་དུ་ཐལ། སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི་གང་ལའང་ཆགས་བྲལ་མ་འགྱུར་བར་ཐལ། འཁོར་བའི་གནས་དེར་བདག་

དེའི་སྟོན་མཐོང་ཡང་ཆགས་པ་བྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ནི། བདག་

འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱོད་མ་ཕུང་བར་དུ་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་བདག་དང་བདག་གི་

བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་དབང་སོགས་སྦྱོན་

ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་བསྟན་

པ་ལ་གཉིས། དང་པོར་སྦྱོན་མཐོང་བ་ཙམ་ཞེན་པ་ལྡོག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་

རྩ་བར།

ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི། །

ཞེན་པ་ཉེས་པ་མཐོང་བས་འཇིག ། །

དེ་ལྟར་དབང་སོགས་ལ་དེ་མིན། །

བྱིས་སོགས་ལ་ཡང་མཐོང་ཕྱིར་དང་། །

སྐྱོན་ལྡན་ལ་ཡང་ཡོད་ཕྱིར་དང་། །

ཡོན་ཏན་ལྡན་ཡང་གཞན་དག་ལ། །

མེད་ཕྱིར་འདས་པ་ལ་སོགས་པ། །

བདག་གི་བ་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བདག་གི་བའི། །

སྒོ་རྒྱུ་འང་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་མིན། །

@192

དེ་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་མིན་མཐོང་བས། །

དེ་ཡང་སྒོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པས། ཆང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེན་པ་ཡིན་ན།

ཆང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པ་མཐོང་བས་ཆང་ལ་ཆགས་པ་དེ་འཇིག་ཅིང་འདོར་

བར་འགྱུར། དེ་ལ་སྒྲིན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་མི་རུས་པ་འོ། །

དེ་ལྟར་དབང་སོགས་ལ་ཞེན་པ་དེ་དབང་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་མིན་

ཏེ། ཐ་སྐད་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་སོགས་ལ་ཡང་ཞེན་པ་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།

དབང་པོ་སྒྲིན་ཅན་ལ་ཡང་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་ལྡན་ཡང་གཞན་

ཀྱི་དབང་སོགས་དག་ལ་རང་གི་དབང་སོགས་སུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤར་

རང་གི་སྒྲི་སོགས་འདས་པ་ལ་བདག་གིར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།

དབང་སོགས་བདག་གི་བར་ཞེན་པའི་སྒྲིའི་རྒྱུ་འང་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་

བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་འཁྲུལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཡོན་ཏན་ཅན་མིན་མཐོང་བས་དེ་ཡང་ཞེན་པ་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་ཞེན་པའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབང་

སོགས་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྒྲིའི་མཐོང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པ་ནི། ཅུ་བར།

གཞན་ཡང་ཡོད་མིན་ཡོན་ཏན་ནི། །

སྒྲིའདོགས་ཆགས་པས་དེར་ཡང་མཐོང་། །

དེས་ན་དེ་རྒྱ་གཞི་མེད་ཅན། །

བསྐྱབས་པས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞིད། །

ཅེས་པས། དབང་སོགས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་།

བའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གཞན་ཡང་དེ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་སྒོ་

འདོགས་པའི་ཆགས་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་དེར་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དོན་བསྐྱབ་བ་ནི།

@193

བདག་གི་བསྐྱབ་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡང་།

གཞོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱོམས་པས་ཞིན་པ་རྒྱ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་

ཅན་བསྐྱབ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་འཛིན་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་

པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་

རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་ཤེས་པ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། ཅུ་བར།

མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་དང་། །

སྐྱེ་འཇིག་སློ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །

སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་དབང་སོགས་ལས། །

བདག་ནི་ཐ་དད་གྱུར་པར་ཤེས། །

དེ་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་མཐོང་བས་གྱང་། །

ཆགས་མིན་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ། །

དམིགས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་ལ། །

ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རྗེས་ཆགས་འགྱུར། །

ཞེས་པས། གྲངས་ཅན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། དབང་སོགས་ཡོན་ཏན་

ཅན་དང་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་ཐར་པའི་

རྒྱར་ཁས་མི་ལེན་གྱི་འོན་ཅི་ཞེན། བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་

གཉིས་སྒོ་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་

པས་སྐྱེས་བུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་འདོར་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བས་

བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཐར་ལམ་ཡིན་

ནོ་ཞེན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྲིད་པ་ལས་མི་གྲོལ་བར་ཐལ།

ལམ་ལ་མ་སྐྱངས་པའི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་རང་གི་དབང་པོ་དང་། བདེ་སོགས་

ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེས་བྱ་བདག་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

@194

སྐྱེས་བྱ་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བ་པོར་ཞེན་ནས། ད་ལྟར་གྱི་དབང་པོ་དང་

བདེ་བ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་སྡེ་

ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བབྱང་ནས་རང་གི་བདེ་སོགས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་གྲོ་

ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་ཉིད་དུ་སྒྲོས་མཐོང་ཞིང་ཞེན་པ་

ཅམ་གྲིས་ཀྱང་སྤྱིད་པར་ཆགས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་

ཅམ་གྲོལ་བའི་རྒྱར་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ནི། རྟོག་དུ་གྱུར་པའི་

གཙོ་བོ་ལ་ཟེར་མོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དང་བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཡང་ཐ་དད་དུ་

ཤེས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་བཅའ་པོ་དང་། སྐྱེས་

བུ་རིག་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་

འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་

ལ་དམིགས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་

ཆགས་པ་འདྲིན་པར་འགྱུར་ཞིང་བྱོད་བདག་འཛིན་ལས་རང་སྟོབས་གྱིས་བྱངས་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་གདུངས་པ་ཆགས་

བྲལ་གྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་ནི། ཙ་བར།

གང་ཞིག་ད་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱལ་བས། །

ཡིད་འབྱུང་དེ་འདྲ་སྤང་ཡིན་གྱི། །

ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་དེ་ཆོ་ཡང་། །

ཆགས་ཡོད་སྐབས་གཞན་ཚོལ་སྤྱིར་རོ། །

ཞེས་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཅན་སྤྱིར། །

དེ་ནི་དེ་སྤྱིད་ཅམ་དུ་གནས། །

དེ་ལོག་ན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི། །

རང་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྱར་རྟེན་འགྱུར། །

@195

ཞེས་པས། སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱད་བསྐྱེད་

གྲིས་མནར་བའི་ཆོ་ཡིད་འབྱུང་ནས་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འབྱུང་བ་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན།

སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ད་ལྟར་གྱི་ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྲིས་གདུངས་པས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་

འབྱུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཞེ་སྤང་གི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་སྐྱེས་

པ་དེའི་ཆོ་ཡང་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེ་བའི་

གནས་སྐབས་གཞན་ལ་ཆགས་ནས་ཆོལ་བའི་ཕྱིར། ཞེ་སྤང་ནི་ཆོར་བའི་སྤྲུག་

བསྐྲུལ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་སྤང་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཆོར་བ་སྤྲུག་

བསྐྲུལ་དེ་སྤིད་ཙམ་དུ་གནས་གྱི་དེ་ལོག་ན། རང་ཉིད་གྱི་ཆགས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་

ཉིད་ལ་སྒྲར་བཏེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་

ཡིད་སྤྱན་ནས་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྷགས་ཆེན་བསྐྱེད་དེ་གནས་སྐབས་དེ་ལ་ཆགས་

བྲལ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཀྱང་། ཞེ་སྤང་གི་དབང་གིས་ཆགས་པ་ཟེལ་གྱི་གཞོན་པ་ཙམ་

ལས་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཡུལ་གཞན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་

དང་། སྒྲར་ཡང་ཡུལ་སྔ་མ་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།

འཇིག་རྟེན་མ་དོར་བར་དུ་ཡུལ་གང་ལའང་ཆགས་པ་གཏན་བྲལ་བྱེད་མི་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཙ་བར།

སྒང་དང་དོར་བྱ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། །

ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཉམ་སྦྲེམས་ཅན། །

ཙན་དན་སྟེན་མཚུངས་པ་ལ། །

ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས། ཆགས་བྲལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དབྱ་བཙམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆགས་

བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཡས་གཡོན་ནས་ཙན་དན་གྱི་ཕྱི་གྲུས་ལྷག

པ་དང་སྟེུས་གཙོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་སྟོམས་ཅན་དུ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

@196

སྒང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་ཆགས་སྒང་སྒངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དཔྱད་གཞི་ཆགས་

བྲལ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆགས་པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་སྒངས་པས་བྱུང་པར་

ཐལ། འདོད་ན། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ན། འདོད་པའི་བདག་

འཛིན་སྒངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན་བཟུང་

ནས་དཔྱད། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་

འདོད་པའི་བདག་འཛིན་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མི་རིགས་ཏེ། འདོད་

པའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་གོང་དུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤོང་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཡང་འདོད་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོལ་ཏུ་སྤིད་ཅིའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

མི་འོང་དེ་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་གོང་དུ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་གྱི་ཉོན་མོངས་མཐའ་

དག་སྤངས་པའང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྟུག་

བསྐྲུལ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

འདྲ་བྱེད་སྐྱུག་བསྐལ་ལ་དགོངས་ནས། །

སྐྱུག་བསྐལ་བསྐྱོམས་པར་གསུངས་པ་ཡིན། །

ངེད་ཀྱི་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས། །

དེ་ནི་བདག་མེད་ལྟ་ཉིན་ཡིན། །

སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

སྐྱོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྐྱུག་བསྐལ། །

སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །

ཞེས་པས། བྱུང་པ་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་

འདས་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གཞན་རྣམས་

མ་བསྒྲོམ་ཞེས་པ་མིན་གྱི། འདྲ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་

@197

དུ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ངེ་སྟོན་དུ་སྤང་བྱ་གང་གི་འང་ས་བོན་སྤང་མི་རྒྱས་

པས། དེ་ལ་ནན་ཏན་མཛད་པའོ། །ངེད་གྱི་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ཡང་རང་

རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བདག་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་པ་མིན། ལམ་

དེ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ཙམ་དུ་གསུངས་གྱི། འཁོར་

བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ངེས་པར་

སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་

བས་འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། བསྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་འདུས་བྱས་

མི་རྟག་པ་དང་ཟག་བཅས་སྐྱབས་བསྐྱེད་དུ་རྟོགས་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དེའི་ཐབས་

གྱི་དོན་དུ་སྒྲེམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག

པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་རྟོགས་པ་དང་དེ་ལས་བདག

མེད་རྟོགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་ཐབས་

དང་ཐབས་བྱུང་དེ་ལྟར་གནས་པས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་ནི་འགངས་

ཆེ་བ་ཞིག་སྤང་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཕྱིན་རྒྱ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་དགོས། སྤྱག་བདེན་

ནམས་རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་ན། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག

བསྐྱལ་བར་སྤྱབ་པོ། །མི་རྟག་ཅིང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ཕྱིན་རང་

དབང་བའི་བདག་མེད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་

བ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ན། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཞེས་པ་དང་འགལ།

བྱུང་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཚོས་ཅན།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྤྱ། འདོད་ན། རང་རྒྱ་དགོ་བ་ལས་བྱུང་

བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དཔྱུལ་བ་ཆ་

དཔྱུལ་ན་རྒྱང་བསིལ་བྱ་ཙམ་ཡན་ཆད་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སོ་སྒྲིལ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་

@198

པར་ཐལ། འདོད་ན། རང་རྒྱུ་མི་དག་གི་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་སྟེ། མི་དག་གི་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། དག། ལས་བདེ་འགོ་ཐམས་ཅད་དོ། །

ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། སོ་སྒྲིའི་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་ཆོས་ཅན། དག་

བའི་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་བྱིས་སྐྱེད་དག་གི་འབྲས་བུར་ངེས་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་པ་ལས། མངོན་མཐའི་རྒྱ་ནི་རྩལ་བྱིས་སྐྱེད་ལས་

གཞན་མེད། །ཅེས་གསུངས། འདོད་ན། དག་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་སྟུག

བསྐལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། དག་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་

བུང་བ་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་

པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་གཞི་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཆོ་འདིའི་ལོངས་སྟོད་རྣམས་སྦྱིན་

པའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་དག་བའི་འབྲས་བུར་ངེས་ལ། ལོངས་སྟོད་དེ་དག

ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྟུག་བསྐལ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དག་བ་ལས་སྟུག

བསྐལ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོགས་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་གཞི་འོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཙུ་བར།

ཆགས་བྲལ་མིན་དང་སྲིད་ལྡན་དང་། །

ཚུམ་པ་ཀྱན་ལ་བརྟེན་པ་དེ། །

ཉོན་མོངས་ལས་ལས་གྲོལ་མ་ཡིན། །

དེ་འདྲ་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྲ། །

ཞེས་པས། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མིན་པས། སྲིད་པ་འཁོར་བ་དང་

ལྷན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་དོར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་དགོས། དེ་ལྟར་ན། ཉོན་

མོངས་དང་ལས་ལས་མ་གྲོལ་བས་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་

སྲིད་ན་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་སྒྲུངས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། ལྟ་བར།

@199

བདག་གི་ཉིད་ནི་མི་འདོད་ན། །

དེ་ཡི་བྱ་བ་པོ་ཡང་མེད། །

བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་ཅན། །

དེ་ཆོ་དེ་ཡི་བདག་ཀྱང་མེད། །

ཅེས་པས། གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ་བདག་གི་བ་དེའི་ཟ་བ་ཡང་མེད་པར་ཐལ།

བཟའ་བྱ་བདག་གི་བ་ཉིད་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་

བདག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཟ་བ་པོ་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། བདག་

རྟག་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ལས་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཅན་དང་འབྲས་བྱ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་

ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ཕྱིར་གྲོལ་འདོད་ཐོག་མེད་པའི། །

སྒྱུ་ཅན་རིགས་མཐུན་ས་བོན་ལས། །

བྱུང་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དག། །

ཅུ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས། །

ཞེས་པས། གྲོལ་བ་འདོད་པ་དག །ཐར་པ་ཐོབ་པ་འདོད་ན། འཇིག་

ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དག་ཅུ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པའོ། །

འཇིག་ལྟ་དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་ས་བོན་

ལས་བྱུང་ངོ། །གཉིས་པ་དབང་ཕྱུག་གི་བཀའ་ལྟང་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་

བ་ལ་གསུམ། དབང་ཕྱུག་གིས་ཐར་ལམ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་གྲོལ་ལམ་

ཡིན་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག་པ་ནི།

རྩ་བར།

ལུང་ནི་དེ་ལྟར་དངོས་ཡིན་པའི། །

རྒྱ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ནི། །

@200

ལུང་ཙམ་གྲིས་ནི་གྲོལ་བ་ཡང་། །

སྤྲ་བ་ཡོངས་སུ་མགུ་བྱེད་མིན། །

ས་བོན་སོགས་གྲུབ་ཆོག་ནི། །

སྤྲེས་བྱ་མི་སྤྲེད་པར་རྟུས་མིན། །

ཏིལ་མ་བསྐྱས་དང་མེས་བསྐྱེག་སོགས། །

བདག་ཀྱང་གྲོལ་བར་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །

སྒར་ལྷི་བ་དག་ཕྱིས་ཡང་ཕྱིར། །

སྒྲིག་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པ་མིན། །

འདི་ཡི་ལྷ་ཉིད་མེད་འགྱུར་གྱི། །

ལུས་ཅན་མིན་ཕྱིར་སྒྲིག་ལྷི་མིན། །

ཞེས་པས། ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཆོ་ག་ཙམ་གྱི་གོལ་བར་སྟོན་པའི་ལུང་

ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་

མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཆོ་ག་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བར་སྒྲུབ་པ་ཡང་རྟོགས་ལྡན་ཡོངས་སུ་

མགུ་བྱེད་མིན་ནོ། དེ་ལ། གཞན་སྡེ་དག་གིས་བྱེད་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་

མིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱེད་དབང་པོ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུས་ན། སངས་

རྒྱས་པས། དེ་ལ་ཅི་བརྗོད་བསམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གོང་དུ། དབང་པོ་མི་

གསལ་ཕྱིར་མ་མཐོང་། །ཞེས་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་

ལས་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱགས་ས་བོན་ལ་བཏབ་པས་སྐུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་

ཞེན། ས་བོན་སོགས་གྱིས་སྐུ་གུ་མི་སྐྱེད་པར་བྱའི་ཆོ་ག་མཐོང་བས།

དབང་ཕྱག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་མ་ཐག་སྐྱེས་བུ་ཡང་སྲིད་དུ་མི་སྐྱེས་པར་བྱེད་ཅུས་

པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་ལ་ཉིལ་མར་བསྐྱས་པ་དང་མེས་བསྐྱེད་པ་

སོགས་ལས་ཀྱང་གོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱིན་སྲིག་གི་མེས་སེམས་ཀྱི་སྤྲིག་ @201 པ་བཙེམ་པར་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱིན་སྲིག་གི་མེས་ལུས་གདུངས་པས་

སྐར་སྤང་ཁར་ལྷི་བ་དག་ཕྱིས་ཡང་བར་སོང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་སྲིག་

གི་སྐྱེས་བུ་འདི་ཡི་ལུས་ཀྱི་ལྷི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་འགའ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་

སྤྲིག་པ་སྤང་ཁར་ལྷི་བ་མིན་པར་ཐལ། སྤྲིག་པ་དེ་ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ། བཀའ་ལུང་ཙམ་གྱིས་ཡང་

སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱ་ལ་མི་གནོད་པ་ནི། ཙུ་བར།

ལོག་ཤེས་དང་ནི་དེ་ལས་བྱུང་། །

སྲིད་པ་སེམས་པའི་དབང་དག་གིས། །

དམན་གནས་འགོ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་དེ་བཅད་འགོ་མི་འབྱུང། །

དེ་ཙམ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །

སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་ཡིན། །

སེམས་པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས། །

ཡིན་ཕྱིར་སྐྱེ་རྒྱུ་ཉམས་པ་མེད། །

ཅེས་པས། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དེ་བར་འཇོན་པའི་འོག་ཤེས་དང་དེ་ལས་བྱུང་

བའི་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། གང་གི་

རྒྱུ་ལ་ཁྱེད་གཉིས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཅད་པ་དེ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་འགོ་བར་མི་

འབྱུང་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་དག་གིས་དམན་པའི་གནས་སུ་འགོ་བ་རྣམས་སྐྱེ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ལོག་སྲིད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དེ་

དག་ཉིད་གྱིས་ཕན་འདོགས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་རྒྱ་ཡོད་པ་ལས་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། ལོག་སྲིད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ཡང་སྲིད་ཕྱི་

མར་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལས་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེས་

@202 ན། དབང་དེ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཡང་སྲིད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར་ན། དབང་གི་ཆོག་ཙམ་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དང་

སྐབས་ཀྱི་ལྷ་དུ་མའི་དབང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དབང་ཇི་ཙམ་ཐོབ་ཀྱང་ཡང་སྲིད་

ཕྱི་མར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ལོག་སྲིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པ་མཐོང་བའི་

ཕྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་གཙོད་བྱེད་དུ་

གོ་དགོས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལོག་སྲིད་དེ་བཅད་ན་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་འགོ་བར་མི་

འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

འགོ་དང་རྟོགས་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན། །

དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ལས་འགྱུར། །

མ་མཐོང་ཞིག་སྤྱིར་འགྲོ་བ་མེད། །

དེས་ན་འདྲ་བྱེད་སེམས་པ་མིན། །

ཡོད་དང་མེད་པའི་རྗེས་འརྒྱལ་སྤྱིར། །

བྱེད་པ་སྐྱེད་ལ་སློ་ཡི་ནི། །

རྣམས་མཐོང་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ན། །

དེ་ཡོད་དེ་དག་ཅིས་མི་འགྲོ། །

ཞེས་པས། གཞན་སྒྲིམ། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་འགོ་

བ་མེད་དེ། འགོ་བ་དང་གཞུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་རྟོན་ནི་མིག་སོགས་ཡིན་

ཞིང་དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་མ་

མཐོང་བའི་ལས་དབང་བསྐྱར་གྱིས་ཞིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ཀྱང་བདག་གི་

ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཡིན་གྱི་སེམས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལོག་སྲིད་དང་མཚུངས་ལྡན་

གྱི་སྒྲོ་སེམས་པ་དེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་

བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་དབང་སོགས་མངལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལོག་སྲིད་སྒོ་དེ་ཡི་

@203 རྒྱས་པ་མཐོང་གི་ཆོ་ག་སོགས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཀྱང་

ཡང་སྲིད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཅིས་མི་འགོ་

སྟེ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བཀག་པ་གཞོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། དབང་

བསྐྱར་གྱིས་ཡིད་སྒོའི་རྒྱས་པ་བཅོམ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་དེ་དག་རྒྱས་མེད་ན། །

དབང་སོགས་བྱས་མ་ཐག་དེ་དག ། །

སེམས་པའི་དབང་གིས་འཛིན་དང་འཇུག །

གཡེང་དང་འགོག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་ལོག་སྲིད་དེ་དག་དབང་བསྐྱར་གྱིས་རྩས་པ་མེད་པར་

བྱས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བྱ་དེ་དག་དབང་བསྐྱར་སོགས་བྱས་མ་ཐག་རང་རྒྱད་

ཀྱི་སེམས་པའི་དབང་གིས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཡུལ་འཛིན་པ་དང་། འདོད་

པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡུལ་གཞན་དུ་གཡེང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

རྒྱུན་གྱིས་གཡང་བ་དེ་འགོག་པའི་བྱ་བ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་

བྱེད་པའི་སེམས་པའི་རྣམ་པ་དབང་བསྐྱར་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། དབང་བསྐྱར་

གྱིས་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་བཅོམ་སྟེ་ལས་མ་གསོག་ལ། ལས་མེད་པས་

ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལ། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྐྱིས་

བྱ་དེ་དབང་ཐོབ་མ་ཐག་དབང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དག་ག་དགོས་ཞེས་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་

དོ། །རང་རིམ་ལའང་མཚུངས་པ་འདྲ་སྟེ། རིག་པའི་དབང་ལྔ་ཐོབ་པའི་དག་པ་

ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལྔ་སྐྱེངས་པའི་རྣམ་པ་བཞག་པ་དང་། དབང་གོང་མ་གསུམ་

ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱར། བྱམ་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱར་ལྟས་གྱི་མི་

དགེ་བ་གསུམ་སྤར་བསགས་སྦྱངས་པ་དང་། གསང་དབང་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱར་

ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་སྦྱངས་པ་དང་། ཤེར་དབང་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱར་ཡིད་གྱི་

@204 མི་དགེ་བ་གསུམ་སྦྱངས་པར་བཤད་པས་དེ་ལ། དབང་དེ་དག་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་ལྟས་

ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་པ་ཞིག་པར་ཐལ་ཟེར་འཕེན་ན་ཅི་བརྗོད་བསམ་པར་

བྱའོ། །གཉིས་པ་རྩ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཙུ་བར།

ཅི་སྟེ་དེ་ཚོ་སྒོ་མེད་ཕྱིར། །

མི་འགྱུར་ངི་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ། །

མཚམས་སྒྱུར་དེ་རྣམས་རྒྱས་མེད་ན། །

གསེན་པ་ཉིད་ནའང་རྒྱས་མེད་འགྱུར། །

གཉེན་པོ་དང་ནི་རང་གི་ཕྱོགས། །

འཕེལ་ན་འགྲིབ་དང་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །

ཉེས་སྐྱུན་རང་གི་ས་བོན་ཅན། །

དབང་བསྐྱར་བ་ལས་ལྷོག་པ་མེད། །

ཅས་པས། ཅི་སྟེ་ཤི་བ་དེའི་ཆོ་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་ཆོས་

རྣམས་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་རོ་ཞེན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་འཆི་ཁ་མའི་ངྷི་མ་

རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྒྲོར་ཏེ། དེའི་དངོས་སྒྲུ་

རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཆང་བའི་ཕྱིར། རྒྱས་པ་དེ་རྣམས་དབང་བསྐྱར་གྱིས་བཅོམ་

པས་མེད་དོ་ཞེན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་གསོན་པ་ཉིད་ནའང་རིགས་འདྲ་མཆོམས་

སྒྱུར་བ་རྒྱས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱས་པ་དབང་བསྐྱར་གྲིས་བཅོམ་པའི་

ཕྱིར་། གཉིན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འཕེལ་ན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་རྣམས་

འགྲིབ་ལ། རང་གི་ཕྱོགས་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་འཕེལ་ན་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་འཕེལ་

བའི་ཕྱིར། རིགས་འདྲ་ས་བོན་ཅན་ཆགས་སོགས་རྣམས་དབང་བསྐྱར་བ་ཅམ་

ལས་ལྷོག་པ་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་པའི་ལྷགས་ལ། ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་

པ་བདག་འཛིན་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་མི་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པས།

@205 དེ་འདྲའི་དག་བཅོམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གསོན་པ་ཉིད་ནའང་ལས་གྲིས་འཕངས་

པའི་སྐྱལ་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་མི་སྒྲོར་བར་ཐལ། ཤི་བའི་

ཆོ་སྐྱལ་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་རིགས་འདྲ་མཆམས་མི་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་ན།

ལན་ཅི་ཡོད། དཔུང་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་བདག་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་

བ་ནི། རྩ་བར།

རྟག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

རིམ་གྱིས་སྒྲེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །

བྱེད་དང་མི་བྱེད་པ་དག་ནི། །

འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་བྱེད་པ་འགལ། །

རྒྱ་དང་འབྲས་བུའང་གཅིག་པར་འགྱུར། །

དེ་དག་དེ་ལས་ཐ་དད་ན། །

བྱེད་པོ་བློ་ཉམས་པར་འགྱུར། །

རྒྱས་པ་ཡང་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན། །

གཞན་གྱི་བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས། །

ཐལ་བ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །

འགའ་ཡང་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

དེས་ན་སྟོང་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་། །

ཞེས་པས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཐར་པ་འཐད་གྱི་བདག་ཏྟག་པ་སྣ་བ་ལ་མི་འཐད་

དེ། ཏྟག་པ་རྒྱན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཅིངས་ཐར་རིམ་གྱིས་

བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འགའ་བའོ། །བདག་ཏྟག་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་

ཅམ་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་དག་རྣམ་པ་འདྲ་

བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འང་གཅིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

@206 བདག་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་བདག་རྟག་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དོ། བདག་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ལས་

བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཟ་བ་པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟག་པས་འབྲས་བུ་ལ་

ཕན་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་ནི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྔ་ག

གི་རྣམ་པ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། བདག་རྟག་པ་མེད་ནའང་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་རང་

གིས་དྲན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་རང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་སུ་

འབྱར་བའི་སྤྱོ་མེད་དེ། ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་མར་སྤྱོ་བའི་སངས་རྒྱས་པ་ལ།

གཞན་གྱིས་སྤྱོང་བ་རང་གིས་དྲན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་རང་གིས་

ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐལ་བ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉག

པའི་སྤྱིས་བྱ་འགའི་ཡང་སྤྱོང་བ་ཕྱིས་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་མཚུངས་

པའི་སྤྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་རྒྱུན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ལས་མ་

བྱས་པ་དང་འཕྲད་པ་དང་བྱས་པ་རྒྱད་ཟོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་ངོ། །

གསུམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །

བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །

ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བཤུ་དུག ། །

སྒྲོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲིད། །

དེ་ཉིད་ལ་ནི་མི་འགལ་དོན། །

དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་ཏོགས་ཅན། །

ལེགས་བསྐྱེམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་ཡིས། །

སྲིད་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཛོམས་བྱེད། །

@207 ལས་དང་ལྷས་དག་གནས་ན་ཡང་། །

གཅིག་མེད་སྤྱིར་ན་རྒྱ་གསུམ་ཅན། །

སྐྱེ་བ་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

ས་བོན་མེད་པར་སྐྱ་གྲུ་བཞིན། །

ཞེས་པས། སྤྱིད་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ལ་ལོག་ཞུགས་

སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྟག་ཅིང་བརྟན་པ་དང་བདེ་བ་དང་། རྩ་བ་དང་ཤིག་ཆེན་ལྟར་ན་བདེན་

པ་བཞི་ལ་བརྟན་པའི་ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་ཅེས་འགྲེལ། ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས་

ཡང་དག་མིན་པ་བཞི་དང་ལྟག་མ་རྣམས་དང་བཅས་པས་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བཏགས་ནས་ནི་

ཡོངས་སུ་སྤྱིད་ཅིང་སྤྱིད་པའི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་

བཞི་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དང་འགལ་བའི་དོན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་

ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱུག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཅན་ལེགས་པར་སྒྲོམ་པའི་

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིས་སྲིད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་

རྩ་བ་ནས་འཛུམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལ་ནི་འགལ་བའི་དོན། །ཞེས་

འགྲེལ་དགོས་པ་འདྲ་བ་སྒྲུང་སྟེ་དཔྱད་དོ། །དབྱ་བཙོམ་པ་ཆོས་ཅན། ལས་དང་

ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་སྤར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་

རྒྱ་གཅིག་སྲིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྟ་ན། གཙོ་བོའི་རྒྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་

པར་གོ་དགོས། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་རྒྱ་གསུམ་པ་ཅན་ཞེས་པ་ནི། ལས་དང་ལུས་

དང་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་ཟེར། ས་བོན་མེད་པར་སྐྱུ་གྱུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་

མེད་པར་ཡང་སྲིད་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་། སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད་

ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གཞུང་འདིས། བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྦྱོར་ས་

བསྒྲེལ་པ་དང་། གཙོ་བོར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་

@208 བའི་ལམ་དུ་བསྐྱོན་པས། གཞན་སྡེས་དབང་ཕྱག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཙམ་གྲོལ་

ལམ་དུ་འདོད་པ་སོགས་བཀག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་དང་མན་

ངག་དང་མཐོང་གྲོལ་དང་ཐོས་གྲོལ་དང་དད་གྲོལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་དགོས་

པ་ཞིག་སྒྲུང་སྟེ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས། གཞན་སྡེ་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་

ལ་འགྱུར་བར་ཉིས་དགག་རང་རེ་ལའང་ཆང་ངོ། །ཁོ་བའི་སྒྲོངས་འཆར་ལ།

རྒྱད་སྡེ་བཞིའི་དབང་སོགས་མཐའ་དག་ལ་རྒྱད་སྡེ་དེ་ནང་བཤད་པ་བཞིན་ཉོན་མོངས་

པ་དེ་དང་དེ་སྐྱུང་ཞེས་པ་དང་དེ་དང་དེའི་བག་ཆགས་འཇོག་ཅིས་པའི་ཕན་ཡོན་

འབྱུང་བ་ལ། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་བས་གོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཞིག་ངས་པར་ཡོད་དགོས་ལ། ལྟ་བུ་དེ་མེད་ན་དབང་ལྷག་གི་

དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་དང་བྱད་པར་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་སྲིད་པའི་རྩ་

བ་གཙོད་བྱེད་དང་།དེའི་སྟོང་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་

དུ་སྐྱུར་བས། དེ་འབྲེལ་དབང་བསྐྱར་དེ་རྒྱུད་སྡེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཕན་ཡོན་

འབྱུང་བར་ངས་སོ་སྟོམ། ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་ལན་བརྒྱར་

ཐོབ་ཀྱང་བདག་ལྟ་བུ་ལ་ནི་གཞན་སྡེ་དབང་ཕྱག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ལས་ཀྱང་

དམན་པས་ཁི་ལས་ཉིན་ཆེ་བ་དང་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཀག་པའི་ཕྱོགས་

སྒྲ་རང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལས་དང་ལུས་ཟད་བྱེད་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་

ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་ནི། ཅུ་བར།

ལས་དང་ལུས་དག་སྒྲོང་མིན་ཏེ། །

གཉིན་པོ་དག་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །

རྒྱས་མེད་ཕྱིར་རོ་སྟེན་པ་ནི། །

ཡོད་ན་སྤྲར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས། ནམ་མཁའ་འོ་གོས་ཅན་པ་ཞེས་པ་གཅིར་བྱ་བས། ལས་དང་

@209 ལུས་ཟད་པས་ཀྱང་སྟེན་པ་ལས་གོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་རྒྱ་གསུམ་པ་ཅན་དུ་

འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ལུས་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་བསྟེན་པར་རིགས་ཀྱི་སྟེན་

པའི་གཉིན་པོ་ཅིས་དགོས་ཞེ་ན། སྟེན་པ་མ་སྤངས་པར་ལས་དང་ལུས་དག་སྟོང་

རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་ལུས་རྒྱང་པ་སྟོང་བའི་གཉིན་པོ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་

དང་། གྲིད་པ་མ་སྤངས་པར་ལས་ལུས་ཟད་པར་སྒོང་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། གྲིད་པ་ནི་ཡོད་ན་སྤྱར་ཡང་ལས་ལུས་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ཚོད་སྤང་ལ་གསུམ། ལས་གྲིད་གཉིས་ཀ་འཇོམས་པའི་གཉིན་པོ་ཤིང་མཚུངས་

སྤྱ་བསྟེན་པ་དགག་པ་ནི།

ཙུ་བར།

གཉིས་ཟད་དོན་དུ་འབད་ན་ཡང་། །

ལས་ཟད་དུ་བ་པ་དོན་མེད་ཡིན། །

འབྲས་བུ་སྒྲ་ཚོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །

ལས་རྣམས་རྩས་པ་ཐ་དད་དུ། །

རྗེས་དཔོག་དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི། །

ཉོན་མོངས་དངོས་གཅིག་གིས་མི་འཇོམ། །

རྣམ་འགའ་དེ་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་ནི། །

རྒྱང་འགྱུར་རིགས་མི་མཐུན་ཅན་མིན། །

ཞེས་པས། རྟོགས་སྒྲ་དེས། ལས་སྲིད་གཉིས་ཀ་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་

རིགས་ཏེ། གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ལས་ལོགས་སུ་ཟད་

པའི་གཉིན་པོ་ལ་དུབ་པ་དོན་མེད་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ལ་གཉིན་པོ་བསྟན་ན་ལས་ཀྱང་

སྲོང་བར་རྒྱས་ལ་སྲིད་པ་མ་སྦངས་པར་ལས་སྲོང་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྦྱིས་བྱའི་ལས་རྣམས་རྒྱས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་དུ་ཇེས་སུ་དཔོག་རྒྱས་ཏེ། ལས་ཀྱི་

@210 འབྲས་བུ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གདུང་བའི་ཉོན་

མོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་ལས་ཐམས་ཅད་མི་འཇོག་དེ། ལས་གཅིག་སྤངས་

པས་ཀྱན་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་མེད། ལས་མཐའ་ཡས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

རྩ་བར། མི་འཇོག། ཅེས་པ་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས་མི་འཇོག། ཞེས་བྱུང་།

དཀའ་བྱུང་གིས་གཏུང་བའི་རྣམ་པ་འགས། ལས་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་

ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ལས་དེས་གཏུང་བ་བསྐྱེད་

པའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟོང་བས་ཅུང་ཟད་ཅུང་བར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་དག་གིས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་གཅིག་སྤངས་པས་ཀྱན་སྟོང་རྣམས་

ལ་ལས་གཅིག་སྤངས་པས་ཀྱན་སྒོང་བར་མི་རྒྱས། ཉོན་མོངས་སྤངས་ན་ལས་སྒྲ་

ཚོགས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འཕེལ་བར་མི་རྒྱས་པས་ཉོན་མོངས་སྒོང་

དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་དཀའ་ཐུབ་གྱིས་ལས་གྱི་རྒྱས་པ་འདྲེས་ཤིང་

ཟད་པར་བྱེད་པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཅི་སྟེ་དཀའ་ཐུབ་རྒྱས་པ་ཡི། །

རྒྱས་པ་འདྲེས་པ་ཟད་པ་ན། །

ཉོན་མོངས་ཆ་འགའ་སྤྲོང་བའམ། །

ཉོན་མོངས་མེད་པར་ཀྱན་སྤྲོང་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་ཉོན་མོངས་ལས། །

གཞན་འདོད་ཉོན་མོངས་ཉིད་ཅེན། །

དེ་ནི་ལས་འབྲས་ཡིན་སྤྱིར་འདིས། །

རྒྱས་པ་འདྲིས་སོགས་འགྱུར་མ་ཡིན། །

སྤྱི་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་སྤྱིར། །

གང་ཡང་སྐྱོན་ཉམས་འགོག་བྱས་པ། ། @211

དེས་སྐྱོད་ལས་ལ་རྩས་འགྱུར་གྱི། །

ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པས། ཅི་སྟེ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་རྩས་པ་གཅིག་ཏུ་

བྱས་པ་ཡིས་རྩས་པ་འབྲས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བུ་དེ་ཉིད་གདུང་བ་གཅིག་ཉམས་

སུ་ཕྱོད་བས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། གལ་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་དེས་ལུས་གདུང་ཞིང་

སྤྱག་བསྐལ་བའི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་འདོད་

དམ། ཉོན་མོངས་ཉིད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ལས་འབྲས་ཟད་པའི་ཕྱིར་དུ་

མི་ལྔ་བསྟེན་པ་སོགས་གདུང་བ་རྩུ་མ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཉག་མ་གཅིག་

བཏོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་ཤས་འགས་ལས་འབྲས་མ་ལུས་པ་སྤོང་

རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱི་སྐྱས་གདུང་བའི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་

ལས་འབྲས་ཀྱན་སྤོང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དཀའ་ཐུབ་དེས་ལས་ཐམས་

ཅད་རྒྱས་པ་གཅིག་དུ་འབྲས་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དཀའ་

ཐུབ་འདིས་ལས་གྱི་རྩས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་དང་། རྩས་པ་རགས་པ་སོགས་

སུ་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། དཀའ་ཐུབ་དེ་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕུགས་གྱི་དཀའ་ཐུབ་བཞིན་ནོ། །གང་ཡང་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་ནྟམས་འགོག་པར་

བྱེད་པའི་བདག་མིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་སྐྱེ་འདོད་ཉོན་

མོངས་དེས་སྐྱེད་པའི་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ལ་གཞོད་རྩས་པར་འབྱུང་ཏེ། མ་

འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ལས་གྱི་འབྲས་

བྱ་ཞར་བ་དང་སྐྱར་པོ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་ཟིན་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར།

འབྲས་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་

གཟུངས་སྒྲགས་བརྒྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལས་སྒྲིབ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བྱ་རྣམས་སྤོང་སྤྱོད་

མི་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིད་པ་མ་སྤངས་པར་ལས་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་

@212

རྣམས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྤུ་ཡང་མེད་དོ། ལས་ཀྱི་རྣམས་སྤོང་ལོང་བ་སོགས་གྲུབ་ཟིན་

པ་རྣམས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པར་བྱེད་མི་རྣམས། རྣམས་སྤོང་འབྲིན་མ་ཟིན་

པ་རྣམས་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཟད་པར་རྣམས་ན་སྤྱོད་བར་

མ་ངེས་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། གསུམ་པ་ལས་སྤེད་སྤང་བྱར་མཚུངས་པ་དགག།

པ་ནི། རྩ་བར།

ལས་ལས་ཉེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

སྟོན་ལྟན་བྱེད་འགྱུར་བརྒྱུག་ལས་མིན། །

ལོག་པའི་རྣམ་ཏྟོག་མེད་པར་ནི། །

བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྱུར། །

ཞེས་པས། སྲིད་པ་ཡོད་ན་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱོག་པ་ལའང་དེ་ལྟར་

ཡིན་པས་ལས་སྲིད་གཉིས་སྤང་བུ་མཚུངས་སེཞིན། སྲིད་པ་མེད་པའི་ལས་ལས་

ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་སྐྱོན་ནམས་དང་ལྡན་པ་

ནམས་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། བསྐྱོག་པ་སྲིད་པ་མེད་པ་ལས་དེ་

ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་བཅོམ་པ་ལ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ལོག་པའི་ནམ་

རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། བདེ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་

རོ། གཞུང་དེ་དག་ནི། དབང་པོ་མོགས་བདག་གི་བ་སྟུག་བསྐལ་དུ་བསྒྲེལ་པ་

དང་། རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་གྱི་ཚོ་ག་

དང་ལས་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་ལུས་གདུང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་པ་

བཀག་སྟེ། བདག་ཏྟག་པ་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གཟུང་ནས་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་

ཤ་སྟག་ཏུ་སྒྲང་ངོ། བསྟན་བཅོས་གང་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་

བསྟན་པ་དེ་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་

དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་འབྱུང་རྩུལ་ནི།

@213

ཙ་བར།

སྒྲོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བརྟན་དང་། །

མ་ལུས་བྱད་པར་མ་བྱེན་པར་གྲུབ། །

གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཏེ། །

དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པ་དང་སྒྲོབ། །

མི་སྒྲོབ་ལས་ལྟག། ཅས་པས། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་

ལ་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་དང་། མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་དང་།

མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པར་གྲུབ་པོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་གནས་

ཚུལ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ལའོ། །བརྟན་པ་ནི། །བྱིད་གྱིས་བསྟན་པ་

ལྟར་སྔ་ཕྱི་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའོ། །མ་ལུས་པའི་

བྱད་པར་མཁྱེན་པ་ནི། མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་

གཟིགས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྐྱོབ་པ་ལས་མཁྱེན་པ་ནམ་དག་དཔག་འདོད་

ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ཉྱལ་ས་པའི་དོན་ཅན་དང་། ལྷགས་འབྱུང་གི་

སྐབས་སུ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤངས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ནི། སྟོན་པའི་རྟགས་

ལས་བདེ་གཤེགས་འབྱུང་རུང་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གོང་གི་བྱད་ཆོས་

གསུམ་པོ་དེ་ནི། ཕྱི་རིལ་པ་དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་དབྱ་བཙམ་

དག་ལས་རྟགས་པ་ལྷག་པ་གོ་དགོས། སྐབས་འདིར་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་

ལྷགས་བྱམ་མེད་བ་ཡིན་པས། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་ཉོན་མེད་ས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟུན་པ་

བཞི་ལ་སོགས་པ་འཛོག། ། ཐུབ་པ་བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་

ཕྱིར་ན། མཁྱིན་པ་སྒྲོན་མེད་པ་མངའ་བ་སྟེ། མཆོག་ཟུང་གིས་ཀྱང་མ་མཁྱིན་

པ་རྣམས་སྟོན་པས་ཇི་བཞིན་དུ་གཟིགས་པ་མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱུ་པ་དང་། མཛེངས་

སྟོན་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལས་སྟོན་པ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི།

@214

རྩ་བར། དེ་ཡི་ཕྱིར། གཞན་དོན་མཁྱིན་སྦྱར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་པས། ཐུབ་པ་

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མ་ལུས་པ་མཁྱིན་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་

གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་སྡོན་དུ་སོང་སྟེ། ཉོགས་པ་ཕྱན་ཆོགས་མངའ་བ་

དེ་ཡི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེ་ལས་བརྩེ་བ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཙུ་བར། དེ་ལས་

བརྩེ་ཡིན་གཞན་དོན་ངོར། །དོན་གྲུབ་མཛད་པ་མི་འདོར་ཕྱིར། །ཞེས་པས།

ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། བརྩེ་བ་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་དུ་སོང་སྟེ། སྒྲོར་

བ་བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་ལམ་གོམས་པར་མཛད་པ་དེ་ལས་དེ་དེའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་

སྒྲིས་བྱར་འབྱུང་བ་ལ་བརྩེ་བ་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ།

དེ་ལས་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཟད་གཞན་གྱི་དོན་གྱིས་ངོར་ཡང་དོན་གྲུབ་པའི་

མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་ན་མ་བྱེན་པ་ཡོད་ཀྱང་དུས་

ལས་མི་འདོར་བར་གཞན་དོན་མཛད་མི་རྒྱས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཚད་

མར་བསྐྱབ་པ་ནི། ཙུ་བར།

བརྩེ་བ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ལས། །

བདེན་པ་གསུང་མཛད་སྐྱབ་བྱེད་བཅས། །

དེ་གསུང་བར་ཡང་མངོན་སྟོར་ལྡན། །

གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད། །

ཅེས་པས། ཐུབ་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་བརྩེ་བ་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་

མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་དང་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་ལས་བདེན་པ་

དང་ལེགས་པ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་བར་མཛད་པ་སྐྱབ་བོ། མ་ལུས་པ་

མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་བརྩེ་བ་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བས་

རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་མཁྱེན་པ་བཤད་པ་དང་མི་འདྲའོ། །མཁྱེན་པ་དེ་གཞན་ལ་

གསུང་བར་ཡང་མངོན་པར་སྒྲོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་དང་

ལྟན་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་པས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་སྟོབ་པར་སྐྱབ་བོ། །

མདོར་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཆོས་ཅན། །གོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་མི་

སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་བྱུང་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་དོན་གཉིས་མཐར་སྐྱན་པའི་

སྟོན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ནའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ཆད་མའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པའི་དགོས་

པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །

དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི། །

ཚད་མའི་དེ་ཉིད་གྲུབ་དོན་དེ། །

རྗེས་སྲུང་པག་པ་མ་བསྐྱོག་ཕྱིར། །

ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །

གང་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་ཆོས་ཅན། །

ཞེས་སོགས་ནམ་པ་དུ་མར་ནི། །

འདི་ཡི་སྦྱར་བའང་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་མཚན་ཉིད་ཅན། །

རྟགས་ནི་རྗེས་དཔག་རྟོན་ཡིན་ལོ། །

བསྐྱབ་བྱས་གཏན་ཆོགས་བྱབ་པ་ནི། །

བསྟན་ཕྱིར་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད། །

ཅས་པས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་

པོར་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་པ་

གསུང་རབ་ཉིད་ལས་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པར་གྲག་པའི་

དོན་དུ་དེའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཐར་པ་དང་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་འཇུག་ཚུལ་

@216

སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ན་གསུང་རབ་གཞན་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུར་

གྱུར་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ལེགས་པར་འབྱེད་པར་འགྱུར་བའོ། །མདོ་ལས།

སྟོན་པེ་ཤེས་གྱི་སྟོན་པེ་ཉིད་དོ་ཞེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་

བསྟན་ཏེ། དང་པོས་མ་འབྲུལ་བ་དང་། གཉིས་པས་རྟོག་བྲལ་བསྟན་ཏེ། རྗེས་

སྟུང་པག་པའི་ཚད་མ་ཡང་བསྟན་ཏེ། རྗེས་སྟུང་པག་པའི་ཚད་མ་དེ་ཚད་མར་

མ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི།

འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མར་རྗེས་དཔག་འདི་ཡི་

རྟོན་སྒྲོར་བའང་གསུངས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །

ཞེས་སོགས་འབྲས་རྟགས་དང་། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཚོད་མི་འཇོན། ཞེས་

སོགས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་བསྟན། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་མཚན་

ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་ཡང་གསལ་

བར་བཤད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་གཏན་ཆོགས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་བྱབ་པ་

གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྟོན་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ཆད་མ་དང་ཆད་

མའི་རྟེན་དང་མཚན་ཉིད་ཆད་མས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་རྩལ་སོགས་བསྟན་ལ། ཆད་

མ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་འགོག་ལམ་གཉིས། དེ་

སྐྱབ་པའི་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཏེ། སྐྱབས་འགོ་རྣམ་དག་

སྒྲིབ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་སྒྲིབ་དགོས་པ་དང་། སྒྲིབ་རྣམ་

པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ན། སེམས་བསྐྱེད་ལ་དམ་བཅའ་འཛུག་ཅིང་། རྫོགས་བྱང་

ཐོབ་པ་ལའང་བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་གོམས་པ་

ལས་འབྱུང་བ་མཐོང་ནས་བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་

བཙལ་ཏེ། འདོར་ལེན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཚད་མས་ལེགས་

པར་བརྟགས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ཙམ་ཚོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་

གཞི་བཙུག་པ་ཡིན། མཐར་སྒྲོའདོགས་མཐའ་དག་བཅད་ནས་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་གཟུ་

བོར་གནས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་དགོས་ཀྱི། རྩོམ་པ་

པོ་སྒྲན་གྲགས་ཆེ་ཆུང་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་བཟང་ངན་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་དབང་རྒྱལ་རྫོངས་

དད་སྒྲན་པོའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ། ཕྱག་དར་ཕུང་པོའི་ནང་དུ་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་

མོར་རྟེན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ནས་ཀྱང་།

དག་སྒོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །

བསྐྱེད་བཅད་བརྟུང་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །

ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །

སྒྲང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་སོགས་རྟོན་

པ་བཞི་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗེ་དག་ཅུང་གི་དོན། །

ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྷོག་གཏན་ཆོགས་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །

རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལེན་འདིས། །

སྟོན་དང་བསྟན་པ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་འབྱེད། །

སྒོ་ལྷན་གང་གིས་མཐོང་ཡང་ཡིད་འཕྲོག་འགྱུར། །

ཐོས་བསམ་རྩལ་བཞིན་འབད་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །

རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་རྟེན་པ་དང་། །

སྐྱབས་འགོ་ནམ་དག་ཀྱན་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག །

@218

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཙ་བ་བརྟན། །

བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་པའི་སྟོན། །

སྦྱོར་གཉིས་གོམས་ལས་འབྲས་བྱ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས། །

འགོ་ཀྱན་དོན་དུ་བདེ་སྤག་ཐོབ་པར་ཤོག །

ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་པའི་དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེན་གཉིས་པའི་

འབྲེལ་པ་འོ། །བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པ་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་¹⁹⁸⁷ ལོ་

བོད་ཟླ་⁶ ཚེས་¹³ ཉིན་ལྷ་ས་ནོར་བུ་རྒྱུ་རྩལ་གསལ་པར་གྲག་པ་དགའོ། །